

Biblioteka Jagiellońska.

No 6086

~~Handwritten scribble~~
6086

BIBLIOTEKA
MUNICIPALNA

BIBLIOTEKA
MUNICIPALNA

JAGIELLONICKA

JAGIELLONICKA

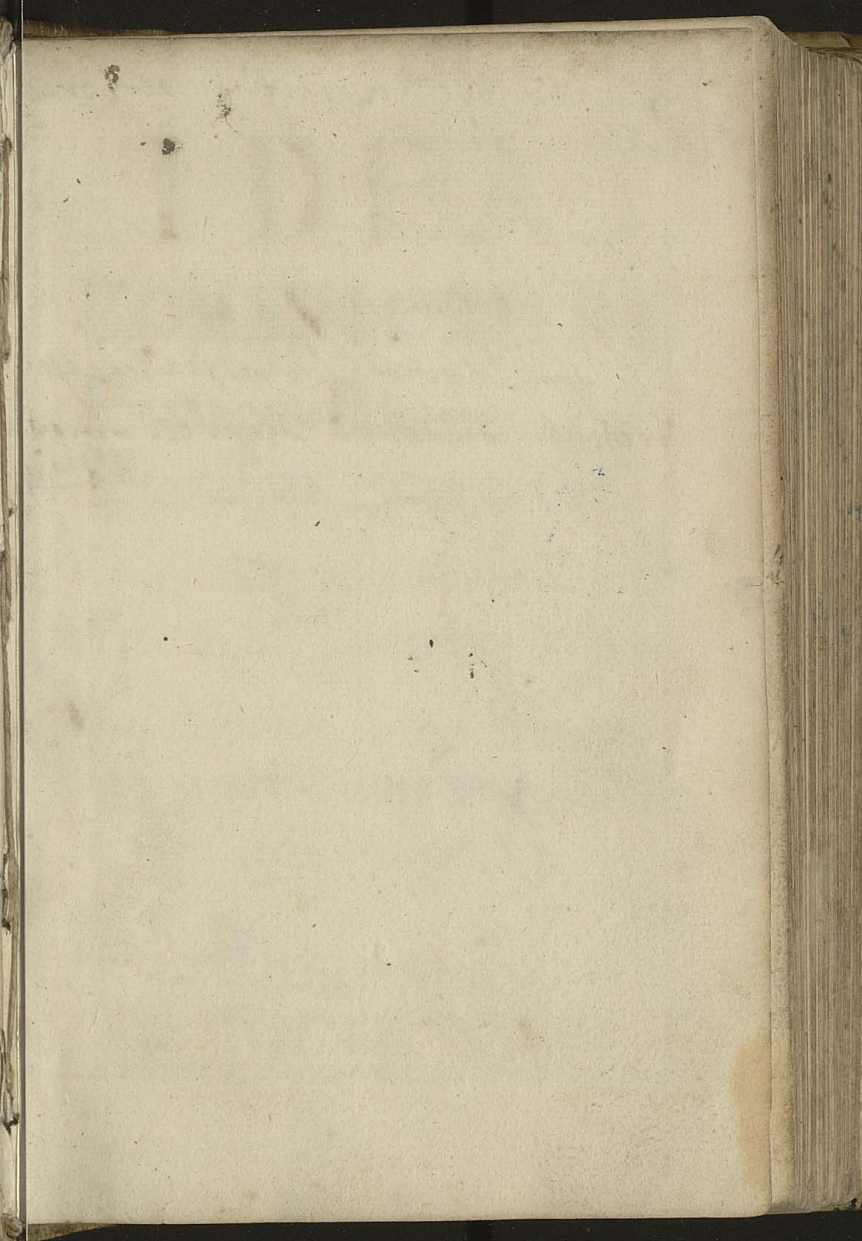
1902. d. 280.

N° 6086

ZBIORY MATHIASA BERSOHNA

Hiszpania N 473

w Warszawie.

Hięchy byc magnificę verborum,
a inops rerum.

hoc certatę

Subita largitionis comes pudentę est
Gressus comitator steriles. wyprowa:
Prayę

1
I D E A

ROMANIORUM

Præceptis Rhetoricis &
Praxibus expressa

atq; olim à me

studiosa Juuentuti profita

Nunc demum lucubrationib;

et gratia ~~Amicis~~ ~~lingua~~
adornata

Anno salutis

M. DC. LXX

x

PRAEFATIO

Ideam Romani Oratoris vobis propono discipuli, legibus et Rhetoricis legum observationibus institutam. Extremam eius partem ab elegantissimis Oratorum lineamentis formabo: interiore inventionis argumentationis, et omni generis suppliciteris Rhetoricis apparatus in suam mentem, et in partibus nunc operis, Rhetoricum distinxerim. Prima parte de Summarum Periodorum et amplificationum methodis agam: secundae pars Gradus in profanitate docebit. Tertia pars locos Rhetoricos seu dicentem omnis Eloquentiae thesaurum praeponet. Quarta parte rariore modis sacrae profundae Oratoriae tradam. Auspicio clauso perficere si sincere unum profectum optatis, ut initium verae Rhetoricæ semper amore Domini inchoetis. Alterum est ut fidelis exortationi quotidianam Authorem Ciceronem iungatis.

PARS PRIMA

De Oratoria Elocutione.

Ab Elocutione Iocum Romani Oratoris forma: re exordior, prius exteriore eius lineamenta ducturus, quam internam eius cultum describam. Futurum est, si vestra existimo, si nimirum antè ornate loqui vos instituiam, quam invenire et disponere. Hoc enim plus ingenii et iudicii requirit illud plus artis et industriae possidet, quod postremum cum Professoris Introductionem potissimum requirat. Sit iam.

CAPVT. I.

De inciso comate & membro oratorio

Non agam sic quid sit comma, seu incisum colon seu membrum, Satis enim hoc tractat Rhetorica Scary. Neq. sic de distinctione inter comma et colon disputabo, partim quod res minus utilis videatur, partim quod hae de re iam tractauerit Rhetorica Patris. Praemin. ad quem remitto quidam lectionis discipulum. Propositum meum duntaxat est, faciles vobis modos suggerere, comma seu colon oratione exornandi. Pro quo sit.

QVÆSTIO. I

Quando Oratorium Colon seu membrum ornate sit efferendum

Femæ acris hæc materia est, unum ens poene modis abundans; ego selectiores, atq; faciliores afferam.

Primus modus exornandi Oratorium colon est. Quando substantiuo illi, quod in subiecta materia reperitur, alterum addas substantiuum, rei de qua agis accommodum: v.g. vis excolere hoc comma: Versatus est egregie in omnibus artibus liberalibus: addes hoc v.g. alterum substantiuum: disciplina et ornatiss sic efferes dictum membrum: In omni artium liberalium disciplina egregie est versatus.

Hæc spes

Vis exornare hoc comma. Tam magnus hoc spes excedit omnem eloquentiam. Adde substantiuo hospitis alterum, et substantiuo eloquentia similiter alterum hoc v.g. modo. Tanti magnitudo hospitis omnem eloquentis facundiam excedit.

Ad hunc modum accedit ille non absimilis, quando adiectiuum mutatur in substantiuum, et in locum commutati adiectiuo aliud substituitur. Ita exornatus hoc membrum. Siccome ad an gustum atserendum tua se dimisit humanitas.

si vides epitheton angustum in substantivum angustias commutatum, et aliud substantivum in adiectivum sumiles. v.g. Sicine ad sumiles Atse. ndi nostri angustias, tua se demisit humanitas. Similia exempla sunt hoc: Magna dignitatis Dignitas tyā est amplitudo, pro Ampla est dignitas tua. Impar est ditionis meae inopia copiosissimis virtutum Virtus tuarum laudibus. pro: Inops est mea ditione ad virtutes tuas laudandas.

Ad hunc etiam spectat modum. Ille. Dum verbum commutatur in substantivum, et hunc adiectivum apponitur. Vt si Soc membrum. Laudatur ab eruditione Eruditio exornis ita. Omnis eruditionis genere egregiam laudem est consecutus. Et hoc: Ve nisti ad Palæstram nostram literariam: tali modo exornes: Auspicato adventu tuo literariam nostram exornasti palæstram.

Secundus modus orationis membra excolendi, seu negationes et opposita, qui modus orationibus non modo venustam, sed etiam amplam parit dictionem. v.g. Si velis effere per oppositum Soc colon, est diligens ita excolis. Est ignavi con: temptor otii, desidis otior ingenii. Otium enim et ignavia et deses ingenium sunt opposita diligentis. Si milititer per negationes Soc v.g. colon Efferes. Est vir doctus. Nullius non scitator scuntis, non expertis ita: raum. Per opposita ut oratione excolas comma, necepe est ut res de qua dicis opposita, seu contraria invenias, tum inventa dicendo rejicias. Diligens Opposita Doctus

Virg per
Contraria

Virg: ex cultum socr comma. Amauit virtutem: in:
daga quib virtuti sunt contraria et occurrent non
paucis e.g. Vitium, vitia, species, Superbia, ira, lu:
xuria etc: et affectus indomiti etc: ex multis pau:
ca in rem tuam poteris convertere V.S. Insatiabili
odio vitiorum monstra insectabat: vel: Non alto
superbis spiritu tumebat, non deum amis ira curi:
dis fluctibus rapiebat, non deniq licentiosa
diffulbat voluptate. vel ita. Inordinatos affe:
ctus tanquam virtuti contrarios assumendo. Non
coeco affectuum Imperio superabatur, non ad effro:
nes desideriorum procellas se fugerat, non duris
libidinum semituti se manipabat.

ADVERB. Modum hunc non tantum
membis orationis ornandis servire, sed etiam pe:
riodis formandis usq longioribus accommodum esse.
Si enim plura contraria periodicè et ad numeros
oratorios recensueris, excrescet in absolutam
periodum dictio. Sed de metodo periodos exornan:
di Cap: IIIdo agem.

Tertius Modus colon oratorie offerendi in
dum singulari aliquod substantivum, quod rem stru:
larem significat, per alterum generale ampe
amplificatur. Ut si tuo Eloquentia quod est nomen singu:
lare, quia rem certam significat, commutes per Ly fa:
cultas vel disciplina vel eruditio, vel scientia, vel
ars quib nomina sunt generalia, dicendo v.g. Facul:
tas diserte loquendi, vel eloquentia disciplina fa:
cundis, vel eloquentia ars dicendi cultissima vel

amplificatur
Eloquentia

eloquen.

eloquentia omnis eruditionis Parens. Potest etiam vice
 versa substantivum generale commutari per singula:
 re cum pro se solis. Atendum vsus pas, vel ipas Atde:
 nas in quibus celeberrimo Græcorum se solis olim flo:
 rebant. Itaq; cubicus diceret. Magnum te Atdevis
 nostris sospitem salutamus, quam, magnum te in
 se solis sospitem salutamus. Cuius etiam di:
 ces Regina volucrum Aquila, quam, Suprema vo:
 lucrum aquila. Sic pro Oratore fauendissimo pp: Orator
 tes diceret Pericles fauendissimus, Demosthenes di:
 sertissimus. Sic pro Nobilissimo natus Patria: ana:
 tuis dicit: Nobilissima natus prosapia. Illustris: Natales
 sima domo natus, clarissimis natalibus ortus.

Quartus modus colon oratorum exor:
 nandi est per particulas. Sic Soc dum tales vsur:
 pampus particulas, quare altera, alteri respondet.
 Subiunctio eiusmodi particulas aliquot earumq; pra:
 ces.

Ita Ut, Tam, Ut, Sque ac, Tam Quam, Ponde, Ado
 ut tamen, Nunc, quam, pennde ut iuxta, atq;

PRÆTERTER

Hoc comma. Vir militans: excolendi per recen:
 sitas particulas.

Ita Martium illud pectus rei militans Miles
 gloriâ rapiebatur, ut in summa vita discrimina
 intrepide, sese coniceret
 Adita, Tam in fracto animo belli penicula ter:
 roresq; adibat, ut paucos suis fructitudinis censeret comi:
 tes, qui præcederet neminem.

IX^a *Atq;* prompto hostium telis sese immi-
scebatur, ac ignavis pedibus sub solent consulere salu-
ti.

X^a *Via* *Rarus* unquam tam constanti fortitudine
longa bellorum incommoda exantlavit, quam sic
nomini *Heroum secundus*.

XI^a *Adco* similem sui semper ferebat ami-
mum in aduendis belli periculis ydoemq; susti-
nendis, ut nunquam expaluisset *Narticus* ille
vultus etiam ad motus ysius conspectum se
visus.

XII^a *Perinde* illi belli calamitates, insomnes
noctes, diurnis vigiliis dulces fuerunt, ac igna-
uis pacis otia solent esse voluptati.

XIII^a *Non* minus consilio quam ferro prom-
ptus fuit.

XIV^a *Vix* iuxta certandi felicitate, atq; pro-
spiciendi prudentia admirandus.

XV^a *Tanto* hostes impetu aggrediebatur, quanto for-
tissimi solent consurgere *Leonis*.

QVÆSTIO. II.

An membra Oratoria excoli pos-
sunt facta translatione ab hñum sen-
sib; actionib; reb; antiquitate fabulis.

Non vulgaris hic modus est, exornandi colon, quem etiam non raro diligens aut solum lector observabit, si sedulo necq; obiter ea quae legeris observabis, et unde sic clarius quae passim in dictione de presen- des promanant. Et precepto praxis respondeat hoc hoc membrum excolendum. Est virtute pri-

ditus

virtuosq

A Visu: Ita posset excoli. Omnem so- nesti reriq; rationem perspectam habet atq; ex- ploratam.

Ab Auditu Nihil nisi honestis castiq; auri- bus dignum loquitur.

Ab Olfactu Ubicumq; locorum degit, quid, quid rerum agit, semper fragrantis floris vir- tutis odores redolet.

A Gustu Omnem sapit honestatem, quid, quid in illo videre est.

A Tactu Summa virtutis fastigia attingit, vel omnem virtutem, animo est complexus.

Avarq.

Ab iisdem sensibus hoc v.g. colon. Et ana- rns ita posses excolere.

Ab Auditu Nulla eius auribus vox gratior accidit, quam tubi, candidiq; sonitus metalli.

A Visu Oculatas ubiq; manq; gerit, in opum nummorumq; lucra intentas.

Ab Olfactu. Ideo sagax est in eo inge-

x

nium, ad investigandas opes, ut odorando asequi vi-
deatur, sicubi vestigium auri delitescit.

A Cultu. Ita sacra auri fames, eius pa-
lato insedit, ut honestum omne ei desipiat solis
sapiant dimitis.

A Tactu. Caeli verticem, prendere videtur si-
bi, dum aureum nummum manu potest, versare.

Similis modus est comma excolendi, ab inani-
mis, antiquitate etc. Ut sua doctrinae fraxis respon-
deat affumo, hoc v.g. comma. Est Magnus Orator.

Orator **Ab animantibus ita,** potest exornari. Est Plato:
aureum Phoenix, Attica est apis, quod omnem eloquen-
tis florem et succum combibit.

Ab inanis. Omnis in inso floret eruditio vel
fons quidam eloquentis est.

Ab antiquitate. Omnem in scientiarum palatium
palmam tulit. vel Omnis eruditionis metam attingit.
vel Omnis suffragis ancecessit veteris facinorosa.
vel Sic omni exaltatus est eruditione, ut cum alon-
dis hieram ascendisse videantur.

A Fabulis. Minerva illum atq; Apolline natus
credere ita valet eloquentia. Vel. Quot sententias
tot aureas catenas. Novus sic fundit Hercules.

Ab exemplis. Ciceronis in illo efflorescit oratio
vel Iulianas eloquentis opes possidet vel. Alter
est Demosthenes vel Nestor's eloquentia potest.
Subiunctio alteram proxima dato precepto, et sic hoc
v.g. exornandum comma. Est dicitur voluntatis.

Ab antiqui:

Ab Antiquitate. Sardanapalus alter foret, si tan-
tis afflueret opibus quantis diffluit voluptatibus.
Itaque totam vitam turpitudini consecrauit, ut Epicuri
secula reducere, velle videatur vel. Ita animum de-
liciosis enervauit, ut restem illam virtutum Epicuri
monibus vitâq. referat.

A Fabulis Turpe Venenis est Mancipium. Insano
Cupido estu flagrat. Tanto turpis flammâ in cen-
dio correptus est, ut a vesanis illis telis omnem vir-
tutem eius animo excusam credant.

QVÆSTIO III.

Quomodo breuia Commata facile
possunt exornari

Macronus egimus de modis longiora commata exco-
lendi, qui etiam non raro ipsis periodicis conficiendis de-
seruiunt; iam faciliores quædam methodos submi-
nistro quod pro scribendis commatis oratione exor-
nandis sine magno labore valebunt. Prima Methodus
est per Additionem Aduerbiorum, ut si verbo
quod in commate reperitur, vel etiam adiectiuo
apponas aptum aduerbium, quo magis explicatur
sensus, seu significatio verbi aut adiectiuum.

Secunda Methodus per appositio-
nem adiectiuorum, si nimirum substantiuo quo
in commate occurrit, apponas aptum adiectiuum

ad declarandum sensum seu significationem sub-
stantium

Tertia Methodus est per Temporum aut
casuum commutationem.

Ita Soc v.g. Gemma. Est Modestus Iuuenis, pos-
modestq. ses excolere per predictam Methodum. Tanta in eo
per colgnoium gravitas refulcet, ut parem sud modestid Sa-
beat neminem. Quans adulescens gravitatis, quam
serens fropis, quam compositi vultus? Etiam muni-
mis quibusq. corporis ac vultus gestibus, maxima
insidet nobium gravitas. Quisquam ne non admi-
retur, et amet moderatissimos eius dicendi agendi-
cultum. O modestia quantum tibi ab Soc modesti-
simo Angelo ornamenti accessit.

Solutis ac inconcinnis moribus ut nec-
esse est, quisquis in credibili ornatum gravitate
suae Iuvenem non suspicit.

modestq
Tempora

Per tempora Sic profatum comma
potest excoli. Reliquos facile coartatos modestis laude
vincat, ornatisimius Sic moribus Adulescens. Tantum in
eo Studium frenandorum sensuum ducet, tanta componen-
di corporis diligentia enitet, ut a nemine superetur.
Eo gravissima eius morum maturitas progressa est,
ut ceteros longo intervallo post se relinquit. A nullo
neq. gravi verborum pondore, neq. optimorum elegan-
tia morum est victus. Si ornatisimica morum eius de-
cora serpendo, ea sunt, quae postea ma pro simulan-
di incitamento sint futura. Eo semper loco culta

conuersionis eius solities erit, ut sera posterorum me-
mona diuini laudibus eam sit enucleata. Equate
si potestis tantam in dicendo prudentiam, tantam in
augendo gravitatem tantam in rebus omnibus mo-
derationem. vel. Vide an non is sit Ado-

lescens, qui graui sua morum suauitate reliquis
coetaneis palmam eripit. Virum tantum modeste
grauitateq; agenda studium quantum in modestissimo
hoc Iuvene miramur, Sotesta' amulatione' glori' plu-
res imitentur. Equid est cur negemus absolutissi-
mam sane modestis decem omni contentione simulanda
nostriq; eformandam moribus. Hunc Iuuenem An-
gelicus modestis simulum esse, nemo nisi in fensi sim-
morum Sotis negabit.

Non parum etiam facit ad cultum Oratorii com-
matis nosse Ciceronianas particulas, quibus Romani
facundis Parens, magnam dictionis suae conciliauit ele-
gantiam. Sunt autem haec quas e Ciceronis orationibus
excerpsi: Pro particula *omnis* ponit. *Pro* Cicerone. *Nemo*
non, *Sed* vllus qui non, *quis non*. *Quidquid est* *Somi-*
num, *quantum est*, *et si quid est*. *Pro* *aliquis*, *vero*
non nemo, *non nullus*.

Non minorem ornatum addit orationi, si com-
paratio et superlatiuo, Ciceronianas particulas
sciamus substituere: solet nimirum Cicerone compa-
rata variare, per particulas non tam, quam ap-
pime, in coetaneis, vel etiam per verba superat

anteceffit, vincit etc. Superlativa vero solet va-
riare, dicendo v.g. pro hoc commate. Demosthenes
est eloquentissimus. Nihil est Demosthene elo-
eloquens quentius, vel Per particulas comparantes, ut si
in proposito sistas exemplo dicasq. Vir si quis
quam eloquens, Vir quo nemo eloquentior. Nemo
perinde vir maxime eloquens. Per verba vero
ita v.g. Eloquio ceteros vincit. Per nomi-
na: Inaudita viri eloquentia etc. Et 586 de
Oratorio commatum cultu dixisse. Patis sit.

CAPVT II

DE PERIODIS

Absolutis primis eloquentis rudimentis, perio-
dos aggredimur. Ut enim ipsa, laudis fastigia:
Teendumus, necesse est gradus illos tenere, qui ad eius
sublimitatem ducunt. Nemo certe se speret boni O-
ratoris nomina aduenturum, qui prima eius elemen-
ta aut neglexerit aut contempserit. Hi nimirum
est vel ipsius naturae ductus, non ante ad perfe-
ctionem praeuere, quam prima eius perfectionis
lineamenta ediderit. Ars igitur simulata naturae et
eius perficienda studiosa, non alio tramite eos, quos
aliquando est, perfectura ducit. Ut igitur natu-
rae atq. artis ductum sequamur. Sit. quae sit

7

QVASTIO I.

Quomodo Periodus Orato- ria formanda

Omissa definitione et divisione Oratoris Periodi, quam abunde attulit in Arte Rhetorica Spanius Coarez et in praxi Oratoria P. Lauxmin, ad quos etiam studiosam lectionis remitto; breuiter modum, artem, et praxim formandi periodos tradam. Et im-primis quidem suppono quadruplicem esse periodorum speciem, scilicet. Unimembriam. Bimembriam, Trimembriam. et Quadrinembriam, quibus additur Pneumatica circumductio. Sunt quidem et aliae plures species periodorum, sed breuitatis causa has pri- cipuas tractare sufficiet.

Modus igitur facilis periodum Orato-riam formandi est, per particulas Cicero in usita-
tas. Quibus illi iam Bimembriam, iam Trimembriam
iam Quadrinembriam format in suis Oratoribus.
Plures vero particulae quibus Cicero utitur ad ex-
ornandas periodos, sunt tales quae includunt in se
quandam conditionem, vel quae aliquam reditio-
nem petunt. Quoniam generis sunt illae particulae.
Sicut, postquam, cum, siquidem, quandoquidem, et
similes. Posterioris vero generis sunt istae Illae,

Qui, tantum, Quantum, toties, Quoties, ita, Ut etc.
proterea verba Operativi, et Coniunctivi modi. Velles
facerent Superi etc. Faciunt enim recensita particu-
lula talem inter commata connexionem, ut alterum
sive a leco intelligi nequeat, sed lapsis vero particulis
singula verba perfectum efficiunt sensum.

PRAXES

Periodi bimembris per particulas conditiona-
les.

Sit per bimembrem periodum effertur haec senten-
tia. Virtus immortalem gloriam parit.

Virtus.

I Si immortale nomen reuera p̄sclare
gestarum fama comparamus: eritendum magnis au-
ribus ad Heroica virtutum facinora.

II Postquam nominis perennitatem celsis vir-
tutes sibi vindicant in p̄mum, nullus iam i-
gnavis aditus patet ad gloriam.

III Cum magni mentes virtute celsisq̄ fa-
ctis seram posterorum memoriam merentur, ster-
na tempus oblivione sepeliatur.

IV Siquidem Sternatura Heroum mo-
numenta ex p̄sclaris eorumdem ausibus erigun-
tur, tenebris coecliq̄ sed cu locum caligine iugebunt
sumi repentes animi.

V Quandoquidem monumentum sic
perennis exigunt imortales Heroum animi an-
gusto temporis spatio sua circumscibant nomina

desideres oportet.

PRAXES

Periodi Bimembri.

Per Particulas quæ redactionum petunt.

Sit hæc v.g. sententia efferranda. Dux etiam exercitus debet esse lectione Historiarum eruditus.

I Per particulas Ille qui.

Ille militares acies felici disponet ordine, qui è veterum monumentis bellicis Heroum artes seculari didicit lectione.

II Per particulas Tantum Quamvis

Tanto robore Martisq; successu, dux acies instruit, regem, quantum sui muneris notitiam ex veteris annalibus sibi comparauerit.

III Per particulas Tam Quam.

Quam dubiam tibi aliam Imperatori faciunt gravissima bellorum discrimina, tam certam victoris spem politiciæ scientia militans ex Historicis comparata.

IV Per particulas Ita, Ut.

Ita illustrium militaria virorum facta, quæ ab Historicis consignata habemus, senti sunt necessaria, ut bellicorum notitia maxima bellorum momenta dependeat.

V Per particulas Potius Quoties

Potius in magno discrimine exercitus versatur, quolibet

Dux

Ducem militaris scientis ignarum sequitur.

PRAXES

Trinembis Perodi.

Per Conditionales particulas.

Ima Per Si

Si non minus fortiter quam feliciter prælium cum hoste committere Imperator exoptat, in id ei summo studio incumbendum est, ut animum ante militem scientiâ, quam dextram ferro instituat.

II Per Postquam.

Postquam illustria veterum serorum gesta quis evolvit apud Historiographos, tunc demum futurum non vanâ spe sibi polliceri potest, ut victoriam ab Hostibus reportet.

III Per Cum.

Cum tot tamq. vanâ bellandi sunt stratagemmata, fieri nullo potest, ut notitiâ rei bellicis privatus, felicem in bellis successum consequatur.

IV Per Siquidem.

Siquidem militaris scientia non minorem requirit institutionem quam ceteris liberarum artium discipulis ille misit. Optimus belli Imperator futurus videtur, qui maximam rei bellicæ gerendæ cognitionem, ex veterum historiis sibi comparaverit.

PRAXES

Quadrimembis Perodi.

Per particulas partim Conditionales, partim
Redditivas.

I Per particulam Conditionalem Si.

Si quantum fortitudinis Martia, pectora requi-
runt, tantum emendationis ex lectissimis Hezoum ge-
stis militis imperator sibi compararet, ne ego fu-
turum ausim dicere, ut semper Felici eventu belli
alea cadat.

II Per particulam Introitio: Quandoquidem

Quando quidem bellicae artes ad exquisitissima stra-
ta gemmatae dicitur pervenerunt, ut secundam belli for-
nam non nisi callidissimus sibi polliceri audeat
non vano omine praedixero eum a hoste relatu-
rum victoriam, qui universam bellandi artem
a magistra didicit antiquitate

III Per particulam Conditionalem Cum

Cum plurima sint quae ad boni Ducis dignitatem recte
abundant decidantur, tum illud notandum desiderari
existimo, ut non minus licetis, quam animi fortitudine sit
praeditus.

IV Per particulam Redditivam Qui

Qui secundos bellorum successus non modo in viris
robore sitis verum etiam in praeterea dimicandi sere-
tia positos existimat, ille nisi dignissimus videtur
cui Respublicae salutem, et suorum incolumitatem
militum committat.

V Per particulam Redorti: Quoties

Quoties superiorum temporum praclarissimos Duces

memoria repeto, atq; quo animi robore qua Patris
gloria grauisissima bella confecerint considero, toties
mihi in mentem venit boni Imperatoris munus non mo-
do Martium sed etiam eruditum peritus sibi vendicare.

Per particulam Peditiua Quantum.

Tantum Sodie valet ad bellorum negotia felicitate per-
agenda veterum Aetorum notitia, tantumq; ~~perita~~
Bellandi scientia ex lectissimis veterum annalibus
congesta ad boni Imperatoris officium requiritur,
quantum armorum subsidia militatantibus sunt
necessaria, quantum valorum monumenta, actus
propugnaculas ad obtundendos hostium insultu con-
ferunt.

QVASTIO II.

Utrum Periodus Oratoria possit
facile figurarum que fiunt adiectione.

Si quis modus ad pendos Oratorias concinnandas
valet, is certe est figurarum recta notitia et usus.
Hoc ad mimiculo suas dicendi opes maxime ornauit,
ipse Romanus Orator hoc subsidio quotquot so-
die ad nomina preclari Oratoris adstant utant
est necesse. Ut igitur nostri doctrinam consultis
respondeant exempla. Sit hinc v.g. Sententia ex-
ornanda periodo commoda desipu quodrit.

PRAXES

Efformandi periodos per figuras que fiunt

adiectione.

I Per Repetitionem.
 Tam à primis adolescentis annis omnem ad Reipub:
 commoda procuranda cogitationem omnem laborem, o-
 mnem industriam Dux Constantinus convertit.

II Per Conversionem.

Desideratis Heroem rarâ diligentia in Patriâ emo-
 lumento procurando versatissimè versatus est Dux
 Constantinus. Amatis Principem ad Reipub: defen-
 sionem eximia facultate bellandi præditum: præ-
 ditum Principem Constantinum aspiciat. Vultus
 Maris Herois absoluti simam quandam in vno
 vno imaginem: talis est Dux Constantinus.

III Per Complexionem.

Quis est qui suo pectore Tempus Polonæ labefa-
 ctatam defendit? Dux Constantinus. Quis est
 qui pestem illam Levis libertatis Moscum ce-
 cidit? Dux Constantinus. Quis est qui validis-
 simum Scytharum exercitum quinquaginta milli-
 bus maiorem fudit ac prostravit? Dux Con-
 stantinus.

IV Per Induplicationem.

Ita dedit operam tuendis Poloniis Dux Constan-
 tinus, atq; eam dedit operam ut in multitudine vi-
 gilantia pacem neminem, in animi fortitu-
 dine non sabet suspensionem.

Amans Sa:
 trian

per Figu:
 ras duaj

V Per Conduplicationem
Reipu: commoda Caduente diligentia Som-
nis) Reipu: inquit commoda ea deouitate tracta-
uit Dux Constanting, ut omnem in his positam
felicitatem suam sit arbitratus

VI Per Traductionem.
Ira boni publici studium combexus est, et inter
ea publico utilitatis studia; nihil haberet utilitatis
studis.

VII Per Traductionem.
Immorali procurandis Reipu: commodis, atq; etiam
immoni voluit Constantinus

VIII Per Aliam Traductionem.
Amare semper communis emolumentum studii visq;
est, quamuis non nihil habeant amari.

IX Per Traductionem
Asignu erga Tempu: amorem meritis meritis glo-
riam, gloria immortalitatem comparauit.

X Per Synonymiam.
Bonu communis emolumentum a summo studio co-
gnouit aperiendit, hoperit.

XI Per Polyindeton.
Et rebus bellicis et libertati conseruandis et le-
gum integritati operam dedit.

QVÆSTIO III

Vtrum Periodus Oratorie excoli
 possit per figuras quae fiunt detractio

Non minus demendo, quam addendo potest periodus
 exornari. Nam quod in uno genere demuntur, in
 alio compensantur. Sic Totus Modus potissimus.

Imo Est dum verbum aliquod satis est
 ceteris intelligitur, et plura dissoluta dicun-
 tur. **Magis** Dum Coniunctivus particula omittitur
 et plura dissoluta dicuntur.

Stans Est In quo unum verbum tan-
 tum ponitur, ita tamen ut plura commata refe-
 rantur ad illud.

Actus Est ut cum sint commata disjuncta
 colligantur ea ratione, ut singulis Lingu-
 lae respondeant verba.

Stans Est quando res duae contrarias vel
 diversae aliter modo, seorsum nectuntur. Probi-
 lustranda doctrina, si v.g. Sicut senten-
 tia. Doctus et virtutis amans Praeclarus
dignus Episcopatu.

I. PRAXIS. P. I. MODVM

Qui vocatur a Latino Synecdoche.

Doctus Prae-
 clarus dignus
 Episcopatu.

Postquam Summarum Divinarumque rerum
 scientiam animum excolueris, tum demum sa-
 crum honores tibi sese offerre, tum Ecclesia:

stici Senatꝝ Subsellia tuis virtuti pandere, cum
demꝝ summa Antistitis et Senatoris fastigia tu-
is se subtecerent mentis.

1ma praxis per 1m modum

Pura, studium, vigilie, labor indefessꝝ in omni-
gena literarum scientia comparanda, ad sacros An-
tistitum fascēs te euexerunt.

2da praxis p̄ 2m modum

Non vano Auiti generis nomine, non emendicato
gratiæ consue, nec fauoris fortunæqꝝ suffragio, sed
virtutis domūqꝝ æquissimis calculis ad Summa
Præsulatū dignitatē fastigia es euectꝝ.

3tia praxis p̄ 3m modum

Te sacer Perillustrium Procum Senatus, iam
p̄ndem sibi vendicauit, te Præsulatū expectant
Mitres, te publica Patris officia expectant, te
Summa Patrum Patria munera præstolantur, modo
id unum agas vt non minus prætati, quam huius
iuuentutem consecres.

4ta praxis per 4m modum

Ad virtute tua huius coniuncta merearis vt non
modo sse quā fueris dignitate tua sit, verum e-
tiam eam ad quam nec dum euectus es, iam me-
ritis tuis occupaueris.

questio 4.

QVASTIO IIII.

Virum figura quæ aliquando cum si-
militudine fiunt Oratoriæ Periodo deser-
uiant formanda.

Sicut illæ figuræ quas superioribus duabus
Questionibus tractauimus non leuē materiam
Oratoris periodo suggerunt: ita ^{et} uocum Similitu-
dine aduocant factum et copiosam methodum or-
namentis periodicis suppeditant. Sic hoc v.g. sube-
ma ad illustrandam præcipuam doctrinam. Desiderio
sacris cuiuspiam Familis ingreditur et tenetur.

I Per Antonominationem.

Laudatorem Sunc non adulatorem exultes, quis
quis illum sacris Familis studio tenent coram exte-
rent.

Religionem
ingredi vult

II Per Similitudinem Caudentia

Si quantum hominum inest desiderii, tantum et in-
est facultatis, iam pridem religiosi rectis sese dedias:

III Per Comparationem.

Non otiosus sed industrius non ludendi non lügenor
audens cum sit merito religiosus lares expetit.

IV Per Comparationem

Non illi religiosæ vitæ studia per otium sunt
nata, sed per virtutis et studiorum labores sunt
compantia.

V Per Commutationem.

Pretare religionis desiderium, desiderio religionis pre-
tatem enativit, Soc Numinis in fructu, illam vra-
tus ei contulit.

VI Per correctiones

Perpetuum est illi cum religiosis viis nego-
tium in otius dico, cum illud negotium sit suavis-
simus, ac quietis plenus, cura in qua minime est cura.

QVASTIO. V

Quid de sententiarum figuris sen-
tiendum: an excolendis periodicis sint

R

Usitate.

Maximum a sententiarum figuris, ac-
cedere pondus et ornamenta orationi, Unde si quid metho-
dus in seuit ornatis dictioni, s3 certe inseruntur plam-
mi. Nam cum et de et affectu et dictione Consent
Sententiarum figuris, triplex quog dedit, ex iis orationi
accedat est neesse. Ostendam doctrinam veritatem
subiectis aliquot praxibus. Sit pro Interrogatione
Responsione, Ante occupatione, Dubitatio-
ne, Facta inductione Personis, A partio pra
S3c exempli gratia penog excolenda. Imponde colit
B. Koska Dei Matrem Beatę Stanislaus Koska

Ia: Praxis. Pro Interrogatione

Quos ille precatorios libellos colens B. Virgini dedi:
cat. Non enoluit: quod non tractavit pietatis studium?
quod illi dies sine pietatis Mariæ linea, quod non
sine vigiliis in honorem Magnæ Mariæ extracta est.

I. Per Responsum.

Quisquam ne est Cœcilius B. Mariæ, qui sese in
dominandum affectum studio, et in frequentandis co:
lens Virgini exercitiis. B. Stanislas conferre au:
rim. eundem neminem tante futuræ horrentis et teme:
ritatis existimem. An forte Mariæ tales minime erant.

II

Per Anteeccupationem.

Pietatem erga Augustissimam cœlestium Regina
quam opes comparare maluit D. Stanislas Kostka.
Quamquam opes præstantiores nullæ sunt quam pietas
in Mariam et nulla Mariæ paupertas, quam quæ a:
nimous est clausula.

III

Per Dubitationem.

Quam in Divio Stanislas Kostka iunior, præcipuo
artibata ingeniosam indolem honorandæ mortalium cœlestis
Reginæ maxime admiret ac de arborum nescio. Nam
ne in eius laudes diserta loquendi cultura, scribendi
facultas? an in evolvendis præcitantibus floribus inef:
sam diligentiam, an in devotis codicibus perlegendis
affirmum studium? ac in his omnibus plane is est D.
Stanislas Kostka quem admirari magis quam lauda:
re possumus.

IV

Per fictam Inductionem Personæ.

Si ipsam vocem haberet pietas si in eum colens

Virginis Iudicium loqueretur, ita solus pater semel no-
strum Angelus. A Stanislawi Cliticam alloqueretur. O
Saul coelitus pectus! o dilectam Magnae Matris Jho-
lem, si è mortaliis animis pulsa carere in te solo
meum figere dormitulum.

V Per Prosopoeia

Si ipsa te uel pietas loqueretur, ore, oculis, uoce ad
eam qua ualeat suauitatem et gratum compositis. Delit-
tuu magnae Matris, dilectum coelitus pectus, an non ad eam
uocem intus idus uentus exultares.

VI Per Apostropham.

Vos conscios diuini nocturnae penates huc apert:
lo, vos insomnes noctes, laesimam et orationum
eius testes appello. Intra vos sepe huius terestris An-
gelus aduersissima huius gentis uota coelitus litant
Intra vos magna illa animae desideria supplicio:
plate deus patris arte pectus manibus, laeis inter
Iudicium eboris oculis explicat. Intra vos uerissimi
illi lacrymarum fontes egenis abunde defluentes teroral
Sumebant, sed coelum magis ad mortaliis scelera
induratum memorie dam.

QUESTIO. VI.

An eadem Methodus & Praxis sit de re-
liquis figuris sententiarum.

Non dispar modus est de alijs. Subiunctis
singulis praxim. Sit efferenda hinc praxim.
Sanctus Varietas praximorum salutem

S. Xaverij

ardenter procurabat **PRAXIS****Ima**

Pro Hypotyposi.

Quis Apostolicus illius mentis ardenti forma in praxi:
 morum salutem desideria exphret? nil ille aliud ore
 veroabat, nil mente voluebat aliud, nil oculis vult:
 tus, sperabat aliud quam fragrantia aereis sa:
 luti studia. Certe vos immensa terrarum spatia con:

scientiam vastos maris Regiorumq; sinus permeantel
 lauris peribus, male tecto corpore, sepiis artibus, an sebi
 Spiritu, sepius nutare, deficere, collabi, sed erecto sem:
 per inter ruinas animo ad ⁱⁿ mortalia mortaliu me:
 molumenta.

PRAXIS**Ilda**

Per Atopeeram.

Quoties mentem in magnum illum Orientis Aposto:
 lum conuerto toties videre mihi videor genuinam
 pudes illius sanctimonis ideam, ita ille flagran:
 tissimis amonibus inmensi orbis vastitatem e:
 mensq; ut dum vng amplissimo orbis pectori non
 sufficeret, alter quon debuerit. Hinc illa vtrou:
 uentitas spectabat, hinc flagellis diuis euentatum
 umbelle corpus hinc perpetuo studio domiti affe:
 ctuum sensq; hinc indefessa precandi consue:
 tudo hinc plurimum dierum rigidissima inedia
 hinc demq; ad summam modestiam uox eun na:
 tus morum cultus, ut quisque qui eum intue:

retur intelligere possit autam illam duode-
num virorum integritatem Apostolicam in Na-
verio reflomisse.

PRAXIS TERTIA Pro Sustainatione.

Quid censens Auditores Angelum illum orientis
Saurmatagum Casonis in maximis illis bar-
barorum Regnis egisse? fortasse opum studio diviti-
arum amore auri argentiq; desiderio, in remotissimas
illas plagas Xaverium penetrasse dicetis, fortas-
se enipiendi Principibus barbaris imperii istu per-
cutum Oceanum transisse existimatis, aut forte
calentes peregrino Sydney populos, exterius Sani-
num cultus spectare voluisse putabitis? mini-
me vero. Sola, sola fuit, sincera animam vitis
eag; ardentissima, quæ Xaverium per tot viarum
indandoros, tot itinerum flexus, tot perplexas ter-
rarum ambages, ad quærendos mortales, astrisq;
in ferendos impulit.

QUARTA Pro Pretermi'sione.

Nolo sic recensere excelsas illas innicti animi
cogitationes quibus Sng; vir altissima Sonow cul-
tura transiret ebar, nolo commemorare magnos
illos Apostolici peitoris ausus quibus audua
judq; superabat, nolo reuocare sublimem illam
celestitudinem qua mortalium rerum fastigia
pretermittebat tibi sedem, agere solebat, vbi sedes

nulla tenet

nulla est terris eam in orbe peregrinus solis ca:
 litibus familiarissimus. Prætermitto illam coelitus
 ei datam linguarum omnium notitiam. Præterea
 ad arbitrium eius diuinitus concessam miraculi pu:
 trandi facultatem Soc vnicum commemoro tantum
 cum flagrasse procurrans ahenis salutis deside:
 rio ut primis Apostolis sit iuce comparandus.

V Pro Licentia.

Videte Audaces quam non re formidet sum:
 ma pericula Xaueing ut communem Orientis tue:
 atus securitatem, quantâ igitur potero voce con:
 tendam ut Soc orbis vniuersi audiat. Xaueing
 susceptis difficillimis itinerum negotiis, nulla vi
 coactus, nulla impulsu opum cupiditate, exantla:
 tis innumeris laboribus, sudore, lassitudine, Bru:
 mmis corporis infirmitate, confectus, Soc vnum in:
 fracto animo quærebat, ut barbaris illis gentes scita:
 te immanes, multitudinem propriè inscriptis ad vera
 detectorum veritatis lucem peruenirent.

VI Pro Conceptione.

He, sequamini a quo si potestis passu, volantem
 per ferrum mansi tractu Xaueingum, non graditur
 ille sed Diuini amoris instructu alio volat, in d:
 rummas per ferrum, per ignes nullis munitus
 armis nisi virtutibus, nullo cinctus præsidio
 nisi ahenis curans salutis rege,

VII Pro Destinatione.

VIII Pro Distributione.

Nilil excelsi illi animo tum in aggredendis, tum
in conficiendis negotiis vngam esse poterit.
vium. Si gratissimis dantur pecunis abiciendus
erat apparetur. Si eam fera barbarorum
immanitate colluctandum erat, apparetur Sumam.
vium Si diuturna viarum et laborum pericula
fuerant exantlanda erat constantissimus, si oratio:
desq. insonnes perpetuis precationibus pro pm:
viorum salute exortendus erat, gerebat se pi:
enissimus.

IX Pro Permissione

De ego iam Auditoris vobis quod squissimum in:
deatur ut constitutis permitto, poterat ne quidquam
iniud illi menti esse quod ad Stena caligantis
Orientis emolumenta procuranda faceret, eam
certe vium Xaverius se semper gerebat, ut siue
adversa sorte premeretur, siue secundis Regum
votis ac fauore acciperetur, nunquam a recti
tramite, a virtutis studio, a flagrante sermo alienis
salutis amore deflecteret. Dicit si quisquam
dicere potest Xaverium aliquando ab ardentissi:
mis illis Divini amoris flammis requiesse aut in re:
ducendis illis coeuentibus barbaris refraxisse.

X Pro Deprecatione

De ego vobis me per ardentissimos illos Apostolici

peccatis istis & obtestor, qui bus frigidas illas
 barbarorum mentes in Numini amore accendisti
 per dextram illam tuam stygis potentatis victricis
 orisum et caliginis triumphatorem. appello obte:
 storg: ut quos Orienti istis tui amoris intulisti e:
 dem emolendis sceleratorum animis abunde com:
 munitices, et quam dextris tuis fortitudinem expu:
 grandis atheni furoribus ad Sibylis, eandem tu:
 endis nomini tuo devotis precibus extendas.

XI Pro Optatione.

Unam audire tanta ingenii facultas mihi sup:
 peteret, tanta dicendi vis aderet ut vastissimum illud
 Apostolici viri peccatis quo utrumq; orbem complect:
 bat possem oratione mea explicare. Videtur profe:
 cto immensa opus esse oratione, neq; verbis sed factis esse
 perorandum, ita enim salutem gentium barbarorum om:
 nium totius orientis, commoda Orthodoxis legis dila:
 tationem Socratici nominis propagatione, vix maximam
 Dei Optimi Maximi Numini gloriam sperabat, ut dum
 cum extremis confingeret vix peniculis, cum gravif:
 simis solueretur calamitatibus amplius Precia? amplius
 plius idem ingemibat. Dum vero coelestibus de:
 licius castissimus ille animus delibutus fuisset, la:
 tis Dni satis est. Satis

XII Per Exclamationem.

Heroem vetustis illis Romanorum Indorumque Audi:
 bus tanto fortissem quam meliorem. Ille quibus su:
 perstitisse antiquitatis vana ambone fuit, pro docto:

rum cultu, et Numinum fabulosorum honore vital
sanguinem profundebant. Hi pro Per Opami Ma:
ximi Numinis gloria propaganda sexcentas h' Sa:
brietate profuso pet vital. O immortali posterorum
memoria et totius Scimitatis tropidis dignipimus
Apostolum qui etiam barbarorum fudo non occuba:
it, peretna tamen diuini amoris lamina, quod
ad maxima pericula illum extimulabat suauiflume
est confectus.

CAPVT III.

De Amplificationibus

Isocrates celeberrimus Graecorum Orator interrogatus
aliquando quid esset Rhetorica. Res ars qua ex sa:
uis magna, ex magnis parua fieri possunt. Ter am:
plificationem potius quam Rhetoricam Socrates
Sophrasta scripsit, melius orator Romanus dixit.
Amplificatio est grammor quiddam affirmatio quod
motu animorum conciliat fidem. in docendo gra:
uissima est h' pars Rhetorica teste Fabio in
qua omnis vis dicendi consistit. Unde vero et qui:
bus modis comparari possit sequentibus agemus
Quaestiones.

QUESTIO. I.

Quinam sint modi am- plificationis Oratoriæ

Imprimis deserviunt oratoris amplificationi figu-
re. Non modo enim si pernodum orationem implent
Deo etiam longiorum efficiunt orationem prout
superioribus Questionibus tractauimus.

Præter figuram sunt et alii modi nimirum Inue-
nientum, Comparatio, Ratiocinatio, Congeries.

Conueniunt communes Verborum in ordine Definitio
Partium distributio. Similia, Dissimilia, Comparati-
o, Causæ, Effecta, ubi eam materiam superede-
rant amplificationi orationis de singulis bre-
uiter agemus.

QVÆSTIO II.

Quidop congeriem amplificatio insti-
^{tuenda}

Duplex est congeries verborum, et sententiarum. Congeries
verborum fit conglobatione, synonymiarum. Ut Verres
totam Siciliam De ego pulchris esse dicitur, Scultorum
Cruitates vastitate impleuisse, domos exinanisse,
fana spoliasse. Congeries Sententiarum est quam
de plures eiusdem significationis sententiis
conglobantur.

PRAXIS

Amplificaturus vq: Sane sententiam. Pseudo:
Polino non est sedendum licet asabilitatem vob
se ferat. Ita posset dici. Quam frequentius de:
scimus experimento fucatae dicitur esse le:
neuolentiam, personatam humanitatem, palliatam
amicidiam quam homines Pseudo-politi, aulicis si:
buti fraudibus docie ostentant. Ne crede quisquis eiq:
modi hominum consuetudine tenens, ne crede inquit
verborum blanditiis, mellinis promissionibus, inveni:
tibus oculis, formato ad Plurimos obtutus vultus
in mille mandatorum ac flexus variabili Protes.
Alia facies animi interior est, affectuum alia
effugis, alius cogitationum de te sensu inting.
Verbis sexcenta pollicetur obsequia sed te re:
ra tui damna vbiq: persequitur, oculos blande remi:
dentes, in tui opitulum defigit, se latet in petro:
re pestilens tui proximo vix. Nonnum cultum ad
omnem comitatem instruit, sed mille rebus, mille
insidias tui salutis, fortunae, gloriis, meditatur, omni:
a demig, lucis fraudibus sunt plena, et genui nō in:
senientariis colonis sunt depicta.
Placitum ornamentum prodeus amplificacionis mo:
do accedit, si loco verborum propiorum utamus
Nixasporicis. Amplificaturus vq: Sane sententiam
si in conspectu iurium Patria, cum laude vobis
dicere sententiam. Retorica est studendum.

Ita posset efformari.

PRAXIS

Studentium
est

Si magna illa Patrum Patria subest illa cogitas,
si venerandum illud Procerum Regni confessorum,
ambis si te genus et moles ad illam diuini com-
animum eloquentiam exstimulat: iam continuis
insudandum est lucubrationibus, iam libro impo-
tescendum, iam in his Palladis castris ponenda foren-
sis illius pugnae iudimenta, iam discendum quo-
modo aduersarii picula reuoluenda, quomodo
contrariis rationibus elypeg opponenda, quomodo mu-
nimenta causandi conuulsa, quomodo ubiq; pro
Patriae salute, pro Aegyp: et Aegum auctoritate in-
tegritate eloquentia ducere triumphandum.

QUESTIO III.

Quomodo per definitiones accu-
mutatas oratio amplificanda

Rhetorica definitio est quilibet rei explicatio, v. per
ipsius naturam, v. per partes vel per causas vel per
effecta vel officia et adiuncta: prout in expli-
catione scholastica satis fuse clares diximus.
Sed notandum veris est orationem hanc explicati-
onem duplici modo fieri, altero per voces pro-

onas, altero per translatas. Pro communis
et visitatus Et, altero illustri et ingemiosior.

PRAXIS

Amplificationis à definitione, per causas
ut Exemplum hoc B. Virgo est Orbis v.

Beata Virgo universi Dna.
Et caus

Ego. D. E. Parentem Bmā Virginem MARIAM.
A. H. caeli recordq Augustissimam Imperatricem
non appellem, non Sombmū Principem, non An-
gelorum Reginam, quod ex celsissimam virtutū
ac gratiarum omnium pulcherrimam conflata
excitavit Baumturga, concepit verum omnium
et de divina, amorem omnium et animorum amor ka-
ticipis, donavit virtutis altam, irruimq, Patris
Omnipotencia, auxit liberalissimum donorum o-
mnium Pelag. Dei munificencia confirmavit
infractum brachii Divini robore, celestium deliti-
um Ambrosia pavit, Breditarium dominandi
ius floere fecit, in legum Orthodoxarū integritate
tem, in religionum sanctimoniam stabilendū,
regum sceptra moderandi in pacis ac salutis pu-
blicis incolumitatem. Quod igitur Orbis Dna si
MARIA non est Orbis Universi maxima Im-
peratrix.

PRAXIS

Amplificationis a definitione per partes.

Sit hoc v. g. sema. B. Virgo est castro.

vixit adules ornata.

Quid dicam de MARCELLIS nominis Marella:
 te cuius memoral stygiae expauescunt Pala-
ges cuius castra Magnus ex euitum Impera-
tor, adeo ambivit, ut et insignibus sua dedua:
 ret nomina; deuoueret Propeta, inscriberet Pr-
implos quam iduo dimicantem certamine,
 contra Stygas eosortes Angelicis inuenit co:
 pid, Alia hianibus gberuerunt suppetis, et trui:
 plantem his Senā coelestium gemmanū corona
 ornarunt. Cuius victoriae signa seuit religio:
 sarum mentis turms, ita trui palibus eius in ste-
tere uestigijs, ut alius capitis integritatem pro in:
 temerata Virginis dignitate. exponerent, alii hon:
 quam vice Glypei obicerent, alii Lunarum a:
 culis seu telis contra inuisibiles Mantis hostes ute-
reus, alii ardentibus flammis in uiciora Cypri Mari-
is extingueret. De eam et intrepidus de Mariana
castrum ante, dicam, reminem sub Virginis mi-
litare ignis qui palam quem non retulit per victori-
am de Veneris in gris bellis in uictibus.

PRAXIS

Amplificationis a Definitione per Effecta.
Sicut supra dictum est exemplum de Augusti prima
Mente.

Omnia sua constant origine in illa natura in
luem edidit, quod anticipato non pro pariter
molimur. Et igitur universa segetum, serba:
rum arborumque, Resque: suos partus teneri debet
caerido: ita Manianam Mentium ausq, Virgi:
ned cogitationis Herodes intemerat personis. In:
gelis vni Manis Reundum Deum deperem
in acceptis. Immo latas pro amore inui uota pu:
dois tot castissimas victimas audimus? conse:
cratas reliquias asceteris pudicissimas men:
tes intelligimus? vni Virgini Virgini se fecerunt
Virgineas mentes.

PRAXIS

A Definitione Amplificationis per Accidentia.
Per Accidentia Retonica intelligo circumstantia:
as rei illo vulgari versu expressas.
Quis, quod, ubi, quibus Auxiliis cur ^{sic modo} ^{quando}.
Alii hoc accidentia Retonica appellant qua:
itates, attributa alii, alii etiam descriptiones rei

a loco, tempore, situ, statu, vestitu, officio, dignitate etc. in quibus omnibus non solum sed nominis est diversitas. Nam unanimis omnium sententia est, rem magis manifestam amplificari, dictione per Enumerata seu Accidentia seu attributa, seu qualitates. B. G. Sit supra nominatum Schema amplificandum per accidentia. Quoniam vero Superius quoniam, magnam elegantiam amplificationi accedere, quando ea fit allegorice seu Positio verborum. Deo gratias. Fatum Schema allegorice sic tractabimus.

O admirandum omnipotens deus! B. Virgo
 o coeli terredae, prodigium ab orbe condito mandatum, p. Adjun
 o miraculorum omnium abyssus dignissima, deum: cta
 gere ne vis animo rursus summa dixerit. Mirum
 miraculum! concipere non possum nec ausum.
 Ita omnem conditi ingenii facultatem perstrin-
 git Divina quaedam Natis Majestas. Cedo tamen
 colorem, cedo umbras quaedam non ut Germaniae
 animi effugem ex montes sed ut incomprehensibilis
 effugit pulchritudinem rudi quopiam ad umbras
 de hinc. Si quid pulchri amoeni, unquam
 protulit venusta florum genitrix, tellus, si quos
 lectissimos formas, planissimos odoris sarkos bibis
 eddit, si quos oculorum amoenas spectacula, venis
 granas, Lemantia Satorum Opera villo unquam

tempore genuit. totum Soc in MARRA cum in
forno p[er]fuso naturae gratisq[ue] flore Divina
concessit munificentia.

Si quid lucis stellarum illud co[n]suetus gem:
marum regnum Sabes, si quid Maritans ipse
Tyderum Imperator sol Orientat, si quid amem:
tis in amplissimo illo coelestium artium thea-
tro spectat, totum Soc perfectiore modo in MARRA
RA collegit artificum coelorum decora. Si quid
sancimonis per humanas coelestesq[ue] mentes
Divina liberalitas sparsit, si quid species has
donorum, si quid munerum v[er]itudo coeli ter:
itq[ue] ambitu conclusit, si quid celsi, magnifici,
augusti Divini opes possident, totum ad ornandos
MARRA Reg v[er]beravit. Aspicere si tamen
augustam illam Divini fulgoris maritatem
aspicere potes, aspice inquam vel co[n]tinuantiq[ue]
oculis sparsam per universos pulcherrimis or-
nitate[m]. Vide ut amoenis annuat oculis, suppli:
ci mortalium generi, ut spontem contrahat in nostris
adversitatibus, ut ferena gestationis vultu argumen-
ta explicet, si secundum stemus date; ut lacryma:
rum nubes ciat ad mortalium animam, regnum ex:
ordium, ni Christianis caliginem. Tota ad no:
stram sortem facta est amictu lotantibus, condoleat
geminantibus, extandescit pia iracundia contra suos

Quintum hostes, expallescit dum aduersus
preminus, vnus tamen semper cordi sicut affe:
ctus in omnibus miserans.

PRAXIS

Amplificationis à definitione, per Similia.
Modus amplificandi à definitione per similia
valde aptus est ad vulgi animos occupandos et
vincendos. Nam si qua arte saci certi iures ani:
mi, non modo veritatem edocentur, sed etiam ado:
stens veritatis amorem accendantur. Plurimum sem:
per valuit apud bonos Oratores vsus Similium
et plurimum boni quoque proficit in audientium a:
nimis. Cum enim sem propositam in se est intelli:
gere, et mentis in turbis aere penetrare nequeamus.
dici non potest, quam efficax et presens remedium
sit ad propositi enigmate per similitudinis
speculum obicere. Sit praxis in Suspensioni materia.

Quis dignitas in dominantibus vultus? quis Marietas defidit
in Starum solus? quis pulchritudo in caelorum a: f. Similia
sors quis puntis in nemusti formis soli spiritibus
si angusta, Regia, venusta, pura non est MARRA.
Quod omniuersi orbis communi asylum capuo nec ac:
tiss curusunt, res regulosam tuncant, si in MARRA
ARRA non est presens summa nostris omnium salus?

Itane si supplex oras: exaudiat. Si morantem pre-
cibus sollicitus: flectitur. Si tergiversantem la-
cymis lacepsis. plura munificenti sermo mi-
serationis precordia aperit. Hæc non modo dolo:
se miserorum tangitur, sed ipsa miseracionum vi:
scera, amplè bona. Mæris miser cordis nomina
occupant. Hæc in sinu diuini clementis educa-
ta, hæc inter brachia omnipotentis fontanis gestata,
hæc ambrosia celestis scruitanis enutrita, nil ali-
ud ore spirat, nil aliud pro se fert vultu, nil ali-
ud animo meditatatur, nisi premissima misericor-
dis affectus auxilia

PRAXIS

Amplificationis a Definitione per Negationem.

Memini me sepius tractasse de negationibus,
cum agerem de exornandis commatibus. ubi simul
dortui vberem proficiendi materiam a negationibus
non modo pro commatibus excolendis, sed etiam perdis-
sisione dictione explicandis. Hæc igitur in prælo
duntaxat addo: latissimum esse modum et cer-
tissimam amplificationis a negatione. Cum enim de
qualibet re omnia alia negari possint, quod ipsa
non est, hæc vero sunt vniuersa hæc, ut immensam
prope diuinis segetem carum. Hæc pariat, nisi
Oratoris prudentia immoderatam fertilitatem coëreant.

Pro more nostro si gratias de Summatu
Materia.

Quid ego Augustiniana DE Parentem miracu:
lum appellem: quod non unum est sed multiplex, non
prodigium sed prodigiorum abyssus, non generis modo
mortalis, sed Angelus prosapis nobilissimum
dus. At Homo est, mortalis est, humanis orta na:
talibus inguis. Fateor equidem communis ortu
stemmata in Virgine tepenni sed mortaliu ma
illa est in contaminata patibitudo humane stir:
pis illa una est dominatrix regina. Non mea
discordes affectuum litae effundere, non rationi
rebellis pugnare motus, non subtilissim men:
tis aciem coeca o fudit caligo, non animi libera
impensa serviles subegunt vob, aut effrenes
vicerunt cupiditates, aut ambrosia edomuerunt
cogitationes, aut deniq tempestas quosdam turbu:
lentis affectus agravant. Fuit illa non effretor cor:
porae mortalis sorte communi condita: sed am:
mo supra mortales omnes fuit euecta, virtute An:
imi fuit proxima, sanctissima coelestibus supe:
rior, graduum omnium complexione caelo terred
admiranda. Quisnam ergo mortaliu esarg Deo
existat si Maria Deo est odio, quis virtutis pollet
si Maria nduis sceret, quis furore est dilectus si Ma:

Quid ego
a defie
per Key

ter Sicut a Sicut non diligitur

QVASTIO IV.

Quomodo amplificatio instituen-
da a congerie partium causati
effectuum contrariorum similium
ceterorumq; locorumq; Oratorum sunt
usitati

Par ratio est de recensitis locis Periticiis quod de
definitione reperiri tractata. Sed quia bene tel:
poris spatium latus amplasq; praesent in eos non
permittit pauca duntaxat quantum angus-
tra praesent finis temporis partibus subiciemus

Modus I. gigitur a congerie partium exor-
nandi **Imo** est quando aliquis totum in
suas partes dividitur, diuisisq; per aliquam figu-
ram seu verborum seu sententiarum tractant.

Modus II. Quando totum quidpiam ita
in suas partes dividitur ut singulis per diuer-
sas figuras tractentur.

Modus III. Peritorem amplificandi a con-
gerie partium quando singulis partes totus
modo per diuersas figuras exornant, sed etiam

Singulis

in quibus partibus sua subiectiva ratio, et compr.
matio, sine hoc ab aliqua conditione petatur, si:
ut ex loco Rhetorico intrinseco assumatur.

PRAXIS

Amplificationis à Congerere partium iuxta
primum modum.

Sit materia amplificationis in qua solum quem:
piam qui Regnum Polonicum dedastavit descri:
bas.

Hostis rapat

Nonimus pro dolor novimus immare tuam in Poloniam
Patriam nostram crudelitatem. Non satis erat uni:
versam Tempu: a te quasi fatali utu peti ni:

per partium
congeriem

si singulas Regni Provincias, ut Ferro aut
flammis aut civili tempestate in extremum
vocares discrimina. Maiorem Poloniam poss:
sumam Regni partem, antiquissimam Lectus:
rum Principum sedem, caput Poloni Orbis non
modo civilibus armis vexasti, sed etiam partem
perpetuis agrorum depopulationibus, partem No:
bilium aulicorum invasionibus, partem pecunia:
rum exactionibus ad extremam fortunam red:
gisti. Minorem vero dignitate et divitiis non
tantum secundam, sed etiam partem Nationis e:
tidine tumultuantis ingenii tui moderaris a:
iura libertatis iura dum pristina felicitate

restituere iactas, opponis et nouis mancipas ser-
uituti. Amphipollas Magni Ducatus et sua:
nid Prouincias, cum omnes consiliis tuis obse-
quentes, atq; ad romanis Imperii tui nutus in-
gere nequeas, distrahere saltem ciuilibus discor-
dijs et tumultu bellis distendere conaris.
Quid dicam de Ruffia, Paphra, Masoula, coete:
nisq; regni totius Prouincias, cum quidquid in
mentes venit dicere lacrymis potius quam
verbis eloqui oporteat. Georui nobilissima illa
et diuitia solida felicissima Ruffia utraq; et tur-
as inuicem factionem Macbinas, quibus omnes
ordines, summus inusq; Aegypti Status subueh-
ti. Ploreat exsaudita populis et opibus Ma-
souna neq; se pristinis rebus restitui posse qu-
ntur tuo obrutente consilio. Paphram si inu-
roges, quid tanta suarum calamitatum sit ma-
teries, quid damnarum reges? quid reprobs et edou-
diatis apud ceteras nationes secundum causa te
te malorum omnium caput, ciuitatum inuadit:
rari publici voraginem fortunarum omnium
naufragij proclamant.

Quertendum est in sua praesentia etiam seun-
dum modum esse inclusum. Singulis enim pas-
tes ita tractantur ut nulli eorum desit orna-
mentum aut ab aliqua figura penitus aut

Definitio

definitionibus conglobatis aut aliunde.

QVÆRES quomodo a congerie causarum amplificatio tractanda.

R Duplicem esse modum. **1us** est quando eiusdem generis plures causas afferuntur. v.g. Efficientes aut naturales, eadē exornantur per aliquam figuram illo modo quo docet amplificationem à congerie partium tractandam.

2us Modus est quando diversi generis plures causas congeruntur eadē vel una vel diversis figuris exornantur.

QVÆRES addo quomodo amplificatio à congerie effectuum contrariorum et similibus sic tractantur.

R Non esse disparem modum a Superioribus. Hoc dicitur: xat addo de similibus, quod si plura tractentur singula ita tractari possunt ut sic illis semper subungatur. *Epodosis.*

PRAXIS

Sit exemplum pro Amplificatione a pluribus similibus quib. v.g. in laudem aliorum Herois afferantur.

Magna Sic sunt laudum encomia quibus exaggravata virtutis gloriam Domini Nostri celebravimus, sed multo minora sunt, quam ut eius animi amplitudinem adsequerentur. Quidquid enim vastissimum Sic maximarum rerum ambitus continet, etsi et numero sibi poenitentia finitum et dignitate longè excellentissimum et varietate copiosissimum, inferius est celsissimi Summi viri

Laus
Herois.
à Lindi-
bug

virtutibus et longe impar generosissimis eius factis.
Nam pulcherrimo rerum omnium oculo celestio:
culo, uniuersi totius Principi eum comparent. di:
gnissimus sane est, qui inter collucida illa coeli
sidera transierit et ex alto orbem suae uirtute
suae collustrat. Quemadmodum enim longe lateq; coele:
stis ille minorum inquam oculis orbem suae lumi:
ne suo serenat, ita ille sic magnarum uirtutum
Heros non modo Patris stellae recte factorum luce
impleuit, sed etiam exteras nationes nominis sui
gloria collustrat. De Martio uero eius ausibus quid
dicam. de impauido ad omnia pericula pectore
quid loquar. magnanimitas eum Leonibus conferam.
Maior fuit inuicta animi eius fortitudo, quam ut Im:
peratorum animantium Leonum compararet. Hic enim
etsi intrepidus minas omnes despiciat, magis ta:
men inuicta feritate, quam generoso robore hostilis
superat insultat. Noter autem de quo agimus for:
tissimus Hercules, ita bella minas moris pericula
hostium fulmina impauido caluauit ausu ut do:
stus quidem Patris errore impleat, Rixu. autem si:
uis in sui amnem traderet. De infraeta uero me:
xantlandis laboribus constantia, quid promento
satis dicere possum non habeo. Superauit impro:
bam sem diuitiam, Chalybe fuit constantior fer:
rior fuit marmore, ipsa enim fortitudine fuit
fortior, ipso Marte fuit belluosa.

QVASTIO.V.

Quando amplificatio tractanda ab
 incremento comparatione & ratiotinali
 Nonine incrementi sui intellige, nihil aliud quam
 cum ORATIO magis, magisque creseat, seu contentiarum
 pondere, seu dictionis crebrentia, seu alia quâquam
 congerie similitum, vel exemplorum, vel congloba-
 tarum definitione.

Primus Modus est amplificandi Orationem ab in-
 cremento, quando per figuram gradationis dicta ma-
 gis magisque augentur et cresunt.

Alter Modus est quando plures sententia ita congerunt
 ut oratio non modo numero sententiarum crescat
 sed etiam pondere.

PRAXIS

Laus ab
vir Literato

Sic dicitur amplificacionis exemplum de viro literato cui
 gubernacula Regni sunt commissa.

Recte Laurentium Princeps Seneca dixerat
 Anima Regni Vir est literatus, tota nimirum
 sententia eius, tota vivendi virtus quod Regno inest
 a literato emanat, scilicet. Hoc consiliolum pergru-
 cacia teste Tullio, hoc legum integritatem teste
 Quintiliano, hoc immunitatem ab extraneis sociis
 testante Plinio, hoc Civiliam seditionis tranquil-
 litatem ex teste eodem Oratore prorsus. Vivunt

regna Regni totius membra, si clauum modere:
Et princeps sapientia inquit salustius. Offensum
munia recte administrant. Si coeant inter, sana
profuerit, consilia si verum Annaliu notitia
insuat, demum publica emolumenta priuatis ant.
ferentes combadit, ab Euidio rerum publicam
moderatorem in Patria amare conseruant ad cel.
sa proclamaq, fauoria excitant, et quod olim
Atheniensium sapientissim Tolon dicitur fere.
Viuunt omnia pti la docta mente animat Res:
publica.

TERTIUS Modus, quando singulis senten:
tis suis rationibus expollicetur, ita ut si plures i
classis aut sonibus collectas habens, quamuis con:
grua stabilius ratione. Aduertendum tamen est
ceetum esse, seruandum ordinem in sententiarum
citatione, nimirum ut grauius in fine, ming
grues in medio, leuiores ab initio ponant. Quan:
quam et illud fieri solet, ut initio ponderosa
quodpiam profigat, sententia quod totius dicit:
onis sit basis quodpiam ac fundamentum.

QUARES AMO Quis sit modus tractandi
amplificationem a Ratiocinatione. Et optimus
modum huius amplificationis esse expressu a
Cicerone in Oracione in actione. Ama con:
tra Verrem.

Etenim sic ratiocinabant, si honestissimi homines
inter se et mecum loquebant, aperte iam et per-
spicue nulla esse iudicia, qui unus iudic tam i-
psum se condemnatum pertabat, is postquam eius
defensor est factus iudic absoluit, quid ergo quod
tota Sicilia, quod omnes Auli omnes publicis
privatisq; literis Romae aut: nisi ille id valebit, nil
inuisi consule designato, quid fideus non omni-
na, non testes, non existimationem populi Roma-
ni sequent, non omnia in unius potestate ac mode-
ratione vertent. Vere loquar Iudicis, redemere
teq; mihi hae res commovebat optimis enim quisq; ita
loquebat: iste quidem a iudicis sed nos turbabimus
iudicia diuina, etenim quid poterit Verre abro-
luto a transferendis iudiciis reuocare.

Secundus Blog. Amplificationem insti-
tuendi a Ratiocinatione est, quando unum auge:
tus ut aliud magis crescat. Sic Terentii summi no-
sti eg: Victoriam a Meco relatam laudaturg. Amo
deberet Meci fortitudinem, robur, extollere tum mul-
to Maiorem Regis fuisse fortitudinem declarare, ut
pote quod maior sit magis hostis virtus. de Du-
cem quempiam belli celebraturg pugn hostiles
acies a bellica fortitudine, copiarum numero

Laud Re-
gis iusto
ris.
a Ratioc-
inatione

et ordine extolles, ut inde maior laus Divis.
exurgat, qui eas acies superavit. Sic Martyr
videlicet piam in vitam parentum laudatorem,
pug Tyranni immunitatem deservit, ut inde ma-
ior eluceat Martyris.

QVAERES ratio Quis modus est ampli-
ficationum ducendi a comparatione? Res Primum est
quando duae res inter se comparantur. Sic
Amplificatio felicitatem tranquillam et a peccato
Comparata in munis concordia, comparare eam debet cum
preterita calamitate, turbatione, et continuo remora-
tibus conscientiae ob statum letalis peccati a quo
huc omnia mala oriuntur.

SECUNDUS Modus est, quando fit comparatio
a minori ad majus. Pulchrum suus rei exemplum habet
Cyprianus Episcopus et Martyr. Quando peccator suus
erga Deum, exprimat moderentiam qui ad nutus
suos famulum sibi vult obedientem ex Sibir.

Deo obediendum

PRAXIS

Si Heres delinquentem servus punit, cur de peccante
Somno supplicium non sumat. Quod ille sic
amplificat.

De servo tuo exigis supplicium, et Somnus
Somo obedire compellit, et cum sit vobis eadem
Sors nascendi, conditio una moriendi, corporum mate-
ria consimilis, animarum ratio communis, Equali

ure et eam lege vel venat, in hunc modum
 de hoc mundo postmodum recedat, tamen nisi pro
 arbitrio tibi servat, nisi ad voluntatis imperium
 parat: imperiosus et nimis servitatis exactor fla-
 gellis verberas, fame, siti, nuditate, frequenter
 ferro et carcere affligis et enecad. et non agno-
 scis Dominum Deum suum ut sic exerceas ipse
 Dominatus

Tertius Modus quando fit comparatio a maiore
 ad minus: Sui amplificationis exempla in ex-
 plicatis Hieronimi orationibus habentur.

Quartus Modus est à similitudine cuius
 singula puncta ita tractanda sunt, ut rei de qua
 agitur applicentur.

PRAXIS

Miles laudat
 & comparat

Comparatur v.g. Vivum quempiam Militarem
 fulmini ita institutam laudem à similitudine
 fulminis amplificare posses.

Quemadmodum patet ille caelestis, vindex Divinus
 Aemulis telum in nubibus summa vi exploditur
 et tonantibus astris in subiectum orbem fulmi-
 nat, ita seros Martis, in adversas acies rapit
 et dum caeteri pauore paene exanimant, solus in-
 ter cadentes psalantes imoesto stat animo. Videt
 his non dubitò aliquando, et consternat animo
 audidit, quando reboantium Nubium tumultu

exparescenda illa vis in publicum erumpat,
quarta animantius sterge, quarta. Solum ex:
cidio, quarta verbum vetna fulmineq. ille est
de: dicat. cogitate non minores vias in se mu:
let an. perton. quod ubi sincero odio contra hostes
fuerit inflammatus, labant moenia, subuun:
tur fortissimè turres, sternuntur iniuncta acies,
et velle dicam orbis ad Martii vini conspectum
expauescit. Spectastis quanto coeli incendio ful:
minans illud telum elumpat. quibus flammis
verbes incendat? cogitate Majores audere ignes in
eius animo quem Martius inflammavit. Sed. Hi ni:
mirum refrigeratus inter cadentes volantibus glosorum
agnis, respirat, dum hostibus spiritus et anima excu:
titur, vitam turissimam agit dum alii agunt animal
sed illud maxime mirandum videt, in indice illa
bellantis DEI sagitta, quod nimirum non recto tra:
mite in subditas torrens agatur, sed per tortuosos
flexus, dubias ambages, et mille manducos in vna de:
niq. se ipsum collimbit quem Divinae mentis decrevit sen:
tentia. Verum et hoc cernere est in Militantibus pro
Patria viris. quot nimirum et quarta tentata. tra:
tagemmata, quot ingeniosas inveniunt artes, quot in:
aginatros molantur astu, ut in propositis victoris metal
colliment. Saepè hoc accidit, ut dum despe:
rata belli res esse videretur, dum ac intentu
omnia vergerent, in ipso interitu salutem Pa:
trid invenerunt in ipsa ruina cadentem Rem:
publicam creverunt.

PARS II.

De orationibꝫ nostro autꝫ usitatis

CAPVT. I.

Quinam vniuersales sint mo-
di orationes nostro autꝫ usita-
tas componendi — *¶*

*Postea speciales modos et particularia precepta
et orationes seculo nostro usitatas componendi,
sunt etiam vniuersales quidam modi et gene-
ralia precepta, quæ quibuslibet eiusmodi ora-
tionibus possunt accommodari. Prædam igitur
sequentijs questionibus aliquot, quæ nimis
rursum et faciles et usitatis sunt.*

QVÆSTIO I.

Utrum Syllogismꝫ Oratorius sit uni-
uersalis methodꝫ quamcumqꝫ oratione
nostro autꝫ usitatam componendi

*Qui prædictas orationes certis quibusdam pun-
ctis adstringunt, ut ab uno illorum recedere religio-
ni sibi ducant, aut grande artis Rhetorici præui-
lum comitari existant: non facile concedunt pos-
se multa quæpiam puncta, in maxime diuersa*

sunt colligi in unum Syllogismum adeoq; eius
 Sententia sunt, non posse Syllogismum assigna-
 ri pro vniuersali methodo quam libet orationes
 componendi. Sed qui contrarium sentiunt viden-
 tur meliores partes artis Rhetoricæ tueri. Nam
 præterquam quod ille punctorum numerus non
 sit eo usq; certus, vt ab alijs non contrahatur, ab
 alijs vero augetur, illud etiam pro doctrina nostra
 fuit quam maxime, quod illa puncta vel sententia
 diuersa, vt beneficii Syllogismi non possit vniri,
 vel sint ita diuersa, vt possint beneficii alicuius
 Syllogismi coalescere in vnum: si sint ad diuersi-
 tatem suam omnino incapacia vnius Syllogismi:
 ergo videntur non posse vniri inter se in vnam ad
 vnum corpus orationis condituendum. Quod enim ad
 conclusionem alicuius Syllogismi non possunt inter
 se coalescere, neq; potuerunt inter se vniri ad conclu-
 sionem vnius Syllogismici orationis inferendam.
 Quod si vero illa puncta diuersa possunt connecti
 et compingi in vnum Syllogismum (quod aduersa-
 ri debent concedere) ergo Syllogismus potest esse
 vniuersalis methodus pro omni bus huiusmodi
 orationibus componendis. Hoc discursu Rhetor-
 ico ^{pro p. 6. in.}

Affero, Syllogismum, Entymema, Inducen-
 tiam, Exemplum, Dilemma, Soritum & esse mē:
 Methodos vniuersales pro quibuslibet orationibus no:

in seculo veritatis componendis. De Syllogismo patet ex superiore doctrina, de aliis vero speciebus argumentandi, non est similis ratio: ergo omnes sunt modi universales dicitur Orationes formandi.

PRAXIS

Ut data doctrina correspondeat practicum sibi ma sit imprimis oratio salutatoria.

Juxta communem Rhetorum doctrinam oratio salutatoria propria potissimum complectitur Amo Explicari solet Oratio concepta de adventu Sospitis: 2do Laudari solet Humanitas Sospites quod se dimiserit ad nos invitandos, 3tio tm laudari con-
fuerant solet vel ab veneratione ratione vel ab Emu-
tatione aliqua aut sententia, vel a stemmate eius
omnesio. 4to solet concludi per varios affectus po-
tissimum tamen Oratio. Quod vero de puncta tm:
a persona contrahi in unam orationem. Syllogismus
dictatus subrepta praxi in qua sic exprimitur
Syllogismus. Magnus Sospes est salutandus
sed tu es Magnus Sospes. Ergo es salutandus. Salutatoria
Magnum Atbenis nostros Sospitem te salute
an Sospitis tanti prdsentiam Atbenis nostro gra:
tuler incipit trahitur sententia animus Principis
Illustrissime. Capit communis Oratio linguam

minor

atque in testem venerationis vocem excolit, pro:
cludit vero salutantis vocem tanti magnitudi-
beris cuius nominis eternando omnem eloqui-
tud facultatem excedit. Verum dabit in tenuitati
nostros amplissima animi tui humanitas, ut quod
nostros dedit ditioni tu de tua addeas magnitu-
dine. Et quidem demisit se illustri humanitati
tuo argumentu, celestissima Seruici tui sanguinis
ares, dum sublimi illa ex augusta domestico
glorid statione tantu pet deserta ad angustias
Brunopolis nostris descendit. Hec nimirum est
magna illa celsarum mentum Indoles, ut licet
altissimo gloriis fastigio sit altior, sumilota:
non non fastidias angustias, quibus lanora so-
let quandoq, explicare spatia Principum hu-
manitas, quam angustis palatii suam diffun-
dere amplexationem. Facis ro Princeps cel:
sissime dum ab Sedretana Magna domus tuis
aquila, super mortalia enectus humanaz
Superior laude, nostris tamen palatris dignitas
Solum, in quo licet arctum videatur Principis
dignitas amplior tamen relucet dignitatis hu-
manitas. Salue igitur Magne Brunopolis no-
stris sospes, salue vnicuique totius palatris
literand affectu: quod tot gestit vocibz vene:

rari sospitem tot eferre laudibus Principis,
 humanitatem, tot promereri obsequiis Illius
 Herodem quot felices dignissimis Principe doni-
 bus, quas cum diuturnis inopia numerare ne-
 queat, ne dum numerando Equis celebrare imo:
 mis: tu qui magno comprehendis pectore in-
 numera Principum decora ipse domesticis felicitu-
 dinis concordia semper Magnus celebra-
 nis Rexi.

PRAXIS Salutatoria

Apis à Circa

Aquila

Salutaturus eundem Principem in sequentem
 Syllogismum prædita puncta ita colligens.
 Syllogismus est talis. Felix est dies cui aquila
 affulor. Sed. Ergo.

Felix atq; fortunata dies affulor Doctrina,
 quam alioquæ gentilitas aliis aduentu exornâ:
 In Princeps I. fuerint sua fabulosis variâs
 capta ab avibus auguria: feliciora nostro A.
 tendo pondet omina, Princeps volucrum Aquila
 la tua celsissima. Feliciter iam pro Saper-
 tud victoria certare licebit, dum tua victoriâ Minor
 laureatâ in ex volucris adeo sereno nobis

affulsi vultu. Fortunato ausu ad sapientis mentis
 nos ituros confidimus dum gentilitia tua volu-
 eris bonis tuis amibus eo deducet. Ita nimirum
 sacra veterum monumenta, de celestissima alicuius
 Regina aquila senserit, ut auspiciatam eius pos-
 sentiam non dubium victoris et semper felicitatis
 omnia certo semper comprobant experimen-
 to. Ades igitur auspiciatissimi Palladis no-
 stris Scipio P. S. ades augustam comitatus alicuius
 ceu animam magnis mentis tuis simulacris, dome-
 sticis Henrici pectoris simbolo, publicis denique Illius
 sanguinis teste, qui dies noctesq. super chryseos
 tuo incubat reperto. Felices nos faustosq. Br-
 no politand. Virtutes Palladis quibus sub Illius
 tuo volucris alarum umbra labores literarios obti-
 git auspiciari. Nemo certe ab istis Indorum
 torpente ignavus quem longe lateq. expansis alis
 benignissima tua obumbrant Aquila.

QUESTIO II

Vtrum modus scribendi orationem p-
 Sententiam sit universalis p omnibus
 tatis
 Antequam questionem deinde suspensio re-
 ceptum esse apud Romanos modum formandam
 orationis a sententia et hinc quidem multu-
 phem esse de quo in Parte quarta a-
 gemus.

genus. Sic duos tantum attingam breuiter, qui cum magis sint usurati, commodiores etiam sunt cuius orationi formandis.

Primus igitur Modus est Orationum scribendi per Sententiam, quando in initio Sententia aliuus aut bonis profigitur, quae partim rationibus, partim variis euidentioribus expolitur. Postea vero totum discursum suspensionem rei nostrae de qua agimus vel personae ad quam sermo habetur applicamus.

Secundus Modus est, quando non ipsa Sententia in initio ponitur sed sensus sententis: sine quando nostris verbis Sententiam exponimus: post expositionem vero Sententis verbis nostris factam rationem aliquam afferimus ad confirmandum sensum Sententis, tum demum ipsam Sententiam aut bonis genuinis verbis citamus. Absens igitur modus scribendi orationem per Sententiam esse inuenerit saltem pro gratulari oratione nostro duo usitata Altera pars huius modi cum priore conuenit sic pro Primo Modo.

PRAXIS Gratulatoria in Marschalis

Gratulatoria officii Marschalis in moderandis comitibus, ita per dictum modum potest formare Orationem.
 Si e Sententia Pinudis Panegyristarum Plinii maxima Respu: civium letitia est consilia in tuto col. loca esse, quanta animum nostrum letitia occupet

est necesse dum in pectore tuo tota consilio sum
nostroque securitas recordit. MADEDE. Ratio.
Ea scilicet est animi tua amplitudo ut non nisi sublimis
emolumentis suam exspectet latitudinem. Ea est ad o:
mnia negotia exploranda promptitudo tua, ut difficul:
tates omnes facile soluas consilio. Conf: ad Emili:
Dicere auidem quod olim Regum Maximus Alexander
de suo consilio moderatore dixerat, ne hostes nos
iacula feriant, chryseo munimus corpora, at ne fortu:
ne a pulchra molimina nostra euertant, tuo boni con:
silio munimento fata omnia propulsasti, dicere in:
quam auidem Regum Soc de tua prudentia Encomium
quod ea consilio sum facultate pollet, ea rationum
copiam abundat, ea futurorum euentuum perspicacia
excellit ut non modo sine sed fortunam in petus popis
prospicere rerum etiam ante uentore. Conf: 2. Ciceron:
Habes eam quam Philo sophus in Reipub: moderatore requi:
rebat in dorem, futurorum mundi presentium difficul:
tatem intelligentem, omnium denique fortunam parat. Quanta
igitur seueritate legum nostrarum integritate, libertatis
conservationem, omnium nostrum inuoluntate tuo pectore com:
mittimus, quod ceu tutissimum quoddam consilio sum
omnium domicilium suscipimus uniuersi. Conf: 3. ab Emi:
Oratore. Instabat se quorundam Græcorum sapientia
græcorum magis in sui omnis pectore solute. At de:
mensuram multam quam ualere. Præmo quolibet Græcis
munimento: quia nempe nati a visis rotas ab
hostibus aut aduersis sortis uinibus potest euertere, sapi:
entis uero consilio de ipsius nature arboribus
possunt uisus san, ractauerunt se inquam di tamen
ractase

tactasse se viri prudentissimi censendū est. Hoc
 certe de te si cetero elogio asserere audeamus, plus
 in tua acie ingenii securitatis nos ponere, quam
 in formosa solum arce retinere periculi
 plus pacis publicae utilitatis a tuis consiliis nos
 pollicemur quam ab exhaustis David nosos operibus
 metuerē damni. Inclu. et affectu. Vnde igitur do:
 no publico fortunatus, vnde confesq; nostri mode:
 rator dignissime, vnde et nostra qua com mune emo:
 lumentum complectens animi ardore semper
 per se non adductissimos.

IN REM ADVERTENDUM est
 applicationem non semper poni in fine post confirma-
 tionem de eadem locum habere post ipsam sententiam
 et singulas confirmationes. Et sic quidem magis ap-
 plicationis est melior altero, quia amplificationis fe-
 racior, et Thesis ad Hypothesis additio, quod in
 genere demonstrationis maxime requiritur, ubi parti-
 culares laudes personarum quam laudamus, vel cui gra-
 tulari sunt institutiones.

PRAXIS

Salutatoria
 Familiaris
 hospitii

Pro Secundo Modo. Salutatorius tuus quempiam
 familiarem illam Vg. Quinilianam sententiam
 superare posses. Nihil tam difficile est quam deffen-
 se gaudere. Ab expositione igitur sumis sententiam
 posse ordini salutatoriam.
 Quod omnis impanens est locutio. **MO. V.**
 flammis vis sua delitescere nequit quin in

publicum emmpat: ita incerto gaudiorum serq
 in petore amittorū diu se continere non potest quin
 in tra fronte oculis se legendum exhibeat. Hinc
 Oratorum non postremus Quiniliang dicit: Nil
 tam difficile est quam si ferre gaudia. Emolunt
 illa obiecta sicuti lacrimas, et si viciis ope neque:
 ant in publicum emitti, frontis serend, vultuq si
 lais argumento suam produunt vndolem. Exper:
 tus id ego sum Sodie M.D. Soc ludulentiorē docu:
 mento, quo vberiore animum meum letitia, au:
 spicantissima tua comoleuit presentia. Longa ni:
 mium atq duraturna nisi omnis mora videratur,
 quoad concepta de tuo aduentu letitia coram ex:
 phicare non liceret. cuius proinde optatissimi voti
 quia me compotem iudici Sodie reddiderunt, factu:
 natum multumq felicem non possum me non
 estimare, et tanto quidem Eticiorē, quanto
 certig intelligo omnem felicitatis ac letitias ma:
 ximam e tuo vno proficisci conspectu. Annuat
 modo boni coelites, et quōm sacring in columem
 notis seruantur, eundem quoq commotis Paris
 et alioribus sonorum flangis in longuam
 conseruent statem.

QUESTIO III.

Utrum oratio per prothasim & apodo
 sim sit vniuersalis modq porōnibus
 nio saeculo vsitatis componendis

De Orationes quae sunt per prothasim et Apodo:
 sim, docemur cuius materis Soc saeculo vsitata.
 Est

Est autem multiplex modus componendae orationis
per protasim et Apodosim. Hic aliquot tantum
recensebo. Imo modus est quando de aliqua
propositione discursus universalis instituitur, postea
postea rei nostrae vel personae de qua agimus in
particulari applicatur. Alio modus est orationis
componendi per Protasim et Apodosim quando
non totus discursus generalis absolvitur continua
oratione, sed per partes tractatur, ita ut saepius in-
terumpatur, et ad particularem Apodosim descen-
dat. Aliter modus est quando primo aliquid in
particulari de re nostra, vel persona profertur,
postea vero ad generalem discursum transimus
et ab hoc ad particularem applicationem revertimur.

Notandum vero est, prius particularem apodosim
esse affectus etiam varios esse subiungendos pro-
ut eos praesens exigat materia, et cum dixerit ex
particulari applicatione non inferunt esse bene-
bus substituendos.

PRAXIS

Votum in eligendo
Comitiolorum Mars
Chalco

Pro Primo Modo. Nicturg v.g. votum, quoniam
in legatum nomine totius districtus ad comitia
mittendogant in Praxim, seu ut vulgo aunt
Marschalum, Comitiolorum, ita per protasim et
apodosim Ami Modi orationem institueri posses.
An & que sincere atq; acquite ille sit locutq; qui
Regem Marschal. P. e. h. is volebant observari ut
mutuum omnium atq; affectuum discernimus nosceremq;

agritas, seu sacra Numinum colere, minus impensis
omnibus deprendum relinquo, qui licet deat, si malis
nis sui libertate principum arbitrio non mancipa-
uerint, plurimum tamen commodi accipere libertati
exi sperant, quoties pro libertate non semper libere
apud sacras Maifestas agit. Ita enim verò ingruunt
et facillima et cultissima ratio est libera iuris defen-
dendi, sub grandi Regum imperio, si nimirum et Regia
siamus aucupari arbitria et publica non vendam
emolumenta. Ita enim possumus sperare futurum
ut non modo debita Principibus huius obsequia
Potestatem obsequiorum libertatem retineamus. Ve-
rum enim verò nemo tam arduum difficile, seruandis
libertatis opus melius susceperit, quam qui Mare-
statum animos affectuam nulle vi eius Longo Regi-
s. auid vsu velut in speculo didicerit. Vt certe quis
quis fuerit no ille summe necessariam maxime util-
rem nobis prestiterit. In officio legum aulicam quam ac-
tem addiderit eo enim vobis egerit maxime, qui au-
no Regis consilia perspicat, qui Maifestatum ani-
mos et aucupet, et publicis destinet emolumenti
qui et accedente piosam tueat libertatem et
sua ingenio sacra Impena aut sustineat, aut e-
tueat qui nec diua Principum nomina, comproba-
tione intestini tumultus defendat, nec domesticas si-
multates omnino egestu Principis sopienda. Sexi-
fermat. Hunc certe si aut ego vobis demonstra-
uerò aut vos mihi ex libentis no ego oportet no-
bis sum actus esse dixerò et grauisimum illud se-
gati onus ceu in Atlantis sumeris reclinatus exi-

Itum aucto

stimauero. Nihil enim quod ad diffidendum lega-
ti munus deiderari videtur, ab alio magis capere
potest, quam ab eo qui si de eundem actibus est im-
butus. Dicam otius ne vos tantum non secundi de me:
no dum suspensos teneam, dicam quis tantas im-
pleat laudes, est is quem nostris *Ad. Pr.* duntaxato
an id Regio vobis, et Majestatis sacramentum confectus
dine. Nunc igitur si consilium nostris Moderatores
proficentis et optime de re vestra decreturus
existima vobis.

PRAXIS

suasoria ne
exteri milites
legantur in dolo
nisi subdito

Orationis per Protasum et Apodorum pro 2do modo.

Prasum non esse legendum exteri milites in auxi-
lium militum Poloni, ita iuxta 2dum Modum per
Protasum et Apodorum perorare posses.

Victor Orbis Pop: Romani cum fines Imperii sui
longe lateq; propagaasset, atq; per vniuersa pro-
pe catolorum Regna victoria signa circum-
tulisset, tandem fatali etate in Hispaniis acce-
pta, didicit perenni totius potentatis documen-
to, male domesticas vires externis auxiliis robora-
re. Nam cum vigentem exercitum contra Hispan-
nos Publius et Luig Scipionis fratres educissent,
dolo auxiliarium copiarum triumphator esse mi-
les circumuolans est, ut qui propriis viribus ante
a Heterat inuictus. Hec per, etiam tum Hispanis

Formidandus exteri milibus fraudibus atq; intri:
diis suppliciter sit coeclus. Ita huiusmodi peregrinis
auxiliis domestica subornant robora, et a quibus
Patriæ Perfidium nos adsciscere credimus Excidium
sæpe nos aduocasse experim. Latet in extero et
a lieno populo etiam exterg et a Patria nostra
alienus animus, tanto quidem tamq; alto radicans
diu ut citiq; natalis vniuersi Suius necessitudines
soluendam dixeris quam exterarum gentium fidem
et sinceram amicitiam cum Polono nomine stabili:
endam. Sicut diuersi nty Patrij q; cultq; sumq; et a
parte artes Martias et quod Sini nascit animis
diceremq;. Male vero ea ne otunt, quæ magno na:
tuis morumq; intervallo sunt disiuncta. Nam hæc
ad sperem et nimuluaris quodam necessitudinis
vinculo coalescere possunt tamen usq; eo stabili
et sincera solidam amicitia quam nulli hostium
rumpant insultq;. Leue animorum amorumq; vin:
culum est, quod nec affectuul beneuolentia, nec
pari ingeniorum modum cultu, sed diis et spondi
pretis est compactu. Tantam enim vim roburg qu:
uis necessitudinis obtinet, quantarum virtus et firmi:
tudinis est illud quod vniuersis amicitia basis et
quod am est fundamentu. Quod cum in extero:
rum militum animis Patriæ nostris conciliariis
soly pretii et spondiaris bis amor efficit, tantq;
duntaxat firmitudine militare nostrum cum ca:
teris copiis vinculum substat est necesse quam
temporis reuinq; secundarum pari belli alla fortu:

nata erit, hoc si aduerso belli eventu cadat simul
 quoy manus vinculum sumptur. At non tali ne:
 xil domesticus miles et Lexu: Cuius Patrie sed
 consensu Mam secret. Perpetua dunt nullo mi:
 que, sortis rampenda impetit, quae eiusdem nominis
 gloria et communis omnium Parens Patria texuit
 vincula. Tante igitur magis domesticos milites
 pro extraneis legatos esse censeo, quanto illorum
 fides, pietas, amicitia pro Sorum fidelitate et impendia:
 na receptivum sunt illustriora.

Reuertendum est Discursum generalem sa:
 protasim posse duci ab aliqua sententia v eruditis:
 ne v exemplo prout in praesenti oratione factum
 esse videt in qua fundamentum totius discursus est cael:
 lum de Romanis allatum.

PRAXIS

Scaporia ut le:
 galy exter mili:
 res

Iuxta tertium modum per Probasum et Iodro
 sim. Refutaturq; superiorum sententiam, et mo:
 extero mi hie dicitur, ita orationem instituitur poples
 per tertium modum Probasos et Iodro eos.
 Armis angusta amicitia Poloni nota definitur si
 dum eam Patrie Regni nostri militibus circumdantur.
 sti. Laus est Sumans gentis vinculum quod sed
 ambone orbem complectitur uniuersum. An tu leidi:
 ca ingenia tam aucti personis esse existimas ut
 extra domo sus humana se non extendant? an tu
 Poloniam amplius inem Regni unig finibus tenui:

nes? quod nominis sui gloria affectusq; innati ma-
gnitudine ceteras gentes populosq; complexa, orbem
uniuersum in sui amorem trahit. Neq; tu facile
impensos eos necus dixeris, quos sub dispari coe-
lo nata ingenta contrahunt. Firmos eisdem mihi
coalescunt necessitudine illa vincula, quod teste
Historicorum Onocipe Iunio extery sociantur amor. Nam
cum nec cogant sanguinis affinitate, nec confirmi-
llimorum cultu iudicent, sed aut in cordi virtutis,
amore (quod Romanus aduertit Orator), aut illustri
facinororum fama (quod Romano non impar R. Setor
Quintilianus eximat) radicent. Tanto vniq; firmi-
ora nostra cum extraneis vincula existunt. Ipe ne-
cesse, quanto rarius domesticis amicitia nominis in-
cordi virtutis rationibus inuenit. Cui quidone
gravi dolore, meminisse non posse) quidam filia:
ta sepe numero sunt patris amicitia multum foedera?
quam personarum fides beneuolentia vultu sunt terra.
Dicere ausim quod Romanis gentis Augustus Impe-
rator olim dixisse fert: plebis quidem animi non
Patria nos pugnare iactant, sed disparibus animis
et pugnam et Patriam tractamus. Hinc tot
domesticas dissensiones hostilibus diuis acridores!
Sunt tot discordes factiones domesticarum maceris,
quibus, etsi Patria nostra horis cingeret muris,
etsi gygantis defendereb, peltionibus non posset non
in Extremum vocari discrimen. Qui mihi C. Si.

quidē

Eundem Equus rerum arbiter sed, ori inquam a:
 pento peltore, quod Socrus (pro's iniqua Patris
 tempora) quod inquam orbi Poloni faciem immu:
 tatur, si non Patroorum militum discordia. Polemy
 Publica Regni comitia iterum iterumq; infelici:
 diti turbata: turbata utiq; sunt domesticorum discor:
 dia. Ingenus civili Patriam ardere prolio? ac:
 cendit flammam domestica discordia. In genu:
 scimus deum anis fluctibus immantorem deli. Suer:
 ci tempestatem nos agitare? excitavit animas pro:
 cellas domestica cum hostibus collucto. Nemo igit;
 extraneam copiam perduellionis arguat, quam
 in domesticis militie omnes damnemq; oportet. Nemo
 innotabilem cum externis Societate armorum duat
 quando ipsi facto non stans federe. Qui si rei ve:
 ritatem sinceris estimare cupimus, advertent non
 raro exercituum militarem fidem, deplorans Patrie
 rebus tunc succurisse quando domesticis milis a
 fide in Patriam defuit. Admittite igit; P. D.
 ad Societatem armorum illos, quos in Patria
 nostram sinceris amor, Pra ex totis spectata
 Regni: Poloni auxilia, faciunt commen:
 ta reformos.

Notandum est quando aliquis Prosa:
 tio cum Apodosi permiscet, ut constantior in
 incepto discursu maneat, ne forte quis in a:

hā materia finiat quam ce pent.

QVASTIO IV.

Vtrum Oratio qua ducitur a stem-
mate sit vniuersalis modus pro cu-
ius materia dictione e e e

Re Epe modum vniuersalem pro quavis ora-
tione, Sicut Siculo vntata componenda et quidē
ē p̄diciquis non postremum, vt pote qui et ex re
quodam modo naty videat, et qui ingenere demon:
stratuo plurimum laudis afferat si in fertilem
et felicem inuadat calamitatem. Porro variū modi esse
possunt Tenendū eius modi orationis ego paucos
sic subiciam.

Amq̄ modq̄ est Quando summa breuis-
sime exponit. Edo quando per totam orationem
variā summāis acclimina ē rationes afferunt ita
tamen vt quodquid a ferat, in laudem eius ad que
vel de quo dicit cedat. Etio Quando affectus
subiungunt competentes materis illi de qua
sentitur oratio.

Gratulas Natalis diei
Ulmo H. a virto Lund.

PRAXIS

Breui oratione gratulaturq̄ natali diem Illustris-
simo Duci Alexandro nostro iuxta p̄dictum mo-
dum

dum popes perorare.

Habe enim astra in tuis obsequiis. Dux Astronomen-
sis et Eudamensis. Quid dubitet te terris quan-
do imperatorum cui astra famulant. Magnum
te Alexandrum esse oportet, cui cum terra non suf-
ficeret coelum suam amplitudinem exhibuit.
Lunam plennis tuis fuditam strachioni, quia
et Romanis potentis cornua tuis aliquando sub-
iugabis virtibus. Quis te et caelo et terris magnus
Herodem esse neget? qui Primum coeli Lunam
domi tuae Sabes familiarem. Elisimus omni-
no et Illustrissimus Princeps es, quia lucem tua
a caelis derivas! Quam alta Sonothum culmina olim
tuo occupaturus, sic caeli fastigia tentans, quid ut na-
tus es statim attingisti. Vtrum quo aliud evitans
tam Sabes aperere nequeo, hoc dicere possum te
in ipso natali tuo coeli verticem occidisse. Scen-
de magno passu astris alior. Nam si ex Poëtis
adriomate Non multum distat terra Polona Pol-
tu qui Sublimes coelorum apices aucta celsi-
tudine iam attingisti quomodo eodem pro pria
non excedas virtute. Vnde igit et haec tibi
Poloni astrum Almid. Vnde ead lucel quid
à caelis traxisti terris imperare Dicit.
Secundus Atque est orationem dicendi.
a stemmate quando alicuius genn' huius

Stemma ita ad orationem aspernit, ut per modum
similis tractet, vel ut occasio nem similitudinis
alicuius offerat aut corpe contrarii e quibus omni-
bus capter, materia laudis in presentem mate-
riam personam de qua vel ad quam fit oratio.

2da Admittit sic modum emendationem a liquid
quod connexa sit vel cum ipso stemmate vel dem
similitudine aut ratione quod ex occasione stem-
matis afferunt. 3da Emendata Similis modi ora-
tionis conclusio esse solet quando variis aut
similibus emendationibus finit, quod tamen o-
mnes uno vel altero verbo obiter attingantur.
Et vero Similis modi conclusio valde est accom-
moda sui modo. Nam sicut per sensus orationis
vis tota consistit in stemmate per similitudi-
nem vel quasi similitudinem tractato: ita con-
uenienter affectus tales subiungunt qui aut
similitudinem aut similitudine perfectiore
emendationem sapient

2da Gratulatio
Natalium

PRAXIS

In prodicta materia peroratur ita gratu-
a stemmationem iuxta prescripta genera populi
Lund. corpicere.
Sunt inter minores ignes, magna sidera:
Sunt inter illustres Turpu: Cives magnis He-
similis roes.

nos. Horum tu facile inimicus Dux Alexander O.
 stroprea sul. et Caslanensis Heronum Heros dignif.
 Indig. Ita scilicet magna animum nominis requisisti, ut
 te et inter scilicet stellas Solem probes et dome:
 sud lucis decora propria virtute imoleat te offer:
 das. Sunt alii magna clarasq. oculos sidera: sed
 aliena luce conspiciunt, tu ita alienam mortalium
 Heronum lucem occupavisti, ut eam propriis vir:
 tibus facias tuam. Potes te igitur Magni Alexandri
 cognomine merito appellare, cui cum Schippi
 Patris gloria ad simulationem fuisset proposita
 respondisse fecurus: Verum est Alexander a Bi:
 lupo prodiu sed Magnum me prodiu se Alexan:
 dum propria testantur merita. Servent igitur o:
 ptimi Coelites semper Magnus, qui Magnorum
 natalium gloriam Alexandrius perire occupa:
 vit. Servent scilicet Reipub. Atlanticam, Ostro:
 giansium Quicum Herculem, Caslanensium Sc:
 pionem Patris universum Magnus Pompeium
 Servent, et Brunopolitano Adsendo, illum A:
 lexandrum qui literarum semper vixit Me:
 coenas.

Tertius Modus est, quando primo femina
 allata una vel altera ratione feminais quod
 in laudem personae ad quam vel de qua dicitur

ratio cedat. 2do Evidenti aliqua affectu connexa,
cum stemmate ex quam amplius dicitur lauda:
tio. 3tio Affertur e' materia nascentes et occasi:
oni presentem sequentes deducunt.

Adverte Rationem differentis esse inter
sunt et superiorem modum quod ille simili:
tudine plurimum gaudiat aut ea ratione quod
ad similitudinis vim reducit. Sic vero expo:
sitione stemmatis ratione et evidenti conff:

3tia Gratulatio
Katalium

PRAXIS

Juxta praedicta praescepta sit tertia gratulatio
ad Illustrissimum Principem Alex and rus.

Luculentum domesticis lucis tuis restos habes?
Quando suram in natalium tuorum testimonia
volas. Sicut auerunt alii se illustres, quia ca:
liastra in gloriis tuis censibus numerantur tu
certi illustribus illustri es quia tyderum prin:
ceps hodie domi tuae est genitrix. Si catigone
aliquando inuoluendum foret caeli oculis sol di:
cebat factus A' sopp Luna vices magni ocu:
li sustinere. Verum id ego de splendore sui
magnitudine afferere audeo quod tanta est
tantas semper erit et fuit in Martis Praes:
sum.

eorum tuorum factis, ut cum *Lecis* ules iniquioris
 fortunæ necem paterent, uos *Ostrogoenses* Luna hor-
 matici caeli Solem sustinetis. Et *Sæc* tibi magni plen-
 itudinis Sarcodias obtigit. Dux *Ostrogoensis* et *Castellana*:
 is quando Magni *Alexandri* Mensuram, uisplurimæ cae-
 li amplitudinem tibi adscivisti, ut cum tibi terrarum va-
 sitas non sufficeret, caeli immensum spatium, *Hemicycle* a:
 rum amplitudinem tibi adscivisti: ut cum tibi terrarum
 vastitas non sufficeret. *Vnic* proinde coelo terrisq; per
 Magnæ Heros. *Vnic* terrarum Magnam *Syrius*, quod
 caelos etiam illuminare potes. *Vnic*.

Quartus *Modus* est quando aliquis sensus erigit
 e *Stemma*, et disponit per aliquam speciem argu-
 mentationis. v. g. *Entsymema* Syllogismi *D*.
Intitulatur igitur *Katalum* *Ilmo* Principi *Alexan-*
dro *Sune* v. g. *Sensum* posses emere e *Stemma*.
te. Luna, tu gentilitium *Stemon* victoriæ quam aliquan-
 do referes de *Turcis*, per *Entsymema* uero ita em-
 tum sensus disponeres.

PRAXIS

Omnent alii fausto augurio magnas de *Sostibus* *Syllogi-*
 victorias tu maximam de *Osdomanica*, porta *Sag-*
bes *Palmam* domi tud. *P. S.* Quis enim neget *Tur-*
cicam bellonam *Ostrogois* fortunæ se committere cu-
Osdomanici imperii gentilitium *Stemma*, in suo ducit
Triumpfo *Fortissimi* duces in *Osoro*. *Ent* illud *foe-*
ha *Lecis* tempus non vana *Vates* augurum erit

Ita ex cir-
 ca Luna. g.
 Syllogi-

inquam illud fortunatum affluens Sarmatis Scythis
 quo Turcicus subingabit Balanges. Magnus nomi-
 ne et omnis Alexandros, qui illas iam olim auctori-
 tanti Manni victas ad sua traxerit, summa est
 redde gloria. Et certe an caelo superum fato quis
 accidisse dicat, ut Ottomanici. Certi insignia do-
 mini tuis vendicares, nisi id Liculenti coelitus foret
 augurium, te cui Ostrogrense Ducem abigunt:
 De futurum, cum Imperatorem Alexandrum qui
 orbem Turcicum sit victurus. Fecit Superi et
 optima hinc coelitus nostram vota bono eorum suc-
 cessu. Sed ne ego aliter euentum confido quod
 quod Magna domus tuae felicitas Martia auctoritas
 eorum decora, summa sonorum fastigia nobis se uni-
 versis pollicentur.

QVASTIO.V.

Vtrum Chria sit vniuersalis modus salu-
 tationem Gratulationem similesq; Orati-
 ones nro tempore vsitatas scribendi.

Asero. Ede vniuersalem modum, modo vsitatis, pnce-
 ptis hinc quos addant;
 Si quis igitur veluti pceptis suis vti ad formandas
 gratulationes, salutationes & Pimo Pentennial
 accommodam illi materia de qua scriptura est
 ab sibeat.

adhibeat: ut si dicitur est salutatione amice vel
 gratulaturus alicui dignitate aut in cuiuspiam
 fure peroraturus, talem sententiam usurpare debet
 quod ad presentem materiam spectet.

Ad 2o Partquam a sumptam sententiam tra-
 ctantur per se pro partes Snd, in Epitologo facienda
 est brevis recapitulatio aliquantum partium sepe
 tractatum; earum, potius formis quod commodioris erunt
 sciendis a se inibus gratulationis, aut illis Oratio-
 nis quam diuis: hoc tamen obseruato, ut ea quod re-
 putant, applicent, in particulari personis cui quis
 gratulat aut gratias agit. V.G. Si repetit simile de-
 bet aut repeti breuiter et pmissis aliud quam sit
 factum tractatum applicet in amice qui salutat.
 3ia. Ad idem sine lag, salutate est tractanda omnibus
 longis encomiis antea vobis rhuorantibus. Ad idem
 quibus Breuis in partibus. Proinde Suis vna qd puchis peruenit.
 Salutaturs amicum in columnam in uenoms. Philo:
 sophi sententia a summo. Amiceq alter ego, et sic ea
 per Superiora precepta et alia uoluntate tracto.

Amiceq alter ego dignum sane Philosopho axioma
 Zeno olim dixerat, dignis amicis te habere, dignis
 amicum amicorum animo et ore efare. Ita nimirum
 amicum animos coniungi Philosophus edocuit, ut
 in eorum coalescere pectus, iisdem teneri amoribus
 similibus agi affectibus pares gerere animos necesse
 sit, quia fœdera amicorum seruo iure. Itaque libris.
 Quo quidem mutuo benevolentis vinculo accendere
 solet, ut cum alteri fortuna fauere fortuna, ab-

Salutio
 amici

ter. sicut ab amicis ita a fortuna Societas non
caeditur, cum sunt aduersi afflixerunt successus.
Sed, ille prominenti fato superstitis supponat Summus.
Et certe quid aliud amicitia legitur sanctorum est, quod
non modo conspectu et loco sociari, verum etiam am-
mo et voluntate uniri, quod aliud una familia:
ntatis et vincula necessitudinis exigunt, quod
non modo ob cognationem sanguinis aut formae
similitudine coniungi, verum etiam portio quaedam
iure, ob morem, amorem et animi similitudinem.
Qui enim fieri possit ut inseparabile amicitia:
a vinculum illud perduret, quod diuersa animo-
rum trasunt studia, quae diuersa, illa conuersa-
tionis communio sperari possit, quam aliena di-
uergunt affectuum comersa. Ut enim veritas unita
fortior est, sic non debilius illud amicitia vinculum
est quod binis stringit nexibus. Speculi effigies est
fortior amicitiam animi necesse est, si genui-
num amoris typum exhibere desiderant. Talis est ut
speculum cetera fidei exarat imagine: sic amicitia
non modo in oculis suos inuicem spectandos occu-
los, in vultibus suis noscendos vultus, verum in ipsis
animis alter alterius animos legendos debet esse:
re, in aperitis pectoribus pectora sua depicta gerere
in amoribus vultus amores lustrandos exhibere ut
quemcumque conspexeris alterum in altero videas,
absentem in praesente etiam, in praesente absentis
vultus et

et animos veri animaduertas. Si nimirum fieri
 ut alter de altero non modo in ore verum et amo-
 re proficiat Amicus alter ego. Apage illa perpe-
 tua naturae discordia, quae in istis ignis et aqua in-
 raris sese consumunt discordiis, quibus non modo
 idem animus Sed ne loci quidem idem esse potest
 quibus nihil commune est nisi innata suggestio, et im-
 mortale desiderium sua invadendi confinia et una
 latependi. Non haec curiose privatissima amicorum
 pectora flagent non sic stimulant affectibus, com-
 munita amicorum omnia nihil alterius quod non sit
 utriusque et si Amicus alter de alio non sit. Sensit
 in sinceram amicitiam illustre prototypum Xenocra-
 tes et ut vere id se sentire comprobaret, etiam san-
 guine proprio sententiam suam confirmare paratus
 erat, si operam pretium foret amore sua amicitiam
 describeret. Nam cum a Tyranno Dionysio ad
 unam amicitiam violanda quod cum Dulo Plato re-
 iniuerat tentaret, ante proprium caput sibi demi-
 optabat quam amici Platonis. Scilicet in Plato-
 ne vivebat Xenocrates et in Xenocrate spera-
 bat Plato, duo amici erat Sed una amborum vita
 bona corpora erant Sed unus animus. Sed igitur non
 poterat Xenocrates nisi offenderet, et Plato
 offendi Plato non poterat nisi laederet, et Xeno-
 crates. Non minus igitur evadere quam vere Prin-
 ceps Philo Sophorum Aristoteles. lib. Et suorum.

8 cap: 8 Amicorum bona communia esse sen-
tio. De ego bonis amicorum amantissime. Eorum grano-
re exegeri senon quo illustriore argumento tua
incoluntate modo oculis intueor, sed et eadem
ipse tecum sum nisi videor, re integratos mihi
sensu, vires ipsas instauratas sentio dum tuas
integras firmasq. gaudeo. Semper te superi diu
incoluntem, sentient dii felices ut tua incolun-
tas atq. felicitas me quoq. felicem incolun-
temq. conferuit. Fortaliter tibi astra auspi-
cansime ut me tecum, fortuna natal. Quales
enim te amice alter ego condicio, tales me ipsum
quoq. efformas, eodem sensu, eodem animo for-
tuna me secunda sine adversa in me representat
quos et ante exarat. Imago tua felicitatis apectu
hoc pectus meum est. Sic amicum, sic gaudia mea
tuasq. sic affectu amore descriptos legere potes. Du-
rent vna superi perimus iteo, quo Duce cordis
ad ita penetrare liceret, iustitias sane ibi tal gra-
tia te descriptis memoria quam mihi longe gra-
tissimae est. Sed neq. ita ad ita pectore amoris flam-
ma delitescit quoniam in vulbum evumpant. Ignis si-
licet cinere spiritus amor est cluctat ad publicum
etiam inimis animi receptis clausis. Ignis
inquam est non ille quidem qui attingit elemen-
ta consortiis perpetuo evirant de spiro, sed
qui omne in cum quo societatis vult in sua
conuertit

conuenit natural' qui quid quid vi conuenient
 nã, in uirtute quod, et in uirtute propria, nec
 ante eij conuenit se auellit quã ipse extin-
 guat. Ea scilicet nostris conuentionis vis, no-
 strisq; amicis uinculum erit, quod non ante sol-
 utz quam nos mortali corporis uinculo natura
 exoluat, eã erit amoris flamma quod non ante
 extinguet quam nos ipsi extinguam. Imo id
 et ipsi extinchi adue amoris flammam cine-
 re nostris consepulta seruabimz, et corpore solu-
 ti adue amore coniungem. Quis nimirum in-
 dissolubile sunt amoris nexu soluat, an Dio-
 nysii illis Tyranni gladiis? Caput mensuram
 petat, quam te capite meo edantem impetat?
 aut fortius huius et inuidia? nisi illa capi-
 at quod binis tenet manibus, aut si cedens
 fuerit fatis non succumbet amor etiam victus
 amicos non modo bona communia sed etiam
 mala erunt. Amplecti te igit et salute non
 tam corporis quam animi braciis longe deside-
 rat sumus nisi sentz uice semper in columis,
 uice semper foelis, erig inuolutas mea semper
 erit, uice alter ego, ut et alter tu id est ego ui-
 uam Dixi.

Modus Pius per Bonam Scribendi, salu-
 tationem, orationem funebrem gratulatio-
 nem & c.

Propter usitata Sive precepta Sive in secundo
modo observari possunt. Specialia Sive Ne in-
tum accipiat Sive aduersus Auditorios Sive aduersus
in Exordio Superflua Aut Sive laudes Sive
omittend. Sive ab expositione recedendum
promissio breuissime elogio aut Sive.

2do Ne videatis nimum vniuersales discursus
in situbree, cuiuslibet parti subiungenda est
applicatio ad eam personam vel rem de qua in
particulari est sermo, et sic modus est accom-
modissimus orationis Sive ita ut in amplissi-
ma excrescat orationem, ad melius perspicuenda
precepta esto.

Oratio Funeris PRAXIS per Christum

Dictum orationem funerem vis alicui illu-
stri et in officio Reipub: ante constituto occupare
illam sententiam hab: 2 Officiorum. Actum prela-
re cum iis est, quorum vultu nec oblivione eorum qui
sunt nec reticentia posterorum. Popula epe potest.

Reue Romand Faundis Princeps vult prela-
re cum iis etc. Felicem nimum ex hac vita
in secessum, illis contingere epauerat, quibus cum
non tota vultu abia, aut in eorum obitu obit neq
oblivioni eorum q post fata manent committi:
Sed potius vult in morte longe lateq delata.

in ipso finire. Luculento id argumento disci-
 mus. Au. cum oculis animisq. vestris proponis. At.
 qui etsi immaturo fato obiit non tamen eius virtus
 abiit, et sic ad immortale beatitudinem se transtulit
 virget tamen ad huc memoria eius preclare gesto-
 rum qui bus cul. Tempus sibi semper obstinere eius
 non potest non in seculis vestris postentatis memoria du-
 rare. Sic inter eos de seipso laudat ipsius Ju-
 ventinus. Gloriosa enim facta non minus quam
 facta sunt. Quis dicitur. Gloriosa inquit in ipso
 facta, in ipso finire delectata. Et de maxima eius
 parte secura. Unum scilicet in posteriori ore de-
 gunt in Patris amoribus. Unde etiam sanctissimus
 suum immatura morte sublatum dicitur. Luget
 celebrabit nisi obmura preclara eius facinora
 postentatis et quod regnum sibi eripuit dolet, quod
 presidium columbarum Patris subruptam, quem
 communis incolumitatis Arlantem prostravit
 illum ipsius in ipsa vivas eriget stermitati, ad
 sublate gloriis non idem eferet, in ipsa domo mor-
 te ad beatiorum extollet vita. Non immerito Namel
 stermitatis morte dixerit quia etsi mortalem ex-
 traquat vital, part tamen immortale, etiam oculis
 desideratissimus Patris quem eripiat, animis
 tamen non suffert quia Sorestem transactis
 vult memoria in nunquam in scripturam po-
 nitare transcribat. Transcribet Beurg

minum est de immortali nominis sui gloria
transcribet inquam luctuosus sicca obitus tui vi-
tam immortalitatem, quam temporis eripuit, dabit
perpetua factorum memoria, quam vides peno:
do terminavit, eriget denique monumentum poren:
ne proclari sumis tuis favoribus, qui mors
per calamitofissimam vides tui casum incidit.
Procul ab infelici fato vides tui occasus erit R.R.
procul inquam ab videri eorum qui tota moruntur
quorum vita ut umbra evanescit, qui non modo
corpus sed etiam gloria tumulo inferunt. Non sic
in decedunt qui mentis in Tempore sunt illustres, Ma-
net scilicet illustris nominis gloria in extincta
splendet semper in publicis etiam cum delinquit in
seculis aditu. Tur igitur illa facis membris
vita tua delirescat R.R. quam inimicis comles vir-
tus stipabat quam persequa virtutis gloria semper
sequebat. Ita scilicet in insolubili vinculo iura:
verat in virtutis federe, ut nihil non eius virtute
esset coniunctum. Testis est Mater illa fortitudo
Testis est in summis Reipu: officii sustentendis ma:
dentia. (Hic in particulam actiones cum laude sunt
recendend.) Tanto nobis sermone insinuare vide:
t. M.D.M. ex ipsa tumba vellet catbedra defuncty R.
R. indom ad nos perorat dicitis quibus quoddam extre-
mam vides peno um agens Cygus posteror suos af-
fatus est. Nolite arbitrari inquit scilicet mo:
nens

nens (pud) o mi Si San fimi feli: me cum a vo:
 ho difce sero nusquam aut nullus fore. Conpellat
 ille nos gratissimis voce dicit M.D. N. quia
 certy hoc de nominis tui et gloriâ immortalita:
 te. At neq; cupiam ea mēto in se potest quasi
 inuidiam temporum et serid memoriâ obliuio nel
 p̄holar p̄mā Dni N. N. fama timere debeant. Sem
 per enim ea regunt atq; omnium ore celebra:
 bunt. (Hic in particulari facta eius recensenda
 epono dicens vig.) Dicit aliquando dicit sua
 potentia Magna ille Panis nostris Hector ut
 Pectus Panis opprobret. Monumentis gloriâ hū
 Quodq; erexisse videt dum ceunt.

Facta Diuis vident operosa gloria reus
 Hæc manet sic audos effugit vna regos.

Vident operosa virtutis et gloriâ tua fa uora
 vident in p̄ta natum negotum et posterum
 memoria. Ita omnes facta tua animo recolent
 vt Similes quoq; p̄p̄u ea sint imitaturi, eis
 serid tua potentia vna vira imago licet sis mor:
 tug eis absolup simul recte videnti prototypum.
 id cuius normam etiam magni tui virtutis
 formabunt vestigia. (Hic in particulari recon:
 sendum epono) Imitabunt strenua tua fortitu:
 dinem milites, imitabunt consiliorum p̄u:
 dental Regni Proceres, imitabunt sinera in

Patriam studia boni Patrie fines. Recte igitur in
laudem dicit Orator Romanus Actum est celebrare
iis G. D. Si subiungi potest gratulatio ad Superiores
et mutatio ad Negatos Communes.

CAPVT II.

DE ORATIONIBUS SALVTARIIS & GRATULATORIIS

Haec ego nunc de orationibus tempore no-
stro consuetis in genere: tam de iis in particu-
lari per aliquot capita tractabimus. Et quidem
primo loco assumimus Saluatorias et gratu-
latorias, qui a ceteris sequentiores in usu
ac poene quotidianam habentur consuetudi-
ne. De quibus igitur sit.

QVASTIO Ima

Quanam sunt puncta seruanda
in construenda Salutatione Grati-
lacione & ad has Responsoria.

Apud Neos & Senos Rhetores qui hoc idcirco prae-
cepta sua scriptis euulgauerunt reperio sequentia.
Primum est. ut laudatio eius instituat, eius qui
salutat. Item ut Nostra obsequia studiose pro-
prietatem deferamus personis, quam salutamus.

Aduertendum tamen imo non esse opus
 ut tradita precepta ordine recensitis sequantur, sed suf-
 ficere. Et ea primam in discursu salutationis quocumque
 ordine. Tandem tamen affectus ut plurimum gravior
 partem orationis occupat, sicut etiam obsequiosus
 delatio conclusionem sibi vendicat naturam illi qua-
 dam lege.

Obuertendum, imo Non esse. Sed tria par-
 tia ita rehytate personata, ut ea imminuere, aut auge-
 re sit nefas, sed pro temporum personarum et cetera.
 aut circumstantiarum ratione ita posse attemperari
 ut optime iure mutari possint, modo boni Orato-
 ris partes impleant. Pro more sit.

PRAXIS

Salutatio amici
 in Comitibus

Exceptis bene salutatione amicum in Comitibus ita
 uisita precepta superius beuiter perorantes.

Quo pridem in votis habueram, et nimirum tibi debita
 obseruantia me obsequia coram deferre, id desiderium
 die a benignissimo Numine me tandem consecutus es. Ita
 nimirum gaudere et gratulari. Semper porro astra te
 Patris nostri diu incolumiter uent liberrans auis
 non minus sinceram quam incedendum de splendore. Ser-
 uent Regni. Polaris maxime decus et ornamentum. Quo-
 nam uero propter publica afflictis Patris commoda

procurando ad sume nobilissimos consepul, alemon tuf.
Sua sacra Regis Mæns voluntas modo nos evocavit
fortiter Superi et animi sententia et concordia seu.
Dio in id unum incumbam. Responsio

Respondet amicq. **PRAXIS**

Præter me ad salutationis officia, proeire merito
decebat, nisi ingens de Gratissimo suo aduenta lictia
in ipso salutationis exordio me plane elinguid nectidit.
set. Santa enim meum incepti lictia, dum de corda:
tissima Dnatus Vob præsentia tandem fin datum est
ut eam verbosam amplitudine nequaquam explicare pos.
Am. Dum igitur gratissimus M.D.V. casolius silentio
veneratunus excepit, lictia potius ad gutturum id
attribuat velim quam mihi propenso in M.D.V. a fecit.
Et certe non mihi me impleuisse debita venerationis,
obsequia existimo silendo, quam si longo dieordi studio
affectus mei obsequia delectat. Ceterum vero boni suce.
ni optima illa M.D.V. vota, ut quo boni publici pro.
mouendi studio Sue è Plennissimo Scenissimū Re.
gis imperio commomg, eodem dictum consiliis com.
pg Felicitate transigamg.

Notandum est in Responsionibus Imo ut ad pro.
posita puncta respondeat. 2do Vbi secundum punctum
non impediat laudando amuo quod etiam in fa.
lutationibus convenit fieri) benevolentis officii
explens, et ita factum esse adueitis id data responsione

PRAXIS *Salutatio Illi.*

XX.

Salutatus quempiam nomine et dignitate illustre
in publico consilio confessu, ita ut: peccare possit
Ieo sumpta similitudine solis. in alia
parte

Antequam vero ipsa praxim dactem.

Notandum est supra dicta salutatio dationis pro:
cepta posse in syllogismi forma redigi iuxta Sactens dicta
c. a. q. d. Notandum si fiat, predicta 394 quia non
semper poterunt statuto tempore sculari.

Notandum ita non debere eiusmodi oratio:
nem rein semper syllogismi forma exponi, quod etiam
in aliis materiis curandum est ne idem artificium tenor
perpetuo quasi inie semel nauticam pariat, et arte
nitris valget effluat. Potent interdum in se
a minori procedum a conclusione, quin aliquando
non abs re erit. ad ipsa ratione Maioris vel si:
mili sententia aut emendatione, quod in confirma:
tionem Maioris possit afferri. Quid vero dicit de va:
riatione artificii syllogistici idem intelligendum de
Entsymmate et aliis argumentandi speciebus. si:
cut igit syllogis modo a minores modo a ratione Mai:
oris modo a conclusione ita Entsymmate iam a conse:
quencia, in ratione consequentis aut Antecedentis
potenti in vult sumere et quod est preceptu su:
us eximendi gratia sic sequens oratione cula

Cuius Sic est Syllogismus. Illustres viri publicos
consilium consepit sua illuminantur presentia
Tu illustris es me. Ego.

Habet hoc admodum decore sol, ut natus eundem
gaurde maiorem pulchritudinem sua luce addat,
et quas natura congenito vestruit decore, eas in
diuturni suorum amoenitate magis exornet. Habent
et id illustres virorum Magnatum presentia hoc qui-
dem meliore sua luce testimonio, quo nobiliora sunt
clari genens et virtutis lumina in his splendore so-
lis, habent inquam id clarissima Reipublice. Quora ut
consperty pulchre, publicam consperty et consi-
tionum lucem magis illuminant, ut quae antea proprio
domesticae lucis ornamento non crederent, non po-
teat presentia accessione sua adaugeant dignita-
tem. Ita laqueis splendore sum duente, domus
pulchre sol dum appropinquaverit splendore
rem reddat ita virtutis genens, in se gemmas
decore magis exornet.

Minor.

Accidit hoc nobili nostro
Regni Equitum Senatu non dubio Doci apertum
P.D. dum de his presentia splendore, magis con-
siliis nostris affertur lucem merito speramus. Si
enim nunc te rapit dicit ornatus suscipimus
ea intelligendi dicendis facultate presentia
agnoscimus ea consilium maiestate et gra-
vitate rationum abundare novimus ut nullum

arduum

arduum tam difficile, et perplexum, in deliberatione venire
 possit, quod tua requirit condare consilio fluctus. Salve
 igitur, Constantinensi equitum senatui Tyog. Salve Peritis consi:
 horum Bossore, illustria resdendis tua luce, amplex:
 sime confusus nostri subcellia, res fer consilio fa:
 com, et tuo quo in Tempu: flagras amae, nos ad
 studia publici emil ludent accerere.

Concluzo

PRAXIS IV Responsoria

ars.

In qua respondet ad salutationem
 Jam dixi Superius quid ad responsoria oratione re:
 quirat, hoc tamen in praesentia addo, quod dicit in
 ipsa salutatione. non est opus omnia omnino pun:
 cta explicite ponere, aut definite ordinare, ita nec re:
 sponsoria ea semper ad unum et inuisibili
 tate obsequii lex est perpetua. Postrema igitur vis
 responsoria in hoc consistit ut ad data responde:
 at. Quod fieri solet.

Primo Quando laudem nobis in salutante rebur:
 dimus dicendo. Ea omnia illi potius convenire,
 quam nobis. Secundo. Quando dictas laudes cate:
 ruanig supra meritum et virtute nostras esse eas
 affirmando. Tertio. Quando per Rhetoricam
 coepitum invocativam precam, ut omnia salutem.
 tis vota fortunato eventu coronent. Sunt hae
 tria responsoria praescepta expressa in subiecta

praxi.
Respon: Quid ad tam liberalis affectus tui in me beneuo:
lens lenitas respondeat N.N. in Sil' illo Poë id responso sa:
tis habeo.

Si qua fuit nostris pars laudis decura rebus.
Maxima tu nostris sortio laudis eras.
Ita in mei encomia fauenda tua excurrit, ut ea
ante pulcherrimis virtutum factis descripta legal.
Ita tuus decora, splendoris ornamenta, in me tua
eloquentia congestit, ut ea omnia a tuis virtutibus in:
signibus, in me transfusa non dubius sentiat. Quod quid
demum laudis, seu ab astrorum Principe, seu a gemma
elegantia, seu ab illustri domus splendore mutua
tamen usurpata, metaplasia fuit pulcherrima: cui
ius ingeniosa arte de omnia in mei commendatio:
nem a te transtulisti. Quasi gaude ipse N.N. talis ex:
cellentium virtutum decore quibus eloquentia summa tua be:
nevolentia me sortis cumulauit. Patet neque ou:
besco gratissimas mihi laudes obligasse, sed nec dum:
taxat quia quod dicto de me relictum ego factis
ante expressa video. Atque faveant boni su:
peni ut quo boni publici studio, qua consilio
facilitate prodortum me esse iussisti, ea ego
omnia a votis tuis obtineat, et obtentis ad commu:

ne nostri

ne nostri confectus ornamentis utar.

PRAXIS

Quoniam vero contingere solet ut salutationes non semper laudem contineant, sed potissima sui parte sunt officiosae, ideo etiam responsorias salutatio- nes alias esse oportebit, quam supra dicta praedicta docuerunt. A offensusas igitur et amicus affectibus plenas salutes officiosae et familiariter oportet respondere. Ne tamen et huiusmodi certis careat legitime tractu sequentes quas servare sano erit ad officiosam receptionem exprimenda.

Prima est Ut exordii loco quamvis nos non miritos esse tanta ipsius benivolentia, quantam amica eius exhibebat salutatio.

Secunda est Ut dicamur sum amicitiae ipsius fuisse eam magnitudinem quod se nullo modo a benevola potui continere salute.

Tertia est Ut optemus occasionem remunerandi et obsequia nostra ei vicissim deferendi.

Quarta Per Betoniam Teperium invocatio vel ut incolumem omni ferent (aut si aliquis publico confectu salutatio dicta est) aut aliud negotium aggredientibus auspiciato consilio ad sint. Ex: Gregori Sas quatuor leges sequenti ora truncata.

in qua si quis responderet ad salutationem si:
si ante publicum aliquem conventum dicta aut
aliqua occasione si Roma pars aliquantum immu-
ter.

Responso Non merbamur id tenuitas meo presentis et tal
benevolis salutis tuae experiri officia. Humanitatis tuae
ea fuit magnitudo, quod se nullo modo continere po-
tuit, quoniam ex animi laetibus eluctata, meam presentem
am tuam semper nunquam desinens amantissimam sa-
lutis salutaria recurrebat. Penam vero pari affe-
ctum obsequio tuo sonari et com modo me vobis
habeat impendere, videres certe non dubio eubani-
tam me vobis esse nominis tui observantem, quam tu
meo salutis salutem huiusmodi. Faveat val-
de Numen Dei Opt. Max. ut si aut multum benevolentis nos stu-
dium coniunxerit, uti publici boni amore nos fuerit
conuincimus quos presentia consilio vobis negotia
solis publicis utilitatis ratione definiamus.

QUESTIO. II.

Quanam sint seruanda
in salutatione Magnatum

Proter tractas superiore quod stō ne nullas specu-
las precepta presentis solent pro Magnatum sa-
lutatione

lutatione generalia enim sunt quod omni condicio-
nis personis salutandis sunt ad iumenta ab aucto-
ritate et papam a Romanis nostris Societatis oblige-
ta sentis et Typis. Et ad tamen cum recentioribus
quod imprefertur sequentia.

Prima Ut locus affectus benevolentis amicitiae
quorum fructus sunt effusis salutationibus, alii ce-
lucuntis bonorum et laudum affectus substituant. N.
la vero tria minuta praeferuntur per scripta pro-
mibus salutationibus possunt sic etiam mutari et
in minus aut augeri pro temporis personis, et condi-
tionibus.

Secundus Ut potissima salutationis pars lauda-
tione constat.

Tertio Ne laudatio sit obuia et omnibus ap-
ta deo et circumstantiis tunc occurrentibus adiecta.

Quartus Conclusio consistat appreciatione, et obse-
quiorum nostrorum delatione. Subiugio praxim qual
sacramentum pro Illmo Principe et Episcopo Vindobensi
salutandis si initio anni personis literariis, quo se-
cundum Amdeni Brunsvicensis Reulm micoe.
pro Brunsvicam ut sepebat inuisisset.

Praxis ^{inter} salutandas sacris presentibus tuis literas quas
ad debita venerationis obsequia, tuis inclinat digni-
tatis et studio Princeps et Præsul Illustrissime. Desi-
unt Amdeni nostris tuis supplices aduolui plan-

Salutatio
Eppi.

tis, quos tu sumi iacentes dextra consilioq; tuo
 ad alta littearum pennis ostra nuper exarsisti. Facebant
 Martio, pene sepultos puluere, dum tu examines ad
 vitam reuocasti et legibus bellorum, periculis defunctos
 iterum ad gratiam pacis spiritus magno pectore tuo con-
 silio animasti. Primum tunc verum quam fabulo-
 sa olim videat antiquitas seundo nasci partu du-
 nerunt cum tua parca est ingenio et renata labore una
 et pax literarum. Senes enim fabulant, Poëtae de lauis
 cerebro nata Palladem fuisse, de tuo sepe renascent.
 Vnde igit, seunda semper fortuna Pundeps et Qu-
 sul. Vnde, vnde perperua virtutis et gloria comit' feli-
 citate, vnde in perannem seris postentatis memoriam,
 Semper luxuriam Meccenas celebrande, vnde in se-
 cultura Doulos, famis gloria immortalis, et nostris
 quod ingredimur seundo o Paulo, seundo o semper
 vnde est benigno armue fauore.

2da

PRAXIS

Pertinetur ad fortunam. At Senti nostri auspicia, et dul-
 cibus natalis eius. Senes exordium, tu exordien-
 tibus bene precoribus auspiciata aduentu tui presentia Pundeps
 et Quibus Illustrissime. Hec nimirum sacro lateri tuo
 perpetua felicitas ut quocumq; te celsa tua talonit con-
 silia, semper euntem ambicat comes lateris faustitas, neq;
 modo virtutis tua impleat vestigia, vnde etiam aliorum
 vota diuine accurnulet fortuna. Scilicet cum viz.
 tutis

tutis tuis et eximie conditionis precegatina agnoscere
 mus atq; veneramus, quam A. Tomen sum Procerum Im:
 ceps et Sol. Sion, magnis virtute et literis viris qui
 publico bono nati essent, olim tribuebant: dicentem:
 mirum sic sapientum Procerum facile primis sole:
 bat: virtute et literis perpetuo vivere in obsequia
 addictam esse felicitate, non modo ad eorum vi:
 tam beatam, quorum membris insediissent, sed
 etiam ad alterum sortem, magna felicitate do:
 mandam quibus eademmodi viri virtute et literis
 illustris fructu concederent presentia. A. Sensus so:
 loni Romani sapientis dea eum Scilla docentem,
 qui non minus felicitatis populo impetrando
 materiam tribuit proximis. Magnam tuis
 quam maximo illi celestium luminum Probo Prin:
 ci, ut enim sic nunquam unquam suam inuicem pro:
 sentia, quam simul subiectos populos gratissimos
 lucis aspectu deoret, ita in publicis non effulgent
 magna Probo: Sydera presentem si virtutum splendore
 doctrinae lucem docentem, qui etiam commisso sibi popu:
 lo magis beatitatis sensum exultarent. Fortiter tum
 igitur Probo merito omniam, alterum A. Senti nati Se:
 culum quod tu auspicio tuo aduentu veri fandi
 deurent. An enim certe felicitatis angustia: Deu:
 lo nostro capere ab eo non liceat, qui nominis vir:
 tutum et beatitatis fama superiora suorum Antec:
 sorum tempora adducat, sentura vero immortalis

factorum gloria implebit. In Jullo Arde-
nis nostrae fausta omnia ominari non possumus
qui diuis quoddam et toto orbe celeberrimum
est evaditionis omnis Ascendum. Omnia, cer-
te nec dubio votorum euenta nos ominari confi-
mus: futuri eiusmodi Secundi. Saeculi nostri sub tuis
auspiciis tempora, quae auream illam veteris feli-
citate faciem nobis sunt restauratura. Ene illud
ent Secundum Ascendi nostri te Accenare diuis qua.

Non tuba directi non ans cotina flexu
Non gales non ensis ent sine militis usu
Molia Securus trahucent ora genis.

QVASTIO III

Quid Observandum sit in Ora- tionibus Gratulatoriis

Multiples et vanae sunt orationes gratulatoriae
pro varietate rerum quas gratulamur, et per-
sonarum diversitate quibus gratulamur. Aliud sunt
quibus natam prolem Parentibus gratulant, pa-
troni, consanguinei, et tunc amici. Aliud sunt quibus
natalem diem Magnanibus, Accenaribus, Parenti-
bus, Amicis &c. gratulamur. Aliud sunt quibus
dignitatem seu officium aliquid, aliis quibus fe-
lix novi anni exordium apprecamur.

S I M U S

Quomodo componenda Oratio ha- talis diet

Prætor aut finium Syllogisticum, Eusymoniaris
et: et aliis communes modos componendæ orationis
sacerdos dicitur, hæc sunt observanda

Primo Explicatio scilicet de involuntate erga
gratulamur. 2do Laudatio si sit vis dignitate et
familia Illustris, vel amicis vel benevolentis attestatio,
sit familiaris ad amicum gratulatio. 3to Laudatio lau-
dis seu benevolentis. 4to Appreciatio. Quod autem
superius dixi utrum sic modo non esse necessarium
ut hæc puncta ordine recensito exprimantur, aut o:
modo semper. Satis est si aliqua et sparsim prout
scilicet materia, personæ, tempus, et hæc curam sunt:
sequuntur, scilicet tamen affertur ut plurimum orationis
ingressu occupant, vel finem ubi solent aliquando in:
terminis con appreciationi.

PRAXIS

Gratulatio

Gratulatio principalis natalem diem ecclesiasticæ dignita-
te et eximia eruditione conspicuo curis natalis
dies pro Festo B. Casimiri recurrent ita V. g. postea
perorare.

Magni nominis Sodei natalem agimus Perulthæ
Sodæ Mosu Sodei quæ magni nominis quia

Principis Jagellonici, Seculi Solis, Regi sanguinis
 verbo Dni Casimiri natalis recolimus. Feras, Postquam
 ad te magna Felicitatis Suis pars, eo quavis amplitu-
 dinis amicum acceperis, communicata tibi Sca. Fanno-
 minis magnitudo humiliter declarat. Si enim teste Romano
 Principe Encomiasta Plinio grandis nomina sunt in re
 magnam mentem et quibus Diu celsa coelibus cogita-
 ta nomina imponerunt, eos ad sublimis virtutis deo-
 ra nato esse testant; tanto certe celsioris animi te
 esse oportet quanto sublimiora Magni Principis Dni
 Casimiri Sceditasti nomina. An enim simile per te
 sub Jagellonici sanguinis fatigis latere potest, an ne-
 cessitas virtutis usque sub absolute sanctitatis te te nomine
 delitescere possunt, an sub Casimiri titulo aliud quicquam
 quam morum et Casimiro dignum munus potest. Denique
 profecto parum tuis mentis titulis, gens magna in magno
 perire maxime mensuram nominis, et illibat Casimiro-
 nis flouum nomen incorrupta morum integritate exprimit
 Vnde igitur flouum nominis dignissime Sces, vnde veritas.
 te Sceditasti apparatus culis primum, vnde et floce Oratoris
 politici amoenissimi Scedite, vnde omne Dni Casimiri Smu-
 lato.

S II

Proponitur etiam modus com-
 ponendi orationem Gratulato-
 riam Diei Natalis

Quoniam primum boni Oratoris munus est, inuenire
aptum argumentandi dictu, ideo potissimum quos et prin-
ceps orationis deus est qui ab ingenio inuentione
proficiunt. Sicut vero Sicut in omnia materia locum
de campum dabit, tum tamen maxime in orationi-
bus demonstratiui generis. Quare curandum est Ora-
tori, ut in similibus orationibus non semper commune et
omnibus vitam accipiat materiam, sed talem quod tempo-
ri personae etiam circumstantiis propria sit et sicut
artis oratoris Magistri loquuntur. Et in visceribus sit nata.
Quoniam autem communes talium imperfectionum
fontes sunt, non est diuis loci agere, ostendam tamen sic
particulares quosdam qui praesenti materiam deserui-
unt.

Imus est ex nomine petitus quando nominis
tota orationis inuentio est circa nomen quod in natali die re-
cursu gratulamur. Fit hoc si dignitatem eiusmodi nominis
expendamus, quia scilicet Regibus Principibus vicisq;
illustribus utitur. Ita, Quod index et testis sit verita-
tis et magni animi. Ita, Quod tanto homini factis re-
pondeat ille qui eius barbulus est et iuxta Sicut modum
Imum superior praeis est comparanda si diligentius ad Sa-
sce nostras leges examinemus. Ita.

Ita, Modus sane fors est quando totum dicendi argu-
mentum eius, partim ex nominis conuentione, partim ex San-
cti particularibus quibusdam factis et ex utroq; ducis gra-
tulatoria constituitur, talem tamen dicendi materiam emere
oportet, quod praesenti cui gratulamur personae sueniat,

vel ad eam laudandam à Sonab vel sanguine sit
clara, vel ad suam testandam benevolentia, debet sit
familiaris vel amicitia vinculo coniuncta. Subiuncto du-
mmodo, praxim quam aliquando scripsit. Pro fessori
cundam avio Pictus pro Festo D. Joannis Baptiste.
Potest hoc gratulatio applicari etiam alijs Soc nomine
insignitè dummodo gratia in fine mutent.

Gratulas Joannis. PRAXIS

Ea est gratiosa Augusti nominis Viri Pii Tutelani am-
plius, et ampliora gratia, et non modo Paternis lin-
guis silentiis, in debent prima olim solent occulta: ve-
rum etiam in famula loquus nostris curatorem in fauor:
dos fauorosi gaudii affectus erudiat, grandisum scilicet
D. Tutelani tui Nomen, ne personatus duntaxat grans
titulos se ostentare ostendat è nominis sui divitiis gratia
alijs quoq gratia impertit. Merito tam non modo
gratula venit et vox Joannes quondam qui et Patenti
solutam restituit vocem, et in deserto dicitur simul vestri
Gratula se probant. Vox scilicet in deserto sed non in-
serta, digna in corporati verbi Encomiasti Joanne
qui in Paternis ad huc vtero, velut è suggestu quo-
piam, iam gestus motu in personis. Nominis encomia
emittit, dum voce nec dum posset, quanto affectu:
um ditorum impetu, deita perora se credentis, qui
exordia sua tanto motu, ex a d'rupro multavit. In-
unipase profertò in ligata oratione d'icendos quod
ligatus dicitò tam triumphare ac tripudiale videret.

Fauoras sane infans, sine loquela eloquens, dum
 ligatam ad Sue in utero Sabberet vocem, iam de li:
 gata triumphabat. Felicem te igitur beatus So:
 die qui digni primus nominis tansi, et vaticinis Sibus
 meritis primam ligatam facultans institutore agis. Si:
 gata Paris solvendo vocem disertum eundem fe:
 cit D. Tutelans tuq, cum discessis alios fauisti li:
 gata ducendo. Perge quocirca d'mulo Soc D
 Tui Meccenans passu in longam annorum et vir:
 tutis Senem, ut cum meritis ac State plenus serb.
 noctulians vincula solueris, beate immortalan
 illi gerit.

S III

Alii modi proponuntur
 orationem Gratulatoriam na:
 talis diei componendi.

Tertius modus est ex occasione aliquis emendationis
 vel sententia de natali die. Dixi de natali die, na:
 si emendatio vel sententia alius maxime competens, e
 remoto videbitur aduersa, et quod violenta quadam
 debet in eam nostram trahi. Porro emendatio eiusmodi
 ira tractari possit. Vt 1mo Ipsa ponat, citando:
 us aut Sacram vel omitiendo prout magis esse videbitur,
 2do Aliqua eius rursus subiecta, vel amplificatio. 3ro
 Applicet emendatio vel sententia ad personam cui gratulor
 4to Applicatiois ratio et diuisio huius vel longior aforat

confirmatio, pro libertate Oratoris et exigentia amissionem:
trans. Sto. Apprecatio ex occasione emendationis vel abun-

de ornatu.

PRAXIS I.

Gratulatio Natalium.

Balis e sapientum numerus secundus, cum intereo:
garet quis dies Athenis obtingeret felicissimus, et:
Spondisse fert, qui Soloni fuisse natalis. Exi sp:
mabat numerum vir sapientissimus potissimum Athe-
nensem felicitatem et literarum Atheniensium glori-
am sub Solonis gubernacula effuluisse. Simul enim
literarum probus et Athenarum solerat Solon vir
sicuti Athenarum medicissimus, ita literarum studio
promouens acul flagrantissimus, ut non immerito
ad eius natalem maximam felicitatis parte retulerit
Balis. Ausim et ego Sodis dardissimo uice Athenis:
i nostri secunda Paula anstolcan primo tuo. Buropti:
tani collegii gubernante adscribere, ausim in quibus
aureas literas pallidus tempora quid attribuit fel-
citan, vel potius nos tua fortuna a tuo felicissimo
regimine deriuare. Non enim vano quodam fato ac:
didisse existimo ut sub tui gubernaculi auspiciis
et primis feliciter transiret diuum, et alterius fe-
cundo casu ingrederet. Ea nimis est uirtutis nec
amplitudo quod duo potuit comprehendere Paula
attentum terminando inestando alterius. Fuenit igitur
tuis Solonis dies natalis, Athenis fortunatissimus

quia licet A. Semenses sub eius regimine flou-
erint, nobis certe non potest esse boni fortunam si-
mus natalis D. Petri dicitur cum te A. Semensium
nostram Moderatore, non modo licet nostros pueri
no floreat vigore, verum etiam amica cohibeant
Dula. Pueritate. Vnde igitur literarum nostras Re-
gum: maxima felicitatis pars, vnde amica te pax, nec
Patemo semper fore afflu.

PRAXIS

2da In eadem
ma

Boni Romanus Lanius dicit lumina literarum vi-
ri bonis artibus fouendis non nunquam emori solent
ita enim videntur et semper natali dum a perebris carent.
Nam cum vitam suam alienis committis totali coarctam
uerunt, toties nouam auspicant vitam, quos hinc
alios literis ac eruditione animant. Facis ut tu
dum tempus nostram literarum uti patris tuo spiritus
tu vegetas, et vigili gubernas sollicitudine, ut toties
renasci videaris, quartis presentis tua vitali A.
t Senis nostris inspiras. Ita Phœbus pueri cunctis
dum terras orbem sua collustrat: rebusq; uni-
uersis optata dispergat lumina, ipse vitam quosdam
modo restatam suam, et alios illustrando propria
sua colenscat luce. Hinc non vne leganter Phœbus
dum magni operis natali tibi dicit. Quanto
igitur gaudis A. Semensium nostrum exultet. Sic inde

colligere facile potes, quod si communes vides tuas:
Et Ascendo nostris lirisq; ornam inspirant, multo liter
orem amantio rem, nobis tribuat, pati tunc est natalis.
Tanto enim plus l'itid huiusq; nobis affectat est
necesse gratias ipse excellens inuend' tibi exhibi
tadidm. Vnde Epit. tot viti' annis cumula tus, quos
sub tuo auspicio primo Collegij Bruno politanti qu
bernaculo putans et doctum vitan' Sauring' Vne
nostris accumulataq; annis, vnde nostra vegetus in:
columitate, et quibus natalis tui magnam l'itandi
exitari argumentu, ab eodem longdud' sume viti' in:
crembrata.

Quartus Modus est quando gratulatio na
sumit ex occasione natalis diei aut P. Dretelani v
nominiis sed ex aliqua circumstantia personae vel
certe alicuius altitudis rei. Dretet Soc' si vq; alicui
natalis diem gratularis qui eisdem l'itid' ste:
cum operam dat, et ex ille circumstantia occa:
sionem sumeret di' cursq; alicuius institueri ex
quo postea descenderet ad ipsam gratulationem. Por:
no p' Soc' modo qui non inlebens esse solit' di' or
p'etens rebus et personis di' cibus instituit.

Notandum est l'nd' Et circumstantia illa
personae nostrae, aut alterius cui fit gratulatio, vel lu:
inspiciam alicuius rei reducatur, ad l'etum vniuersale l'it' pro.

portum ut loquitur, vero cui deinde Hypotyposis
 subungat, et sane subsequatur gratulatio. Et causa si
 quis alicui magnis natalibus oritur, cum quo literis
 ipse in cumbit, gratulante, debet sane circumstantiam
 particularem reducere ad sane Resim seu propositum.
 Magna est felicitas literis operari, sub laus quasi
 auspiciis qui sanguine sunt illustres.

Notandum est et sic oris cursus sic per modum
 causae quae nos ad gratulandum impulerit. Notan-
 dum est et posse illam Resim tractari aliqua spe-
 cie argumenti, ut vero respondeat, doctrinae exemplum sit.

PRAXIS

3ta data:
 luum Gratulatio

Magnam est literas didicisse sub Principum auspiciis
 et. Habet enim nescio quibus Augusti Illustris Resorum
 praesentia, ut sui consuetudine etiam ceteris dicuntur
 quando ad dant. Quomodo enim omni sub Principis
 illustri consuecit, a splendentis gemmas dignitate
 literarum pretium nobilitate eundem, quando Principum
 potuit plausu animis. Felices quocirca eos quibus
 inter quodam Magni cuiusmodi Resis exempla
 in praesentia sit erant edicare contingit. Non enim
 non possunt magnis auspiciis ad literas studium in-
 bere, quos Resis ad diligentiam exstimulant ex-
 pla. Nobis gratiam hoc ingenis obsequit felicitas et
 sub his ems Resis et quocirca ad doctrinam munda.
 Fortiter non possunt non primo affectu tantum
 fortunam nostram venerant, maxime tempore quo

De Joanne Puteo huius diei anno revolutus, cuius
suo. Nam et si estens totius anni dispositionibus nos in tui
venerationem semper a Proprietate debeat, tum potest simul
tamen eo die, honore tuo venerabundus nos ad se oppo-
tet, quo tu D. nominis tui insignia annua recollis
memoria. Huius diei est qui D. Dico. Reuerenti sa-
cer Saboteus inquam dies est, qui sicut te Illus-
trationis tuae communi fecit ita nos debet gratulatio-
nis iubet esse memores, et sicut Theob. Celsus
mi nominibus et auri stemmatis dignitatem
coeteris omnibus eminentes, ita nos te quod reliquos o-
mnibus colamus impensius. Salute igitur. Augustus
Athensarum nostrarum decem Principis Illustrissimi
me salute literarum pretium gemmae Palladis no-
strae Princeps Eloquentis Bruno politanus. Sa-
ctentiam felicitate orbis uniuersi Athenae
qui Romani fauendis Principis monumenta suis
versant manibus et diuinis nocturnisq. colunt
studium nobis non minus fortunatis esse sicut dum
te Bruno politanus fauendis Principem, quondam
na usurpamus Conduetudine. Seruunt modo be-
nigni Superi dei Illustrissimi Felicitudine. Ad-
his nostris superstitem, serulent magnam orbis
Poloni spem et expectationem, serulent vera super-
nitas Ostrogensium et Lastanensium Ducum
comq. Heronem et Dordem immortali poste-
rorum memoriam celebrandum.

§ Quartus

S. IV

Utrum speciale quid præter superiora præcepta observandum sit in natalis diei Gratulationibus quæ dicuntur ad personas &c.

Si tractata præcepta bene perspicimus, et sensu
 nihil amplius requiritur ad gratulationem Magnatum
 Principum. Illud tamen notandum, ut tale ducendi argumens
 assumat, quod in modis in tandem ipsorum Deat, sed eius
 eorum, personæ sui propriæ, neq; in commune cuiuscumq;
 & encomii potest trahi. Ad Principi alieni gratula-
 turæ Natalis diem, seu circa ipsius personam seu circa
 alias circumstantias temporis, loci etc: quæ genuina et
 accommodata est soli Principi. Subiuncto præcipue
 etiam illud dicitur a Doctore Constantino de ordine
 de per Eudymoma expresso. Principum natalis est dies
 publicæ Felicitatis.

PRAXIS

Ata ejgdem
 materis

Plinius Casarum Pauperiores. Principum natalis dicitur
 esse diem publicæ Felicitatis P. J. Quæmodum enim
 uniuersis oculis abstruuntur, de ea sol diem toti oculi aperit
 ita Herorum natalis publico populo, beata uidebitur
 possit, et quod facit minores inter ignes in cælo P. J.
 Soc in Fortis inter, minora somnia. Id eam, faciunt
 Principes, dum beneficium sub hinc, dum publicæ
 Felicitatis ductant, coeterosq; ad illustres uertunt

ausus accendunt. Hinc Romani Orator scaturit illu-
 cetum predicabat quem quispian fortuna eximie
 illum inaret, literis productis emendat, virtute illu-
 stris ad proclara facta simulanda existimaret. Non
 enim aiebat, ut eum sub Numinis auspiciis
 eius publica foveret felicitas. Conspicit nobis De-
 lectas M. S. dum illud atq; tui natale diem ho-
 rum et universis literariis Deorum: Sicut merito vene-
 ram, quod enim publicis huius diei te edidit et ma-
 gnum seclis ubar protulit, an non noscul et ali-
 terarum exord tua coluostat luce, et illustissimi no-
 minis tua splendor illuminat? Felicio rem huius san-
 tum dicere? Minima nostra Bannopolitana a tuo
 natali conseqt, quam olim consecuta fuerit a fabu-
 loto quispian Numinis partu. Ad illo enim ita
 in lucem prodit ut fabularum tenebris sit exton-
 eta. At te vero tanta luce gloriat, ut. Sed usq;
 memora meum se caetate potenti, sui se tam for-
 tunatum secundum literarum suarum seculum,
 ut a Principe Porrogensius et Castamensius
 sole, felicitate huius fuerit auspiciat. Vnde i-
 gis Deipon: literariis nostris Jovis illustri spi-
 ritum, vnde securus seculi nostri sol auspiciat;
 hinc unius aureorum respoul gemma ornata summa.
 Dedi.

QVASTIO IV.

De Gratulatoriis dignita- tibus &c

Quod superius dixi: traditur de salutationibus
 possunt omnia in praesentem quaestione accommodari
 proterquam quod laudatio sic debeat ut plurimum
 fieri a meritis, a quibus dignitatem consequitur est
 cui gratulamur. Solet etiam interdum magna pars
 sibi orationis constare explicacione excellentis et
 testimonii et utilitatis publicae in obtenta digni-
 tate reperi. Item explicacio gaudii praedicti
 solita et applicans vicem conclusionis obtiens non
 differunt ab iis quae dicta sunt haec super re in
 salutationibus. Conuetudinibus nostrae causa sub-
 iicio praxim quam postea sequent, particulares
 moti aliquos, gratulamur dignitatem.

PRAXIS

Antequam ipsam praxim dixim, suppono potissimum
 parte gratulatoris orationis debere in sum laudari
 one personae ad quam diriguntur gratulatio. Quomodo ve-
 ro semper fundamentum aliquot praestare oportet,
 quod materiam suppeditet particularis encomii.
 Sine curandum est ut combetens aliquam dignitatem
 generalis instituat, e quo seu fonte singulae ema-
 net laudatio.

Habet haec vitz literis coniuncta, ut ceu pulcherr.

num quoddam astrorum pars, bina quodam coe:
li astra, nam lucem pudico disperdunt. Hinc Magi:
Ira sapientis. Egyptus doctissima, dum coniunxit
lucens virtutis et lumina adumbrare vellet, Prin:
ceps illud Tycomi pars, nocturnum diurnumque a:
Iris effugavit addito lemmate. Non sine sole luna.
Docent scilicet nos voluit doceri summa lucis in foto:
rix vetustas, quantum cognoscit lucis si sua
virtute auferent lucem, quantum inopes sunt lu:
cis si reuerti non possunt desitiant cognoscere. Quantum
scilicet valet vis astrorum, sunt sua regna, dum solis
benigno folet aspectu, tantu potest prodere ex mi:
a. Quod si, si vim robora sumat a virtutis societate.
Extinguitur orbis deus caeli oculis, puer noctis in ap:
superbuit raderit a his sepultus umbris nubi
absenti soli praesens luna hinc videt. Facit Soc:
vertutis plussitudo hinc praesens animos nostros
regat, hinc procul ab hominum exulet consilio
ut si absens sit symonias tenebras sumamus inue:
sat animis, si a quo praesens, serena diem praesentia
sua afferat, quod si vero vniuersa vultus speculo
ex animis nostris emanant, neq vera lucis aru:
hinc afulsent, obtinent hinc de re et rationis lu:
men est necesse, et alio noctis caligine sepultus a:
num. Ut quondam docet. Inq. dicitur. Seneca
ad ipas. Ductorum ammantibus redigi tenebras.
Felicem ergo illud quod nobile lucis et virtutis
deco illuminat. Fortuna tum illum qui bina

fuisse sed magnis partibus ad honorum culmina pro:
 greos. Quoad em herentis et accensal olim dixerat
 unum probum et doctum magnum Romanorum Oratorem,
 go est am coelum pulcherrima luce conspiciunt y
 caelo vero splendoris eam mentem repellantem
 quam latebant et virtutis lux irradiat. Quam id
 merito affirmat magni dicitur Sapientis solum
 docuerunt instructa, qui nullo alio soles videri vole:
 bat afulgere quam virtute et doctrina sedensimor,
 Futurum enim dicebat, ut si lucent herent, semper
 pro suppeteret consiliorum maturitas, abunda:
 re prudentis facultas, si vero etiam virtus ex equo
 coleret, nulli fore vitis locus, nulla daret malefa:
 ctis ansa. Atque sine existimo factus est apud vicin:
 cem orbis gentem Romanam, ut in publicum sono:
 rum distributione, pessima virtutis et literarum rano:
 nem semper Sabotus, candido illis suffragans exculis
 pro quibus peioraret virtutis commendando. Publi:
 cio vero nimis excludens illos quos teste Magna Ve:
 leno destituit profuturam fama. Tuam Satorum
 secretam edimus orationem virtutis intellexi, in
 quantam Suis peritans lux in publicum exaruit
 disperni. Tanta nimis fuit pulcherrima conun:
 tionis Suis in te fulgor, ut etiam Serenissimus
 Nris oculos in sub specie aculium traxerit, et ita
 quidem traxerit indignissimum te conseret qui
 i sublimiori sacri Canonicius Vrbensius, perlatz
 fastigio publicum serenaret. Quomodo modus nuncius

coelestes illis flammulis, hoc illustres vident,
quo celebris pollucunt loco, ita dignitatis sub luce
coniuncta hinc vitz tua magis nobis agemus,
postquam digniore reparata est, etc. Ita quoque gran-
des Macis celsa tuorum culmina, edunt in omni
apices, hoc magis intuentium oculos inuocant, quo
magis sese effeunt. Effertur igitur in sublimi virtu-
tis tui et prestantis operis decora operum ut
eximia (qua possunt) lucem in plurimum enolu-
mentu dispensarent. Etenim in qua ad celsa Per-
illustrius Vicensis Ecclesie Procerum subcella
unitam humanis Diuinis hinc lecti sumus tui
virtute conueniret, non quidem quod tuis pu-
blici lucis non haberet. Nunquam enim etiam in
privato latere possunt in literari quibus deum
latere clara semper affulget vitz. Sed ut ad inge-
nita pluribus proferat. Et si enim Sacre mag-
no multum emolumento semper vixend. dum Po-
litici Oratoris cultissima doctissimaque institutione
Lecticam Palladem a nullo ante huc orti Polono
datam genuinis domesticis facundis hinc men-
tis ita adumbrata, ut si viderem Munera in publi-
cum proditura esset, e tuo illo non minus facun-
do quam Facundis politici Oratoris patre non va-
ne iam crederem proditura. Et si inquam pro-
clara tua mentis iam Sacre ad plerumque
hinc extendunt, et quod gratie inuoges merito

tuis accedit decus et ornamentum. Magnis illud bonis
 domo Ducum Henricum et Henricum Alexandrum vicarie
 Caronis iuris institutione sit complexus: ille tantis laudis
 dignitatis Sacerdotum mentorum tuorum suffragio tibi collatus
 efficit, ut qui beneficiorum tuorum multitudine. Legem Prin-
 cipum abundantiam implere poteris, modo ad publi-
 cum latiusq; beneficiorum. Secundum euenit multo plurimam
 ad huc necessitatem nobis pollicearis. Ausum ego merito
 sic usurpare. Et hoc solum. Inuagoribus Regis magis
 melius honoratus virtutis encomium, quod ille videri
 pax non minus ab emendatione quam vix prohibere
 illustri tradit. Regio ad dixisse testimonio. Solem ille
 orientem, atq; a minimis obscuris lucis incunabulis ad
 mendaciam usq; diem crescentem effragauerat ad ven-
 pro lemnae. Cum sublimem tenentur prodent ma-
 gno. Minima Societatis nostrae familia. ut similes
 quum tuus probares assensu, eiusq; perenne quoddam fa-
 tuores monumentum magnificam non minus opus qual-
 tua liberalitate eodem et addidisti. Taceo tui quem
 proleantibus libris instructa Bibliotheca quam Gronovius
 si Societati donasti. Legemus in ea toties liberalita-
 tis tuae in nos argumenta quoties ex omni illa Su-
 mand diuinitate boni hominis opera euoluimus. Percebi-
 mus in singulis munifici. Nec cenans exarata nomina
 a quibus plus lucis sunt habitura, quam olim acce-
 penit dum in lucem ederent. Quoties vero seu no-
 stris seu publicis utilitatis emulmentis ea usurpati-
 mus toties tuo Sonori atq; immortali adque Superiori no-
 mini perennia elegimus memoriam tropis, ut tuis

Semper redeant manus munera quae rostris in se:
necesse. Ea nimis est beneficiorum indoles ut cuncta
anxias transierunt manus, ad Meleagris amicum ma:
iori redeant honore. Eorum tamen duntaxat mune:
rum. Sic genus atque felicitas est quod nulla fieri
muta, utilitatis sic erogant, quod omne ab astis
tradunt pretium et partem coelestias sibi vendicant
dignitatem. Cuius ingenium cum tua liberalissima in nos
extiterint mentis, illud quoque tibi sollicitum merito potes
ut rates astra respiciat. ad immortalium nominis
sancitiam, sed veneratione non dubites quod tuo paupere:
rum repositi serent. Altra scilicet D. M. Alumnus
mentis mandata percipit, quod submisso summi religio:
sum mentis concedit seruit. Sed ut iam personis
meis finem facias, quam aptitudo sanctorum organa:
tis et magnificentissimae liberalitatis copia, inter se
componit. Illud carissimi gratulationi meo adiecit et
sicut preclara tua virtutum decora hinc orantur luce per:
illudoria magna publici boni commodo, sicut ad sacro:
dignitatis subtelha euebunt, ita euecta maiori
in diis augeant communitatis honoribusque, augeta con:
fatis fortunae atque perpetuo felicitatis obsequio fone:
ant, donec tandem eum attingant dignitatis apri:
cem, quem tu votorum omnium metasque liquid de:
signasti. Dixi.

QVASTIO.V.

De aliis modis gratulandi dignitate

Postea superiorem modum gratulationis actionis, saltem à me tradidit aduero sequentes.

MODVS I^{us}

Quando initio actionis capendit aliquam particulam: *scilicet* cum persona cui gratulamur conuersum, y cum tempore presenti quo dignitate donatur, y pastore quo eam meritis est. Et loco, ubi honoratum occupauit aut pro eo occupando utiliter pro bono publico laborauit, ex quibus materiae tractationis et gratulationis capiuntur. Fertile hoc inuentionis argumentum est, neq. ulli nisi omnis ingenii capere sac inopia laborare potest. 1^oo Recurrenda est ad esse: *scilicet* seu uersatilem discursum, illa particulans inuenio, ut amplior eloquentis campus pateat. In particulantibus enim propositionibus restrictum est orationis genus. 2^oo illa reuocanda est ad esse inuenientis propositionis, ut idem reuertamur ad particulam personae laudem, vel et interimere inuestigandum discursum nolimus saltem finita esse. Hypotyposim tractemus. 3^oo Curandum est ut illa particularia materia ad genus uersalis inuentionis gratulamur traducamus. Si minimum id materia patet, ita tamen traducenda est, ut maneamus in assumpta nostra propositione et quodquid a femmine genitiam cum re nostra coaduat. 4^oo Applicatio institutiona est

vel communis v. ex Gmiso seu particulari seu
vniuersali discuntur dicuntur

MODVS II.

Quando a primis aliquod sicoglyphicum v. g. m. b. l. v. c.
modo talis quod constat ex factis vel dictis apto ad gra-
tulis gratulationis materiam. Pars ita tractan-
da est Euiditis v. Hicoglyphicum vt singulis partibus si
plures sint seorsim affirmantur ex his diuersa pan-
ta gratulationis eliciunt. 1mo Ergo referenda
est ipsa euiditis v. Hicoglyphicum factura 2do sin-
gulis eius partes expendendos et congruis confirma-
tionibus exaggerandis. 3to Applicatio singulis par-
tibus diuersa subiungenda. 4to Post singulas ap-
plicationes vel plures transcendunt ad congruam de-
sim cui itemm Apodosis est subiungenda 5to
concludendum est appreciatione quod quadruplex
esse potest. 1^a Communis locutionis orationibus.
2^a Redens vni tantul parti euiditionis aut
Symboli. 3^a Aliquot partibus respondens. 4^a
Si longior esse debeat correspondens omnibus.

MODVS III.

Ex stemmate eius cui fit gratulatio. Quando
omnitates circumstantis gentilitii vniuerso
exponuntur et quilibet seorsim tractat, qui:

bus etiam specialis subiectis applicatio cedens
in laudem eius cui patulam.

A D V E R T E 1mo posse has pro-
prietates tractari dupliciter, potest simul aut
sub Allegoria aut per comparationem. Si alle-
gorice tractantur applicatio ne opus non est nisi
breui aliqua elucidatione ne continua Allegoria
obscuritatem pariat. Si per comparationem tracta-
tur usurpanda erit applicatio quod quidem tripliciter
fieri potest. 1mo si id quod ductus est in prima
parte comparationis breuiter tradatur ad personam
laudem. 2do si applicatio ipsa rationibus pluribus
vel paucioribus stabiliatur. 3to si ex applicatione
simul et similitudine vel ex alterutra parte varia
sensa elucant aut acumina accommodata personis
laudandis.

A D V E R T E 2do posse etiam in:
quibus proprietates ita tractari, ut quodlibet forma a:
licuius argumentationis exponatur.
Et ordinem conclusionis et huius orationis suppletur
a coeternis orationibus non differunt.

MODVS IV.

Est ex gentilitis insignibus tractandus per commu-
nes partes Orationis. Considerandum igitur est sem-
per et ex hac consideratione propositio aliqua ma-
teris presentis accommodanda elicienda, quod probet

excelsis Gradibus exornat; dignus immortalis memoriae
 et simulatione in Patriam, quo factus est, ut sese em-
 ducendis et instituendis suis civibus tam operoso
 labore, et laborioso opere deinceps. Dignum denique
 nec impae doctissimo volumini elegantum, quod si-
 licet Pinnacis pagina facies Legendum profere-
 bat Volumen Attus Sapientis. At non mi-
 norem gratitudinem sua laudem vendunt gradum
 huiusmodi Meritorum Attus quod optimis edu-
 cationis opus deus stans monumento contra in-
 gratitudinem et temporum oblivione munuerunt
 quod observantia et venerationis sua in Brant
 Argumentis, terris quidem tantum sed quod orbis
 tula implerent dictis conignavit. Honor Insti-
 tutori Gradibus. Antiquitatis laudem sacrosancti
 P. Q. N. tam quod inde sua eximio eruditioni arg-
 uentibus videri cedat. Magnis sacris Altis profra-
 gio nobis hodie patuit cum te ad sacra Antonia-
 rum Urbem suam subcellis enexit non Surani
 fanoris aucta subridum, non speciosis vana
 Natio cum nominibus fulsum, non ardo totumque
 sedis sed concordia vranis tua atque literarum calu-
 lo. Et certi debebat, sui sacer Sonos, magnis li-
 terarum tuarum meritis quibus Leobuam Attus
 nas ita illustrasti ut Patriam favendam tibi pot-
 tici Oratoris mantutori gratissimum in accipio refer-

rant. Debeatur inquam. Magno Laemaco Orato:
ri et Ecclesiarum quae quantum eloquentis possideat
quantum virtutis in seipso continent fulantur eu:
dionis laud in laud, ut complacens, non modo sa:
era edocent, sed etiam edita testantur volumina, verum
etiam communis publicae, propterea fama, unani:
mi profertur consensu, quod te in idem laud sui
quam occasi dignitati magnis oris destina:
uerat. Existi igitur, gratia Graecia suo literarum Me:
coenari deinde granditudinis perpetuo munimen:
tum, tuis meritis perenne honoris trophaeum. Et
supremo Regis iudicio positum est, dum ordinatus
ad Ecclesiarum dignitatis sanguis enclava, cuius
hustie quoddam astrum in detestabili poli angusta
Regia refulget. Honorem in ista turris Graecia enclava
vetustas appellauerat suam de fusa am stant, ego
quibus nominibus collatam tibi sane sacra dicit
arguitate quae se fragio attributam operis pretium
Espe non existimo illud in confesso est publica com:
munis iudicii voces testantur, et iuri merito institu:
torem. Quibus laud dicit a quo tantum hec et omni:
mentum nata est, ut e tuis laboribus primus in laud
provisse videat. Rectis prouide tui volumina Graecia
eloquentis cultissimum illud tui opp appella:
ueris quam ille Italicus sagittis Graecia suas in:
stipulationes tractauerunt. Ego si Pullianus eloquen:
tis

eisdem fontem dixerit, aut ornatissimum oratoris floribus
 sortum, vel notat auri Partoti de uocem fluminis, non abs-
 re' itaq; fecero si ea omnia quae recensitis commemorat cul-
 tibus tuo oratori abunde suppetere non difficulter o-
 terdero. Fluvium in p'cedissimo impetu decursum. Di-
 minam illam Tullii Fauniam u'arime. Ret' solum uidi:
 eius comparat, quid' sicut illud effusissimo cursum fert,
 grandes naufragiorum stragemas suo suscipiat et dene-
 sit impetu alias naufragio immoluit, alias lituoi ap-
 pellit: ita uesemens illa Copiani Oratoris uis, nullo
 uerborum ambitu circumscripta, neq; tamen aut copia
 turgens aut inopia deficiens, quaedam tam felici sub
 eloquentia uersibus ducitur, ut e' p'cedissimo naufr-
 gio cen fractas eriperet tabulas alias plenis secun-
 d' s' secund' fortunatis uolus, in exitu scythes scopu:
 l'atq; impulerit. Non potest quos non te Tulliarum
 Copians facundis flumen appellare, qui te aut om' si-
 cis uocis uerba facientem audiret aut in Oratore
 tuo politico legit' disserent. Lapis et dictionis gra-
 uitate, et diuina quadam affectus u' Auditorum a-
 nimos, quosq; sacras paginas orator, aut cen' i'ud' oculis
 quodam pro gaudere explanas, atq; illos quidem quos
 decursum enim fluvius multum caetam in alio
 e' naufragio et nullo scopulorum periculis eduis
 illos uero quos secund' a spirantis fauoris aua, nuni-
 um indulgens blandens fortun' gratia, a litore
 abuictis per immensam procellosi uisus orbis d:
 quos abripit sacis tui eloquentis auxiliari ope

utrum lioni meliori notitius. Testant id facun:
dipindus de Magna Matris encomio Panegyres qui-
bus ita in Deigard laudes Marianus Panegyristes
excitavit, ut nemini non ad eius cultum accensus
aut è vris licentioris scriptibus ad fortunata idou:
cas vela. Quodsi vero audenti sermo Sor:
to et flamm pulchritudini et orois Laganis, et
succum vobare pleno, tuam orationis Polinici cul:
tissimam vobal poteris comparari. Popunt enim et
magna parvis quandoq; componi. Sicut parva ma:
gnis conferre non inmetur est Oratoribus illum cor:
te Sotum esse floridissimum tuum Oratoris merito dicitur.
in quem magis naturam indagator Plinius ita aliu:
te effloruisse refert, ut tam longe lareq; suas odore
diffunderet divitias, ut distractas enim na gnis inter:
uallis terras impleret. Tanta vero feriditatis Elpe:
um illud solum eodem aut hœc erat, ut non minus
vigente quam calente coelo fecundo parte pul:
cissima florum opera hinc ferret. Quamvis hœc et
fieri omnis expertis apud plurimos Sabet, ratiabionis
retustans indignis, ut pote quod etiam à fatalibus
fide et ingenio non comento, suis rebus aut sortu:
tem addecare consuevit, quasi undecumq; speciosa
glorid nomina colligere liceat, modo ad postentario
memoria inter miracula transeant. Illud vobis cultif:
simo tuo facundis vernanis Soto attenti dicitur se:
ra sèculorum elogia, quod eausq; Oratoris tui Fla:
grantisimo fama solitioris pertingere quod etiam
vassissima

vasa prima impleret regna. Illius sinceriore laude
 hanc tu ducendens, quod etiam sub frigidis sarmati:
 & sperere florumum Cratinis ingenium poterit nati
 huculentis sane exponendis documento: non ea duntaxat
 melioris involvit atq; celsioris animi esse in gloria quod
 inter torrentum hydrium estq; procedunt. Quod si de
 nig aureis vasis manante lactolo, Draconis pullo:
 plus auro ipso pretiusus permittis confeni, venduas
 sumis quibus spulenta oblogia, aucect huc ducendi cogod. Et
 quod quidem quam ille fabulosas aucecti amnis oper
 laudant, sui aucea tunc reditura, sibi scula putant,
 cum et saculo suos corruptos retustans n duros abluere
 matala. Futurum Soc. facilius credorem si Leidia Ju:
 venty animos aucecti tua Cratinis fore produceri, quam sibi
 ille fabulosas retustans Euclymides persuasente. Futurum
 inquam non vano eventu credorem si Leidia iuventy au:
 ceum illud Tulliano eloquentis & drum faule redoret si:
 quod tu tunc culpabili illi studis d mulctoms la hae ex pme:
 nere. Perium enim vero quo Socrate. doctis sumul Soc tuum
 Leidis Mumenis voluente grata venditabit Patris, quo
 sepe mens gratitudinis monumentis tam em dntu illa Ma:
 dis cog Contra temporum et obliuionis inuolam muer:
 Agnosuit preclara Soc em ditionis tui menta, arbetera
 bene merentur Alpina, et quanni ea faciat illud in So:
 die coouit testimonio dum te Tauri Penilus tui
 Canonuouit Vrbensius. hanc ad legot. Sit hoc igit
 statud vice erectu Leidis in pteuon trop dntu, et sic
 tuad tu d posius Socror dum Maionibls aucect in exmer:
 nis et althonibls inuenty fastigiis tantum te publis eae:
 Sat quantum tua eue si moeetur vorty Sumanis Di.

uiniq; hinc sociata. Dixi.

CAPVT. III.

De orationibus Funebribus & Nuptialibus

Frequens sanum orationum usus est sed non primus
in Polonia, ubi nullis clari prin. Funus aut nuptiis
absolunt sine laudis Oratoris apparitu. Quantis
temporis breuitas patret, apud de vno genere.

QVÆSTIO. I.

Quomodo Oratio Funebri componenda

Quoniam sunt modi Orationem Funebrem componendi
de his quilibet aduertere poterit ex his quod Barony
tradidit tum in generalibus preceptis componendi oratio-
nes Sive diuersitas, tum in particularibus quod super-
iore capite dictaui. Quod ad hunc modum componendi
orationis per Probarum et Apod sim, per Enuersionem
per Syllogismum, Et Symmetria etc. per Summa, per Ex-
am seu generis omnes si deseruimus Orationi Funebri.
Quod vero attingit particulares modos salutationum et gratu-
lationum proponit etiam formam accommodari ad presens
materiam. Longis aliquot cunctis, nimirum explicandis
satis quod salutationum et gratulationum ex oratione so-
lent occurrere, et appreciationis quod vici Epilogi sibi
veniunt. In vniq; ergo locum aliud substituendum
nummum

nimirum dolor ex morte defuncti conceptus in locis pau-
 dii in varem aggregationem peris gratiam auro comenda
 est. Si vero funebri dicitur ex parte consuequere dicitur:
 Funeris, quod nimirum vniuersi tan Societas sunt de qua in
 sua p[ro]prietate absonestare fung domini, cui insuper
 aduocatus breuis inuitandus in fune he esult. Si vero di-
 cat, Panegyris Funebri ex parte sollicitud, dolere simili-
 ter explicandus est. In per obitum defuncti, et locis ap-
 p[ro]prietatis salutarioribus et patularioribus consue-
 et partem venuolentia obsequia egea familiam de-
 functi declaranda sunt, partem per optationem pe-
 candi ut superioribus diu Panis bonos quibus huius
 et similibus amicum fari non affligant. Sub-
 iungo praxim iuxta modum de Hemmate.

PRAXIS

Dicitur in funere Illm[en]sissimi Ducis Sapientis ita exigi
 et in morte hostes perorare.

Solennis Oratoribus est illustrius virorum preclara facinora.
 ra magna facta cum maximis quibusq[ue] Orbis suo re-
 comendare. Sicut dicitur Orator Plinius Marcius Ducem
 gesta inuictis conficit Conitib[us], et sapientis gloria Lenca
 viros virtute et dignitate conspicuos Principi speculab[ur]
 ex dicitur. Verum enim vero non ab eo me factum existimo
 aut mag[is] per dignitate Illm[en]sissimi Herois et bellig[er]issimi Du-
 cis Sapientis dicitur, si immensam eius gloriam, Mari-
 trag[is] Magnorum ausum facta nullis circumf[er]en-
 da temporum rerumq[ue] limitibus ex quo vniuersi com-

pro tendoro sagittis monumento. Quamquam quis
exiguam etiam appelleret tesseram, quod tantis Heroul
domus est Senecula, quod Sapientiarum perennia
trospada sua adumbat pelle. Pama igitur licet res
videat sagitta, tanta tamē est ut et ipsa summa super:
volet debis fastigio et caelo suam quod ammodo in sem
sublimitate. Tanta est ut illam non monumentum et
Martii personis simulacris non immerito sit, vim ad
bellinanti monumentum, et cetera Maris Fundator:
do domus Sapientiarum genuina insignia solum appella:
re. Referunt retentor Annals quod Rescum A. de.
mendium Regem, cum eam post mores populi exorta su:
tua pollicetur venerari, Sicut militarem testari sibi:
tuo in omni posteris Sculis Sagitta manū eius videnda, con:
cioni ad eius funus celebrandum concurrenti spectantem
progrement, satis luculento in ligni rari Martii Dei animus
adumbratum, dum eum Martio victoris sagittis signo expro:
fit. Nisi inserere Martii hoc monumentum simul et
D. N. X. manibus opus non est, quod Illustrissimus eius
domus iam multas ab Seneca et cetero Sculis prodolan Ma:
ionum facta insomniant. Hoc duntaxat apertum est com:
muni totius orbis Poloni Equanimis suffragio, non in merito
bellatricem Sapientiarum domum, militarem sagittam
sibi vendicasse. Illa nimirum domus est, Illius Sagitta:
cum Famula, tot est qua impavore prodere Leonis est
in fractu Perou: Poloni Plantis, Illa inquam domus est
quod tot belli fulmina, Moschi terrores victores Sursand
Fœdissagii Sicut Fundatores genuit quot Sacteng
orbis Poloni Lancang, magno et tuis Reip: emulamento
ad hac domo partas vidit victorias. Magam alio tan:
et laudis parte sibi venduat Illius Campidux
qui non

conicia arma non inferret. Restis est decumana
illa superiorum temporum procella quod eorum navis
Reipub. bellicis intulit fluctibus. Etiam apud Romam
quo Saurianda videret, nisi penitentiam mira M. R. R.
celentias abuenisset. Spectavit sane non sine ingenti
admiratione. Nec obviatus milis cuius validos consilio
sere sua felicitate aut amercerit aut elusit. Specta-
vunt domestici Patrius milites quod donec nocte ac
interdum semper de arma promptis semper in Sotis
paratis non raro insomnes exequent noctes diurna tesu-
ras aut consilii bellicis aut executionibus transiens
ut salubri modo celentis sagittis semper ab aciem pendent-
tis et in ictu excidit non modo magni Ducis nomina
impulerit verum etiam coeternis virtutibus alumnis, raro mili-
tes exemplo non inter domestica stia, aut delictis ho-
bella conficienda, sed inter peregrinos viligiam in-
inter sexcenta bellorum incommoda quibus Mars esse
dicitur, quos ad Alavid gloriis aciem prouidet epe eam
stantia. Non immemoro vitam eius in bellis celentate
accensit illi sagittis compararum quam Pyrus Rex
Epitodam Duci suo dicit, transmissa adiuuato Sot
monito, ut cum ignis invariabili doro contra Sotis fla-
gante, velut sagitta vero Regis imperia excqueret. Ita
bet Sot ptececa Martia sagitta quod desperato vul-
nere. Sre intermar, quod et si in album mittat ut
ex ipsis oculis euascescat, reuicet tamen in Sotium
capita Sot feriore ictu quo validiore impulsi a ra-
conte fiat explosa. Preterea interdum dum nubis ipso
celerrimo impetu supergredere, nusquam redituram

Romani Imperii. dicit Pompeius veterum An-
nales edocent quod cum à Romana Reip. expeditio
bellica ei fuisset commissa a qua eum plurimum de-
sorbant. Quia res videret esse plene perniculis et
insuperabilis laboris dixisse ferat: Quo corporis
res penetrare nequeunt fluctabit animi fortitudo,
ita N. D. cum grandaevo aut firmus saneve
fortuna, aut obmittendis sicum conatibus hostes
acies non posse percurrere animo magna mentis
motu arduo quod, et iterabat. Quis igitur, sine legat bel-
lamicis sagittis simulacrum. Ita vult sapientia:
vult domum recte committere, recteque matrem defun-
cti Herois, animo hoc militariae operis monumento
adumbrare. Hic nimirum calliditas illa sagitta
est quae fulmine citior, velocior alio bellis gloriis
cursum et sagittarum nominis studium felicissime
tandem attingit. Hic illa hostium strages et rebellium
fulminatrix sagitta est, quae medias percurrere a-
cies, inuictas fudit Balantels et cum minime noci-
tura videret incautus hostium copiis maximo futu-
cumento. Hic illa astiva cognata sagitta est quae con-
mortalium superato apice, immitata demum se in-
tulit. Beati fatis, ut vix maiori sit presidio Paris
unde plura deriuant in temis aduaria. Verum illud
non exiguum uniuersis Paris in fligit calamitatem
quod quod hostium pectora, bellicum solita, fuit vul-
nere luare, domesticum quos corda non amore

sauciaverunt dolere: ita enim a terris ad astra
 translatam triumphaticam. Sane Sostus Sagittam
 suscipi cumq[ue] simul gravi doloris sensu, omnium
 animos feni[er]unt. Vulnereas speramus tamen
 vultus n[ost]ro medelam ab e[ss]e dextera qu[od] lecta:
 libus Patid vultuibus non semel potuit mederi:
 Vos poro Nobilissima Cognatum corona, quod pro:
 sentia vestra dignari e[st] fas coornare sumus, ita su:
 manitatis vestrae ara benevolentia tandem referre,
 ita ut nos perpetua gratitudinis vincula vobis obli:
 gantur. Fides tunc aliquod factum inritum ad
 fune[rum] equitum ut e[st] funeris pompa transeatis
 submi[ser]unt inuitam.

QVASTIO II.

Quinam alii modi sint Oratio nem Funebrem componendi

Præter supra recensitis suggero alios sequentes.

Modus I. Quando Exodii loco ex abrupto
 Orator incipit, v[el] per exclamationem, v[el] per Ora:
 tionem, aut aliam partem hanc sequam, qua seu
 conceptum dolorem ex funere Demosteni explicat, v[el]
 nobis invidiam arguat quod tantum unum Pa:
 tid Familia Bono publico invidet, vel infortunat

temporum nostrorum accusando quod tantorum Hero-
rum quia Patriam affligunt.

Secundo Ad explicationem doloris transcendendum
ad laudem defuncti qui licet oculis nostris sit exoptus
vivit tamen successus animis et perennabit apud bona po-
tentiam benefactorum gloria.

Tertio Materia laudis potest desumi partim ab eis
proclavis factis quibus Patriam feliciter illustravit.
partim ab officiis quae cepit in Regni. Potest proclavis facta
populi v. servatio temporum et status ordinis v. m.
Mutatio. Similiter officia inchoando v. ab inferioribus
progrediendo ad superiora et altiora, v. non serva-
to graduum ordine.

Quarto Observandum est cum refertur aliquid fa-
ctum amplificatione esse exornandum iuxta mo-
dos quos tradidi PARAB. Ima. Sunt etiam exor-
gerari afferendo rationes acutas sententias eundem
congruas conclusio denique talis erit qualem superius
descripsimus. **Modus II.**

Quando initio aliquis brevis
discursus instituitur, cui postea exponitur altera materia
et proportionis loca assumit pro orationis corpore
v. g. Initio dicas vix sumans cursum brevem esse
certis annis definitum temporum legibus ab invicem
morte ad se ita stringi ut paucis vel annorum spatio
cum circumveniat. Postea vero duas, et si somi-

num. Scilicet, ut dicitur, te tamen velle ostendere de finem Domini curam. Tu vero parum et gloria multum commensanti terminis quoniam ipsi car esse dicitur.

Secundo Posita tali vel simili propositione probanda est diuina rationibus v. a. presentibus et ipsis quod nunquam extinguunt. Sed semper succedant quod dicitur: possum a potius confirmandum est. Sed in omnibus v. ad antiquitate, nobilitate Gemmaris.

3tio Notandum Insumptam illam propositionem Exordio contraria ita probari solet. Sed et ceteris propositionibus orationis quod constant quatuor partibus communibus. Possunt enim rationes exponi vel ante Syllogismi v. Enchyridium orationis.

Modus 3tus Quando tota Paragynis fit per comparationem nemo cum aliquo vito v. Heroe illi. Ibi quem veterum Annales nos commendant sic celebratur in funere Ducis Exercitus v. alicuius in Martii populi eum comparare cum aliquo Heroe Romano aut Greco quia laude bellica equo veteris gloriavit. Pars de comparatione ita in hunc tenenda est ut per similitudinem facta. Deligant quod antiquitas laudat in ius Heroe quibus similitudinem egipti definitur ostendat aut erant muresi aut plura.

Secundo facta comparationis singula. Sed in omni oratione sunt quibus semper subnectenda est comparatio et finis ostendendum quod vel aequauerit illum v. superant.

3tio Possunt comparationi amplificationes et

Quod vobis de hunc.

4to Potest fieri digressio Veronia ad Besim
qui brevis Apollonis subiectat.

Quod vero exordium attinet Suius orationis potest
deorū vel ab explicacione doloris concepti ex morte
defunctorū dicendo Felicia fuisse veterum scola qua
tam proclaros protulerunt Heroes Marte et laurus
celeberrimos, qua quidem felicitate sua id obamine.
sunt ut eorum tempora a nobis non modo summis
laudibus efferantur, verum etiam in peregrinam usq[ue]
memoriam propagentur, sed non minus fortunata eadem nobis
quos sui temporis, quibus ii Heroes sanguine et virtute
clari progeniti sunt, qui nominis sui gloria ostent et
immortalitate sunt impleturi et talis quid est defun-
ctus D. N. Tandem igitur vetustas Martia sua pectora
iacter Roma suos Scipiones, Pompeios, Curtios. Tandem Gre-
cia suos Theseos, Achilles etc. ceterasq[ue] suas Martia
simul morti deuotas animas: nobis magnam Socris lau-
dis argumentum existit D. N. N. quem proinde paxim
celeberrimis illis viuis fuisse ostendam. Postea conti-
nuanda erit Oratio per comparationem sicut Dixi.

Modus 4to Per Allegoriam sumptam aut
ex occasione, feminae aut ex re aliqua animata
ut sunt animalia, arbores, flores, Rex et inanima-
ta, ut sunt Nubes, coeli Tyberia, flumini, columnae, aequal
fulmina, lux, ex sexcenta alia. Qua vero ratione
ac Mithelo tractanda sit Allegoria docuit in sua

Historia noster Longus et sicut etiam in sua
 P. Scimionis Kiviatonice. Hoc tantum modo pl.
 genda pris esse certa puncta quod in re Allegoria
 reperimus, quod signata scilicet ita tractanda sunt
 ut Audita facile possit convincere quod in illis
 legona significare exponeat velles in laudis defun.
 et arg. Si aliquid in funere laudares sub Allegoria
 arboris. Quo certa puncta tetragonis essent, de
 arbore quod ceciderit in laudis defuncti, quod nimirum
 arbor fuerit proceri, alta, cedrus v. palma, aut alia
 fulens et genere clara quod in sua altitudine ce.
 teras longe emineat quod sublimitate sua pene ipis
 sese inserat astros etc: Hoc Ergo v. p. n. De alt.
 tudine sed et ita tractandum facit, ut quibus prudens
 intelligeret defuncti familes sublimitatem, sonantem
 et virtutis celsitudinem. Sic de altis punctis v.
 proprietatibus. Proterea diligenter notandum
 est elucidationi huius Allegoriam esse interdum ex.
 planandam ut res quod sub Allegoria tractat, melius
 intelligat.

Modus 5us. Per Antitheta Ingenio plene
 sic modis et acuminum fens in fidentem metoax ca.
 lamum. Progenium et potissimum huius modi est ut
 contraria contrariis opponat, ita tamen ut hinc mi.
 tua oppositio suavitatem recelat orationem, sicut col.

lucio duorum metallorum suam solet edere Sar-
momam. Porro oppositio Sse peti dicitur solet ex multis
effectibus, causis, & finibus etc: quod omnia ita pro-
poni debent, ut unum alteri opponatur, et Sse quid
oppositio contrariorum à modo v. eij circumstantiis
petita exordii locum sibi vendicabit, quia doloris ef-
fectui deprimendo promptior et decessum ad pro-
positum acutum acrius facilius.

Secundo Propositio quod ex tali genere contra-
riorum facillime elicitur, adferenda erit et Sse quod
dem facita. Nam ex collisione tot contrariorum non
potest non sequi mada aliqua orationis arguta, nisi inops
plane laboraret ingenium.

Tertio Quod attinet confirmatione eodem modo quo
Exordium est tractanda licet non tam religiose ut ad
eundem non excurrere non liceat quod tamen ipsa
arguta condiri debet.

Quarto Laus defuncti debent eadem methodo re-
nere, siquidem proferendum est confirmationis et
velut quidam anima orationis parelynes.

Quinto Epilogus solus constat afectionibus

Notandum Ino Hanc methodum posse insequi
omnibus aliis recensitis orationibus modo sumum quod pial
varent, quod propria sunt funebri orationi.

Nota 2da Ino dictis modis valere etiam pro Ecclesie
aspirata funebri à mada a summa, ex sacris lectione.

Nota 3ta Modos summo orationis nostro
aduo utatarum valere pro eumque generis Ora-
tionibus.

trouibus componendis si excipias puncta specialia.
a quilibet speciei orationis

PRAXIS

Et si luctus solum Dni RR fata, non modo eos
omnes qui ad senes fueren adstanty magno maestitid
sensu compleant, verum etiam vniuersam David & ioseph
luctu et squalore perturbent: ipsa tamen nefas quid
taciti solatii in ipso moerore preterferunt, atq; in solatio
quodam iouis lacrymis immiscent triumphos. Ita
nimirum Dni RR diem obijisse extremum videt, ut e Paruo
conspicit atq; omnium oculis nec dum abijisse censeat, & si
abijisse credendum est, ad illam immortalitate victor mul:
tibus orans triumphis transijisse videat. Ita fatali motu
speculo occubuisse Narnus eig pectus videt, ut nihilominus
per calcata hostium capita per supercarras Mo:
seli P Saluatores triumphalis animus gradat. Ita denique
auguris Pereti tumultus, Iudibus mortales eig arctus
imponit, ut imbecillitas eig animus caponis gressu:
Ipes et unola iam per petus iure superius illud be:
atorum Heronum sequitur in sabitate non inmento
putet. An igitur potiora solatii argumenta quod luctu
fata eius omni bus quidem luctu solum solum sed sibi
met gloriosissima afferant occurrere non auum. Hoc
certa atq; inuicta sententia a serere possunt, nullum
dum videri iacturam fuisse quando videri iacturam fe:
cit in Patri salute, nullo eum detrimento a commu:

ni mortalium omnium Socrate morse esse affectum, quon-
do operentis gloriâ munere cum donandi, & qui forma bene:
Favorum remurcania virg. Qui enim dum vita spoli-
atum recte dixerit, qui mortalis deusisimâ simplici spa-
tia in duriora commutavit sacerdos de castitate immota:
bitat. Quis iniuriam ab Socrate illam crediderit? qui
Duce virtute, amice fortuna, fauenteq; ex alto caelestibus,
apud omnibus videris. Neque: cumq; sole pendente
malis bonis inuidiâ, fementis Socrate via, non tam è viuis
reblatus est quam à mortuis ad viuos migravit, qui
habet Socrate telis pro salute et inuoluntate Regni
occubuerit, in ipso tamèn occasione ceu illustre nonia
Poloniam de Poloniâ Cyg est exortul. Quamquam quid
Socrate illustrissimum nominis gloriâq; ubat apud conuul-
Panicâ carinonem dicant, quod cum Poloniam nostram
hinc sicut impleuerit, etia de Polos ipso illustrandos memit
inter illud tra illas regnaticis comq; pdesa collocan. Inuidiaq;
ei palmarum intellet illi, qui quis illum iniuria affectu
apementi dum immortalem salmam in Martiodum foud
facinorum pdomina Socrate obtinuit. Quid aliud concitae
ius quid: pro Regni inuoluntate excepit vulnera, quid inquit
aliud sunt, quam vira ex nulla seponi obliuione obliuiscan
de Magni eis pectoris, Marndi carnis fauendissima ora. Qui
aliud sunt superstitio enatumum in monis corpore cicatit
qua loquentem adus in factul eis foritad inem ex emicid
pro amia libertate scriptul contestantes loquut. Poloni-
muse ille de his gloriâ primis lugubri vulnere in:
ignibus q; loquati potest quam olim de Magni Caronis
pectore

pectore in quod sui ipsius parricida fatalem pugnam
 adegerat. Romanus Scythopolis fuiti gloriatus. Anqu:
 dum iam pectus erat, quod ingens illa animam. Romanus
 libertatis proinde quamlibet, vi conicem Sostrius multum cumu.
 latam laudibus commiseri non potuit, quod condidit ferro
 vultus fuit quod excurrat de capite triumphatorum animo
 potant mundalem ad Machi gloriis aditu reseraret. Potiori
 inquam atq; digniori nomine. Deinde de acceptis inter pectus.
 dum vultus ad asperere potest, quo nimirum illustriata fato
 generosiore fuit. Machi animam per Machi pectus ad immor-
 tales neque transiit. Ille pectus atq; parricida deatra
 vitam sibi erigit quam gloriisq; aliena domus sibi set eris, deo.
 sibi cecidit manu et proinde inuicta. Sibi virtute nulla nec ipse
 de eritatis mole, ut vitam de pectus, aut ad ignavis in finem
 vel minus sibi cedat in Panam mentis in pectus de pectus.
 Ille virtutem suam, se teste, se dicit, se Sostri ex pectus est,
 Citanea quosdam sui ipsius Sostri esse potest, qui nulli in-
 vit aetate de iuncta pectus virtute quam sibi Sostri inuice
 atq; arbitrio obte. Polono, spectantibus fortissimis militibus
 atq; Panis commilitonibus cum maximis in pectus in pectus
 Sostrius quod probavit virtutis constantiam, atq; ita quod
 probavit, et luculentis pectus virtutis testimonium
 non modo a domeonibus et belli fortis, verum etiam ad
 extraneis Sostriusq; ipis unanimi suffragio retulit,
 sibi recensenda. Sont in particulam facta, illis et per an-
 tisteta exortanda. Ita dolorem exprimere debet ut
 memore propositiois eandem in ferat quod erat potiora
 potiora. Ille solati argumenta quam lucet, inuicta
 eum vultus factus fuisse et de fecerit v.g. de. Quare

etsi pro matrona D. N. fata toti Paris suavia acci-
dant, Matrona tamen eiq. facta magno solatio sensu vnuer-
sos afficiunt, succumbunt communem mortalium legi, a qua
nemo eximius est, sed plurimum fata superavit, qui in
diem extremum obit, ut immensum gloriae spatium in-
gressus videt, non vero vitæ cursu excessisse. Hic vlti-
mus Epilogus variandus est, prout nimirum Oratio dicitur,
si ex parte hospitem peroret, constabit benevolentia
in familiaritate defuncti, si ex parte
consanguineorum defuncti sero ter, gratiarum animo et
imulatio ad hospitem in hinc. De quibus iam Superius

CAPUT IV.

De Orationibus Nuptialibus

Etiā a nostro munere alienissimum sit profana no-
stra eloquentia immiscere: artis tamen orationis osten-
dendæ causa et aliorum securæ exem. plurim. cau-
tela de his tradam.

QUESTIO I

De ante Nuptialibus

Ante Nuptiales sunt quibus à Parentibus vel Tutoribus
Sponsa petit, Purata &c. ferme obscuran. possunt.

Imum

Amo. Est sponso Parentis, Familia Familisq; vniuersa et
nobilitas laudent, et ex hac laude fiat acceptus ad perpetu-
zatum. Est et causus affectans, qui q; promotus fit ad illa pe-
titionem. Summa est, seu ista: gloria famula; ex pueris, quod
ex societate vniuersae Familis sunt promerita.

Item Petitionem continere solet, et obsequium delansus.

QVOD attinet ad Responsonem orationis
Sic ferre sunchis exprimenda est.

Amo. Laus andq; petens affectus, quo Soc in familiar vi-
cissim commendanda eius famulis nobilitas.

Ado. Promittendo officium declaranda; et si in precibus
eis concedere velit, Soc ipsum declarandum erit si ve-
ro differre, aut denegare velit rationis affectus.

QVASTIO II

Quinam ali speciales modi sunt dicta
orationem componendi

Modus I

Quando ab initio Enigma alicuius proponitur, sub quo
velut sub umbra personae explicat. Porro Enigmata
talibus excogitari possunt, excogitando ex consideratione
ne stemmatis quod omni sponso est insignita, et ex
stemmatis proprii consideratione, Lex com bene a hunc
vniuersa.

Ado. Enigma Soc era trahendum erit, ut magna pars
in laudem Familis cedat ex qua pete sponso.

3tio. Petenda est solutio Enigmati a Parentibus et Peti-
tib; ut si proprium Enigma benigna et aperta decla-
rent solutione.

4to Pro solutione cuius Amicitiae appropinquanda eius
gratitudo obsequens &

Responsio ad modum Amigmaticum. Debet
sibi committere ipsi petitioni.

1mo Laudanda personis affectu quo sit in familiar
vicibus commendanda. eiq. famulus Nobilitas.

2do Perseverantia officiorum declaranda, etsi in modo
eius concedere velit, Soc ipsum declarandum erit. v. cau.

3o potunt affectu quo eius votis obsequuntur. v. quod
Sone utiq. Familis Societatem, secret fore uti. Sone.
tam et Honoram: quod virtutis personis id mereantur etc.

4to Gratias ager pro affectu quo petitor fert, in sua fa-
miliar via. Sine illi affectu amicitias persequatur.

4to Quodsi bene noscunt postulata concedere, nec
sibi non occurrere propositi Amigmatici solutione v
certe solutionem eius differri petet, ut Soc modo petens
differat, et dilata sua frustrat petitione.

Secundus Modus

Quando 1mo discursus aliquis instituit, qui aut lau-
det amicitiam si virtutem et familiaris comun-
tionem aut virtutis praestantiam, v. stemmanis nobri-
tatem.

2do Quando ex Soc discursu sumis occasio peti-
tionem proponendi, ut si amicitias laudes, et Sine sua:
tu permotum te duas, ut in Sac domo quideret ami-
citiam, si virtutem commendes, et Sac te per sua.

Sum epe

sum esse affirmis, et virtutibus propositam domum sane
advers. si generis claritatem laudes, et Sac te permu-
tum affumes ut eius gloriis participem te cupras.

3tio Ferenda obsequia et promptitudo offerendi q.
promittenda.

Responsio ad Titum Modum.

Primo Discursus generalis conformandus aliqua
sententia v. conditione aut ratione quod tum occumit
2do Laudandum eius propositum. siquidem postu-
latis eius morem gerere velis in minus rationes afferen-
t. v. certe diluendo petet.

3tio consueti obsequiorum delatione de vi-
tandis. Modus Tertius est si afferat pictum aliquid sym-
bolum aliqua arte facta menens loco. Porro oratio accommodata debet
esse symbolo illud explicando v. scripto v. dicto cui etiam subnectenda e-
petitio. ceterum reliqua non differunt a sequendis.

QUESTIO III.

De Epithalamicis

In orationibus Epithalamicis nomine parentum
aut Tutorum tradi sponsa sponso et his punctis femi-
constat.

Imo Gaudium est ex placandum amicos omni-
um utriusq. domus, quod dies illa adveniet, qua
tam nobiles et proclares Familias aeterno foederi
sibi coniungent.

2to Laus est instituenda personae a Majoribz, vob:
tute ceterisq; naturae donatibz.

3to Vota amicorum Parentum exponenda ut nu:
mum duu modum et unanimis viderit, magno tibi
Patri commodo et utriq; Familiae ornamento.

Responsio.

Isdem punctis constare potest, addi tamen pos:
sunt sequentia.

Amo Gratiam actio ad Parentes, v. Tutores, qui tan:
tum domus tuae dicit et omnium sponso tradunt.

In fine promittenda veneratio, amor observan:
tia in Parentes et sponsum.

SECUNDUS LIBRUS

Quando viri laudatus v. familia sponsu
vobisq; v. conjugalis amicitia, quod in omni
sae necessitudine conservant Familiae Regna.

2do Adducendae sunt utilitates Familiae, et
Regni communes quae foedus conjugale conse:
vant.

3to Ea omnia quae recensita sunt, in genere,
applicanda sunt in particulari ad praesentem
maternam.

4to Vota et appere canonicus longius videri, prospere.
ntans.

5to Commendanda veneratio mutua.

Tertius Modus

Quando vel a sententia vel ab emendatione laus
conjugalis amicitia tractat.

2do Id ipsum confirmat, et quodnam conjugium
conjugalem secretatem afferunt.

3to Applicatio facienda in particulari ad perso-
nas inter quas conjugalis contractus necepi-
tudo.

4to Specialis laus sponsi a genere, virtutibus, casti-
tate usq; animi naturisq; donis et ornamentis.

5to Commendanda veneratio sponsi erga sponsam.

PRAXIS

Juxta modum Secundum, subiticio schema orato-
rum in quo primo instituitur discursus de amicitia
quod nimirum de vinculum familiaritatis
sue seu munimentis contra telum iniuriam et
posterioris oblationem.

2do Applicatio est in particulari.

3to Punctum non subiticio ut sepe accom-

modari vtriusq; Oratori, ut illi qua Sponsa traditur
Sponso et Patri in qua respondet. Notare Spon.
58.

Nulli fortitudini satis provisum est, quam duc:
ni roboris coniunctio non munit. Ita enim ma:
gna SDC vniuersi domus teste SDCo Sapiente Beante
durat contra temporum et vicissitudinis inuicem
vtili negotio dispolueret nisi mutus resu te:
noret necessitudinis. Et saunret publico omnino
Pardans terro fecunditas nisi vites duas restaura:
ret liberali siderum caelorumq; beneficio. Ex:
ticitateq; ab annuo fuguum censu diues ergo co:
pia nisi et rois fecunditate, et plurimum im:
be irigaret. Verum quid terro perenne fertilita:
tem ad vites cum coelo amicis beneficiis referro? d:
La ipsa vastissima caelorum domus, illustrissima
Sideris doctis tenebris non careret, nisi tot siderum
coniunctione suam auxisset et stabilisset lu:
cem. Scilicet ea est et illustris et formis vultu
conditio, ut SDC neq; de suo lumine nec illa de pio
fortitudine sint securus nisi mutus secretis
vinculo. Aduerit ille coniunctionis vni roboreq;
qui pateros suos dextero firmatuz monimen:
to faciem piculis pene collegam, seu perennu.

tatis unigue ab amicitia neque gubernum ij dōc
 tradidit. Est profecto virtus vincit fortior, non modo
 inter Macha & Troa quae eadem signa et aures con-
 iuraverunt verum etiam inter illudis sanguine
 et meritis Familias quas mutui necessum.
 dinis acceptio facit turpimas Bene igit sibi do-
 die Nobilissima N. N. N. domy de perenni sua
 gloriā ominari potest. Bene quoz Nobilissima
 N. N. N. propterea de nominis sui immortalit-
 tate augurari potest, quando vray s. s. s. fargu-
 ne et bene factis clarissima propterea mutui ne-
 cessitudinis inveniunt fœdera. Iacet coelum
 perennis lucem quia flumibz adunatis est sy-
 dentz, vos Nobilissimi N. N. N. Neo sponsi quid
 de Familis vestris splendore nominisqz immor-
 tali luce ambigatis iam non scabitis. Illud est
 factum publicis vray domy non minus auctum
 quam mentium splendorae conspicua, sed mul-
 to magis iam illucescet postquam tantorum sydent
 facta est coniunctio. Est Nobilissima obbis s. s. s.
 Marsina è Brannis iudicio idē contra vicissitudi-
 nis tempestates munita, contra temporum vaneta-
 tem bene firma quia omnia mutui familiaris
 sibi inveniunt sacramentū. Stabit non minore con-
 stantia vray s. s. s. domy Nobilissima, stabit in

perennem usq; posterorum memoria quod magno sacri
amicitiis sacramento Sodici stabilitus. Huc
si traditio fiat sponsus, dicendum est magnus utriusque
gandium amicitiam omnium esse eadem, quod
ea dies fortunatissima tandem advenit qua
utraq; soci nobilissima Prosapia in peren-
nitas amicitiam fœdera contraxerunt. Tum com-
mendanda est veneratio sponso erga spon-
sam et appreciatio faciendâ omnis presentia-
ris et in cœlularis.

PRAXIS II.

Juxta Stium Methodum ecc.

Natum est genus rerum (bene olim Arma:
nus dixit facundia Princeps (videt) quod a-
nimum a cœteris per se ipsum constare aut
quo cœtera si careant vim suam atq; divini-
tatem conservare possunt. Ita nimirum perpe-
tuo usu namq; comparant videtur, ut aliud a-
lius ope egeat, alter alteriq; virtus foueat.
Quod quidem amicitiam amicitiam familia-
ritas si loquatur inter se veritate naturae fœde:

ra est neceffe, atq omnem rerum collatione
 ce sapientiam. Porro carnatq enim vult omnium a-
 mor ardet, tam recto conuexionis necare ut una
 summis confundi, excelsa sumilibus permu-
 scen oporteat, nisi amicitia una ea dquo colam-
 tur. Sic non minus ingemose quam genuino
 symbolo sumand Societatis amorem effigi-
 auit, doctissimus Grecorum sapientum Simon-
 des. Quando aures catend bina corda insemia
 super scripto Lemmate. Aureum sumam a-
 moris vinculum. Recte certe aureo nexu a-
 mantis corda stringi voluit euidetq Philoso-
 phus. Nescit enim verq amor ferri minus aut
 ferrea semilis amoris vincula auream amat
 libertate amoris Societas, non ideo quidem
 quasi amicum pectora auro oparte et meliori
 Sed quod nobilissimum auro dignitate di-
 gnitas debeat esse vinculum quo liberi-
 ms mentes coale sciant. Porro quodnam illud
 aureum amorem et amorum et vinculum
 tu hodie M.D.XX. edocuisi quando cens-
 finis tuis virtutibus, cultissimisq montus
 aded tibi desicuisi animum Ad M.D. utcum
 aurea quadam carona amou eius capnians.

Non vano igitur omnes iam augurari ausimur
fortunatam atq; in plurimos annos stabilem ve:
stri amoris coniunctionem, fore societatem quam in:
dissolubilibus gratul' morul' neq; clauis qua'
mutui amoris strinxit benivolentia vna deniq;
et eadem composuit motum Sympania. Tunc
consequens forend'q; amicitia, iam olim requi:
uit doctissimi apud Augustinum pro teste
nostro Romano Oratore. Si desse conuincat
vanum et simulat' dum tacet erit amicitia
tunc nomen, si vero adficiat perenne omnino neq;
ulla aut aduersa fortuna, aut temporis temeritate
incerta amicitum necessitudo denotet. Simul
enim si adsit nimirum animorum similitudo, se:
ri necesse est, ut pares quoq; inserat amicitia
virtutes rana inserat naturis ornamenta ex
quo luculentior consequit' differente carone, ut
solida rama riciat amicitia basis et immutabi:
le necessitudinis fundamentum. Alterum vero
si accedat motum animorum aequalitas cau:
lare semper inimicas similitudo atq; odia erit
necesse, nullus dissidii locus, nullas hinc
domesticae q; iurgis dabitur ansa nam ut plu:
rimum Princeps dissidii totum omnium origo

esse solet aut fucatus amor, aut amore pal-
 liatum odium. Terminus denique si foedus amicitia
 sibi vendicat omnibus numerus est absoluta
 mutua benevolentia necessitudo. Fannum
 enim conciliandi animis valet motus &
 qualitas, ut etiam sub dispare caelo nata
 ingenia et omnis naturae deditur instructa
 ad perfectam animorum coniunctionem possent
 coalescere, quando potentissimo hoc mentium
 vinculo motum simili tandem fundantur. Jam
 vero quanta in vobis Domini & D. animorum mo-
 rumque viget similitudo, quis est qui non ad-
 uertat, nemo certe nisi cui lectissimis cultoribus
 semper videntur doctus mendaciam hinc clarior
 non innotescunt. Notant omnes ad quos san-
 guinis nominisque vestri fama pergit quanto
 studio ab inuicem State, virtuti, probitati coe-
 tens tunc atque primis virtutum ornamentis compa-
 randis vos impenderitis, norunt omnes: quibus
 cum saepe nos exegisset State, quanta semper
 operantur mentis documenta quae nobis tuleritis,
 norunt denique uniuersi quam nobile hoc opti-
 mam mentium par coalescat semis animo-
 rum, amorum, motuumque vinculis coniuncti. Hic

laus Familis interseri debet rectum vel
ab Gentilibus insignibus vel Traitoribus
clare facis. Sic igitur illud Germanicum
vestri Fœderis omnia quod Germanicum
Sencas sincero amoni tribuit. ut immensum pro-
prietiam semper et vestris votis famulandum
Sabearis fortuna secundam coelorum expena.
mini auaritia atq; inferam usq; inuolu-
mes viuans posteritatem

DIXI.

Et Sic Antequam Tertio Parisi atri-
gemus præcepta edam. In Laudem
Supremi Comprensoris Eiusq; Ma-
tris Sine LABE Originali conc-
pud Sonorem. atq; Patronorum meorum
S. Joannis, Evangelistæ. Cosmini,
Francisci. Seraphici. Antonii. Carolini
Bartholomæi. Agasthi. et Constantii
Dedicationem.

PARS III.

De locis Rhetoricis

CAPVT I.

De definitione Notatione & Partium Enumeratione.

QVASTIO I

Quibus modis fiat definitio

Non definitio quid sit definitio et quomodo ex ea res sumenda sunt argumenta cum utrumq; abunde profuerit nec Joanus breuiter igitur tantum pro quibus modis Oratorum definitio gignat

MODVS I[∞]

Definitionis Et ille

quando explicamus quod sit res. Deseruit hic modus et argumentis et amplificacionibus et orationibus integris

tum sacris tum profanis. Si nimirum sua parte tractes qd
res non sit qd. *Amor n̄ sit boni publici.* Tu amicus definitio
nis quid n̄ sit et quid sit diceres.

Praxis Politica

Amicy

Quid eē amicum: an armere vultu, fontem explicare
politici operam, mella eloqui, asperere mensis, alienā volun
tati turpiter lenocinā. alia, alia est profecto vera ami
tias sanctimonia atq; religio, nimirum in adversis ita
se gerere, ut ope et consilio adiuves, solens afflictū et ne
calamitati succumbat; partim calamitatis accipias, in
propensio vō ut hostia accumulēs, et si quid elationis sit
aut inanis confidentiā, hoc totū prudentiā tuā et auctorita
te compeśas; Ita integram singularem orationē,
in simili maā. Prima pte tractares qd alienū eē debe
at a b amicitia, et hūc quid em p aliquam argumentationis
speciem. Secunda vō pte differeres qnam sit offm ven
amici.

Praxis sacra definitionis p negatione

Dicturus quid n̄ sit christianus, et quid sit, ita pō diffini
tione ā negatione comparares.

Utiang

Tunc christianum eum putas qui cum lustrabilib; aquis
sit ablutus, vram ompem turpi Bauho Venenq; consecrat
qui mentem scelerū inuentūcent, linguam conuulsi ac
peruulsi infamem manuum innocentū sanguine lomentatū
intemperantes oculos corpus omni foeditate contaminatū
gerat. eum ne Tu christianū et si quando sacris interit,

et sacramentis p̄dem obliget Deo atq; iuramento obstringat
 Christiani putes: Egre quam vero christiani hominis dignitate
 pro quo Deus ille fabricator et rector orbis, calum ternis, mare
 fustem humilitati, felicitatem miseris, aternitatem morti, ac de
 nig solium immensa gloria ignominioso patibulo agula:
 mit. Ille ille dicit nefas Christianus qui conceptis in
 Baptismo votis et solenni sacramenti christo mancipa
 tus, vexilla christi sequi, cupiditates coëvat, neq; ulli re:
 rum humanarum illecebris, aut intemperatis fornicis hordi
 tibus à recti tramite, honesti amore, casti Deiq; perenni
 desiderio se patitur abduci.

Prima p̄te d̄sereres q̄ aliquam argumentationis speciem
 de ijs quib; christianis nominis sunt adversa. Secunda
 v̄o ipse de ijs quib; implere nos docet. Si boni christiani
 avariti voluimus.

MODVS I.I.

Definitionis per adiuncta

Definitum inuidiam ad adiunctis ita d̄g: dicere pos:
 ses. Inuidia q̄m insani Poetæ Team finxerunt quid aliud Inuidia
 è quam larua suo sanguine omentata confecta maie
 horrida, obliquo oculorū obtutu maridis putrida dentibus,
 generis humani terribilamentum, velleu videre. spelunca
 in qua delitescit et sole nunq̄m lustrat, nunq̄m ventu
 aut aere purgabit semp hinc perpetuus tenebrarū horror.
 Quis papula memorem, viperas, colubros, ceteraq;

id genus, Quis porro eius visus, quâ calamitas, quis
gemitus, quâ aliena incolumitas ceterumq; mordacibus
esse carificata cuius, neq; noctu dormit, neq; de die quis
epit.

Simili modo Voluptatem definitum Sab
adunctis. Voluptas est deterrimus numptus ex
inferno claustris erumpens ardentem offerens facem,
quâ in mortalium peccatoribus ignem tartareum accen-
dit, venena spargens & venâissima, quibus hominum
animos infectis lethali veniq; telo armatis quos
in cautos in egypt in amplexibus conficiat.

Valeat hic modus ad integram orationem conficiendam
si nimirum singula adiuncta definiat, et definito
per Syllogismum aut Enthymema exponant. Sic. Vg.
Immensus in Dei amorem in stabulo nascentis capro:
Iturq; adiuncta singula naturatq; christi. Nonim
aliqua spee argumentationis tractares Vg. Quis
videt is sit qui nascit, quid sit naturat.

MODVS III.

Definitionis per Contraria.

Definiturus honem a veritate orthodoxa alienum
ita ad adiunctis describere posses.

Cave ne te fons illa ne oculi ne vultu huius arteficio
simulacionis in fraudem impellat. Intellige aliq;
do improbi hominis vanam multiplicemq; naturam

lols, anapites, fraudulentu ingenia. Audiosq; in
 speciem diuini cultu at reuera pertus bntot omnis Reli.
 gionis, verbis crimen exagitat, scelus detestatur, abhor
 ret ab omni labe atq; infamia, at in animo fla
 grant vitia libidinum, au et occultis ignib; orien
 ta cupiditas, et ad omnem vite turpitudinem inflam
 mata. Deponē, deponē laruam hanc, ferale non
 strum, qd bonos viros spee virtutis a simulatō
 tenes, pius at impius, pudens et impudens, inno
 cens uem et sceleratq;.

Potest hoc modo integra etm scilicet Oratio, si singu
 la contraria ita tractentur sicuti dicitur de aduocatis.

MODVS III

Definitionis a Similitudine

Hugo bona conscientia a similitudine sic desunt. A
 get benedictionis. titulus reliquius. templum Salomonis,
 hortus deliciarum, aurea reclinatio, gaudiu Angelorum
 Arca fidei, Thesaurus Regis, aula diuini Numinis
 liber signatus et clausq; in die iudicij apertendus.
 Potest hoc modo etm sacra scilicet oratio si definitiones singulas
 probentur modis apud Pethores consuevis.

ex his con
 tid definit

MODVS V

Definitionis ab effectis

Allicatur.

Hoc modo si peccata desunt. Peccata cum nihil
 sit, deo etm qm plurima dici pnt. Peccata pestis d

et animi, conscientia labeo, vita perniciosa, honoris
macula, mina virtutum. Peccatum mortali parens
est, dolorem artificum, fabricator suppliciorum, sua adest
in ignis. Peccatum est Dei diu, terrae clausas, natu
ra dedecus totius orbis in cendium. Vis quid dicit
Verbo colligam vniuersa. Peccatum quod est mendax, sed
mirum nihil. huius natura est pugnare contra natura,
ratio rationem euertere, substantia tota in se.

valet et hinc modo ad orationem, tum sacra, tum pro:
fanam concinendam si effecta singula Rhetorice
proberent.

Nota sunt hos modos definitionis valere etiam pro
acumine sive sententia acuta; si mirum talis nega
tio, aut adiuncta, aut conuaria, vel imitatio, vel af
fecta afferant, quod rei conuenire desinit ea vna
parte videntur, ea altera vero repugnent. Habes eiq
modi acumina in ipso datis gradibus si eas recte
examine.

QVAESTIO II

Quando Notatio Rhetorica fiat

Græcis Etymologia, Aristot. Symbolon, Latine
Notatio dicitur, valet ad acumina et arguta sive
quædam laudes sive vituperationes.
I. Modus est ex nominis interpretatione. Sic: Caluinus

calentem viro aut calentem venore bene dices.

II Modus est ea denotatione. Sic Cuius Verorum Provincias
euerriculum.

III Modus est per remotionem aut immutationem. Sic Poeta
Ille de Principe Ferrando lusit.

De Ferro nomen tibi sit licet aurea condis
Scala, nam sub te Principe nemo mittit.
Sic Poeta alter in Veronem Matriculam lusit.

Quis neget Aeneadum magna de gente Heronem
Iustulit tunc Matrem Iustulit ille Patrem
IV Modus est ex dyptaneis. Sic de Virgine di-
ua Barbara quis gram lusit

Barbara sum! non sum miti sum pectore Virgo
Sed qui me genuit barbarus ille fuit

Ut Pares parant, ut sui lumine lucent

Ut bellum est bellum, tu ego Barbara sum.

V Modus est per Anagramma. Sic ex Roma legio. Amor
ex aura avna ex omne Nemo, ex Ave lua ex Bona
ventura bona ventura ex Benedictus bone dictus, ex
Michael Lechiam.

Doniam in laudes figurat esse solent quae circa nomen
quod gram se occupant, nisi magno cum artificio tractantur
subyctis unam vel alteram veram laudis petita a
nomine.

Modus Imus
Laudis a nomine

IMO Igitur commendatio nominis instituitur per comparationem. Sic laudaturus Principem suam primum a nomine v.g. Alescaudii, comparationem instituit de ceteris cum talis nominibus v.g. Magni. Felicitas Pulchri Iustitiae est.

PRAXIS

Felicitas nomen Beatum quidem per se est, sed fortuna non moribus conuenit. Pulchri mundum et ac suae, sed et ea laus corporis non animi excelsi et inuicti. Magni vox ipsa magnifica, plena regis maiestatis. Sed in ea plus ambitionis interdum esse solet quam fas est. Te vero cum Magni Alescaudii appellamus, non tuam aliam habuimus gloriam, quae cum pulchritudine deflorescat, non alienam in cuius societatem fortuna sese offert. non ambitiosa quae vanitatis plurimum habeat dignitatis punctum, sed veram, grauem, solidam, eam denique quae complexu vniuersi nominis vim et gloriam comprehendit.

Modus II dicitur

à

Nomine

Ita per commendatio nominis instituitur ut plura imperiis colligantur quae nomen quoddam designant, eaque lingua lae exponamus et interpretemur per partem ordinem. Sic in laudem Regis Serenissimi aut magni ducis caeseratus haec nomina colligeres v.g. Belli fulmen pacis clypeus, decus Poloniae, orbis gloria, mundi orna

mentu. per partium vō distributionem, ita Singula
interpretans.

PRAXIS

O diuinam et immortalem laudem, Vis christianas
Respublicas coequare, Schismaticorum diffinitione, Here-
ticorum furorē frangere, Belli fulmen est H. Vis chi-
stianos Principes communi fidei societate deuinare,
paucos chypens et Bahouig. Vis christianos populos
ceteris infidelium nationibus antiprudine, gloria di-
gnitate precellere? Deus Orthodoxos Reipublica est H.
Vis totum orbem ingenti sinu complecti ultimis et
vixere temporibus. Orbis gloria est H. Vis naturam
hanc rerum aspectabilem pulchriorem et ornatiorem
cernere, terrae ornamentum est. G. Tolle hoc fulmen,
pace ceterorum duam sacra bella languent,
tolle hunc chypenam, nulla satis forma pax.

Modus III a nomine.

Tertio instituitur commendatio nominis per modum con-
tationis, ut si virtutes lingantur inter se conestare de
a huius nomine v.g. de fortitudo Petrus Themis, Ju-
stitia introducantur quae inter se conestent, a qua no-
men sit desumendum et eo insigniendū quāquam
Subiūo ingeniosum cuiusdam Poetae usum hae in re
qui pro nomine Regis faciendū dicitur virtutes conces-
tantes

en dicit.

Rea meus e pietas meus inquit bellica virtus
Ille Tuus gaudet nomine sancta Themis.

Interea magno surgit discordia motu
Ne nisi de solo nomine pugna sint.

Cor pietas, animus inuadit bellica virtus
Sceptigeramq; Themis vindicat aequa manu
Vincio numen agit pietas, ego vinco rebelles

Bellica vis leges, impedit infirma

Astra peto ingeminat pietas ego mania virtus
Castra Ego sum caelestia tua Themis.

Illa primum Legem, fortem doceat altera Iustum
Tertia Lex in pluri nomine dignus erat.

At Themis hinc frustra mecum contendit abibus
Ipsa meas lites iudico iustus erit.

Nota totidem e modos integræ orationis constituendos
Seu sacros, seu politicos, qd hic dicitur pro laudando
aliquo nomine imo ita tractentur vt superius monui
de definitione. Est quoq; hic locus Rhetoricus co
piosus acuminum font, sicut patet ex superius dictis.

QVASTIO III.

Quomodo partium enumeratio sit tractanda Oratorie

Modus Imag. Quando totum in partes ita dividit, ut singulis membris proprium aliquid attribuat. Subiicit exemplum, in quo descriptio ingressus magni Principis in Urbem, facta divisione multitudinis hanc occurrentium ad spectandum Principem et particulares variorum status et conditiones, similiter enumeratione locorum, e quibus ingredientem spectabant.

PRAXIS

Non stas quæ ingram, non valetudo non seaus retardavit quominus oculos insolito tanti Principis spectaculo impletet. Te parvuli noscere, ostentare Iuvenes, mirari Senes, ægri quoque neglecto medentium impensum ad conspectum sui, quasi ad salutem sanitatemque progredere, Unde alij satis se visisse, te viso, te reposito, alij n̄ magis eē videntium prodiciabant. Videntes referta tecta ac laborantibus imo ne eum quidem vocantem locum qui non nisi suspenso et instabile vestigium caperet, op̄pletas undiq̄ vias, angustumq̄ transecte tibi relictū, alacrem hinc inde oculum, vñq̄ par

gaudium paremque clamorem. Tam aequaliter ab omni-
bus ex adventu suo laetitia percepta est quam omnibus ve-
nisti, quod tibi ipsa cum ingressu tuo crevit, ac prope
in singulos gradus adiecta est

Modus 2dus Cum genus dividit in spe-
cies sibi subiectas quae singulis generis appellationem
soliunt. Subiuncto huiusmodi exemplum in quo
Cicero pro Plancio gratitudinem non solum maximam
sed matrem omnium appellat.

P. R. A. X. I. S.

Cum omnibus virtutibus me affectu esse cupiam tamen
nihil de quo malim, quam me esse gratum esse videri.
Haec est enim una virtus non solum maxima, sed etiam
mater virtutum omnium reliquarum. Quid est pietas
nisi voluntas in parentes? Qui sunt boni pater? qui
belli qui domi de Patria bene merentes, nisi qui
Patriam beneficia meminuerunt? Qui sancti? qui reli-
gionem colentes? nisi qui mentis Ipsa immortalibus
gratiam iustis honoribus et memoria mente persolvit,
quod potest esse iucunditas vita? sublati amici atque? quod
potest amicitia potest esse inter ingratos, quis est non solum
liberaliter educatus, cui non educata res, cuius ma-
gister sui atque doctores? cui est locus ille mutus? Ubi
ipse altus aut doctus est, cum grata recordatione in
mente versetur, cui operantur esse possunt, aut vaga
solerunt, qui sine multorum amicorum officio stare est possi-

Per oppositiones cum negatis partibus continuo contraria
subvertimus, ut si per negationem partium et contrariorum
oppositionem defendere velis hoc venit in templum ut de
inseruiret.

Non venit in templum ut in illo tanquam in foro
vel plateis inam bularet, ac de negotijs suis domes-
ticisq; rebus consereret, sed ut expressa factis suis
sententiis inflammatis in Deum chantatis daret
iudicia. est tñ omnium opinio ne religiosissimus.
Non ut in illo velut in diversorio libidinum, sed
viris de rebus ageret impudenter, et ad muliercu-
larum formas ~~non~~ curiosos ac petulantes adgeret
oculos, sed ut intentos haberet in gratissimam illā
viciniam, quā Per Opt: Masc Luminis ^{pro} ~~pro~~ com-
muni Orthodoxa Reip: emolumento ofore quid in illo
modestig n̄ ut iocaret et garreret in alienā aurem, et
insuraret magnum aliquid n̄ semper vtiq; in terrā
genū deflexo, et intentis ad aram oculis, statim ac de-
scriptis precationum viribus tempus transmittit, hos
n̄ Divini amoris sentit impetū ut colloquefiat pe-
ctoris ardores in vultum oculosq; rediment. Non
ut eminenti laudis et gloriā fugiens umbram ca-
ptaret, quam ut virtutū perfem auersat diurna myste-
ria celebrandi tantum, atq; Deum religiose colen-
di sacra adēs ingredit.

Notandum recensitos hos modos valere pro con-
ficiendis orationibus, si partes ita tractentur ut aliqua
argumentationis specie exponantur.

CAPVT II

DE conjugatis genere forma seu
specie

QVÆSTIO Ima

Quibus modis locus conjugatorum
Rhetoricè sit tractandus

Triplex distinguntur Rhetorica coniugata, alia sunt
quæ sola voce sunt, ut *Studiu' Studiosq;* ex quibus
nullu' nisi fallax argumentu' ducitur. alia sunt quæ
in voce sed significatione connectuntur. ut *Virg;* et
honestas pauperes et mendicus. Tertiu' genus est
eorum quæ vocis et significationis communi one uni-
quantur ex utrisq; solummodo et duci argumentum.

Modus Per vocis denuationem

Ita contra Antonium dicit Orator. Non tractabo
te ut *consulem.* quia me non tractasti ut *consularem.*
Sic *Lucanus.* Mortalium sunt quæ ad mortales
tinent. Ita similiter *dueres regnum esse non expe-*
tandum cum *Reyibus* sic *Virg;* *penicula emine-*
ant

ant & summo Iudice & acquirenda doctrina cum
viris doctis, tanta sint ad opes et ad dignitates op:
posita premia. & Militia est signanda q̄a multibq;
sot sunt labores exorbendi et ad vinda mortij minicu

Modus Idus

Per significationis cognitionem

Tu de amantiq; Propertiq; Libertas quoniam nul
liam restet amanti, nullus liber erit, si quis amare vo:
let. Tu Curvig ut amaris amabilis esto.

Modus Stilis

Per Vocis et Significationis coniunctionem

US Quid Tu militem cum appelles cui nondum per
statem militare licet, quid equitem voces qui nunq;
nisi in arundine longa equitavit. Quid Imperato
rem nominēs, qui sibi et cupiditatib; suis imperat
et primo militis nomen, stipendia faciat, milita
ris disciplinā laborib; exerceat, armis et equis
agere vti discat, petulantes animi motus coētere
longo virtutis usu afovescat, tum militem fortissi
mum, equitem expeditissimū Imperatorem Ma
gram appellabit

Modus Atus

Per Paronomasiam.
Sic Mastralis, ut mortem fugeret se Fannig ipse peremit
Dū nego nūc furor ē ne monare mori.

QUESTIO II.

Quinto genus Rhetoricæ tractandum

In hoc loco nihil illustrius est quam si fiat hypothesis
ad thesīm ascendit, quod præceptum celeberrimum est apud
Rhetores omnes. Quid sit Hypothesin revocare
ad thesīm ita ut speciem seu formam ad genus id
sibi ore tenus dicat. Præstat igitur id orator ut cum
a laude, aut commendatione generis et cum a
vituperatione progreditur ad ea laudanda a vitu-
peranda quæ sub genere continentur. Sic laudans
cum suscepit orator huiusmodi et hanc Hypo-
thesis est - ut deus aliquem campum agerent ora-
tori, eam circumstantiis personæ et tempo-
ris absoluit et ad thesīm revocat Laudatq. lo-
cū etiam

Sic igitur sanctus apud vos humanissimos homines
hoc Poetæ nomen, quod nulla unquam barbaries viola-
vit sacra et solitudines venerant. bestias ad præ-
immanes eius dulcedine plectunt atq. consistunt
nos instituti

instatui rebus optimis non Poetarum voce mouantur.

Antiqui Simoni illud Philosophi decretum tanquam
indubitatum dei oraculum per omnes stales perq[ue] hominum
bene sentientiu[m] animos peragravit, virtutis omnis laudem
in honore sua[m] laudabilisq[ue] orationis usurpationis consp[er]ere
Erit igitur qui putet Regias virtutes q[ue] velut eminentes
sunt tabula, omnib[us] n[on] intulendum solum, sed ad imi-
tandum p[ro]posita, iustitiam scilicet munificentia, pru-
dentiam pietate aliq[ue] id genus, cum eisdem manib[us]
in umbra et otio languidas debere obtegersere, non
v[er]o in aciem, atq[ue] in laudanda[m] alicui[us] execrationis
campum defendere

Seu Divig Animal in suas species diuisit.

Qua regio foret vlla suis animalib[us] orba.

Astra tenent caeleste solum firmiq[ue] deorum,

Cesserunt nitid[us] habitanda pisibus Unda

Terra feras cepit volucres agitabilis aëre

Sancit[us] his Animal mentisq[ue] cagacius albis

Deerat adhuc, et quod dominari in cetera possent.

Ratus homo e[st].

Notandum his duobus modis etiam orationes con-
tineri tam sacras quam profanas. Primum quidem quod
ab Hypothesi transeat ad Thesis[m] ut si a laude
alicui[us] virtutis, recte factorum. Utatq[ue] hic modus e[st]

laudibus Sanctorum formandis. Secundo quando
genus alicquod virtus et vitium in species subiectas
diuidit et singule alicquod argumento exponunt.

QUESTIO III

Secundo forma seu species a Rhetoribus tra-

ctetur
Species de pluribus numero differentibus dicitur. Non postre-
mum dictionis Oratorice est argumentum.

Hoc cum ex multis singularibus quibus numero tantum
differunt species inferit per quamdam inductionis argumen-
tationem. Oratore probaturus omnes mori ita esse hoc
loco argumentabens.

Non mur omnes in Principibus, in Regibus
Trademata, in pauperum conditio, non diuitum gaudia, mor-
tis legibus sunt exempta. Mors capta d' auro nullum
audet, capta oculis neminem agrosat, armata grandi
fulce omnes demittit, turremes aequat liburnis, turres ca-
uerinis, purpuras paucis, tunicas petasis, septem li-
gonibus. Non commune offensa et supplicium, lata
et pronuntiata in eum mortis sententia, ab eo iudice cui
respiciari nemo potest. Fac te splendore natalium
Illustrum, fac te te omnium virtutum comitata visendum,
te te de doctrina et eruditione mirabilem, at nobilitate
te Dares, Virtute et Sanctitate te solum superarunt.
Aut igitur Nas hinc exue aut te cum illy aliquan-
do mortuum pronuntia. Caput.

Cazarum in paupertate diuitem in miseria beatum
 in infelicitate felicem, in vulnibus sanum, et quidem
 sine domo, sed non sine Domino, sine veste sed nisi
 ne fide, sine bona valetudine corporis, sed non sine ro
 bore caritatis, sine cibo, sed non sine deo ianibus
 appositum, sed socium Angelorum, qui non acci
 piebat de miis, quod cadebant de mensa diuitij
 sed celestem Panem visceribus eluctabat.

Opposita seu contraria v aduersa sunt
 quae sub eodem genere posita plurimum distant ac se
 mutuo expellunt vt virtus et vitium.

Magna Argumentorum copia gratia et varietas et
 ad hoc loco maxime, cum singulis membris singula ta
 tum opponunt. Sic diuus Ambrosius in persona
 Christi loquens. Non est meus quem tu odio succendit, ga
 mea est castitas. Non est meus quem cura spoliandi mino
 res exagitat, quia mea largitio est. Non est meum quem
 avara nobilitatis inquietat, quia mea tranquillitas est
 pax sum ego litigari non noxi.

Relata dicuntur quorum una in hoc posita est, vt
 ad aliud referantur. Sic Imperator respicit milites, Domi
 nus famulos et vicarium.

Pratiue oppta sunt quorum alterum semper habi
 tus diuitij, alterum priuatio, vt aspectus et celsitas in oeu
 lis auiditij et turbitas in auribus.

Cotradicentia est quorum vnum negat quod affirmatur

ab altero. Ferras acuminum hinc locus d', pulchre esc
co lusit. Martialis contra Dindimum cuius voluntatem
pugnantiem cum sua sequenti disticho desingit.

Insequens fugio fugis insequor hinc mihi menses.
Velle tu nolo, Dindime nolle volo.

Idem alibi.

Difficilis, facilis, incundus, acerbus, es idem.
Nec possum tecum vivere, nec sine te.

Repugnantia latius patet quam contraria quia sufficit
v in Naas v in affectione aliqua inter se discordant quod
etiam discordantia v disparata a quibusdam appellantur.

A repugnantibus enim potest argumentum. Uno et duos
contraria, illorum vando effectus tenentur fuerit qui omnes
comparati contrariis repugnabant. Sicut odio contrarium
amare, cuius effectus v adunita v cad repugnant odio.
Et ita ex hoc loco argumentare.

Quandam Venerari Beneficis afficere, familiariter
colloqui cum eo quem diliges, de eo crebris sermones
inire, absentiam eius adire ferre, adversam fortunam
eiusdem lugere, prospera velle amaris sunt indici
a. Ruber ingenitus ad amici aspectum vultus hilari-
tas, explicata frons comis apparatus adunitas
amoris. Similitudo vultus, nomen ac studiorum coniu-
ctio. Beneficia affinitas, cad A amoris, quod omnia
repugnant odia.

CAPVT III.

De similitudine & dissimilitudine oppo-
sitis QVASTIO I.

Quid sit similitudo & quomodo Rhetorice tractanda

Similitudo diuiditur in Parabolam Inductionem et exemplum.
 Parabolam verum aliqui diuersarum in vna & pluribus partibus
 conuenientia, quod illius similitudo dicto aut facti antiqui
 & recentis, aut historia aliqua narrata, grauius aut in
 eundem pro rei natura continet. In qua si commode reddatur
 Apudosis non mediocrem afferat dignitatem. Talis est illa pro
 Roscio Andronico qua comparat accusatores cum canibus
 et arsenibus. Illis ubi publice loquens Rex Grecorum
 Talis quoque est apud Variarzenum in carmine de Lau-
 de Virginitatis. Petatis sepulta in nobis scintilla latet
 Velut ignis ardor. Inclusus saxis quem non excubias nisi con-
 teras nec virtutis scintillam in te latentem et torquentem
 nisi continuis seruis, hoc est tribulatio nobis ictibus contundant.
 Inductio & coaceruatio quaedam rerum multarum et simi-
 lium ad aliquod concludendum, v.g. Pis qui naues
 aliorum miserunt, nemo facile suas committent, qui
 alienos equos negligenter curant, ei suos nemo com-
 mittent, qui parum diligenter terram suam excolu-
 erint, nemo illi credent alienam. Ita qui suam

Sabitem aut aliorum nihil fecerint ypo temere committes
tuam.

Habet et collectio exemplorum vim suam, ut plurimum
exat in exemplis collatis insignis similitudo. Sic p. Bal
60. (c): Hic tu Pompeii beneficiū & potius iudicium
et factum in firmare conans, qui fecit qd. C. Naniū fuisse
audierat, fuit qd. Publium Gysium, qd. Lutiū Sillam, qd.
quintū Metellum, qd. deniq. domesticū Authorem, Patrem
suum facere viderat.

Elegans quoq. similitudo & comparationem si cum Impe
ratore exhibitū elegantiam venuste compares.

Atq. qd. Imperatori, qd. tantopere mirant. Equum pla
cere, tela spargere, castris habendis agitare campum
locorum distantiam oculorum dimensionem finire, val
lum iacere ad certum scopum destinata librare tor
menta, pabem educere in aliam, instructa iam acie sub
signis habere iam paratum militem. Omnes distribuere,
committere, cōsim punctim venire, gladius conimit,
eminas rancas rem gerere, producere, currere
subsistere, circumire, restare, instare, distimulare, nu
tare in eorum pugnam laessere etc.

Atq. hūc in Oratoris artificio videre licet omnia styl
latum adumbrata, cum explicat orationē, velut exerci
tium, cum Rationes velut copias in cornu collocant,
cum sedem argumentorū et locos velut campū deligit
cum instruit campum, cum pluvit, cum dromicat, cum
ad manus venit, cum in ardore luerat, cum adversa

ryp, cum vivat triumphat. Tanto sane gloriosius,
 quod unus cum infinita multitudine bellum in gent,
 rados saepe cum armatis. ad eos sibi ipse Imperator,
 ipse miles ipse sibi consilius et auscultum, mens et ma-
 nus, animus et gladius, Verbo civitates nonnunquam euer-
 sit, Verbo Regulas componit. Verbo regna sub iugum
 mittit, Verbo non corporibus solum, sed in liberis mentibus
 dominatum exercet.

Habet hic locus magnum robur si duas res similes inter se con-
 ferantur Sit hoc si multis casu similitudinis adducantur. Si
 mal consentientes, Mortis et amoris divini, similia etia conferes.

Et numinis amor quam simillimus et rasiim e geming
 mortis, quemadmodum in morte abstractus animus et si-
 uellit a corporis usq carcere, sic amicus is, qui divi-
 ni amoris vulnus accepit, celeriter e domicilio corpo-
 ris euolat in christi vulnera, ubi suas delicias collo-
 cabit, Atq ut in morte sensq omnes corporis extinguunt
 colligant oculi, hebefunt aures, languet emotua se-
 gantia adorandi, totum deniq calore consumpto ad tactu
 rerum molliummarum obige fit. Sic in amore, si quis
 gustum diuini delectationis hausit, regente in eis
 animo, quidcumq oculis edensq sensibus colligunt vo-
 luptates, fastidio quodam et ingrata soaetate de-
 florescunt. Et raris quidem tam violento e impetus,
 et omnia fragat, tanta e audacia ut in capita Regu-
 incurrat, tanta ferocitas, ut vrbes delect, affliget

Amor divi
 et simily
 Morti.

excruciat, Regna diuersa misera de populatione in-
 ueruat. Sic amor ille tanquam in ignem e' collapsus
 in animos. quam multas urbes subitantes felicitates in-
 flammauit incendio, quam multos Reges purpura eciit
 et, quam innumeras abies martyrum copias e terra sustulit
 ut in celum raperet victores. O vim amoris incredi-
 blem! O singulariorem motus et amoris contentione!
 Ad ueritatem totidem e' modos faciendae orationis
 Ecclesiasticae et Politicae si nimirum ea seruentur
 quae sepius inculcaui.

QUESTIO II.

Quid sit dissimilitudo opposita repta,
 quantia & quomodo tractanda

Dissimilitudo e' rerum duarum aut plurimum in se
 diuersarum collatio. Subiungo exemplum de Galone
 et Lazaro. **PRAXIS**

Attende duos unum in diuitijs et sanitate miserum,
 alterum in egestate et vulnere beatum. Diues ille qui
 induebat purpura et bysso, et egulabatur quotidie plen-
 dide, quam inanis fuit in illis egalis quam pauper
 in diuitiarum multitudine, quam nudus in pulchritu-
 dine vestitus, quam infirmus in sanitate corporis!
 quam humilis in latitudine ventris, quam miser
 in gaudijs, quam desolatus inter amicum colligium
 quam derectus inter senonum obsequia, Attende quod

Morte carent Animi.

Quid facis Aenone quod aereis semita mandas
Non pro futuris littora totius aras.

Forma et ratio et nota rei per quam res est et disinguitur
ab alijs, ea hoc loco suavit Pythagoras fortiter esse mortem
contemnendam quia anima est immortalis et super caemina.

Efficiens est principium unde actio proficiunt Virtus beata
causas quas collegit Martialis.

Vitam quid faciunt beatiorum
Iuundissime Martialis haec sunt
Res non parva labor sed relicta
Non ingratus ager sed perennis,
Lis nunquam, toga rara, mens qui eta
Vires ingenus, salubre corpus
Pudens simplicitas pares amici
Coniunctus facilis sine arte mensa
Vose non ebria sed soluta curis
Somnus quis faciat breues tenebras
De hisce vobis, nihilq magis
Summum nec metuas diem nec optes.

Ad finalis est cuius gratia aliquid fit. Quis finem
desuperat, eadem debet complecti media quod ad illum obti
nendum iudicant. Si pace fieri volumus, sedus cum
hostibus inueniendus est, et bellum conueniendus, si quis pacem habe
re nulla potest. A fine remouenda sunt contraria media.

Indes sapientis vitandum ergo d' iners otium.

QUESTIO II.

Quid sint effecta, comparatio maiorum minorum partium & quomodo ab his argumentandum.

Effecta dicuntur à fictione quod orta s' de causis
Frequens d' argumentandi modus ab attributis effectuum
ad causam, sicut à bonitate effectus ad bonitatem causae
ab effectu laudabili ad laudem causae. Sic ab effectu contra
gulam argumentaberis

PRAXIS

Bellum goticum legimus quam plurimos superasse, quos
tamen pugnas carnis legitur viciisse, et audivimus eos
dedisse delictis pectora, qui dorsa hostibus deveniunt.
Proh dolor! Victores gentis vitiorum fuisse captivos
stetisse inter fluentes gladios, et inter enervata leni-
tia commisse. Regnis fuisse terron, ludibrio fuisse
peccatis, adversas acies contrivisse jejunos, et crupa-
litos suorum castra dissoluisse, inausisse effuso vino,
qui rancore effuso sanguine nesciunt. Hoc n' e'
ratio sed languor, non vita sed febri, non nia sed phre-
nesis, nam quodlibet cibum civitas dicitur in-
fluit stomachum, corrumpit sanguinem, vitiat humo-
res succendit choleram extremum febri gignit
incendium. Quis pestes omnes atque morbos numeran-
do percensere possit, quos in humani generis
hinc infamis vitii effecta importat.

Simili modo Argumentaberis ab effectis contra ebi
etatem.

Excingit rationis lumen, obtundit aciem inge
ny animiq; consilium obtenebrat ut in hinc senilente
visere est. Quid em bellus similis, imo quid infra
bellus abiecit? aut lubrig & incessig? ut micant au
li, spumat os, diffluunt genas, pecty languet, pedes
trepidant, gressig incessig, totu corpq; attonitum, et
mundum animi domicilium horret, ut in certa verba
sui impo os eructat cum teterima oragula. Intem
legata ratio cum fumosis vini vapori bus nullu vsum
retinet, vigilans somniat, sine man fluctuat, sine
hoste tentores patit, sine febri artib; tremit, et sti
pes iacet. O rem! non modo visu sed an, sed etiam
auditu detestabilem et amicum.

Si si singula effecta v saltem p equalatig
deducere velis, in speciem alicuius argumenti & responde
Nota qd circa sigraductos modos locorum tractandorum
valere pro laicis et politicis orationibus

Comparatio maiorum minorum parium

Quia, cum triplici genere res quid piam confen
pt, nec modus hic a comparatione simplex est. Penum
in maiores sunt alia, alia minores hoc est Ven sim ho
res. Alia in pondere equali ventatis, deoq; ratio
ne Ven multitudinis simplex est loig. Porro ea vis

Argumentationis a maiore ad minus, ut si quid ma-
gis probabile videtur, id tamen non esse verum, certum quod minus
est probabile verum non est. Vg. si quing. legiones
hostilem caervitū vincere poterint, nullo minus duce
vincunt.

Quod attinet argumentum a minore ad maig.
illud sic dicitur si quid minus probabile est, nihilomi-
nus verum est. Et quod magis est probabile verum
est esse summum. Ut si potuit duabus legi-
onibus superare hostis centes potuit quatuor. Ne
corpore resurrectionem ex seminibus post gigni-
dam hyemis tempestatem ex terra venio tempo-
re surgentibus, potens probare tanquam a mund-
ni ad maig.

PRAXIS

Cum occata soli genitali succus animaverit,
quodam calore vitali spiritum quendam herbam viri-
dantes exhalant, deinde paulatim tenuioris spiritus
adolecentis aetatem culmo erigit, et vaginis quibus-
dam natura tanquam secula mater inclusit ne puber-
centem glacies adurot, et ut animo defendat ca-
lore fugem quod ipsam adhuc nimis quam imm-
pentem curabulis, mox adultam ne pluvia decu-
rat, ne aura dispergat, ne aivium minoris moris
inveniat, Vallo anstorum sepine consuevit.

X Quid
verre folium

Ido dicitur argumentum esse hoc loco, si antecedentibus
et consequentibus ad duas particulas, et et eam coniungas
cum utriusque significatione facies, sic diceres illud a te non aman-
dum, qui nunciam sui praesat venerationem. et ita
Natalibus in genitose de seculo.

Vis Te seculo coli volebam amare
Parendum est tibi, quod iubet colere
Sed si te colo seculo non amabo.

CAPVT IV.

DE locis reliquis Rhetoricis

QVASTIO I.

DE adiunctis antecedentibus con- sequentibus & causis

Adiuncta sunt, quae licet re non componant, aut consti-
ant, sunt tamen cum ea coniuncta. Alia sunt concomitantia
ut loci, tempus, modus, facultas,

A loco sumptit exemplum Annibal apud Cinnam
ut militibus animos ad conflicendum faceret. Vobis acriter
pugnandum est milites, qui prope a tergo Alpibus, ab
utroque latere maris clausi estis, aduersos habetis hos-
tes quare nulla vobis restant effugia, nisi vincatis.

A loco hos errores excusat Quidius com-
missos. Si qua viderentur casu non dicta Latine

In qua senescam, Barbara terra fuit.
A Tempore Dicitur argumentum si repetamus antiqui-
tatem, & recentem memoriam. Ab hoc loco fuerit victoria
Pompei commemorat. Tantum bellum fuit diuturnum
tam longe lateq; dispersum quod omnes gentes ac na-
tiones premebant. Cuius Pompei ^{castra} ~~castra~~ hyeme appa-
rebat, inuente vere suscepit, media aetate confecit.

Modus designat consilia finem intentionem affectum animi.
Facultas comprehendit instrumenta, socios milites arma
Alia adiuncta sunt consequentia, quod rem gestam sub-
sequuntur ut Pallor, robor, habitatio, incessus, tubans laus
clara, potentes diuitis, turpis infamia nota, repre-
hensio publica &c.

Alia adiuncta sunt Natura. ut aetas forma
vires valetudo.

Alia animi ut scientia virtus virtus.
Antecedentia et consequentia iuxta Ciceroem ita quod re ne-
cessaria cohaerent, ut illa antecedant, haec sequantur, sicut
nunc cordis antecedit mortem, arma bellum, culpa poenam,
Poenam vero culpam sequitur, bellum arma, mors vulnus cordis.

Alia animi. ut Scientia Virtus virtus.

causa quadruplex est. Alia Materialis et haec quod est negli-
cis generis, Ex qua. In qua. et circa quam. De Ma-
terina in qua illud est quod dicitur ad Ciceroem.

Genus attentum gelus a formidine mortis
Quis si ga quid tenebras quod nomina vana ^{timor}
timere

retro tres pagis:
no vertantur.

Quid igitur miraris si homines quod accepit terrares
 tituat, cum seminum corpora quidcumq; susceperint, bi
 uis fiet engat, vestiat, nuntiat, atq; defendat. Resime
 igitur dubitare qd depositum generis humani terris fidei
 reddat, quod commendata tibi semina usurario quo
 clam furore multiplicata restituit.

Comparatio parium Longe in
 quo paria panib; conferunt, cuiq; ea vis est ut parium
 ad sit quodq; iudicium, et quod in uno valet admittat
 in alium. Beati omnes innocentia virtute laboru toleran
 tia, gloriam eternam sibi pepererunt. Ergo ydem
 nos ad tantum honore facti quod gravib; oportet ascende
 re. Eodem modo q; negatione concludere possu
 mus a pari. Non vitis turpidine, non opul aut volup
 tatum incensa libidine ad calum quenerunt, ne ergo nos
 in luscis ac delicijs in omnium rerum abundantia
 viuentes, honorem cupiditate inflammatos, ardentes
 tubinum falijs et ody eodem peruenimus putemus
 A pari illud quod est Martialis ac
 men

Cum sitis similes paresq; vita
 Vocor pessima pessimq; Maribus
 Miror n bene conuenire vobis

PARS IV.

De variis methodis longiorem
orationem tum sacram tum profana
componendi

CAPVT. I.

De oratione quatuor partibus constante.

Ornatissima apud Oratores dea Oratio quae
quatuor partibus constat scilicet Exordio Narratione
Confirmatione et Epilogo. Aliqui confu-
sationem ad dunt deo frustra distinctam partem a con-
firmatione, hoc in ipso quod aduersarij tela refringant
rem meam magis confirmo et tueor. Alij narratio-
nem demunt quia non omnibus orationibus sem-
per sit veritata deo communissima sententia est
quae quatuor partes adhaerit, placet per singulas
in distinctis quaeestionibus.

QUESTIO. I.

Quid sit Exordium et qui Exor-
diorum fontes.

Exordium est aditus quidam in oratione quod ani-
mus Auditoris ad audiendum comparat.

I. Fons est. Ex opinione Auditorum, quod quis auditorum suorum opinionem ac iudicium dicitur inter se perferunt unde dicitur capit mutuum, sic plane, ut ubi casu nocent auditoris opinio eam studeat evellere, sin laeueat, eadem utatq ad concilianda beneuolentiam

II. Fons est. A Divisione cum esse innumenis aut commendatione dignis aut vituperatione quod in gulariter augere possunt oratione unum aliq dclijit.

III. Fons est. Hoc. Abundanti. cum Orator affirmat tam copiosam sibi ee ad clicendum materiam ut necesse habeat multa multa pterire quod libens pot set ad haerere.

IV Fons est. Ab Adiunctis. In quo aut ea persona sua orator sumit dicendi inuicem aut ea iudicium auditorumq aut temporis occasione aut a locu estensq rerum adiunctis.

V Fons est. A quaestione insigni. Sic fuerit suo de Inventione. spe et multum hoc mecum cogitau, boni ne an mali plus attulerit hominibus et ciuitatibz copia dicendi ac summum elegantias Audiuim. Nam cum et nostrae Reipublice detrimeta considero. et maximarum ciuitatum Veteres calamitates animo colligo, non mirum video per desertissimos hinc inuitam ee partem in uicinos orum, cum abm res a nostra memoria propter detusationem remotas

elegans

ex literarum non unctis repetere instituo, multas
urbes constitutas, & lucina bella extrinseca, formosissimas
societates, amplexissimas amicitias intelligo, tum animi
ratione, tum etiam fauulus eloquentia comparatus,
ac me quidem dum cogitantem ratio ipsa in hanc po-
tesissimam sententiam inducit, ut existimem sapien-
tiam nimirum obesse, prodesse civitatibus, eloquen-
tiam in sapientibus nimirum obesse prodesse nunquam.

VI A contrario Ingeniosq. maxime veritatis
Oeclesiasticis orationibus, cum orator ipso initio oien-
di contrariam suscipit sententiam probandam quod
Maam et argumentum totius orationis continet.

VII A similitudine v. d. similitudine. Debet
autem esse talis qui cum proproone tua habeat con-
nexionem, aut ad illam aperiat auditum.

VIII A consuetudine **IX** Ab Hystoria

X ab Apophtegmate. **XI** à Fabula **XII**

à Sententia **XIII** à Fictione. **XIV** à

Aenigmati. Nota hinc omnia eius modi esse debe-
re ut non remote petita esse videantur, sed ea reivi-

centibus desumpta. **XV** Cum in Exordio ratio

affertur. Tunc Orator hanc Maam de qua agit sus-

ceperit tractandam. Ratio hinc non assumpta pro-

positionis esse debet, quod nimirum confirmat pro-

positionem, sed qua intentionem et animum Orato-

ris exponat. ut hanc et n. aliam assumpserit Ma-

cenal

legiam duendi
na vitia et vitutes sunt exordium fise dovit
ang in sua Rhetorica ad quem hu te remitto.

Q VASTIO II

Quid sit propositio & quomodo for- manda

Propositio consequitur exordium in qua sua dictionis
Materiam designat Orator. Duplex est propositio. Simpliciter
et Complexa. Simpliciter est, quae ex ipso Actu et contextu
exordii facile percipitur et manifestis verbis non declaratur.
Complexa est, cum manifeste Orator ~~debet~~ de dicitur
de quo sit dicitur. Propositio etiam dividitur in Comple-
xam et Incomplexam. Complexa est, quae duobus pun-
cta seu partes materiae uscipit tractanda. Incomple-
xa est, quae unam certam ac determinatam materiam comple-
ctitur. Quorsum alia propositio est Allegorica, a qua
gratis. Propositio Allegorica est, quae materiam de qua
Orator agit sub aliqua Allegoria tractat. Vel
gratis est, quae rem nulli Metaphora, aut Allegoria
involuit. Sed prout in se est simpliciter proponit.
Nihil hodie festivius gratiusque agere videtur
culum, quam propositio aucta, Sed turpig nihil
quam dum Orator propter auctam propositum, nihil
aut in toto orationis contextu affert, hoc est dum con-
structio discrepat a propositum, et in allegoria
capta non persistit, aut ea quae in confirmatione

non accommodant, ita ut non aptentur propositi. Me-
taphorice et Allegorice.

QUÆRES Qui modi sint inveniendi pro-
posiones acutis. **Respo** **Imo** Tres sunt modos

quos in locis Dialecticis dixi acuminum formandorum.

II Modum acutis propositiois præfigendus
est quando in exordio tractatus materia acuta contra
nostram propositum aptentur. Ut si dicitur quod omni-
bus sit Pauper et miser. In exordio dicas quod omnes
mundum et divites abundantem. Et q. Quis
nescit divitias huius mundi, tantam auri argen-
ti copiam. Ubi Oratoris sicut descendens or-
bis divites, parum atque Regnorum opibus, par-
tim et tanta auri fornaxum multitudine. partim
a testimonio scripturæ, quæ dicit David 100.

Regleta et terra argento et auro, et non est finis
thesaurorum eius. Postea vero dicas te offendunt
quod mundus sit egenus et pauper. Me men-
dicus qui se debet scire viam mendicans.

III Modum acutis propositiois præfigendus
est si simplex et vulgaris propositio Metaphorice et
Allegorice effertur. Cui postea famulus cores
unde

unde

unde

unde

unde

unde

unde

pondeat confirmatio (sic hanc simplicem)
 Mater Dei est Sanctorum Sanctissima Allego:
 vice efferes pro visitationis eius festo dum Be-
 atam Elisabetham visitaret ascendendo montana,
 descendit se e montem in cranium montium vertice
 collocatum, cum ergo exurgens abijt in montana
 Mater Dei. Ostendam montem hunc supra omnes
 montes ascendisse.

IV A Similitudine. Hieroglyphico fauilem
 suppeditare modum acuta propolis, si nimirum
 materiam suam non simili compares, sed sub ipsa
 similitudine eam tractes, sine laudandam sine in-
 superandam suscepens. Sic contra peccatum
 mortale vitium illud. Non catenis ferreas quã
 hinc fauilem interior et exterior ligat et ad infe-
 rorum baratrum detrahit, compares. Sed ipsa
 catenam ferream nominaves, quã hinc fauilem
 tem internam et externam ligat.

V De definitionibus Notatione coniugatis et
 contrariis, potissimum de regnantibus fertilem
 suppeditat campum propolis acuta.

VI Data Sanctorum Patrum et Scriptura
 rariora et quasi à communi sensu abhorrentia
 insignem suppeditare materiam acuminis, si ni-
 mirum in utraque partem examinens, postea de

afferant, de iis minus expectata, quæ vim pro
positionis obtineat.

VII Modus Maam autæ propoionis nasci
ex circumstantiarum consideratione, seu rei adin
ctum, personæ, temporis, loci, & ea consideratio:
ne nominis, si de Sancto quopiam, vel viro illu
stri sit oratio.

VIII Docum autis propoionis pro
Ecclesiasticis et politis orationibus e, si San
ctam cum veteribus Sanctis & aliis virum illustrem
cum antiquis Heroibus compares & g Ducem quem
piam bellis ostendas alterum e Ann balen &
Dnu Franciscum e alterum e eam.

IX Esse sexcentos alios modos autæ propo
-itionis, quos autum ingenium propriè suggeste
nt cui libet, unde potè prima. Sup pella lacu
minum petenda est.

QVASTIO III.

Quid sit Narratio & quomodo tra
ctanda

Narratio e teste recerone explicatio rei
& quasi quoddam sedes & fundamentum consti
tuenda fidei

I Ornamentum Narrationis e, ut sit vera clara super
briua et brevis.

II Ornamentum Narrationis peti potè à figuris, ma
xime

xime Hypotyposi, suspensione, admiratione, Epiphonema
 te, communicatione, Pro Hypotyposi illustre exemplum
 habet Verina. Tunc Te debet Virgini in medio foro
 Messane Cuius Rom: cum interea nullus gemitu nul
 la vox alia istig misen inter dolorem enepitumq
 plagarum audirebat. Nisi haec, Cuius Romani Rom
 Hae se commendatione fuitatis omnia acerba ver
 bera depulsurum emicatumq a corpore deiectu
 rum arbitrabat. Is n̄ modo hoc non perfectit, ut
 Virgarem iram deprecaret, sed cum implo
 ret se pig usurparetq nomen fuitatis, sine sine
 inquam infelici et demumno so, qui nunquam ista
 potestatem viderat, parabat.

Pro suspensione. Illustre quod habet exem
 plum Verina septima. Quid deinde quid conceptis
 fuitatum fortasse aut quodam expectatis aliquam,
 nolite usquequaq eadem quætere in metu belli
 furandi qui Deus se pt, ex pietate facit, quem
 vultis un probum vincam tu expectationem omnium.

Pro Exclamatione et admiratione Insi
 gne exemplum habet pro Chæntio. O Mulie
 ris scelus, incredibile et per hanc unam in omni
 vita inauditum! O turbinem effrenatam et inveni
 tam! O Audaciam singularem non timisse

In nunc vim Romanorum faceret, ad
illam ipsam noctem facesq; illas nuptiales non linen
cubiculi, non cubile filia, non panetes deniq;
ipso suspendium testes nuptiarum perfregit
ac prostravit, omnia cupiditate ac furore, via
ut furorem abbas. timorem audacia, ratione
amentia.

Pro Communicatione Illud pulchrum
est septima Verina. Si Tu apud Persas aut
in extrema India deprehensq; Verres ad suppli-
cium ducere qd alius clamitares, nisi te tuem
es Romanum, et si tibi ignoto apud ignotos,
apud barbaros, apud homines in extremis atq;
vltimis gentibus positos, ne tibi ac illustre
apud omnes nomen tua civitatis profuisset, ille
quis perat quem Tu in crucem rapiebas qui tibi
esset ignotus, cum civem Romanum ad duceret,
apud te Praetorem. Si non effugum, ne mora
quidem mortis mentione atq; usurpatione Cui-
tatis asequi potuit.

III Ornamentum Carraonis geti ut
ab infinitis conglobatis supgresso Verbo.
Hic Orator Verina Ota. Te nunquid vas
in manum sumere laudare mirari Rex gaudere?

IV Ornamentum. Narrationis & quando
 sensus usurpat pro pento.

V Ornamentum Narrationis peti potest
 à repetitione eorumdem temporum quibuscum illa sint
 sic Tullius pro milone. Præcæbat tribus se interpo-
 nebat colorem novam delictum per affirmorum tri-
 um sen bebatur, quanto ille plura miscebat, tanto hic
 magis com a tescebat

VI Ornamentum Narrationis peti potest à
 participijs conglobatis. sic Cæsar pro Ambrino
 Mater occisus ne fane domus obsepta, ab inimicis bo-
 na adempta, popsepta direpta, fly vita infesta
 hope ferro atq; indiyis appetita.

VII Ornamentum Narrationis peti pot
 à frequenti harum vocum usu: aut in fit inquit
 Notandum vo ante has voces sumitti ab histori-
 cis participia.

QVASTIO.IV.

Quid sit confirmatio confutatio
 peroratio & quomodo tractanda

Confirmacionem definit Tullius lib: de Inventionem
 per quam argumentando nostras causas fidem et auctoritatem
 et firmamentum assumit orator. hoc est in qua probamus cau-
 sam nostram, quæ fit argumentis. Princeps et sequua
 pars orationis confirmatio, quæ nemos omnes eloquentes

continet, et quasi viscera vitæ & orationis. Tota spes di-
cendi persuadendiq; posita est in confirmatione et confu-
tatione inquit author ad Hevenium lib: 1mo.

Quæres 1mo Liquidem confirmatio argumentis
constare debet, quomodo hæc sunt obtinenda. **Res**
1mo loco sunt ponenda firmiora argumenta, in fine
firmissima, quæ postremo debent, atq; in hærent
in medio de cetero sunt collocanda.

Quæres 2do qua spei argumentationis exponendæ
sunt rationes. **Res** 1mo Syllogismo Enthymemate
Inductione, Boyte, Dilemmate, Exemplo. de quibus
omnibus in sua Rhetorica Cicero. **Res** 2do

Non semper eæ omnes rationes eadem argumentationis
spei tractandas, ne frequentiam pariat, et repetitum eius-
dem artis usq; oculos etiam vulgariū bonimorū
incurvat. 1mo Igitur loco per Syllogismum 1ma
ratio exponi potest. 2do loco per Enthymema. 3tio
loco per unumquemq; Syllogismum Inductionem aut
exemplum.

Confutatio Et attinet confuta-
tio nempe potest defini qd contrariorum locorum dissolutio
vel oratio qua aduersariorum confirmatio argumentis,
debilitat aut infirmat. Primus modus confutandi
A repugnantiis si ostendamus verum, aut non eæ hy-
pothesibus, aut non ea vita, aut in illo nullo animi

franis motu, aut non tam impotentes fuisse. Sic
 Cicero Roscium absoluit. Patrem occidit ceterq; Ros-
 cius qui homo et cetera. Secundus modus computandi est.

Ab aduersis personarum, cum nimium eam conditione,
 sortem, virtutem, cetera, animum, affectiones in res
 esse ostendimus, quae omnia repugnet et aduersent, obiecti
 omnibus. Tertius modus computandi est.

A consequentibus. Sic opinionem errantis vulgi reputa-
 bis, res aduersas putantes malas esse. Id si ita ut in-
 felices habeant, qui grauioribus asperioribusq; malis
 ac rebus conflictant. Infelices etiam inuictissimi Cuius-
 dam Aphi, Infelices Athletae, fidem ac vim defensores
 Dei Martyres. Imo. diuinae! Infelix est ipse Deus
 et Favens felicitatis Nostrae, quibus in procelis et tempe-
 statibus non d'actatq;. Quod autem huiusmodi? aut contemptus?
 aut ignominia ad deum? aut tormentum ad dolorem!
 ad quod Te O Christe Max. Opt. mouent precas,
 voluntas exerceat, amor impulerit. Quartus modus

Computandi est a contemptu (cum q; salubres et iocis
 Oratorios exploramus aduersary obiecta). Huc spectant
 Ironia, cum triduum appellamus prudentes, et gen-
 calorum prouidum, cum hominem prodigum et luscini-
 sedum appellamus magnificum liberalem est.

Peroratio Quod perorationem attribuit
 erigit et determinat totam orationem ad Ciceroni Est

hæc pars orationis (scilicet) motus animi comprehensio
num sedes, unde vehementiores requirit figuras. Porro
duplex nunc peroratio. est alterum enumerationem
sive recapitulationem complectitur, cum per totam orationem
varie passa uno velut aspectu possit ob oculos.

Alterum nunc est, ut quæ dicuntur ponderare verborum et sen-
tentiarum referant varianturque figuris dubitatione per-
tinim velut ancipit quædam se suspiciens orator nunquam o-
miserit. Vnde quod hic aut ille iudicaret, si forte quod au-
dierit, vnde certe utendum frequenti, sed cuius mentione ne
omnia referre velle videamus. Sic pro Cicerone Tul-
lio Intro illam primam libidinis inuersionem, mitto ne-
fas genus nuptias, mitto cupiditate matris expulsa
ex matrimonio filiam, Mitto de alijs quæror etc.
Sentes quod est:

Ad extremum illud moneo ut Sacer Orator massi-
nam qua pollet eloquentiæ vim in peroratione caucat.

CAPVT II.

De alijs modis componendi ora-
tionem longiorem tum sacram tum
profanam.

QVASTIO. I.

Quisnam modus est componē
di orationem generis demonstra
tivi & de Passione Christi

I. Modus est. Quando tota Passio, vel
vita alicuius, quæ laudanda suscipit, aut vituperanda
Historicè tractat. Observanda autem hæc sūt quædam
vt historica tractatio speciem orationis induat et ne nuda
Narratio vel Historia videat.

Primum igit hæc Historica narratio, exordio brevis,
constare solet, quod ducat ad adiunctis personæ dicen
tis, & personæ de qua dicitur, & circumstantiis temporis,
& magnitudine rerum quæ tractandæ insuperant.
Vt si v.g. de Passione dicitur. Iniquas ecclesiarum
a lenitate fœderis tuæ quæ impar est maximis
Dei hominibus cruciatibus referendis & ab atrocita
te tormentorum Vehementia doloris quem Sena
tor Noster excantavit, non minus inoffenso gœ
hilari animo, & etiam a circumstantia luctuosi tem
poris, quo vniuersa Orthodoxi Orbis Resp: fes
tinos plausq; et consuetæ lætitiæ modulamina
intermittit, totaq; in plautum et nōnias versa
deplorandi cruciatu Principis Cruciatibus indul
get. Si autem oratio sit Panegyrica, quæ
vitam alicuius illustri viri tractandam Historicè
suscepit, tum Simuliter exordium diuini poterit

ab imbecillitate ingenij et inopia facultatis quod
tanti viri enenia pro merito celebrare non posset, &
certe à magnitudine et copia illustrium facinororum
quibus commemorandis ne dum celebrandis succum
sit omnis Oratorum eloquentia, & certe ab aliqua
circumstantia temporis, quod in similibus occasionebus
facilem exorij materiam solet subministrare.

II Observandum non solere poni explicitam
propositionem in eiusmodi orationibus, sed sufficere
si Orator dicat suscepisse narrandos eventus mor-
tui di. potest tamen terminis quibusdam Metapho-
ricis propositio inuolui, tunc ut fiat in ipso exorij
ingressu, tunc post exorij: si tamen omnino
omittatur nihil contra leges huius orationis peccabitur.

III Notandum est ut non tota Historia con-
tinuo tenatur, sed postquam aliquid factum particula-
re et recensitum tum amplificandi, figuris, Sermonibus,
Similitudinibus atque emendationibus decorandum
non quidem ut hinc omnia simul post quodvis fa-
ctum ponantur, sed Varietatis causa, quod de Lectore
solet, modo hinc, modo illa, modo plures, modo
pauciores prout factum exigat sunt adhibendae et
ornationes.

IV Gaudet hinc Oratio transitionibus Nam
cum

Cum diuersa et sp̄i secum connexa facta tractens
 transitionem orationem adhibere oportet, ne dissolutè
 loqui videamur.

V Non semper in huiusmodi oratione facta eo or-
 dine recensent, quò gesta sunt, sed pot̄ aliquando
 turbati ordo, et ea pedet ne aut euangelistam agere
 videamur aut historicum, prudenter tamen ordo ta-
 lis mixtum est, ne quò initio poni exigit, nos quò
 terra sege ad epilogum referam, aut quò ad sin-
 meliorem notitiam, aliorum factorum narrationem
 supponit, nos initio collocem, et de bita destitua-
 mus hinc.

IV Tandem hic copia affectuum maxime cum,
 res pateticè recensent, sicuti et luctuosissima in-
 conditio clades. Miscendi vo affectu et ab absp
 subnectendi, suppeditebit autem diuersitatem affe-
 ctuum figurarum notitia, sine qua omnis languet
 Orator.

VII Notandum est, ut quandoq̄ interseratur
 doctrina aliqua quò mores hominum aut emendat
 aut reprehendat, tota quidem oratione huius doctrinæ
 loci est, sed pot̄ firmum locum hic in Epilogo, et
 post grandis quò piam factum, cuius magnitudine
 facilius mentes mouent. Et si vo affectu sed p̄
 interserendi sint quò exurgenti rei gestis quò recensent
 maximi tñ et vehemensissimi excitandi Et in conclusione.

PRAXIS

Miserum atq; luctuosum die hodierna nobis propo-
nit Spectaculum. Miserum quia Rex sacra maiesta-
tis suam in funestam in famis ligni speciem commu-
tat. Luctuosum quia non adorandum Regis caput.
non purpurati Patria Patres, Non victores populorum
Caesares, Sed caeli terraeq; Imperator, naturae immorta-
lis atq; mortalis auctor, Regum terror, fulmen caeli
num. Verbo dicam: Deo Rex Opt: Max: in probro
sano contumeliarum scenam educit. Video multum
vulnere oblitum, qui magnus est caelis venit medicus.
Video spiritus et igne calore reformatum, qui candor
est caeli aeternus. Video vrbe et orbe profusa-
tum, qui caeli terraeq; haeres est. Video flagellatum,
qui aeterno supplicio addicit impios. Video spem
coronatum, qui beatos coronat cautes. Video sub
infami cuius mole fatiscens, qui caelorum et ter-
rarum pondera infractis supportat Atlas. Video
Verbo uno Incarnatum Dei Verbum
absolutum Deum hominem in cuius distentum
qui homini Deum in caelis coniungit. Adeste tam
luctuoso spectaculo lachrymis o caeli terraeq;
Oculi universi! adeste conrum delicias, amoni

amorem amorum. Sanguis ei ubi fecundo malis! & calidum atq;
 mortalium pectora! ego obmutescenti verbo, salubriter a-
 dero linguam! ^{ut} Quid Crator! eum defendam quem om-
 nes hodie condemnant Iudices; Sed quia patienti verbo
 nulla re nos rectius posse compati existimo quam lingua
 offe.

Animam coloris scenam, an amoris personam
 in horto personatus amor aperit. Postquam soluet cana-
 culo indulget Dey delirus, & lacet et in horto deli-
 cias quaerere, Sed inuenit spinas suas rosa, inue-
 nit sua spicula amor, reperit suos luctos gaudia uni-
 uersi, non sine ingenti coloris sensu auulsi a disci-
 plulis montis supercilium pavis arboribus consitum
 inclinato corpore prorsus ascendit Patrem oraturus.

Cur a chara Inade tuorum optime PPS Vaullenis?
 qui perenni vinculo sacrosancti illi unguentis Inni-
 tati? Cur Caeli montis fastigia occupas? qui omni-
 um hodie terrenis pedibus. Cur pavis oliuam ambis?
 qui ad formidolosam exposcens pugnam. Cur gnus
 ferre athenis? qui hodie pro causa nostra erexit
 stare debes. Respondet sanguine exaratus libens
 Verbum Incarnatum et cum pro causa sua hodie
 vis sit locuturum, vocis loco Sanguineo eloquentia
 flumine arripit esse disertum, Cur igitur a stupulis
 sit diuisus? cur in Gallicis montis cacumine? cur in

gais theatro! ut humo afficiat! tot linguis loquuntur,
quot cruentis calum et terram Deum et homines in ca:
mat voci by. Ecce quam terrena Pontificum Regum, &
sacrum Tribunalia hodie rejiciunt, in umbrati a tribus
discipulis amissione, meam ipse puenio reiectionem
ecce quam sublimis fastuam mentes, superba iudicia
Superbia deprimant, in alti montis supercilio a throno,
Ecce qui paucis ramum Oluae Orthodoxa Christiano
rum arce inferam iam oblecti montem Seduly luctro,
si quem optatum gais ramum decerpam. His pe
renne patris verbum sanguineis voci by ad nos pe
rorat, postquam obstinatum sed lingua silentium
inducisset, usq; ad crucis cathedram servandum.
Inrumpunt interea hortum ferentium agmina milia
sacerum antesignano Iuda. Praeferit tenebris faciem
ut Solem videant, accendit nocturnos ignes, ut diem
intueant. Adest lucerna Progenes, ut hominem Paul
inueniat. reperiunt tandem in tenebris lucem, in
nocte diem, in horro gloriem campi, sub Dio Deum
reperiunt, Reperiunt inquam ut amittant, tenent
ne habeant, comprehendunt, ne capi ant, vin uela
inquirunt, ut libertatem perdant. Ducunt cauto,
brante ut aberrant. Ingressunt Hierosolyman
ne Alestem ingrediunt, Jerusalem. Quo quo se
left

Cesti pergitis Erromy cohortes! Itane à recti trami-
 te deflectitis? qd rectissimam & manibz viam habetis?
 Itane ad mortis supplicia properatis? qui pervenire
 duatis vitam. Itane mens auroreum tribunal aditis?
 cum isto sit vobis veritas. Nolite Capites furis!
 Nolite amentes animas. Verum quid manibz eos de-
 sineam verbes, qui verbum tenent in carnatum,
 nihil solutam duendi facultatem curant, postquam
 ligando verbo tanto studio se adixerunt.

Capiti igitur innocens sum agnus ad inentiam
 victimam, pura hostia ad impios sacerdotes, ovis
 ad lupos, omnium criminum innocens, ad durne
 mortis reos: nisi et ipse Rex dei amet, post-
 quam se vobis tanto obstinisset amore. Quid
 vero iam pro amoris captus, chantatis reo, apud
 sacra Pontificum fastigia, mea perorabit lingua!
 An Iudicium barbarum accusabo? esse peccati
 integritatem tuebor? an iniquitatem militum arguam?
 pro Deo loquar? an contra homines agam? tutis-
 simum firmabor in iudicio! an causa imbellis re-
 linguam? an potentissimam argumentorum robur
 addam? an infirmitatem hominum arguam?
 Unorum et mortuorum Iudici patrocinabor? an
 omni ope destitutos oppugnabo? non vult integri-
 tatem suam non defendi christi, Vbi Iudei

deputatis insignia, iustitia referant, vellem Portifera
laceravit, non vult rationum momentis suam stabili
causam, ubi ferri pondere opprimit innocentiam, non
vult pro se perorari, ubi aeterno verbo ferrea manu
imponit silentium, Tuam tamen, et v. inter ferri mi:
nas Hygiris non ceperauscam Pharamantos. non
iniquissima Iudicium Inbunabita. non inmenum
Tedes. non Iuris Divini atq. humani exitium. non
Veritatis pernicies. O Mentis acorum Patres. Itane
ferro etiam innocentiam corrumpi sentis. quam
non nisi auri gratia iniquissimi prostituunt. Itane
super impositis reo vestro causam examinatis?
cui omnia detrahenda forent, ut penitus Veritatem
inspicere. Itane vultum et oculos reo obreji
tis? quem cognoscere Iudex debetis. Spectas
huc? O dyquissima rerum vindex Demetrius, neq.
iniquas Iudicium Tases, flammis vlnaby involuit?
Spectatis id a prosum Principes, ad ductissimi Regi
vestro affectu, neq. latera vestra pro Domino
op. proutis? Spectatis id Orbis universi incolae, ne
Spectatorum tutela caput vestrum propugnatis?
Sed, non patitur innocentiam suam patientissimus do
minus alieno subsidio defendere; qui propria se
non vult tueri virtute. Non patitur Dapes co
lones

hortas tibi patrocinari, qui vtro se potestati commendand
 obicit quidam. Desertus igitur ab omnibus, celi terrarum
 ope destitutus, tandem et proprijs, quibus innocens
 tuebaris vestibus denudatus. Hoc in causa omnise
 adiciat alionum patrocinio Christi, ut ab omnibus deser
 tus, neminem ipse deserat, a cunctis derelictus, unives
 sos suscipiat, omnibusq; spoliat, cunctos gloria luce
 seu vestimento induat. Quidam ergo ille cuius oculus
 nuda et aperta sunt omnia, nudat vestibus qui ad
 lumina ornat Sydenibus, terram pingit floribus. Quidam
 vestibus, qui Regum atq; Imperatorum capita ornat
 diademate, dextris Recepta ingerit, purpura angus
 tos Principum circumdat humeros. Quidam chartas
 quibus multitudinem operent peccatorum, excutit inno
 centia, quibus neos innumeris absolvit, spoliatq; thesau
 rus, qui datat egenos: clauditq; dracum, quibus vni
 versa mortuorum vitiat Recepta. neq; satis e spo
 liam diuitias, denudari maiestatem: nisi quousq;
 marmoreis adstringat columnis petra diuini sedem.
 Quis hic iam fulminantes flagellorum ictus, armata
 verborum agmina, inordinatos cadentium Ordines ora
 bone recenset? Non patiantur se Oratorum numerus
 adstringi, qui omnem aduendo numerum exceperunt.
 Naufragam hic in sanguine Oceano, et ad inferna

marmoris scopulum altius orationem non necesse adeo
deumans, maiores sunt flagellatid temperates,
o furor adventum! o patientis amor! utri in triumpho
lem colossum marmorea nobis asurgat. Dicitur spectato
res Angeli, dicitur auditores mortales plus pro terra amor
est noster, quam furor inferre. Vicit ergo amor vincenti
triumphatice pyramis, gerenne enim victoria monumen
tum, nec desunt victoria triumphatori contra furorem
insignia & in spinoso diademate, et leui animi in
petita, sic nimium triumphare eum deceat, qui vincit,
furorem amor, dolorem patientia. Ad est iam ef
fusa astis calidum ceterua, et in auguratum caloribus
principem promptis ad orate Rudis. Ad est morda
mortalium agmina, et adoratum orbi caput, Regem
dolum unanimi colite obsequio. Disute vo calid
in terris mentes, magna orbis anna, augusta ca
pita maiestatem vestram ita subiectis proponere
populis, ut humana sitis memores infirmitatis.
Ecce Rex Noster Christus, et verorum nouissimus,
ecce ornatu diademate, et spinis coronatu. Ecce sceptro
insignis, et populi ludibund. Ecce Rex et homo
Utinam o Cetera Hierosolima, miseta hinc maief
tati opprobria iunctam gloria yndominam Re
gem seruo vritum agnosceres, neutiquam ad labro

mby accenseres, urbe exeres, et infam afflige
 ris patibulo. Verum egredere ram, egredere urbe
 sceleribz oppleta plenitudo sanctitatis. enge te esse
 hostium consortio et tuorum sub pectora amovendum.
 Suppone trabali pondem fractis dolonby humeros infra
 cte Atlas. condece eubremum vite nostrae mortis tuis
 theatrum: Labens iterum atq iterum sub graupissima
 omni mole inuete amor. Sed Hercules neot sub tra
 bali pondere erecty, nisi te super imposta omnia
 peccata nostra in minam defalassent. Arco v Dum
 ipsum moles peccati in terram depiuit, quem immen
 sa caeli terrae ponderae non fatigant. Cluat tr
 ad celsissimi montis, an abissima mentis fatigata
 humillimz ad pectus, moribz deffensissimz P. S. S. S.
 Cluatatur inquam et beatam vita concordem iungo
 sturus maledicta affligit ligno. O duram inconcin
 nam quadrimembrem illam manuum ac pedum geno:
 dum, qm ferregille et obesus exaravit clauoni
 calamus in salutis Nrd conclusionem. O dextram
 fulmine non calamo ornatam! O miram diuinae
 suspensionis figuram! quid agis scelerata impia
 barbara, infanda militum phalanx! Itane age
 re n ante cassas, quam pati desinat Deo! Itane
 eum ad infame patibulum sustulisti? qui ad Regia

cali solia nos euectury? Itane manj illes perforas,
quibz cali fibres reserant: cuius effigis quibz nos stygi
manuatos in libertatem asserunt. Sanguine euacu
uas, quibz mania implent, è calo rotas, è nubby pluu
am educunt. Itane pedes clauis confixis, qui salutis
publica cía, tot regna tot disersissimas populis
et nonibus orbes peragravit, qui tot lectissimis
virtutum vestigijs ited ad astra signavit. Itane
venum et innotuo crudelitatis tuas argumenta de
singsoti? non modo sanguineo ut furore tuum im
primeres, sed et aqueo ut iniquitatem tuam adum
braves caractere. Venum quid ego Iudaeorum ac
cusem furorem, quid militum Romanorum damne
iniquitatem? Ego ego ipse Iudis crudelior Ro
manis iniquior senam hanc dolbris et furoris in
stendi. Ego claudos suggesti, malleum dextra in
veni, ego cadentes aní manu, ego spinas et tribulos,
maledicta terra genui, genitos collegi, coronam
collectos in coronam texui, testos capiti impressi.
Ego vincula sup pedibus, cum marmored alli
garetz columnas. Ego duro stringebam nescid:
Ego flagella administraui, dextram ad flagellan
du

Dum impuli, ity utriq; addidi, et cum ferienty
 dextra laepe hene lapsa, vires novas addidi. Ego
 per tribunalia circumdasi, conuicia commenty, sum
 accusau, condemnaui, Ego dudā facies garui,
 paratas accendi, accensas Gteli. Ego, in horo lan
 guineu Tudorem eliciui qui in Paradiso cum Ada
 mo pomum vetitum decerpiti. Ego dolorem causa
 malorum omnium leges materies, et augmentum,
 tragedia vniuersa. Sed qui tibi caā exhibiti pati
 endi moriendy & salutis nostrae reparator intime
 et optime. Tu michi quoy sis efficax vita immor
 talitatis remedium, ut qui te male fecerit, not
 ti tradidi. Tu me tuis beneficy vita addas sem
 piterne DIXI.

QVASTIO II.

Quis zdus modus sit Orōnem.
 Panegyricam tum sacram tum profana
 scribendi & Orōnem de XII Passione

Modus II. Ity

Quando^{to} ta Passio. v illustria facta alicuius Hero
 is Historie quidem tractat. Sed hac lege perpetua,
 ut Singulas facta sua acmina, vel ~~facta~~ graues

sententia, & matara sensa subjunqant emitorum
huc modus est cuius gl'ra exempla rep'unt inter quin
quaginta Orationes de christi passione a P'etronibz
societatis editas.

I Adminiculum sendenda huiusmodi orationis
est excogitare ante, et colligere raones acutas de in
gulis miseris passionis. Vel si Panegyricat de
factis cuiuspiam celebri Herois, quibz postea in oratio
ne exornes.

II Adminiculum est habere in promptu
sententias Authorum, quibz possunt subnecti factis illis
tribz vs maxime, quibz sunt capaciora sensu ac doctri
na moralis.

III Adminiculum est Emotio profana
huc vsq' e' sicuti gratus occidere solet. ita in huius
modi Orationibz grauis ee debet, et plerumq' pau
cis verbis usurpat. Requirit vo huc modis orationis
Stylum grauem Laconicum, et vt vocant Senecanum
amp' hoi'bz figuris, susq' dictioni loq' huc n' est,
Omnia acumine sententis, sensis voluit effri.

PRAXIS

Panegyristica in Laudem D. Cath^{ari}
Imbellis illud Philosophorum erat ingenium: quod
tenella Virginis vitas debuit cedere manq. Auditores.

quamq'm

Quamquam nunquam nobiliorem retulistis palmam sapi-
entia Philosophi: quam dum insidiosa rotam flum
corpore vestro inuffit Maximinus. Pulchrum erat de
decus, gloria labes, doctissima ignorantia, femi-
na vni esse ingrem dis putans, quia quibz saucia
bat telis vestra ingenia, ydem insanas curabat men-
tes. Habent hoc Orthodoxae sapientia spicula, ut quo-
rum vita prosterunt ingenia amicos ad ventatem
euehant videntes. Nulli nimirum in christiana ve-
ntatis splio dat victoria, nisi vicitis. nulli trium-
phare concedit, nisi qui armis et castris passus se
e caui. Sed videte magni certaminis victicam A-
masonem & Catharinam, videte tenellam Virgine,
et martijs fortiozem Heroi bz cogitate, videte ducentem
sine armis, armatam, sine milite, innum erij munita
Gidys, magna virtutum agmina explicant em et solam.
Pura pugna spes peregrina multitudi ratio, inui-
sa castorum faues, vbi contra vram flamma mite
pugnauit ingenium, contra pseudam pulchritudi-
nem intemerata dimicauit pudicitia, contra ex-
rorum noctem ventatis splendor deceravit, non has
nites animi vires noscet Maximus, quem ingro-
pens mentis furor, in mendiana ventatis luce
caecauit. Non hoc illibati pudoris robur supe

rabat, enervatq; Coeum, quem insana voluptatum
libido ante pugnam prostravit. Non haec sapientia
Spiula versuta observavit Philosophus, quem caeca
Deorum idola Omnes induerunt tenebris: deli-
gat furoris sui Theatrum Alexandriae. Superbendus
Imperator, ex plerumque amentia sua castra toto orien-
tis imperio, accersat publico educta universam ad
Deorum sacrificia Aegyptum, tota hinc fœderis
scena in vitoriam multisima Virgini agentur,
bene Alexandriae pugna designat. non enim
alia Urbs tanta Virgini suffectora fuisset, cuius
virtutum amplitudo totum implet orbem. Decebat
sane ut quam Urbem magnus ille Orbis Dominus
Alexander credit condidisse, hanc Alexandro maior
Catharina, vitoria sua immortale nanciscatur
trophæum, confluat huc artifex fabularum Oriens,
et funestam errorum noctem celebret, debet me-
morem diem gentissima Veni numinis cultoria
Dua Catharina, facietq; inaudito sortagemia
tro pndigiu, et caliginosq; errorum Oriens oc-
cidat, et Occidentis Orthodoxa ventas oriat.
Schevres incorrupta sapientia Philosophus sine
sartu paret judicissima Virgo, quid Secunda Ma-
ter Aegypti tot retro Paulis, non tam in luem
gum

quæ in tenebras edidit Philoſophicos tenebriones. At
 Fruſtra Alexandriam nominis ſuo ostentando agent
 Maecentus, quæ melius clauſiſſet et ſua ocula clauſa
 ignominie. Et optaret ille quidem ſuo cinere et in
 cinerata Alexandria manibus tantum ſepeliri, claudere
 ſcelus, niſi vultus Virginis laui eſt ſecundo illo
 candidi roſis imbre perpetuo naſcentibus, non modo
 ad immortalẽ Virginis gloriam conſeruandam, ve
 rum etiam ad perennem Tyranni immanitatem con
 feſtandam. Proſpicit quot annis ex alta obliuio
 ne in ſongam triumphaticis noſtra redimus ſub
 Triumphata purpura Tyrannæ, et ut pulchra ſpecta
 cula deformes etiam ſolet larua exornare, ita quævis
 larua ſocios Maecentius ſenam Virginis triumph
 ſua condecorat turpitudine. Aſt Virgines purpuræ
 cogioſa ſignificantium multitudinem in eſt inter
 omnes quæ immolabantur animalium victimas, ipſe
 ſolus immanſſima bellua. Aſt aureo ſublimi
 ſolo ſed animi ſuperbia, toruor arrogantes ſuper
 cilio, magis elatæ frontem impudens et ſeuera
 cocas perant maieſtas. oculos non vix inflam
 matas furor quam in ſang libidinis aſty accendit,
 ſrepiſit uſtra armatorum ſatellitium, fremit circum
 ſuperſtitioſa Meſtarum cohors, omnes diſpani ſtudis

et hoc tenent. Sed pari vnoq; furore in cathanae
castrum omnes conspirarunt. Adest quoniam provido
certamine ingenua Ieruis, galeata Pallade mini-
stor contra Texentis foris amorisq; insani impetq;
sola virtute instructa. Confligunt utring; diversissima
hostium agmina, Bellona nostra Superstitiosas aras,
sacriligis contaminatas Victimis increpat, sacros ho-
nores delubris exhibitos deestabat, ipsamq; Maximi-
num tanquam summum inter tot Scelera Scelus im-
punita execrat. Alio stratagemate tendendum
ratq;, ad improbitatem, iras intra flanda Vultu
Lenonia abscondit, ut marti Virgineo acerrimo
impetum se opponat. opponit nullo maxime se
exerturum Vires contra illudatum petq; opinans,
si aut omnes contineat aut exarat minimas.
Quos igitur ad Religiosam severitatem obtutus Virgo
piissime atrox composuerat, et ad castigandam ke-
lesti Principis impietatem Vibraverat, ille ameniq;
ad fallacem blanditiam ementis oculis regimibat.
Quos ille aspexit moitus rariebat, ille sermone
blandissimo retundebat, quum Jasi scelery virtu-
genia Virgo in caelestum vibrabat, ille enormia
Venusosissimi corporis in Virginem refringebat.

Certabat utringue aciem telorum agmine, sed acerrime
 certabat maxime, quia blandissime, cedere
 tamen invito conste acerrima tyranni Lenocina,
 tantumq; vanus potuit amor, quantum Lenocinam
 periculum in Leonis valet furor. Nil totiq; Orion
 his Regna in bellis fœmina pectus flectebat, quam
 ad ceterorum sceptrum Regi destrauerat. Nil ingen
 tes opum Thesauri, totaq; Imperatoris opulentia
 vano auri fulgore oculos eius perstringebat cui
 mixtae enim splendor luce mandrana clausa appare
 bat. Nil enim totaq; gloria diadematis, Augus
 ti magnificentia solij inuicisam pulsat aut mentem,
 quod tota orbis vastitate punito uno definerat,
 Maius ac amplius Cathanna pectus erat, quam ut orbis
 totiq; Impena illud exlerent, altiora festigia occu
 pauerat cellissima Virginis dicta, quam ut humiles
 Tyranni Flandria eo pertingerent. Perstibat illa
 Ceu Inpes Margeria ad omnes impotentissim hos
 tis insulto, neq; quidquam illud ab integritatis
 decus alienus corripit olitor. Quemadmodum
 tot annos tantum superna directorum in orbem,
 tanta meduatom vna fontium non mutant signora

manis, nec remittunt quidem ita aduersarum impetu
Voluptatū non vertunt magnis mentis cogitationes.
Habet nimirum id adulta maturaq; animi virtus,
ut si diuturna cum blando hoste incedat ferueat
callum per iniurias obducatur, neq; a pessimo bono
emoliat. Quamuis vero voluptati quantum gaudio
superis Immortalibus censetur fuisse colucentis
Virginis cum impio Tyranno palestina. fuit pro-
cut dubio tam rarum in orbe spectaculum qd in admi-
rationem etiam Emgypteos spiritus celi euocasset opi-
nor. Gratam principū scenam agunt qui intentus
Leonis in cursum periclitatur, tantusq; spectaculum est
gratius, quanto id nobilior fecit, Sed non sunt tota
humana leuitatis oblectamenta quid possent. Ter
Opt: Max Ruminis Vultum in se vertere. Ecce
Spectaculum signum (Romani olim dicebat legio)
ad quod respiciat intenti operi suo Deus. Ecce pars
Deo dignum animus fortis cum blanda fortuna
compositus. Non video quid habeat in se nisi con-
ditior coloris pulchritudo, dum conuertit in mortales
mentem quam ut spectet animus nostrum, Sive in-
ter publicas Orbis minas erectus, Sive inter
euans.

inter evanescentis Meebras voluptatis immotum.
 Stetit mihi celsissima Bellona nigra inter contagiosas Lenos
 cinantes Tyranni blanditias, inconcussa stetit albissimo
 orbe aliorum dum oblatos Imperij fascies contemptu cala-
 vit, stetit augustis superior capitibus, dum fastuosa Maxi-
 mini diademate minimi asinauit. Cecidit vò tenellæ Vir-
 gini ungar tyrannus, vir gineivæ tons telo neri dum inten-
 tato saucis. Reg. modo ad Virginie Martis Britanniam
 satis erat semel triumphatum cecidisse hostem, his
 virtus est qui semel quænavit duntaxat, tanta hos-
 tis erat ignavia! tanta divi caris Virginis fortitudo,
 Occubuit primo vili illa Cæsaris anima non ferro
 hostilis, cætera, sed ut in Maximus maximam dis-
 cretam videriam, venusto Virginie vultu flore oc-
 cubuit. Tanta Maximini qui imperia vincere debue-
 rat, infirmitas! quando imbelly forma flosculus
 omnes Imperatorij pectoris vires inmisit et elisit.
 Occubuit deinde proprio oculorum vulnere turpiter
 scilicet quibus dum a lenis Sclator inhiat virtuti, sua
 ipse enecat quamquam quid virgini regem poterat a-
 pud eum, qui orientem sceleribus impulerat, totum
 mundum in unum unum debat ut turge faunus de
 Imperatore triumpharet. Huc ergo munificè specta

Sunt opum sollicitationes. Hinc Narcoticis imbuta succis
venena, hinc Opii ignes Vesano collicentes pectore, ut
patando innumi nefariam offerrent faciem. Sed frustra
blando certamine Virginiis animum Tyrannus capessit
quem ad lunarem lucam ferum euocat. Frustra blan-
dentis fortuna risu eius virtutem periclitatur, quod vitta
num minas, ignis terrores sereno videbit vultu.
Ignava ingenia felicitatis temperantia subiacent:
at calamitates, terroresq; mortalium sub iugum mit-
tere, hoc magni pectoris proprium est, hanc Cathari-
na debita virtus. Audet congressi cum hoste, vici-
ci parato quod n sine periculo vincit, vincit di-
ne gloria, ignominiam Aethera reputat cum in fen-
ore componi. Languida inobedi et in somnum
itura, aut in vigiliam somno similimam inerti-
rectis elementis, generosi spiritus diuore fatis opo-
habet. Fortissima igitur calamitatum agmina, contra
cysinam rotarum flammandy aicem Catharina sibi
parem ardebat. Et iam e caelo carens antrodu-
cta prodit non alio quam licorum comitatu strata
Sat tamen contra ferin flammandy vires manita dum
Virtutis longe lateq; latentium sequent in corona iungit.

quancumq; in communis profundissimis antri tenebris
 & publico catharina aberat. Non n̄ poterat latere, cui sem-
 per à latere virtus fuit, iam vò licitorum turbam immanis
 belluorum phalanges totiq; Tyranni ferocis evocet ubi
 tormenta crues, rogos instrui, expediat virgini fates,
 boum nervos, et à lacertosus hominib; durissima virga
 nitate toto corpore lacresq; tenella Virgo, donec dian-
 te partem cute, partim sanguine omnibus manat
 artib; partim feterimo Spectaculo hæreat, plus
 Catharina virtus perferre, qm Tyranni ferocia infer-
 re pot. Corpora quid e' esu quo conidunt vulnere
 et magnarum virium mole, et in vitæ humanæ octi-
 fera impellit at in alto læt spiritus, nec virg;
 ferri eni pot, non timet in ipso vulnere sua ea
 glorari gloria virtus, dum sincero hos p̄tat animo.
 Tota v̄bs suis penè euulsa sedib; in tantâ vir-
 ginis admiratione defixa obstupescit, sola suam
 non mirat Catharina fortitudinem, quod non pe-
 regina sed clonestra, semper in eiq; pectore
 versabat. Ad vò impie Tyranne a nascima
 crudelitate v̄te ^{# nascima} quid iam ayes! nondum Virgi-
 nis integritatem iniuriam animi constantiam adules-
 tus?

non dum tuam virtutem amentia pronus veneraris?
tanta est (pro dolor) obstinata in flagitio mentis ca-
citas, tanta virtute capienda auiditas, ut parum
deat certare robore cum totius summa virtute
Poenus ergo amentia inmanis, hinc latro hinc
lictonum decanibus subit subyere. Exponit illa
impandum collam gladio, lictor candidam ferro pro-
sternit coruicem anelluq; proci inmane faunusa
Virgineo corpore innocuum caput, non poterat tanta
tam ampla vastaq; anima nisi magno caire vulne-
re. Impar iam et angustum corporis spatium
cum eius magnitudinem amplius non caperet violen-
ta ad sterilitatem via eripit. Inmani quidem fer-
ro commissa cervicis soluta est, et ut articulus
ille qui caput collamq; commiserat in aëre est.
Sic illa moles coruicis, at imperia ferro adhi-
scentem animam suo semita, illud ipsum quo
catq; mori quo anima discessit à corpore leniq;
Sunt, quam ut sinceram virtutem à suo corpore di-
sociaret. O Felicem Virgineam mentis exitum!
non poterat meliore ostio stellatam illam adire pa-
triam quam lactea effusi vini semita. Agite
iam

ram quidquid integer nima virtutis cultores ad esty
quodq verā sapientia magistrā amobis discipuli:
disute lenocinantes fortuna inimicos amnere fauores,
disute pō virtutis pōnis vite spium liberali offere
pectore, disute non mole Parthenie virtutis se do
cumentum XXXB.

QUESTIO. III.

Quis stius modus sit Panegyrici
tam tum p fānam componendi & de
Passione Xii MODVS III

Orationis componende de Passione Christi v̄ unus
cunq Panegyrica est quando tota oratio reuocatur ad p̄
stionem aliquam ita ut ea quae per primum et v̄um
modum tractant hystorice q̄ quatuor communes ptes orationis
absoluant.

I Igitur necessarium est ut p̄ p̄os aliqua inueniatur
ae comoda nam p̄senti ad quam speculiora puncta
sua gesta v̄ misteria reuocent.

II Necessarium est ut argumenta quae assumuntur
ad proponendam proponend eiusmodi sint quae vim suam
et robur p̄ndent in hystorice misteris Passionis
aut hystorice gestis v̄m qui laudat. Si oratio sit
Panegyrica. Assumere em argumenta quae vayan

tui extra maam Passionis aut gestorum e minus
a se loqui ad rem e^o ppositum

3to Necessarium est ne argumenta extra hanc
ad longiores discursus uniuersales v^o ppositiones
maiores. Nam cum potissima vis orationis Pane
gyricae aut de Passione finis dependeat a
particularib^o factis v^o mysteriis. multum conte
beat ab hac doctrina isq^{ue} maximam orationis pte
implet discursib^o generalib^o. Est igit^{ur} neues ar
gumentu huic generi dicendi auomodissima En
thymema

4to Necessarium est ut dum descendis ad par
ticulana facta v^o mysteria habeas in promptu
suppleles orationum sententiarum et quae Ora
tione exornent quodlibet gestum aut saltem ma
ionis moment

Quod attinet ad ordium et reliquam dispositionem
totius Orationis non sunt haec di^o similia ad a
lianum orationum methodo q^{ui} ptes communes con
fici^o

QUESTIO. IV.

Quis 4to mod^o sit Panegyricum tunc sa
cram tum p^{ro} fanam componendi & oratione
de Xti Passione.

MODVS IV.

Orationem componendi de Passione Christi
 quoniam aliam generis demonstratiui quod uerum
 diuinitat factum celebrari. & Mysterium
 Passionis hinc assumitur tota Oratio tractan-
 dum

Ponenda hinc Observanda in hoc modo.
 Amo Exponitur breuiter ipsum factum & mysterium
 et hinc Expositio exordij loco esse solet. & si di-
 stinctum Exordium placet assumere potest id
 peti ex communibus fontibus. Exordium quoque
 istum in et hinc materia accommodatissimum.
 est a distributione partium. Si nimirum dicas
 plurima quidem esse eaq; amplissima quae tibi
 materiae dicendi offerant esse relictet hoc illudque
 pulcherrimum facinus. Vt. Fortitudinem bel-
 licam studium boni publici caritatem literarum
 scientiam. &c. quae omnia copiosissimam quoque
 rationem et encomiorum argumenta suppeditat
 sed cum omnibus celebrandis impar sit elo-
 quij facultas. unum te ex omnibus uelle
 celebrare ex quo ceterorum pulchritudinem.

De gloria aequis rebus arbitri facile possit col-
ligere. Similiter faciendum est in Oratore
de Passione. Inisti si Exordium duas
a partium distributione. dicendo Vg. Innu-
meram esse plangendi materiem dum luctu-
osissimam monentis. Ad theatrum di-
ligenti cogitatione plusquam, esse hortum san-
guineo sudore respicum, ceu patentissimam
non florum, sed colorum campum. Deciniga
illa Pontificum et sacri fenatq. subsellia
in quibus vita morti adiutur oculi intima pecto-
rum scrutantes velant. Sicut astri splendidiore
luculentia Mephibi deficiat. esse Romani Praesidis
Tribunal, in quo pietatem accusat iniquitas, ve-
ritatem criminat mendacium, aequitatem conde-
mnat iniuria, esse immane illud et e marmo-
re formata columna ad quam inuictus colla-
bit Hercules, infractq. labascit. Atlas ece.
Vnum ex his omnibq. vnum te eligere dices.
Vg. Hortum Enigm. colorum omnium hinc e xoi-
cium

2do. Si Exordium a distributione p̄rium
 v̄ ex aliquo alio fonte petat. 2do loco erit
 exponendum mysterium v̄ celebre factum qd
 laudandum a sumit.

3tio Post breuem Expositionem mysterij v̄ il-
 lustris facti fit institui amplificatio p̄ descrip-
 tionem circumstantiarum illo versiculo

Quis quid ubi quibq̄ auxilijs curq̄modo et
 Ita fit vt singula circumstantia seorsim traten-
 tur quo fit vt Oratio satis ampla euadat

4to. Aduertendum ē vt si circumstantia q̄
 p̄ra clito mō tratenz, alio et alio semper mō
 do variens. Ne repetita similitudo t̄dium
 pareat. Incidit v̄ ad hanc diuersitatem

1mo figurarum varietas. vt scilicet alijs cir-
 cumstantiis, alijs quoq̄ respondeant figurae

2do Varietatem faciet si alio modo exor-
 nes circumstantias v̄ ḡ Ama a simili r̄dā
 a fontano Stria ab onog quantam ab Orudi-
 tione Stam a sententia

3tio Panent di-
 versitatem diuersa amplificaciones vt siglibet
 arum

Circumstantia alia amplificatione expoliat
Sed Si non placeat assumptum mysterium
aut factum tractare per circumstantias potest
illud tractare afferendo varias rationes a-
cutas sententias etc. Vg. Si pores de
horto in quo Christus sanguine sudauit po-
teris imprimere afferere rationes et sensa cur
in horto inceperit. Passionem cur in hor-
to orauerit cur prostratus in terram cur sic
sanguinem sudauerit.

Sed Subiungi solet breuis conclusio q̄
aliquo grauiore acumine finiat̄ v̄ vehemēti
affectu p̄ figuram tractato v̄ certe adhortati-
one ad Auditorem

PRAXIS PANEGIRICA

In laudem D. Catharinæ

In qua miraculum illud postumum
celebratur cur nimirum lac e collo
post eius decolationem emanauit

Post graues illas cum Philosophis luttas

post dictuma cum Maximino certamina,
 tandem colla ferro subiecit herois ma D. A.
 thania caue in ferro prostratam dicens
 cuius incompta virtutis integritas luulen-
 tum a candido effusi sanguinis in ore nam
 civis testimonium. Quis tam in difficil-
 lima illa cum blando hoste nra efferuisse
 dicat, cui omnem libidinis a sum abfuisse
 exanque pectus testat. Liberam omnino
 atq; immunem a Cypris sanguinibus vidis-
 se Partheni lactis e collo fusi declarat
 fluentum. Quanta vero tua immanissi-
 me Tyranne crudelitas fuerit e necesse ad
 cuius inuenticia memoriam et post fata
 virgines cauos expallefit, Fallos in nisi
 potiq; iupati turpis oblectamenti vitoniam
 ipso in raro oblectamento dulciorem ee
 in effusi lactis dulcedine nobis exhibere
 voluerit voluptatum Triumphandi Athani-
 na etiamnum a morte suavis sicut ille ca-
 thimoni a sapor nos afficit; dum candidam
 illa

illam posthinc laetis suauitatem quotannis degu-
stamus, gustate Parthenonâ mentes quam suaves
sint blanditiâ carere blanditiis quam volupe
sit casto corpori viuere sine voluptate. Quis
aliquid magis ille Virginis animus postrelata
ab impudico hâc se victoriam Deo libet quam
laetam senati candoris rorem. Tuent solen-
nefabulosa vetustati mortuorum monumenta
laete signare laetitia Parthenonis nra immo-
talia melioris vrbis signat trophæa. si laetam
eē aliquam fenitam calis cognatam atq; ster-
minam abocissimus quinquaginta Philoso-
phorum fenatus, verè laetam exiti Beriam
calis notissimam quâdo soluta ab vntegenno-
comore Virginis animi in ampliſſimo effusi
laetis Oceano ad astra enauigauit poppo-
lunt laetam hoc suis Philosophis inſuixit
ſua Virgo balneum, memor quot tot filios ſa-
cunda Mater genuisset quib; abluendis
et ad innocend mentis pudorem effomandis
quod satius inueniri poterat Virgines candore
re abstergent olim oculorum caliginem laetis

medicamento Atheniensem quisquam te-
 ste Plutarcho ac meliore pharmaco totam
 eronim noctem hodie elicit Martyr ma-
 gis caligantes orientis oculos fuso in Phar-
 macum lacte illuminavit sed defuit quia
 medicatrix ma a lacte pharmaco. Quod
 Sathana debere illud tunc diffiteri poterit
 nemo candido lactis e collo manantis ar-
 gumento Sathana debuisse probare otea
 fuisse Virginem Orbis postaret. Quis non
 tanta animi firmitudine Orientis impato-
 ri reluctantem, quod doctissima Philoso-
 phum ingenia confutantem imbellem credi-
 disse suellam; et o potius aut rediuium su-
 culem contenta hiebra amputantem capita
 iuta fset. aut. Magnum Orbis comitorem
 Alexandrum item sub iuga Reges mitteren-
 tem venatu existima fset nisi Martio Horre
 maiores ausu quos in fominos pectore suspi-
 cabas certa notitia e lactis a collo defui-
 testimonio didicisset. Illa omnia preclara
 eius virtutum specimina q' orbis ca

capita supabant ma fulum pectus Athana
negabat. Hoc unum quod laeta manaret fid
mina bellatorum animos et virtutes etm
in umbelli sexu inueniri edocebat. Aduo
late ram aduolate certi de Virginea indole
spiritus Angelici tumulaie Virgineum cor
pues intemerat Principes, deiet emvero rano
caeli prodigio empyreos spiritus in funeris pom
fam effundi, vbi pullatos luctu candida
manuum decora iubent abee. Alia certe fu
nebris diei faues ee n̄ debebat, qm̄ caelest
Angelorum huc festiua supponite Virginea
moli atlantes humeros aut si maullis fer
te illibatis manibz sacra corporis pignora.
Nihil e quod suo candori a tereno extranei
corporis puluere Angelica metuant manq
candidum e purissimi animi nup̄ in hos pi
tantis domicilium esse adhuc recentia can
donis vestigia laeta manant. Nulla huc o
mni simili Genij furoris, aut rano timete.
crimina, abest cronis macula, abest sanguino

no lenta fumis odore nota. Non minor credi-
 te Parthenonam manū etm extinctam honore
 net alienis attrectari manibz q̄ propnas e
 tam vñs haud dissimiles vicia timebat
 qm̄ vobis modo timor forte subeat vrgines
 verfare exuias. Dum candida lectis
 vestigia aduersis timete an non etm ael
 Angelios attactus pudicissima Virgo ex-
 palluent, vt vt sit, colligite intrepidi supra
 humeros sacra pignora nullam sanguinita-
 tem cum mortalibz habet exanguis Virgo
 sola Angelia cognationis officia et pietatem
 openz. Vobis affinem cognatamq̄ eē ex nobi-
 ssimi carbonis lineamentis potestis agno-
 scere. Nos sacro funeri veneranda i-
 tem succedentes cogitatione quam dulci
 iucundum sit pro Christo mortem optetere, e
 suauissimo more quem moriens fudit me-
 ditabimz, Quemū qm̄ remotissimum a bo-
 mnis vindictā specie eius animum semper
 fuisse quem nulla sanguinis vestigia si-
 fibunda alieni cronis testanz ducemus
 suavis

suauissimum flexanima eius fauendia flu-
men quo adamantina illa Philosophorum pec-
tora tot annorum sceleribus indurata ad fidei
obsequia emoluit dicemus inquam lacteum hoc
Reginae animonim eloquentia lumen ad
huc e corpore tibi fauendissima illa suada
hospitabat emanare. Dicemus tam inno-
cua in integrum sanitaque diuisa vitam ut
et tenuissimam non enaueant in morte labem
sed potius illustra candoris sui testimonia Or-
bi universo dedent spectanda Quis teriam
non Angelicis simillimam spiritibus Virgo. qd
se ali candidam tam neget? cui tam ampla
profusi candoris suffragantur argumenta O
vnam in sano compositis mentibus furore vir-
gineo medeanis lacte? fuit vana magis qm
vnicora quoniam opinio vesano peita
Isto pectora lacteis posse sanam pharmaci-
tuc parthenio vobis eam ego medendum
ae facultatem reuocis tribuero qua Agri-
toid illos rabulas insane rapidos Phi-
losophantes ad saniora diuina sapientia

vedu

veduxit consilia unum vero in sacro tui rois can
 core, non leuiter miror tam rare nimirum forma spe
 ctacula gulueni atq; cineri misceri, et totam pãne lactis
 venustatem teris adsorbere. An id tuo agit iudicio illo
 quo fragilem formæ pulchritudinem vanissima candidi
 vultu simulacra, lacteas illas candoris genas ad nati
 uam guluenis solum restituras venissime tibi persuade
 bas et nunc per morandi otium, quia optata nar
 ciscens tempora protinus omnem candidi & pãne venus
 tatem vicinia lactis opera terat. Incensissimo illo con
 tra amentiam elegantia persuasione iudicio nobis tamen
 hereditarias Virginei candoris opes liquido potius
 transscribens testamento, ut scilicet tua castimonia
 decora illibati candoris omamenta hereditariis
 adirem affectibus, toto possiderem pectore. In
 alius enim quod ego suspicio in tuo longe lateq;
 effusi lactis oceano. Dignissima certe Vir
 ginei tui rois gutta sunt, quæ in noua orientis
 Cyclera abeant et ymenis effusa tenebris
 Egyptum meliore docent luce. aut si temis
 et mortaleum fortuna ea inuides, dignissi
 ma sunt sane, quæ stellata virginum patriam
 # atq; omnium parenti gulueni restituit. Fecit id forte tuo
 incensissimo.

parthenis adaugeant a suis hoc illustri
specie fore ut radient atq; flammescant igne
quo nobiliori e' ma' it' Progenita Nam de
nobilis aquarum progenies tantum Orb' inue
nit lucis maiestatem Igita Fulgeat gloria no
bilissimq; Virginei lactis partus. Sydeniq;
inter pulchros sydenum choros lactea triaca
simonia non patens figi stemmata: demit
te m' auidis mentib; cetera lactea suavisimi
illius epuli nullas in quib; im mortales il
las plibemus delicias. Atq; hoc ego semie
accidisse dixio dum victor animus corpo
ris exafrato liber ad ceterum palatia a
uo labet quod scilicet diuinis illis dapib;
conducitq; tenues em quasdam diuini parti
culas epuli lactis specie adumbratas corpo
ri intemis suavia seu fidelissimo olim ani
mi socio transmiserit, ut q; cardonis preho
socam collocaisset opam conseruati em can
donis socia capesseret Omnia. Aliorum em o
leuior necessitas lacteo hoc virginei nectaris

epulo

epulo refui vehementer exoptabat. Meminerat
 Virgo, quos ex immani leporum ingenio, in
 mitem agnorum indolem regenerauerat. memi-
 nerat recens genitor sobolis, sicut ad maturam
 virtutum aetatem adoleferet. Lactea fons de-
 bellat dulcedine. Fabula Poetanae in
 anne sit commentum lupum cum mitioris in-
 genii animantem familiam conuulset lusu
 et mansueto vberis suam aligm diu paupset
 feritatem in riuus sua migrasse indole
 inaudita mutata natural metamorphosi ina-
 ne hoc vobis cede somnium. Illud non va-
 no emine partheno D. Catharina neitan
 hibuerit, multa mortuum ingenia immanitate
 barbara feritate inuulenta in mansueti-
 nam agri indolem vertenda, si virgines illig
 ambrosia castissimas degustarent delicias.
 Flabet nimirum hoc lacteum virgines in
 tegetatis decus, ut callos libidinum a stus res,
 linguat, cypras sopiat flammis. Et si gaud
 hi ignes in aperta iam sint eruptum incendia
 suavi violentia compescat. sed vereor ne

Quoni

ne quonundam in sanos & stus quos lactei non pos-
sunt sopire imbres pudenda lactei forte de plo-
ret lacrymis D. Athanina. Tuam certe im-
manissime Maxime traxerunt quam refren-
quare non poterat vicia mortua largo candi-
di roris imbore deplorat. Magnus tanto tuo
scelen deplendo oculi regrebat, ipse igr' fero
ad innocea cenite sacrum reuulsi caput
et grande vulnus oculi munera subiret e quo
lacrymanum vice, o sanguis quem tuus furor
satebat, sed innocuum lac, in quo fatali.
mergens naufragio, emanaret. Optabas
impissime lato de sanguine D. Martini
triumphare erubesc tuo triumphato scelere.
Magis certe a Pallido Virgine fluente
sotes rubere. qm' rubifies a sanguine. Tu
interim Panifuroris Triumphata Atha-
nina Nulla liberali pluuia Virgineum men-
tum nectar, celum es animatum qd' auidid
mortalium situunt mentes, sparge Contheny-
ronis opes, tinge a refrenata insani amoris
d'ju

Aspice pectora Quae lactea illa flexanima tua sua
 cae vena, comite solo nro salunda castimonia
 gemina ut multiplici fa tore credita redelat.
 nos tuis semper memores victoriae, vultu a magno
 romini eferemus, igna iniquoq; lactea tu
 omphic insignia de scripsisti, atq; dulcia
 in ita pavis nra vngues exara fi imbre.
 Nullus sub hoc candido Partheny nris
 signo, cali minas flammasy fulminum ex
 fauescat, nequeant n ibi fulminum ignes
 incendere vti lactei mbres morant. DXXI.

CAPVT

De Orationibus tum sacris tum pro
 fanis p Allegoriam, comparatione
 & similitudinem

QUESTIO I.

Quid sit Oratio Allegorica &
 quomodo tractanda

In 2da parte iam tradidi modos aliquot
 Allegorice Orationis, monuiq; q; sentanda
 rit ut nri Allegorice Orationes impleamus

iam

Sam qdam subiuio additis praxibz.
Imo Ad Oraonem Allegoricam tum sacram
tum profanam iueat in promptu habere similitu
dines rerum animatarum Dinamatarum
e quibus elegantes et ingeniosas vt plurimum
petunt Allegoria. Memini etm in zda pte
traditam a me hanc suppellectilem et sat fu
rum recensitum eiu smodi rerum cathalogum.
Zdo proprietates Allegoria sunt examinanda
qua magis conueniunt rei illi qua allegorie
de fenitru.
Ttio Post proprietates Allegoria tractan
v specie aliqua argumentationis v reie sen
do Inam post aliam fenitro in decoro orato
rio tum figurarum tum amplificaconum et
hic communis modus e tractandi allego
riam cuius Praxim subiuio

PRAXIS

De Christo sanguinem sudante
In hortu sub Allegoria Principis flora
Expleto epulo hortum ingredi
Lorum

Florum Princeps. Auditores. Quo alio venisa
 marita s pratorum gloria hortorum purpuratq
 decor concederet. qm ubi verna pulchritudinis
 nidentium ridemum prax genium e theatrum.
 Decebat minores inter flores regem nnum versari.
 decebat maximum perennis venis decq prin
 cipem vernantum ridemum in florido horti
 solio regnare. decebat ramos a ligno reuise
 re penates et quo solo progenitus foret me
 moni et hospitali reuifere passu. Et ad e
 quidem floridum, imperator ridemum flor
 do receptus folio neq mo solus ad hoc
 non summum florentis regni Principem mi
 nus decebat sed cinctus ad e trum com
 mittatu florim. Coronam floridam recte
 dicerem. si v vna nocte n emarcuisent si
 ue ad ardentium faces ignium iue ad coctio
 florim pruina q ea nocte ad graui forma usq
 Apofellionum florim damna ne quam inten
 tum e grassata. Ad e flonda discipulorum
 corona Rex florim in horto coronatq sed

ab illis auulsus, nunquā Augusto vertici quondam
coronam tantisp detrahit. Iste quieti noctisq;
tam ea in se tempora, quae reges cum curis dia
demata ponere solent, daret, suo hanc otii inter
valla in alto illis noctis silentio. Legimus
affulsisse: an igitur temperatum prae grande men
tis curas. Apostolicam coronam tantisp seposuit
ut negotiis et publicis curis solutum animum
liberius sibi et Deo impenderet. Nichil nisi ma
cum Deo consuetudini interee oportet ne
psa quae dem regum diademata. Coronam igitur
et gloriam suam deferens rex florum iamto
tum se affinis et patri tribuit. Sed tenax florum in
terra intum abest ut eam a sui complexu dimise
rit, et potius humo reclinem familiaribus stru
xerit brachiis. Terra quocirca affinis in
simus servator florum se horto inserit. Resce
o pulcherrimum Paradisi decus, de se florum
Princeps, prae nupum florum amantissime. Im
planta innocua integritatis candida liliis
videbis, olim argenteis liliis candidis
res prodire unquam mentes. In seore purpa
reas

purpureas augusta maiestatis rosas spectabis
 Olim, purpureis rosas aequiore in Vitonum
 nartinum pullulare sanguinem, implanta vio
 lanam cetera comes olim inuolatas religio,
 sanum mentium succrescere violas, in sepe
 deniq; reliqm vema amonitatis turbam, ut
 amore languente regem hodie te stiper, resce
 siqdem flori nro nigando etm calum libora,
 u' calidi effundit) cresce inq; in vobere
 fructuum Tegetem. Audit vota nra auintq;
 in suorum preces Princeps florum? comifung
 terra semina florum aliud ea prius hame
 ctat sanguine. Quis vobemmos rosarum fru
 ctus non speret, dum non iudicandi semen
 tem spargat Deus. Quis lilia q; violas
 proclituras non existimet? dum candori
 ipse ipsa inuolata integritas in horto
 existendo desudat. Terra creditq; Gor
 gonis enos, si fabulosi Poetis credere
 fas est horrenda monstra et terribiles lamias
 peperisse credit. Quam ego fabulosi
Poetis

Poeta venus non fronem comitores pelturos
postquam victorem seferum omnium sanguinem
Deus vires sementis tenet infudit sedani
horto nro emigando eum calum suos in ca-
lice rores submittit dum tam liberaliter in-
fluit e diuinitatis regia sanguinea imber.
An desudanti in horri laboribus D. Co.
calum refoulandis vinibus calicem submit-
tere credimus. an florum omnium sementem
quae hortu illi implantanda erat e caelis sup-
peditatam calice isto putamus et quoniam ter-
ra caelestem fuerat venenda paradysum e cae-
lesti quoque paradiso afferentibus florum caelesti-
um semina. Quod quid sit enouit ad calicis
conspicuum Princeps florum. Qui a libi labo-
ribus suis pocula in omium nunquam petit in
horto u. ma. xime confundis et duras gal-
strenue in horri cultura desudanti afferat
Consolator Angelus. A deo laboribus phor-
to diuino extolendo susceptis omnem

Castalei respiciunt a paulo quod n.
 videtur. hanc fatigat calix iste a florum.
 Præcipue qui florum recens conditis. tuos in
 sperat mores ipse se se non in dulces pocula
 sed totus gntus gntus e in cunctam Achyma
 num oculum disillet. Quamvis ipse necime
 nto ab asini sibi propinam poculum cum tam
 liberaliter proprio sanguine novam sementis
 vident. Unde unde tam Libera terra tam
 culto agro tam nobili sementi stentis im
 mistens vitica, unde infelix illud coctus
 Judas in accessit lilio, unde purpureum
 florum stillens Ella vincens omni aura
 adeo fatali affluit halitu ut gratissi
 mam calce terra rosa omni omni exodam
 fecient. Agnosco hortum nunc aggressan
 tum manibus, et ante immanem futurum
 quoniam cum spinosa arcum dederint sepes, a
 gnosco rosam nam ad iniurias transeun
 tum satis munitam, non ante futuram quoniam

qm ea pinda tueant. Inqm qui florum pncipi
 a sentoso illo militum faellitio immunitas
 possit accedere, a quo in summum vocat di
 scrimen medicam ex horto euellit, nil ad
 flonibz nouimento ee solet atq a spio qm
 cali cura v rigidior furentis euentu tempe
 stat. Quid qm minum florum pncipem
 conuulise, dum eum adeo pe salens in pncipi
 mi onli cura affluit. Patere hi florum
 deliuosissime Princeps. n modo rigida te q
 flori cura venim em diuon contem militu
 dextra, ut contatq longe lateq fragrantissimos
 diffundas amonis odores. D. J. X.

QVASTIO. II.

Quisnam pterea modus sit Allego
 ricæ Orationis

Illius modus pter eos quos in idapte domi
 est quilo talis. Allegoria a sumit, quæ t nqm
 totum quodpiam posset diuidi in suas ptes
 singulis vero ptes, ita tractant, et v omnes

v' alig' aut etm vnata tantum a foras venisse
 rei illi q' allegorice describit: cetero v' ptes
 eidem rei negantur competere. Patebit hie mo-
 do melius in exemplo in quo zdum sicut
 lum gymnasiu nri Brunsburgensis fortuna-
 tum fore a foras assumpta Allegoria ger-
 rei athenei argentei et aurei s'culi. Na
 p'ora s'cula negau' ppetere futuri gymna-
 sy nri temporib' allatis vanis rationib' sub
 eadem temp' allegoria, solum quantum s'ctau'
 reum dicit' competere datis sub eadem al-
 legoria vanis rationib'

PRAXIS

Omen sacundi seculi Gymna-
 sii Brunopolitani

Exegit monumentum bre penitus amumo-
 his hui s'culi Pallas ma Brunopolita-
 na Audit. Exegit enigm' propositio esli nu-
 mine fauente illmonum munificentia.
 P'nu sum, adnitente sacro gellnum Proced'

feram applaudente deniq; omnium bonorum
gaudio et gratulatione. Et iam quod adter
Max. gloriam Numini Felicitate cadat, quod
ad Obenimavitutum atq; suentiarum increme
ta, quod ad omniuersa Res³ literana³ emolumen
tum bene eueniat, altenu natalis suiduum
Pallas nra hodie ingredit. Felici ut omniot
auspicio ga² dum Faxint, super ut tot ful
ta p³idius beneficentissimo numerat m³
cerates, tot nixa columni³ q³ infractos sad
defensionis cenfet Hercule³, tot illa fratalu
m³ni³q; quot illma Praesulum venerat sydera
uenum nra edcam eronum caliginem inuit³
veritatis robore nra vile in d³ctanum mentud
vulgg, cultissima ingeniorum aue dimicet
atq; triumphet. Om³ quid nam altenu rena
sentis tuis sua fauulum, alma nra litera
tum Res³ hodie exordis. Illud ne quod
duro inelementis feno fera feretq; mor
tales exaspauit inole, an illud quod i³ut
ahe

athenaea proles sauior ingenio et ad homida,
 promptior arma. an alienum quo auro detentor
 Fuluo priosior et argentea candida mentis
 indoles florebat an illud deniq' beatissimū
 recens videri Orbis aurea q' datus Orbis.
 Lumina quolactis quo lumina nectansibat
 q'ndo nullo vindite fidem rectorū acuta mī
 genens atas colebat q'ndo vomere intacta
 bellus vberes p'fudit diuite sine diuitias
 solo intemerata bonitatis instinctu diuam et
 eloq'nia p'tem, magnum de deuināone Rhe
 torem secutus. etiam p'rdicam huius nimirū
 sorte saeculi res nra' literana' seculan's
 stabunt annis. nemo mihi acipitū in dy
 to literanum Atheno nro infauito omine
 Cereia portendat saecula. Immitte femi
 ingenium e' ad verbera obstinatum malle
 omni utiq' contumax o' x graui' flammam
 supplicio ad obsequium cogit totam ardere
 villani officinam e' necesse immanes cy
 clopum tumultary manus ventosos ad in
 cen

incendia agitant folles, ut vterque è duro fer-
ro extundat clauum tanto apparatq; mol-
mine tanto laborem agmine, quito v septenarij
bis miracula item e' iudicij excitares..
Dux e' longe mansuetissima sacra q; Janaq;
Palladis indoles q; et ipsa faulimo facta
e' ingenio et aliorum genios Fauli fingere
deixa ad recti boniq; nutum pt. Hae si sa-
lea mortalium animauens pectora item au-
ntas in pium satorumq; molles à dicentis
ore sapientia pendere spectabis hae si il-
uestres ferosq; barbarorum animos imbue-
nis utrumq; rann latibula caeca animan-
tum spelca vasto siluarum nemorumq; tra-
ctu altis reuulsis ractiib; a flexa anima
pectorum sapientia non modo mouen agi-
tan sed eum ad humanam mansuescere
bonitatem aduertis. Hae deniq; si deflu-
cates fortuna licentia animas et decu-
manis affectuum fluctibus abreptas,
compo

abreptas composuens uterum in domitos rapa
 a stormum impetus fluminum effrenes ponā
 procellas ad manducta sapientia impiaco
 erexi neq modo licentiosos ponere fluctus
 sed etm fixo stare vestigio et paucissimos
 cursus suspendere. Tanta in eets quibus
 cum egerint, optimarum artium e mansite
 tudo. Tantum mansuetudinis impium, tan
 ta impeni effuatiā ut vano certe auguno
 pducere mihi videat qdgs pra dixent Pal
 ladem iram ferret sorte saeculi et iniqua
 temporum fortuna olim exercendam. Nam
 cum saeculis collectandum est ingenis.
 Collectatis ingeniosissima Minerva cum
 syluescente est congregiendum barbare con
 gredies cultissima humanarum diuina
 rumq literarum scientia. Perro contuma
 cior est diuites triumphaneta? triumphā
 bit vittis animonum Pallas inuictis
 sima. Exerat cluissimas rerum vias
 obnuclat extrema temporum fata, iniquū
 Ferens

BIBLIOTHECA UNIV.

BIBLIOTHECA UNIV. PADOVAE

ferumq; sæculum mansuescent credite un-
cta a matris consuetudine cultus ingeniet
nova metamorphosi in aurum venes aum
ferrea sæculi facies. Vile ad hæc femi-
genus è et humilior. sors, quam ut legi-
nam animorum sapientiam sub femer
feruitatem aui mittat suo etm alis do-
minant fastigiis breues dies horasq; nedu
longa sæcula qn et breuissima momenta
ferre agnoscq; induenunt temporum neces-
sitate coronata sapientia capita et ul-
ticia orbis sceptrâ turpi temporis obse-
quid mancipant. suo hæc nec difiteor
sed non neduo etm omnibq; qdem sua impare
tempora, sed omnibq; non oia imperare impra-
betiq; suis difinitus sydenbq; annq; ven-
estas, æstat autumnâ, autumnio nemis
perpetua temporum succedunt necessitudi-
ne, et si qpiam, tam amica solui vincula
tam sacros numpi stextes præsaga do-
ceat oratione, ore cum reum natura, iurati

perdu

perduellem fœdenti unanimis damnabit.
 Resp. Apage ad rura aniq̄ incolas, fœni
 sãculi impensã, ubi si regnandum sit lignu
 vomerum, seu unum arborum fœnea anhil
 labung obsequia. Remini veniẽ nata
 libemina arum Minerva libens em facta
 e imperare mentibz. Felices deniq̄ impis
 alas p̄nuies diemum pennas q̄ ne fœat
 volat inexcãbilis annis, ouos fœnis
 ouos alie, et certe p̄nuies firmam ellud
 tempus sit oportet, quod literarum spatia
 computet qd̄ volanti ingenii operationes
 numeret. quod aq̄uo passu comitat
 natura rãonis instantia. Philosophi
 as intum et Theologias cognita inge
 niis q̄mulo vò tardo gradienis pedes gra
 tu onustus pondere fœnea sãculi moles
 tam sublimes celeresq̄ ingeniorum non
 gressus, sed cursus, non motz sed volatz
 comitat, comitari animum inducẽdo
 cfe

est necesse passu si impio ma parte q
libi vendicet. securas igitur tutasq a fer
rei temore saculi vos hodie g nuntia. Ere
dite non vano ominanti pedito Bon
ropolis nra Athenaeo. Sed forte Athenae
um Martis idulum amiesq formidabi
le infama ceditq humano enientatum
languine extimescitis, pudeat magnas
animas parvici timoris non e meticulo
sum aut imbelles magnanima nra palla
di pectus qm multis fabalem melleq
hastam p anis foasq vestris tuendis vi
brat et iam Martis formidanda animis

Quilium amonum minas longe lateq per
strepentes etm nris obmurmurantes au
nig p homoculis o horret bellona minas
Munera eniditum patens mentium qm
ob calcata minarum tencula menta
ad Divinum. At mened m et immorta
les tanti nris honores sacra eueat antiquas

Inob.

In fructas magnis copias auras et dubio v
 truesq; Marte quibus non dubia populonum
 nuda conuidentes expauescit. Sed mox et
 felius e' vna ingeniorum alic' deus inui
 ctus sapientia armata spiculis. sexcentis in
 victis Iuuentatis telis accincta quasi v totq;
 illabat p'ane Orbis nedum famaticus im
 pauida ferient nuda. Bellifulmi
 na Maris tonitrua sapientes Anniba
 les et si qd aliud eiusmodi impeni bu
 num vni impendet capitibz auersam
 ni. Iuunt Illia Oratorum numina
 facundissimi Pericles eloquentissimi
 Demosthenes; fulminare tonare et
 coniuata tumultuantium consilia non
 mo' misere sed em' infringere euertere
 et exstipare. Ad Martiale deniq;
 belli clapsam ignaud' cuiusquam au
 res trepidant. O'trepidat ad tricornos
 tuband' clangores. Saec' Musarum sena
 tus amma virumq; intrepido occinentiu
 classi

classis Et certe ardeant belli impena
p̄ streper amonum tempestate Oceanus enpi
ant celi solem coniectata celi nungrandi
nes immugiat homefendo globorum to
ritu Orbis altius se altius extulere
literana pacis fastigia qm̄ ut a henei he
pitus saeculi altissima illa exturbent
oua. Dicitur h̄ e vatum monumen
tis opinor quemadmodum super morta
lia euectum laureatum illud litera
num numen syden by vicina incolat
montium caeuina? hoc natale sapi
entia solum e Legisti ut altissimo Or
bis fastigio altior nouena musam
Corona tibi sedem fi dene ubi sedes nul
la e h̄i doctanum mentium celstrueli
nis ty pus e Audi h̄i reor ut celstrueli
ne animi magis qm̄ montis fastigio
non procul a polo degens Apollo vn̄
sublimi illa statione tranquilla suentra
num castra metitz immota sereni vultu

maiestate venim mortalium despicit tumul-
 tus fatiscantum nimiam temporum conte-
 mnat hinc sapientia seculum e tranquill-
 litas et hinc altissima pacis sine Quod
 ipsi necessitudine Palladis cum Marte
 quod Galmehantatis cum Bellona Minerva
 intercedat quos tanta animorum et locum
 distraherent intervalla non video o-
 ptimum certe factum vides ut curatos li-
 terarum hostes e finibus Sapientia ad
 extremam usque Thulem amandemus sed iam
 candida argentei seculi venustas ani-
 mos oculosque ad sui contemplationem vocat
 Immo n' rapit sublimis ille Palladis ocu-
 lus argentei luce seculi mixto pulueri
 splendor e acres nequit fallere oculos
 fulore pognatq sapientis animus et d'emo
 jure dominaturq astris o patet suam
 amplitudinem teneri angustis talis se-
 culi quod luce et speciosa nra a candido
 pulve

pulvere emendi cauent. Et siq̄ literarum
fortuna e' qm̄ ut immortalia sua dignitatis
nra cuiusmodi duo inscribat qd̄ ementito
radiat̄ nitore. P̄esse et inter stellantes,
p̄oli gemmas seculum sapientis pennat qm̄,
do pallida suo ḡleo d̄ caelestem stamidet
lucem. At si diuini nocturniq̄ eleu bra
onum labores libris impallescant nonne
argentei faciem seculi referent, si inter
gemmas vitā monumq̄ candor literarum
alumnis respersus nitescat nonne candi
datorum capita vberē partu Minerva p̄e
rat, si suos etm̄ religiosi in scriptis tan
didatos facerē familia e' nra legent. At
thena'q̄ aut luulentius candida d̄ tatis
argumentum qd̄ desideret illi h̄c ora
sunt fateor argentei impij ornamentū
res illu' s̄ius Palladis miuat s̄aculū
q̄ aureum. O h̄c diuis vna bres nascente
Indulsi se Iouem phibent. --- : Minerva

Poeta intum vixio nascentis sapientia na-
 tali temporum exspectat felicitas. Quia igitur
 ab adulta et ad summa tempus gloriæ
 fastigia euecta, ominari fas est bea-
 titate. Ut cense dum supra illa Athe-
 na tempora natalis eius orum memoria
 relego atq. nascentis sapientia exordia
 cum adolecentis progressu adolescentis
 scentis cum floribus eiusdem status hunc
 demum cum adulta maturna eius gloriâ com-
 paro intelligo, non obscure nascente ei-
 gnis auroram in meridiana albescenti
 diei affulsisse splendorem teneras eius
 plantas in seoras pulcherrimasq. sur-
 redisse arbores angustos eius riuulos
 in diffusa longe lateq. flumina excre-
 visse. Et hæc adolecentis etiam nunc
 supra sæculo fuerunt primordia quorum
 fore augura, adulta gloriâ et ad alteram
 diu

duum pectus, erit sic augurari iubet ipse
pres temporum aurei moderatos sui. Phag
erit inquam illud seculi tempus
quo item sapientia aureo orbi nuncietur.
m. Aureus axis erit temo aurey aurea

Summatura rotæ - summa
Sicut felix prelio metelli venalis hæc
tenus stabat honoram preliosq; erunt
cum ipsa litera, quo eum aureo sedo
ad faera pparaq; honorum culmina eue,
heny literati, erit illud opulenti simul
aureo exundantis flumine diuina
sientia quo.

Quantum stagna Thagi pulchris nulla
Effluxere deus qnto piosa metallo
Pennis pa micat, qntas p lydia culta
Desumat nihilas. Quies Partolq; arenas
tantis multoq; nobilionib; affluet send
opib;

opibus aurum Athenæi in seculum ut au-
 rei torrentis instar patrisq; peregrinasq;
 maurent terras. Non respolitanda lite-
 ra. Sicut deniq; aurea illa et coronata
 auream soli ubertas. qua
 Arborea frondes auro radiante nitentes
 Ex auro ramos ex auro poma reducent
 tanta em fertili soli emicabit felici-
 tas ut opulenta sapientia fructibus lauros
 offerat qm plurimas. Unum duntaxat
 in tanta aurea felicitatis ubertate præ-
 stan vehementer cupio ab oib; quidem
 sed ab iis potissimum quib; sit cenus
 suadens amor alto in sedit pectore ne
 angustos moresq; ad tantam opum col-
 ligendam copiam afferat animos va-
 na sunt literarum opes facundia et
 flumina sunt amplissima, inuictos
 Jasones periculis omnib; superiores
 ee

esse oportet quibus ad aurem sapientia
bellus eluctari proa si simum. Slogn
td Oceanum e statu in excecandq
alibi ut diuitiarum d' huc hu em
laudandum censeo, qui n' nisi toto e,
Cognitid flumine sua patib exangu
defidena DFXF.

QVASTIO III.

Qm̄do Oratio p̄ Comparatio
nem & similitudinem compo
nenda esse

Et si comparatio et similitudo inter se o
differant et a Rhetoribz non distin
guant quatenus fontes aut argumeto
rum ut in sunt methodi Orationem com
ponendi, ut aliquo difformine differunt
speciale et potissimum vniusq; methodi
e rem quamquam a sumere metaphon
cam

cam Similitudinam et eius propri-
etates examinare quæ postea conferantur
cum propositione nostra

Solet hoc fieri etiam in assumptis ex
Semplis veterum sanctorum aut be-
rorum ut si a comparatione v. similitudine
laudaturus P. Ignatium Lojclam asu-
meres magnum illum Patriarcham Abra-
hamum et eius virtutes facta ita exa-
minares ut similia v. maiora fuisse in P.
Ignatio ostenderes.

Nota non omnia facta virtutes q. posse
venire in comparationem ea ergo seculi
nenda sunt et assumenda quæ sancto
quem laudamus. Jueniant

AGVS ILLVDVS

Præonem dictam componendi est Indo
assumpta proprietates similitudinis
Contrarium tractant v. S. Remouendo

Cas aut negando de re illa cum qua facimus
Comparationem sic Laudaturus & Xauonium
Orientis Apostolum qui pene innumera
animarum millia ad DEVSII conuertit
fosse assumere p Contranum pefsem illam
Germania & celestia atholica inferissi-
mum hostem et animarum trucidantissi-
mum Pradonem Lutherum, ut sicut
ille ad inferos multa animarum millia
reduxit multo plura millia ad calos
transiulit sic et ille Orthodoxam fi-
dem in impio Romano conatq
extinguere sic Francisq Xauoni
in Oriente eam excoluit sicut ille
e religiosissima D Augustini familia
fugit D EO et eius legibq deforis
sic ipse ad Anum et familiam DEVSII
transiit Orbe eiusq uanitate stentia

Sicut ille cani et Ddmoni subscripse
 rat, sic hic totum se dlo et virtuti conse
 craverat etc quod puncta si vis par
 ticularibz ratiobz Confirmaoniobz et
 amplificatiobz Inuentionibz
 e scriptura et aliunde pe
 hris exornarentur et
 sustam conficerent
 orationem

atqz

Hdc de J D E A R O
 H A N G O R A T O
 R G S N D G D X L L e

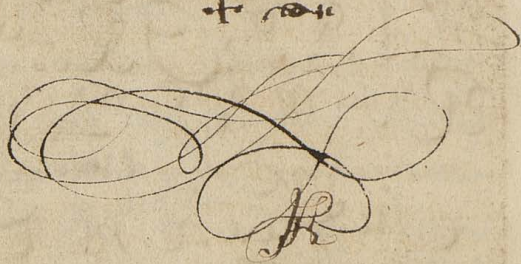
sufruant
~~...~~
~~...~~

ILL D G

Ter Optimi Maximini
By V sine Labe Origina
li conceptis Honorem per
petuum

Finis Quarta Partis

†

ORATIO

Pro S. Catharina

Go triumphe animorum Regina Eloquentia! demis-
 etis iam Philasorum animis ad maiora auclenda
 a surge amatos inermis aggredere progredis
 Eloquentia Achamia Audet. Et primis qui dom-
 cum fortissimis militibus congressu trium phum
 reprobis quem dum non pro dignitate quidem rei sed pro viribus
 meis referre conabur vos beneuoli Audet. aduok. sumre.
 vitatibus hunc quo Virgo sapientis ad aeternum lumen
 adduxerat ferre non posset excutiens Tyranni furor,
 verity ne plures iudis deererent tenebras, Sotore noctis
 ceco in carcere. Arsannam ingeniorum lucem obu-
 it: sed en confestim noctem in diem accendit vera lux
 mundi. Atq, et carceris Sotorem et illustriores radios
 serouit: quo conspervo Perphyrius Dux cum suo
 manipulo suam videre cepit caecitatem, et ex car-
 cens custode discipuloq, veritatis e veterano milite
 in Xi militia Tyro futurus ad D. Arsannam cum
 suis accourit. Vix admirabili eloquentia ventato
 auribus in fuderat et confestim animis frenul in-
 recat. Vidites qui bella gentium, eloquentid tamen
 inermi succubuisse et qui terga innumeris So-
 stibus non dederant, in triplici ventati dedisse manq,
 Vrestio vrestio! Arsanna, cedunt arma rogo

concedat laurea linguas. Victores gentium tui sunt ca:
pini, et qui inter multorum fulgura feterant erecti,
inter verborum fulmina sola venate potentis summa
commore, ut ad immortalitatem surgent. Est nunc
et Salicum nescio quem Herculeum eloquenti exo:
re nascentibus aureis catenis, populoarum aures ne:
das traquentem. poteris deinde et fabularum ar:
tifice vetustas, venissime vidit Alexandria Popsy:
ni militum non aures modo, sed animos etiam effua:
cionis Sardanis linguas auro illigari. Eant nunc per
tot Poetarum fabulas decantant Hercules et Perseus qui
leniter fluxus eloquentiae blandimentis, vel inia:
nimatas rupes in scloreas exercitarunt, vel ex ungu:
latis Tygres cautam feratam ad Summanas evocaverunt.
vel efferratos leones ad obsequia circumcurant. Sed ve:
vius Alexandria vidit, ac non mitissimos Virginis allo:
quos qui leones intraverunt in agnos mansuetissimos
commutatos admirata est. Visistis et vos id vicissim
Socrum prius nunc iam errorum et superstitionum tri:
umphantores gloriose summi, dum de Virginis eloquen:
tia succubistis victi. Ne nunc animosi pugiles
ite caelum quod vim patitur armata ducentorum
manu invadite, ite fortissimi milites de caelo
decurrere. Sequere et tu Imperator Maximine
praevenitum prope cum manipulis Ducem Augustum
sit tandem pudor in idem quibus milites vestri quis
Imperatorem ad victoriam procedere nolle. Sed
frustra sic imbellis enim ad inveniendum pro caelo cor:
tamina

tamina, ad inferenda tormenta fortis tamen est. Ma-
 xentius, ne fiamon Imperatoris Marentare, quia ad pu-
 gnantem accendebatur generatus. Sic manu pulvis carcat
 foemineum viri detestata animum, ipsa se se. Null
 prodes Imperatris, et quos aspersione trahit eloquen-
 tia, sic exemplo plane impellit: ut celeris ad nubes pro-
 perent, sed cadunt ipsa tamen et minusquam gl'edig
 ipsi necem inferret, immortalitatem vivunt, et an-
 teguam in via termino consistisset, felix devotio
 militum munit, spectanda gloria. Sibi certaminis pro-
 sum militum e coelo futura. Nec diu moratus Ty-
 rannus furore accens, milites a sacramento sibi pro-
 fecto gladio absoluit, et illi eundem in rebus exaucto-
 rati, pergunt felix ad astra proper, ibi sub purpurato-
 rum coborte, suam deus laeis sanguine. & firmum
 militaturi. Interim Tyrannus de victoria nondum
 desperat, sed cum sibi certamina cum tenera Virgine est.
 Caduunt, molitionibus ea expugnari facile posse
 credidit. Itaque qui docuerunt in verba decurserat,
 mutat decedente orationis stylum, cumq; antea mitia
 verbosus fulmina e collecta furoris iaceret iam se-
 nata fronte, videtur vultu mel mend loquit, lenocini:
 is Virgine expugnare aggredit, tum Hostis Maxentius
 Futurus cum amicis videri cupit. Quanta Deo bone?
 quam fortia ad persuadendum veritas producit argu-
 menta. Spem Regni opulentiā, + Saluti consertit. Re-
 gina titulos. De obitu Maxenti verberantes veras, a:
 + Sana quid supra sexus statusq; conditione virile. Quanta
 est animum molibus non in frangit. Venereis oblecta-
 mentis quum affluentiā, magnifici tituli Virgi-
 nis labefactare nequeunt constantiam, ad sume

scopulum proclivi manus impetus frangi potest
frangere autem eum aut loose mouere nequit. Sed
atq; agis Maecenii in casum sic tuq; recidis labor. A-
gricola tandem male fide eorund Tyrannus, et male se per-
suasum mollem sedum diuis non indigere, palam fa-
tet. At quibus vocibus: quo sono, non alioqua homen-
torum (sæp enim voces habet alias, quibus se ipsa victa gra-
uissimèq; vulnerata fateat, postea tormenta) ad ea ve-
luti foeti sima argumenta quibus pro veritate peroran-
tem veritate plene oppugnet, conuectit. Virgani fascis
dominos regnos armatos scorpionibus hircos in Pygme
immittit. Hæc iam non suam sed Imperatoris Germani fili-
am Virgani immam simile cedunt. Quid elee si Antonii quor-
chibus ut aculeis non siceronis sed longè dulcior. Abiunct
veritatis linguam at dardam, pura toto corpore veritate
locuta fuerat, totus ira pinguis, ut eis retinens spectam-
tum animi vulnerens, oculi sauerent, neq; tamen De-
um Virgo eloqui desistit, imo tanto eloquentior pro fine
perorat, quanto copiosior sanguinem fudit. Nam so-
ris omnino duabus et tenuit oppugnatio, tam sua Impe-
ratoris filia sanguine purpurea necdum tamen fer-
tas Tyranni exsatiata. Quid agis, impudens Tyran-
ne? Virgani os claudere intendis. Et vulnera aperi-
re iubes. vulnere, quam ore erit eloquentior Virgo,
imo quod vulnera tot ora pandis, quibus veritate leri,
Tuam crudelitatem Ploris potentiam conseruabit.
Pergit nihilominus Tyrannus, imo conspecto Virgani
cuiore totius corporis sanguinem fuisse inuipit
quem ut toto eliciat corpore armatam clausu mu-
eribus rotam excoquat. Producit palmare
crudelitatis argumentum, in publico collocatur,
erg

eius socij conspectu omnibz animis horas quendam
 invadit, sed non tuo ò omni terrae. Maria Virgo
 propius tu fronte exposita, laeis oculis animo.
 soq̄suz, veluti ad tuum psalem cursum, ad tri:
 phosam illam sibi sedem. licta quod sac rosa
 post tot victorias obtentas, triumpho iam maturo
 coelo sis invenienda. Adest et ipse Tyrannus, totus
 in ferali Macedonia contemplanda sedet, ingeniose
 sed in somnum necesse crudelitati sibi rosa ac:
 tifici applaudit, certum sibi de Virgine spondens
 triumphum, precipitari eam in sane tormentum
 congeriem imperat precipitari eam in sane tormento:
 rum congeriem imperat. Accurrit dira carni:
 ferum cohorum alii in Virgine ut leones cruges men:
 tes saturo victu irruunt, funes expediunt alii, alii di:
 ra rosa circumactione fituro lamina prostrant va:
 rii interim insperantur animis affectu ut quicum:
 que rapit v̄ gaudium v̄ commiseratio sed immoto perstat
 Parvo Madenrg, perstat Sat Sanna, sed v̄ v̄
 te ille crudelitate. Captatur Virgo iam iam in
 ferale illud Macedonia precipitanda, at eue
 coelum ipsum eliso fulmine exardescit in v̄ lro:
 nem rotasq̄ qua supersationem suam in Virgine
 animi v̄ v̄ dece nitebat, disolvit, elidit, d̄ p̄:
 pat. O qual frustra Tyranne eam oppugnēs
 quam coelum propugnat! equam seu v̄ v̄ v̄ con:
 sicut, quidem coelum tuus; Quis tibi animus est ò Ma:
 damine ad has errore plenas pro taente Virge:
 ne coeli voces? notandum in tuam perniciem

pro Cat Sarina in coelum armani intelli-
 gis. nondum contra tuam superstitionem pro ve-
 ritate pro qua Virgo peccat, coniurare superos
 vides? Desine, desine aliquando furere, et ipsa tor-
 menta in rotas agere, quibus in sil' a tuu' obi qual
 tuam probas diuitiam. Jam tandem victici veni-
 tati et eloquentis palma quam impie negasti, pie
 concedas. Sed seruat, sola in crudelitate constans
 tyrannus, et cum de victoria iam desperet, linguam
 ne amplius pro veni Juminis cultu perdet, cum
 capite auferri iubet. Ad actum agit tyrannus, lacte-
 um hoc lumen quod Virgine e' collo pro ore
 fluit, Cat Sarinam nil nisi candida ventare vocat
 epe obi testabit, emberce tandem in tuo fac-
 tore, cum sanguini colorem de se vides: agnosuit
 orbis vel ex hoc candido colore, qui triumphan-
 tum est, victicem de doctis Virgine constans.
 At tu potissima Cat Sarina coeli candidata, i quo
 te tua non sequi anhelitu pndem duabunt desi-
 deria. Ipsi pro fusam lactes vid' semitas innocen-
 tem candidamq' animal coelo infer, interim post
 obtentas palmas non instructis magnifice trah-
 santur curruq' auro gemmisq' fulgoribus sed
 illustratione romca Angelis succedantibus ad sepulchrum
 in Arabico monte Sind diuinitq' extructu veluti
 ad Caput hui' capite tamen unig cum triumpho
 inferet.

Oratio

De Passione Dni Nri

O fames, sibi unum et meritis nostri conulo rem diei
 suo amantissimi summum Deo ad mortalia hauris sua
 amoris victima cecidit! Erumpite si quando Socrus
 tributaria tanto amoris Eloquuntur. Quem enim
 ad loquendum amoris incelsum non inflammaret. &
 sumptu vel in composita, colore dictionis ne judes,
 cum lumina tuum extinctum sit. Piosculos ne sem-
 re, cum Virgine prognaq; terra flos, ex Socrus
 usus, sed Socrus Socrus plateasq; contritus, in a-
 brato Socrus moris volucis nris doloris et amor-
 nis Socrus exarment. Lacrymis solum gemitus Socrus
 umbentis parentandum. Proinde totius naturae
 plantibus valida occumbentis clamore evocant
 nostros Socrus gemitus Audire: Dabunt etiam
 non ambigunt emobentis morientis Dei fletu ari:
 movum notioris Socrus parentales Socrus
 Socrus occumbentis lacrymas. Si illius umbentis
 dolores amoris et inter amoris dolores gratia mente re:
 colucentis. Primum quidem afflantis amoris Socrus
 amor noster in Socrus poenans seu Socrus Socrus
 dum bonorum omnium Socrus et deorum adripit.
 Ibi cum mala a primis Socrus inolis, mali Socrus
 tata, et tot Socrus Socrus Socrus Socrus Socrus
 foris Socrus amor Socrus. Prorsus amor
 cum Socrus Socrus Socrus Socrus Socrus
 et ad primum Socrus Socrus Socrus Socrus
 amor noster Socrus Socrus Socrus Socrus

strouum conuenit non modo capere toto cubitus
venum et tectis nobili dolores sui Anta gonistidalle.
dit, et victz sic a dolore amor, quia coeli super:
tis et erigere indignis videri potuisset: fessila ca:
tu validior redire quam pignā de dolore multo
set. Sed quanto tibi Bone seduo sanguinis profluvio
sdc stetit victoria. Enimis ngram eo cubita nōi bone
Philantope, nobis benignam quia nostris salutis gar:
tam de dolore virona. Infelix ego vates virona dūi
vinitus certaminis dicere debuissem, Jam enim
cum amantul discipulorum oculi graui somno pre:
munt, in amoris nostri remiud' phibea vniquāt vi:
gilare vrbis orra. Jam barbarz ex Amoris castis
transfuga clapiul furori cecinit, et nonos dolores
satellites, tridgeras ex tuo funas incamgu pro:
duit. Quo quo vinitis hucipigi tenebroses, loci nu:
mū. com, si ardente amore nostri Deus ad facit x.
quinnis insani dum lucerna accendit si solem in:
uestigant. Surgit ad rotul certamen adoz noster
effert ex cepitq' sospites ad Sothi ingressu offu:
osq' prope d'x. Obngesit ad conspectu lenitans bar:
barus, et ab eius penis amoris flamma veluti adusta
retrotra carit. Heu seu misera vinas quid plone
noa Sabuit in quam caperet. O deplorandū casum
a quo ipse fibrons Dux ad deprensū vni vilitas
pum nostrū apurget. Errant conspecta manue
trud me furoris Duce' crudelitanis pēnitet. Penāse
o rosculo factz pacem osculi prodūro penitūgae:
cedit. At non Soth len in benecolendū figno ani:

num. ut tanto gravius amorem velneret amoris
 armis ad orem abant. Et patris mansueti sume
 P. M. imo beneficii virtutem cadaveri tradidit
 o quam amara cogitatio tuis fauor dulcedinis melli:
 n. sume P. M. disponis. Fortasse effera doloris sa:
 cellites ferant loco vehem. Coniis in agni manpu:
 n. sumum emissi protervosa mansuetudine delum:
 n. sentare deducant. Ne miseris! Effera, vel ab
 ipsa benevolentia sentas. Jam ex amore nostro evoca:
 uerat dolorem herfidg prodero, et ecce osculo Soc
 veluti signo dato furor etiam vincula exproat. Ad
 quid incare furor ferres libertati intentas; tenen
 amor metiq non potest quam amoris vinculis. Patit
 tamen liber amor vel in ipsis vinculis funibus ad:
 stringi, raptas ad romanam Urbem Sumantaz. S.
 nequistan sistat integritas et rea quide sed nimis in
 nos amoris. Ut ad And inquisivim duquis tribunal
 reuincis post tergum manuq libertatis vindex conpr:
 rit. mox furori debuit cedere consilium. Tangant
 interea infulan Poetis in affigendis calumniis
 quas tamen vno huculm sume refutat h. lenis. Et
 cum veritatem vocem Dei nomen expressit ut fili
 glausum veritatem debitum victrix falsitas excu:
 taret ferro manus quod vigeat duridorem in vuln
 omnis pulcherrimum salinul tanta impigit
 ammaritare ut candida forma illa planeq lactea
 faies propnd suffusa colore erubuit. Habes
 Quide sume Dilantione Sabes Inpulatorel sentu:
 ad crudelitatis manum. In Soc enim coloris calpo

Alapd pugnas tepera est et geminos vulgry ni
soles in occasu subuandos mox ex impudens formo
ae euectata ruber unio luet. Quid pinnusquid fiet
exere obseruo diurna illa vultz tui ludon, et offu:
sas candido menti tenebras dispipa. Euculare mi:
usqum totz ocumbas Sereni pinnos oculorum, hio:
vltm radus in montus tunc est vertice Penns et il:
lum Syemis rigorem quod timoris gelu ad ardentis
pudnas Penns inueatit di spothu. Nam ate respici
congi est. Respicit Dny Penns. Aud it: percussit
nouz Moyses salutan oculorum pinnos vlti: du
nifama Petra et fluente deoit lacrymans. Pe:
ctonis glancem Flammez Jesu timor du aspicio
resoluit. Omiram amoris nostri efficacit p hii
guta amoris sela in soe pectz meuz repudita
his fngore seu nimis constructum graulaze
Quilmsime amor osi vel aru cu oculo vult
in glacialem peionis meuz Syeme defigens! At me m:
ferum! oculatum nolens Deum, cetera nequitia diuina:
sumul vultum velo interposita detegit, ne in illo vere:
candido speculo sua reluceret impudentia. Pudet pudet
vltis ferale illam noctem in lucem profere, quod luci
ini quisime illuist, quidem et che redeunt spectra cu:
la tude huius nocturnis iniquora. Petra Sens ad eos qui
ad sue dum in tenebris sedent orto iam sole diuina forme
Psi lamrore es furia vicima imolans ad saconoko
rapens. Mox a sacro ad profanum detruiss fous
vltisqz du ex, ab Herode timida c'siamroe mo p'i can:
didary induens. Quam patent atrata in nullo ami:

et aliter.

tu Herodis inter odia! o sapit quale nos amas ista
 mihi insania, et Sacteny quidem dedisse fabulam lu-
 dio Herodis videri potest, nam Pistor in ipsa temer-
 ita crudelis, ut colunt Tragedia muscandis aperi am-
 noim inuicem faciat, eum in atrium t'hearum lingua amons in
 nos amplissimum produm debet. Legat, sic et rigido marmori
 adstringis rudoq, ex sua tamet coopey modestia Dig. &
 amos mi pudice, qui nulla re magis quam unitate vulne-
 raris. Quam h' sic prouent' dolord cumulu, cum im-
 pudent' n'imi' exomis repetitio oculans ractu, suam sen-
 rent' recurrendal. O sidera fente fulmine scelerum
 uinice, saxas hic p'p'm d'exteris, p'ig'na ab ea ca-
 audians verbeul' fulmina. En vindictam caardescunt
 fulmina, nisi a suo done iam opin' mere dicerent.
 P'ns dolor iam querantur. Sapp'ul' uti omnia curul.
 sonant, iam post gladiationem in bono p'uital' ruent'
 nauumacham f'uat' dudis ludit. Delecta uul' sumaris
 oculis h'ethudum. Sed sis tamet' uel ex eo picandul.
 Quidit' in ipsis uulnibus, vulnon recent' loq, ut in suo
 sanguine naufragium f'uat' M'ans Imp'ccato' inter-
 dit. Electat' tamen ex rubro hoc mari, quamuis d'ge'or-
 n'q' ex deuota coelorum uirtu. Asp'uege iam tuo trates
 tus amore amor' Diuine, post dem'etos in parandul' t'ha-
 tro dolores ad coronal' perige, sed quam p'uita' in tuos dolores
 militans lucina sonent' e' d'uncto' cortexur. Et h'ac
 quidem redim'it' dolord' uictor amor' noster, plane sperne
 amitt' ut h'od in somne' epul' n' ab ipis quide'
 spectantium oculis inuenant' potuisset h'ul' uel' orul.
 nerum congenei Pistor hoc lemna aduic' per Ecce
 Homo, ne sic quidem Humanitad' agnoscat' crudeli.

tas cum sanguisugam Barabam Somni Deo pro:
fert et ad nonum qui vulnus erat lanuena Samos, noster
deponit. Et quidem pro dolor! omnium dolorum Ep:
kome. Ceratis tibi profert, et in dæe coronata viti:
ma in monte molanda motra bit. Tam dolorum Rex et im:
perator in t'rono conscensus in terra ping pueritans.
Alia apico in coele sublimis in amicos occidit Rex
amoris Divini primas extendit mang. Accurre in aullas
Divini sumi Philantropi mi mortalis accurre ad p'adi:
gum sui ipsig Deum! Sed et tarem in amicos parrien:
tem. Audi Matrem discipulo, Regnum Latoni, spi:
ritum Patm se totum nec transensit saluti d'icno te:
stamento. Tibi vero quid dumeratum auctisims, nil nisi
amplam divinis patiensis suppellectilem, cumca re senat
Sane, ita a se in nos tran'ferre non poter fentis sibi
clavis coniungi vult. Unum tamen est quod te Phunne
rogat qui omnia tua pro quos plane in te profundis
Fatigatus Somnum amat de Deus in ipa doloris
et amoris mendre tuum petre amore. At ò ingrati si:
mum fang? amarissimum fel (quo solo mundi abundat)
dulciformis quatuor admonet. Nec sit tamen quodquam
amoris exulat, sed ex Vindictis excufate, et Induce facty
reopum Patonus, pro ingrato a quo Patem perorat, et in:
clurato carite pro vema v'is danda. Securg p'vraclul
vite et amoris obi conspiraturg ex p'unt. Ex p'raunt ò
nos in gratissimos, si hoc amoris spiritus armat amo:
rem non speremus Pergit Philantropus noster: etia
mortuus, ex a p'vto corde amoris a rec vitalam per:
fugred menti nator calorem aspirare. Oros in fel:
ces. si absque amore pro cura non asperimus. Vd

nobis

nobis torat in occasu amor, et spiritus una telluris refo-
nans, sonans expirat minas, iis terribiles quos emittis
e crucis acutis, amor nocte vitali elagat non succrauent.
Accede inquam o mortalia ad Philanthropum, et feratiae.
bona iam iam referendum. Vix quam indelebili cla-
raret, te sibi consensit cordi. Ferris ut tuus in isto
corpore sculptus amor, et amorem tuum tui sui cordis
monumentis incline. Dixi.

Oratio Allegorica De Pas- sione Domini Dni Nri

Vnum alii dolorem! Regem ego ad summum supplicium
solum euectum narrare aut lugere contendo.
Audent: Vos pro ea qua Regem prosequi fas est venerare.
ne, a fectus ei vobis recommodate. Primum igitur
gratitudinis exemplar Discipulus Icarioris qui cel-
plurimum materis animo reuolans quibus Magistro
par redderet, nullum inueniret cunctis occasibus expon-
dis quantum commoditate grati memorisq. meritis mu-
niti commodi exequeret, nulla occurreret. Princeps legi-
onum sibi similitudo factus, eum in Regem suo Edou-
a Senatu populi Ierosolimitani accipi, et a milibus igno-
tus ad Sceptra rapi hac orationis materie contendit. At-
tendite militis pro quo Dux Pring vestros basio suffragi-
bos eundem et vos concordibus omnium calceatis con-
prebendite, commutate, ad Sceptra dolorem tražite.
Quo miles sermone permotus sinistra Olyreo agitat

lateri ensam subleget, vinctilibus cingit, suffragii Sa:
cies ornat, p[re]cedet Dux coloris Comitatus, r[ati]o fusi:
bus abundantis, trictos manu caurones gestans omni
demig armou[rum] genere armata. Cum vero in Soris
sextum fuisset miram e Principis vultu erumpit Marias
cum omnes tumualtem Exercitus solo temi aspe:
ctu in terram procederent. Regem veneratum Eurs
tum electon seofido animo, Principis Maximi mari:
statem edespicientis? quid enim hinc Tribunalum fa:
stigio, et alog aspirionis mysterio augustidretinet Somael
Accedit tamen Regem propius suffragator con ungit,
amara ponis basia dulilibus in labris. Videntes uo:
mitum laterud, satim ut gratia imostend a p[ro] Reges
polleret, partim vt Ducis mandatum exequerent, In:
cis multonibus visuentis eundem Regem saluant p:
lutatum cingunt, cinctum nexilibus suffragiis conun:
cunt, conunotum demum p[re]cedente Duce, in Re:
giam cito passu cadunt. Magna equidem celeritate et
improhisa force Abdolondemur in Regis dignitatis
gradum, ex Soris receptum ab Sistonis abelunus.
Denum tamen notum inter Regem et illud discrimen,
longum intercedit. Ille enim multante exercitu Duce
ad scepra lente euocat, Sic ipso Duce p[ro]uocente sum:
mo impetu ad Regis dignitatis fastigiu[m] rapit. Ille ma:
gro tum Sorore in Solium postea regnans euegit.
Hic maiore Soris veneratione dignus imperio illuden:
sus admonet. Ille vix ad motus a ditonibus apud A:
lexandum vt ad moueret, in ius vocat. Hic in qu:
huo Sudorum concilio statutus vnammi entim
Pontificum

Pontificum consensu. Seno Regali doloꝝum profuere.
 vnde conset. Ille responsis prudentes. Summo Regi datu
 pronuntius plunius standus. Sic non Prohibuarum
 tanta modo profectura. post auditum sermones verum trul.
 piali quodq; ves timentu ad Herode ex more condecorando
 iudicat. cum eum non sordidatum non quidstoso Sathu
 indutum, sed candido ornatum amictu, summo p̄d̄ni
 magna pompa magno apparatu plunibus comitan.
 tribus satellitibus misit. Mandatis enim v̄endi v̄sibily
 religio fuit, n̄tequam iis qui vel consulari potestate
 insignes vel dequatum candidati habereent. Quis igit
 Herodes candida toga v̄suis, nisi quod eum non consula.
 ni duntaxat potestate impensio proficiendum, non omnis no.
 do consula permisit, neg. Quis lapsato tantu caluho
 scerms admordendum intaret. Verum ab omnibus Con.
 sultibus P̄s̄toribus totius deniq; Regni, corse su, ad
 Regiam amplius inens mentis euellerens uduarunt,
 et candidissimo candidato, candidissimo caluho, can.
 didissime nimirum candidata toga suffragat. Num
 vero ceteri inquam candidis excedere caluho, minime
 impudens Pontifex etiam laudis aduersq; eum sif.
 Fragatores, et caluhoꝝum multitudinē denictus resimen
 dulens volens caperet admisit et suscepit. Ad commu.
 ne enim bonum destituit quoniam eiusmodi v̄o inuolun.
 tat eorum salute eligi. qui v̄ng pro omnibus v̄nter doloꝝis
 regnatis. Venit enim v̄o s̄c̄i Leonis P̄b̄licy ad
 s̄rtum qui interrogatis quid int̄eret v̄nter d̄m̄d̄p̄el
 et populum ad Despectu. Quod v̄nter v̄um et omnia.
 Omnes enim s̄d̄d̄ḡi v̄um Principem spectans v̄m̄s
 v̄o p̄nc̄ps om̄m̄s m̄res legedq; p̄son sit. Reḡon.

tiplem dubio procul latuerat ad mo Principe omniū
Civium necē vitamq̄ dependere in uno Regis animo
reperi uno cunctos p̄ctore includo cum bonum quicquid
pro communi utilitate tuenda qui maxima potē-
tētia potētia eligi suaderet. Sic enim commūni o-
mnium consensu et concenno. Sed decretū electio
nam longo temporis intervallo honorē Regum p̄d-
stolari potuit nūm candidatus dū muerere. Nacta ac-
currit cadens candidam togam induit, corpus Regum
nullis unquam maculis inquinatum nulla labe contami-
natum, benevendiū sua iam correctum, nouo sago contegit
purpuram sumens iniicit, publice eandem coronatū.
Omnia ex maeris fama videm veloci motu percipit, nemo
ciuitatem peruadit, mox per plateas sed vicos p̄stre-
pit **REGEM PROCLAMAVIT**. Sic conuulsus
Legiones conueniunt exercitus etiam demissis reuocant.
Extenturmatim defluunt. Intuunt P̄ctidīs palatium
obscident, ciues ad inusitata Regis noui coronationem
properant: Equites arcem P̄cti petunt, Sini iuuenus
in cubiculum congregata exstir: illinc sedes Maesta-
te venerandi Sedibz maeriosa occupant: Hinc Erato-
res et morum et corporis grauitate inuigēs Subsellis mpor-
t, illinc Antifēles et P̄ctides sellis curulis fulbi
conspiciunt. Extruunt in medio aditū, trāto quadam
condendū cui sellas curulis imparta. Mox hoc
scandit, comitat miles eundemq̄ Sedi superponit. Acci-
dunt demig p̄cipui Quisq̄ coronam longe auro pre-
tiosiorē ferentes quam fonti imprimunt, ut Daddosul
Rex vere adoret. Honorū vestigiis Centuriones inspi-
sunt qui maerō cum reuerentia, flexis eam po-
p̄ctibus

plitibus, sceptrum non e ligno aut eboze fabricatum sed
 noua ingenii solertia reperiunt coronato porrigunt, nil
 clementia forma manū recusante. Quae per hanc impuro
 quamuis ore, impuram gratulationem promittent con-
 spectu submoueri his uisib. aliquem re aditum prohibuit?
 aut an conuentu Maximo dicitur plebem a se
 repulsi: nequaquam seu cuius aures ex sibiur maxim a
 eadem tem oruuerorum iditua, att amon non minore
 inuisis animum gaudio occupatum opinor, cum sen-
 tentia tribus Senatus consensu promulgari auderunt
 RESM mox populi spectaculo ex sibiendum, promulgari
 audierint RESM mox populi spectaculo ex sibiendum
 Nec mox conuentu co sibiur indux: ordo centuri omibz
 demandat. Tribunis et oribus gloriosus ante curia con-
 parat significat. Magis in tronis dolent expedis alijs
 ut Rex Trojana inuicta ornamento, eo quod honor
 et dignitas non tam mores (ut uulgo solit) uerum fa-
 cilem corpusq mutauerit. Non ei ceterum ista, nunc
 nunc Regni caris mæsta, oculi ante facies, nunc sibi-
 cio stupore grauat, gens quorundam nitentes, nunc
 squatibus, Supercilha ad gaudia composita, nunc af-
 fluta in eboze ni sibi Regem sibi conuestrent, in-
 suere uulgo potuerunt. Cogitate dicit: In temporis
 quodam quod sibi nunc dolonibus uacaret, ei sibiur
 coelictum, eam modo a tribunas amez, modo a senciurio:
 nibus ante palatium exubantibus de negotijs dubijs con-
 deliter liqueret modo a mihrantibus sibiur fauore
 quid situribus clausu manuum faciei impetratibus exuta:
 uent. Facit tandem tempus quo an publicum de.

Secundat et solum sedem suam setat. Primum
ipse agmen militū vndiq; animas occupat in praximo
Tribuni cretus in altam gladiis raptus legunt quos
equester comitatus ad. Princeps Lenaxus et, Pontif:
ces incredibili diuinitate, a peris tota comitante fuita.
te gromeri lenaxo. Equis vero inuistatus quos trul:
pus inuistatum raptis solus, num tubarum raptis raptis
per strepit omibus hoc Regibus commune. An in genit
fragore de omnis bellid bellid macdind sordendum sordid
in quos alii solum solum. Antortenta pulueris fra:
gore raptis nec id a moe communi alienid est.
An capiti femis catenis constructi, in campum e tem:
bis et gladiis educunt. Id barbariestate abueue:
runt tam in solum regnandi modum manu raptis decet
trumpis. Per id igitur in raptis in raptis, ferrea
marmora raptis, telis raptis raptis raptis. Raptis
eclipsam raptis. Luna raptis raptis raptis,
raptis templi raptis, raptis e raptis raptis
eunt, omnia deniq; quid ambem terra ped comple:
ctit, versa raptis sunt. Fluctantis ad venerationem
namid solum testimonia sunt ad venerationem raptis
eo quod venerationem enim in tam crudeli raptis.
in quo vna omnia maleficia et scelera committit. C.
De Regem miserandum Dolorem Lemator ab is
quod Lemabas pœri raptis. Regem tamen. Raptis
enim dolor est cui non impones raptis raptis non
quidem ut raptis facias in te raptis De et mo.
Lemabas raptis sine modo raptis
Abis ut te solis raptis raptis raptis raptis.

Patero.

Patere quomodo vis non pro te gaudebimus ad quod
 vis non tenet in doloris regno patrem, debemus.

ORATIO DE PASSIO NE Christi Domini et p. Tertium Spinea Coronatione

Dum innocentissimi Albertonis Nri infandos cruciatus
 duram necem recensere aggredior, nescio Auditores Ornaty
 Sims. unde nam inchoare debeam funestam senem. Non
 ab initio et luctuosa origine; nam adeo immensum est
 huius calamitatis mare; ut nulla ars et industria Speas.
 vel ad dimidium unquam perueniendi, lasca et ruged
 gemedundd mananti by Spuris execrans, elementa om-
 nia confusis viribus, horrescunt universa natura con-
 cutit, fremet ac indignatur. Harebo igit in medio,
 ut hic aliquam de extremis coniecturam colligere,
 vobisq; aperime liceat; Sed et hic extremum omnig
 clade atrox Christi afflictissimi obitus exitum,
 nam etsi hic Deo dimineii infami quidem, at
 non nihil forte se proficua indulgeas quies et
 crudelitas ad vocosam quandam hilaritatem

composita glausibus amenis otiosa respiret, et si omnia
festivo risu et ludibryis personent, et coronato frontibus
mascinus Regi inter militares cateruos condenti applau-
dant. In hac tamen quiete inter hos glausy heri. quia
Conditor noster supra modum consumit, ac enecatur.
Jam enim hi flucty dolorum ad supremum illius
vsq; verticem ascendunt, iam ipsu hactenus quantula
cunq; securitate potitum, caput misere tandem
demergit. Cogamus altam en vel inuitos oculos ad
contemplandum propius hoc tam desperatum. Hi
nostri naufragum; et cum lachryis intueamur
quomodo in eo derelicty videri inter circumstantias,
ndq; et turbina emriat. Adesto o Finiste pro
conatur, opemq; qua ipse in medio sponte destitu-
tus exitio ingemiscit, nostris saltem indulge
gemitibus.

Postq; a ferali columna cumenty
et totus flagitys conusy sty noster diam poty
sti cadaver redue in stonis abis herit: quoniam
primo actu comedia transacto ad ludibria in:
ter ludia, lepidosq; iocos, seniles humana huiq;
latahs scind luentris auuertit. Ergo collo-
cay actor noster in regalis solo, et si pat vndiq;
ludibundis in specem reuerentis obortib; imponit

nit, nouum et insolitū sacro vestiti Diadema spue
 um tradit, sceptrum regali dextera arundinem &
 sceptrum! O regale Solum! O Diadema! quid de
 te dicam & honos imperatorise, quibz te lacrymis
 prosequar. Hoc ne Regnum apud nos caelestibz can-
 ditatus per tres supra triginta annos promerit!
 Adhuc ne dignitas post tantam solitudinem collo-
 cata est ambibitio ei competitio! O dignitas
 (non desotam attenti et raris exclamare quisti-
 bus) quorsum hunc nouum inauguratum Regem
 deprimis potius quam euehis, ades infesta tot acu-
 bers spiritus diuino vertici validis celorum crudeliter
 vocantibus ictibus immergunt, ut profectis quibus in
 gimus cerebri lateras descenderint. Tum caput
 emiciens nutare oculi funereo spua flore luctare,
 Ovaries inuentam quandam coagmentabi mista,
 totum caput et sacratissima facies in sanguine
 mergi; ille potens celi ac terra cuiusq; Actus
 sub spinis miserum languere tantisq; non nisi
 sanguinibus et mixtis cum deudis Enore suam
 calamitatem posteris monstrare ceruicibus. Quis
 iam ages Messissime JEM sic fatigante sub

Spino capite? se serone deficientes artus exchilata
re nefas! nam mortiferum languor operum profer
nit. Proximum tamen ad capessendum quietem
non licet, nam arcto nexu circumplexa frontem et
tempora lacervata vapores, vel leuissimo terrore attractu
nouis vulnera exulcerabunt doloribus. Oportet ergo
in vacuo vere se enecatam nutare caput. Heu
caput! Venerandissimum! hinc ane ista tot for
tissimis trophæis promissa? talesne rarij
sanctissimam illam aeternam sapientiam decorans
facem? Adhuc omnia et honores publicum illud
rerum omnium Parentem et conditorem decebant.
O Caput beneficentissimum! cur te tot diuinis apud
ingratissimam progeniem tuam insensisti. Tu
ab aeterno omnia nobis comoda et utilitates
proindebas, et nos te inuidita laniamus inu
tie. Tu dies noctesq; pro nostra salute et inco
luntate solutus eras. Et nos tibi ante mortem
vitam eripimus. Tu sapientissima inuentione
nouas et nouas in momenta singula bene
faciunt reperis artes, et scilicet nostrum ingenio
Tu pro te fabricat pendenda tormenta. Non

Nonne satis gurgerebanis tot circa nos inquietis
 Curo ac solitudinibus, cum adhuc his Jentibus gun-
 geris. Nonne satis tot assiduis pro nostra incolu-
 mitate sapatus est vigilis. Cui nunc insuper tam
 somnibus curatiibus fatigaris. Non tibi misere-
 ros nos? non talibus frondibus et seris frons se
 coronari meruit. Omnes lauri triumphales, omnes
 gemmas et pretiosa metalla decora ipsius esse me-
 merunt. Non sis seipsum o dilecte floscule diligendus
 eras. Quid vero interea somnatoris feceris infamibus spr-
 nis obutus recogitat! O si fas esset illud acru-
 num sapientis domicalius per se vulnere intro-
 spicere. Nisi me coniectura fallit, sis illius cogi-
 tationes, et tacitas voces videre mihi visceribus
 populari mei, eum in suis Patrem venerans, sac Sum-
 mitate sospes in temis mortali sum, Deus excipio, in
 meum caput in meam perniciem, terram sane ad
 spinas et tubulos damnaueram! Seu qual acerbis
 sensu ipse nunc maledictionem meam de te. O
 infelix somnium tu me sis spinis somnoscere fe-
 cisti, ne tu ore bellis homo in mortalis victima
 iustitiam meo cadere capite meo in sis venibus sibi.
 Tam nisi impius animus tuus proditor esse desisistis
 in hoc tui diu teatro morior. Ne similes tamen o spi-
 li ad spinosum Patrem accedere, et si mihi nimis
 duri sint tamen faciam molles, et in meo sanguine
 mactataque suis ferri aculeos. Et tu quid ad sibi o dera
 mortali iniquitate et effera rabie meos fossasse

ciatis induare videnda. Infelix ego ex probasum tel.
luis Sumand germen dedecq et pectus orserit
plurimum. Que in luce in lucem abominanda no:
tuas eum contaminatae pro Di nunc vere multatura terra
quod me parturit maledice tamen ipse natas sub me sis
a culis in merum conditor armavit seu vlti fil quod som:
tem per suam am egrominial procos, quod cerebri som:
ribus infaustus delibo. Vixit me mille in condra
in medium redeqissent enere, vna e terra procul pella:
lante in mima cum quodiam gela aut letalis dens ab:
sumpisset? luet nunc (a fluit) sine vno? Procos, cur
nunc in nio creaturis omnibus frondes med, in his ve:
nerando vertice in volumes somescunt? cur ceu inno:
xid languini, et a cerebro tuo tam ondelitoe et tam
indone in natant, seu annue salis vt sas eferatoul
Somnu dexteras, sic tu culentoul pante dard caput,
vultq euentare hieat. Dicant salis per me lacertari eu:
Secere, si tanta Mare pas tua nullal in fellens reuendat elect
Oinfanda genit Sumand abiles? o into lrrabilis ex:
ordenata vti rationis compos si tamen compos duen:
ca es mortalis impretis, quosum me onlibara tua
adeqit in manitas. Tu me fuisse aut Sed fuisse in:
duasti reuleis tu tanto faroe in inno central flure
dovisi. Sed etsi nunc mentas in te ex enere lani:
genas noe hnae? tenet in filp ducis in condraoul
auonaliu stagnis sentet tandem concie nra tua
perennes longiq duras auleoul meoul moqy. His
di naturam Enret sua Sumandq? dural exenore vo:
ribus

aibus. Excoraxq; taciteq; nunc exerat, pona aut
 ut brevia sentas nōdet oblectatq; tam fundito cum pes
 Rego nōdibus. Neccid quid nāto effenaras das men:
 tes animosq; exacerbatbit ē doc pectra culul non
 exacerbāt, quā calomias ex dīs pccōnibus gemitū
 eliciet. Sām potēunt ē tartarū supphūi (soluptatē
 capessere, si dōc mandata conciatūm Enōi coronariā.
 tūctus vel inuictos oculos pectoraq; non exulcerat.
 Obuato extremis doloribus. Sematōis nostri capite
 labant eo deficiunt, reliqua quoq; membra prostrata cor
 poris arie ruunt, facie in perniciosū animū in honore dūmā:
 hū noli tamen triumphare o dīas impietas quod sane tan
 tā clade profere tens; atq; debilitauis arcom? Dum illas
 spūis condūda; tūi Enōi temificā et inaccessibiles facis:
 dum tot profundis fessis subuertere conaris tū ipse in ea
 precipitans. dūm Somidas regnes suora vernice. Si
 accumulās firmatq; in cerebro vulgūibus subūsta:
 biliores reddis. Plasti in tua scelera vindictis peruenis
 in nos Patris oppressū fauon in dūe euevram sedem nūd:
 ficas et certe nidum sic reuera quendam Audis: in
 Soc Divino capite videre mīdā vides, sed quid voluons
 tam aspemū ē spūis fabricauit nidum? Non anima
 tanto prore empta caelo per Soc caput inuictum qd nos:
 verēt tam delicatū vōte. Sed ematōe ficas fauore dedū:
 cit pponas in ē tantū spūis conuertit ut illū extra
 omnem dolacē illū idq; quies cant.

Handwritten signature or scribble in cursive script, possibly reading "Schmidt" or similar.

Orationes Salutatoria

Oratio qua Salutat Summo Pontifice Urbano 8

Ingenus hic fulgor cœlestis nobis obortus, Patre beatissime perstrin-
 get oculos, nisi maiestatem suam Urbinitate cumulatum tempe-
 renes, ipse nobis ad quos hodie humanissime salutandos, non ma-
 gis de via quam de maiestate deflectisti redijt ut inde non
 gravate ad notum Gregorianum sapientis statum quod a primis annis
 palmarum enim ingenio decessisti. Invenit opinor salutarium
 unquam tibi prima eloquentiæ mella cœlestia plane dona ele-
 gantissimi et nunc seruet honores sedem eius venabatur impio-
 rum adventu isto sedem plane batant. Hic quid imple-
 visti tecta, in gratia tui signati reliquos erant nobis teneli
 loco, quod a gregorio olim constructum, ab Urbano hodie conse-
 cratum, post hæc reliquos et ipsi venerabimus, et edifica-
 ent facti veneriam anni consequentes, audientia et nobis non
 sine aliquo invidio moris potest hæc Allynandis tecta
 Astram illa sub gortur sedem hic maiestatem ornantur quam
 de cœlo trahit spectanda fovendam nobis submissis, hic nos
 humanissime Pontificem Gregorianos factos tua humanita-
 te complacimus. Hinc diam et christi in via occurrentes
 et christi vicary ad nos de via duerentes gemina gra-
 tulatione felicitum nona semper ad posterum Galatiae
 transmittent. Salutatio Legis.

Reverentissime huic maiestati hinc fulgor quem non magis
 in dubio quam mentibus nostris infundisti, ita in se omnium
 oculos animosque conuertit ut nihil tibi orienti debeamus
 Rex Reverentissime. Vastis oratio enim compassiva

quo in quo tetig Regni fortunam legimus; recreata pe-
cunia, quod sit quod hilantati amplius addi posse arti-
fuerit. Sive enim constans Regis felicitas, quempiam
delectat, Sive hostium Patris terror omnia hinc velut in com-
pendio accipimus cum Serenissimam Tuam Regis d' Mare/tra
Eam integris firmisq; vinctis inuisentem contemplantur.
Continent fauorem Superi ut quem nunc sospitem et in colu-
men tibi aspiciam cum fortunatissimum in uictis diminuat. S.
cula omnia attestent. hinc nos vni ueris concordia
votis vouerunt nostri enim vel maxime interest, ut
hinc omnia maiora Superi tibi largiantur, effecti enim
beneficis tuis ut nulla nobis fortuna gratior sit quam tua,
nulla stabilior quam ea, quam in te redudentem, eandem
in nos demanantem suspiciam. Quid enim innumera
beneficiorum tuorum monumenta commemorare cum magna
sint quam ut longissimo tempore defuissent, omnia
tamen — in mentem redeant, cor ubiq; quo felicis
in desideratissimo conspectu tuo Regali legi possunt
et legunt. Quare te Regis felicissime Superi dentis
quo meritis augeant, felicitatem quam occupas confer-
rent, fortunam quam detulerunt approbent ut desideria
tua prospera id est Te quoz d'culo digna co-
mitent. **Salutatio Principis**
Floriatq; est olim Romanus Imperator humeris

se Italia ab caelo in patriam se repererat, *Ps* Ille
 Tanto illi gloriosius hoc Vehiculum, quam si triumphali curru,
 aut Elephantis cum Pompeio, aut Ceruis cum Lucilio, aut Leonibus
 cum Antonio, aut denique cum illo cuius mihi notior arro-
 gantia quam nomen, unctis ad currum quadringis Le-
 gibus in Capitolium veheret. Modestior tamen tu rariore pom-
 pa apparatus urbem istam ingressus es, nam quocumque
 progredieris non humens te sicut populares sui Gul-
 lium, aut officiosos manibus sicut Imperatorem Romam
 tenerum, verum animis et oculis gefaturus. Occupasti
 amore tui non hospitales magis domos, quam animas,
 et licet portasse a conspectu nostro adpig abesse
 debetis, a mentibus certe nostris repelli non pote-
 ris. Nimirum ut olim fama est translata in auream
 Laviniam Dentoris vultu Polesleu Eniagen gesto-
 re protulisse, ita nos omnem tui imaginem quo-
 cumque te hospes conferres, non obliuiscis imo etiam
 animis vocabasque referemus Dicit.

Te quoties laudo, nil mentior, at nec adulator.
Laudis nulla capit plusve minusve capit.
Non queris, si laude licet dignissima, laude.
Est inter laudes hinc prope summa bias.

Principium Dei ipsi: in principio Deo ipse
Et post principium: principisq; Princip
Principium sine principio est. A principio isto.
Principium capiunt omnia principia.

Sunt duo noscendi, duo sunt mihi semper amandi
Numen et ipse ego: numen et alter ego.

Felicem vitam vis vivere? spernit vitam
Vivit enim misere cui sua vita placet.

Longius quis non optet tibi Nestoris annos
Vota sunt datam qualia vulgus iners
Annus non annos tibi plures opto, sed annus
Hic, mea si valeant vota, Platonis erit
Acage parva mei hinc nunc secula censq;
Hec quae sunt, sed quae suscipe mente data.

Ad quod Joannes plures hic sufficit unus
Dum modo non unum sed plures viscent annos.

ORATIVNCVLÆ

VARIÆ. Oratio Salutatio: Benefactori

In serenis frontibus hilares animorum leguntur senia
 Illud &c. Hoc scilicet in campo se se explicat gau:
 dium, cum Heroi per omnia magno iubet obviam venire.
 Nam quemadmodum hic mente vultu affectu prodit quam
 bene velut Patria quantum à privatis recedat mentem
 intervallo, sic letitia gestibus nostris indita premi potest,
 opprimi non potest. Erumpit in vultum, totumq; homi:
 nis implet gaudium animum exceptura quos amat. Qu
 tum de Regia mercans honorem docent fastigia su
 tenturq; rarum citiq; pervenisse quo Tu ne Divis addi
 cta salutibus in unam patereq; si tardius ascende
 ret. Igitur quocumq; loci consistunt ardua, tu dunge
 nium, deatentat prudentia mitti debent ut difficul
 tatem operis aggrediantur donec ea pugnent. Ad clam
 Tibi pro eo gratia par est affectu Nostra corona omnium
 gratulata, illud unice continet ut de viis aduenta ac
 Presentia hodie letata, ea eundem felicis successu in
 numerata semper numeret solatia D. X. B.

Alia brevis Benefactori.
 Tu lucis exortum Tyros dulci modulamine salutant

volucres. Sic ego Te M.D. salutis et tibi iure merito
felicitate frustaque omnia clamo. Teum interim saluta-
tury gratia, ut Te per longissimam annorum seriem
meolumen servet.

Aliud exemplum

Enarrare non possum quoniam tuo felicissimo adventu
summo peregrinitate sum M.D.X. Nichil enim ampli-
us habeo quod desiderem, nisi Te salutem ac inco-
lumen videam. Incolitas enim Tua nihil aliud mi-
hi quam felicitas est, quam si diuturnam spectare
vo, neminem me beatorem iudicabo. Vixit igitur quoniam
deutissime in Emolumentum Ecclesiae Praesentium
Patris Decus Familiae, et me humillimum clientem,
in tuo amore et gratia ad obsequia conserva.

Aliud

Taudeo medullis de prospera Te in incolitate, et quae
nammodum eadem votis meis in exoptato tuo adventu subscep-
isse, et ita, ut hanc meam Patriam secundissimum tuis
necessitatibus vigilem benignissime perpetuet rolo

Aliud ad affectu

Taudeo mihi Te quam in Gordys semper circumdali-
ctum in oculis ferre inuicem esse.
Agebant illi orgies caubas. Et Te deprehendere va-
lerent quem in coram iucundissime contemplant, et beatissi-
me perficiunt.

Faveat aether votis meis et Dⁱ Incolumitatem meo fa-
ciant laetitia, meam vero laetitiam sed prosperitatis velint
suspendianam. Inulter Veinacula lingua potes.

Item ab affectu amoris. Pondus meum, amor meus, sed iam
eandem centrum attingit, postquam in Tuo ad quem nunquam
non collabat complexu requiescat. Item Spei
Metam Votum meorum attingi dum tenuolumen deuenirem
tunc

Exemplum

Omni ex oculis meis meritis caliginem diffusisti, ex
quo optatissima Tuae Praesentia domum meam serenasti.
Faveat aether ut qua nos illustrat serenitate, eandem in
nobis successu in omnem propaget serenitatem.

In responsionibus Exemplum

Ego vixissem de prospera Dⁱ Incolumitate gaudere
et pro singulari in me immentu propensione gratias
agere, optando ut quae vota prome dignata est eandem
cum favore damnetur.

Responsionis ab occursum indignato exemplum

Deatro me egressu pede autumo, dum spero opinionem
meam voti damnatus in Dⁱ Invidi. Cui ut omnem ap-
precor faustitatem, ita me prouid ad quibus animo
et corpore demitto obsequia.

Responso

Præter opinionem in me Dⁱ Inuidere non potuit, cui effu-
sus in vitium affectu, excubiæ sunt amicum Stolantes. Tri-
nam qua à Dⁱ excipior humanitate eandem obsequijs meo

testificari possum me Tuis Domi mancipationem.

Si post dignitatem salutes.

Celestina mihi hodie canendum venit quando Necajupera
bis ad deicibus dignitatum fluctibus placatissima in colu
nutatis malata serri conspicio. Fortunent opera ut
in eadem summissus fauonys tam diu proceuris
quid ad optatu Nestoreos annos diuinitatis potum appelles.

Aluo

Fauonium nunquam sumrorem penclitatus sum, qua
te amicum aspirantem. In medra licet dignitatum sem
gestate versaver tua vniq potentia Polluis instar ad in
colunitatis potum me deducit. In pro, ut me vna teure
diuina Cronda conseruet, etn atq etn voues et coopto.

Salutatums a duementem Episcopam

Fauostissimum Pontificis celestidinis Vro Tyg carig,
Glustilob rarys vniuersa Patria illustrata est, ad Vni
Monastery ~~et~~ reseratum regereulum, tanto potentias
amoris incendium amplifidant, quanto sticig collegit
maiestatem, Ut enim Nature magnitudinem pusillo
coarctatam compendit suspicim, ita dum dignitatem
Pontificiam, pietatem prore g diuinam, in superos
Fauorem in nos plus quam humanum et angustis
nostris cum reglum contemplamus, non possumus n
eandem euenerari profundissime. Felices
profe

profecto tuo adventu sum, quo in spem felicitatis in
 gimus, felices presentia, qua eandem conuimus, feli
 cissimi fortunatissimo regimine, quo exoptata persequi
 mus prosperitate, nullas tamen festiuorum ignium
 fidas, gaudiorum interpretes ad oculorum volupta
 tem excitamus, quod sacrum amoris ignem in ara
 cordis tui erga Imperatorem geramus. Nec tyndem fel
 gorem in seculis inuicem felicitate, nec egeant emen
 dicato fulgore gratia in totis sidera, nec gloria na
 tuo stipata Satellitio, commodatam lucem exegit.
 Non enim arcus grandi volumine ad te excipienda
 tuam, quae pectus non secus ac scenam et theatrum
 I D delectum laudibus, omnes implentur. Cui si ex
 penimentu subire dignitatis, vultu adstantium contem
 plare, in quibus eo magis germano charactere affe
 ctu nostros exortatos deprehendes, quo certiores sunt in
 lices Germanorum. Ego vero dum radios I D. susti
 nere amplius non valeo, demisso ad obsequia vultu
 sanctissimum mentis sumo Maecenati salus tui civis ~~pro~~
 immortalibus in nos gratias hinc spiritum quem a I D.
 in coram habemus, hanc vitam quam vivimus, hunc ho
 norem quo gratia visitatione amulamur eadem in ac
 ceptis perpetuo nos relicturos profiteri. Deo vobis.

Redu cem salutare

Quem Herculem in sufferendis laboribus, Atlantem in
sue colendis totiq; distinctis operibus, Lianarichum in mode
randa deumano inter ductu Regi: in remi suspensum.
eundem reducem tanq; dignissimum rerum ea communi
utilitate gestaru, publicis interpres Latina deueniamus
authorem. Conasti desideria nostra felicissimo suo
reditu, quod non tam - quam votis et applicato
nibus populi enuicti Te saluum et nobis faustum ex
hibuisti. In quo quanto magis nostra succumbit elo
quentia, tanto copiosius publicis animato gaudio,
perennem inuoluntatem, atq; sterna obsequium
perigrinati affectu noster perorat gratitudinem
Et de em est res beatissima qua oculis Te Mice
nata nostram huiusmodi iudicium qua Beneficentem dese
teram tua suauissimo gratitudinis basis anglesca
mus, qua grauitatem tuam cum socia amena
te, pueritiam in dandis uersibus, delectationem
in amouendis periculis, ceterumq; uirtutum tuarum
quibus in facie Regi Glouasti primum uisum.
Triumphans igitur ea Latina, quam uincimus nos
trum fortis fide legere et colligere ualeat. Gra
tulamus ea animi alacritate etiam uobis Nris sub
scriptis, ut quem redeuntem saluum ac fortuna

tum salutamus, cum in prospera ventura in prospera,
 atque ad maiora tunc et honorum incrementa prodeat
 ut amare et de venerari liceat unanimes benignis
 inam dumer nunquam non implebitur sumus,

Alia

Solertes animorum curis propter desideriorum pos-
 sessione satis factum esse ugens et gratulamini, et isti
 ad argumentum est M. D. Hec haudquaquam in por-
 tu malitiam perditionis exegit, nec colorem instantis
 manipali nisi in nepte colligit. Nec Agantheta
 citis quam prostrato hoste triumphat. Excitant
 quippe ~~lactantia~~ vota ^{et} animos, et herentibus in
 huius spei et rei nunquam plenam frontis indulgent
 uerentiam. Ecce uerit desideria mea hodie for-
 tunatissime tuas coronat nitenti, dum intensa post
 votorum suscipia sospitem et incolamem te nobis
 explicat. Tunc enim flagellatis longo desideriorum
 illo oculis, tanto amore exoritur, quanto proditioni
 absentia omnium nostrum iri tati perconia. Quid
 ni desideria in huius uerum! Quam in festis
 affectu exurgat applausu, quid in cor in gesticulis ani-
 mi fugidia erumpat, dum uotis petiti nostris, non tam
 uelut lanti, quam toto affectu sine latere exurgimus.

Salutatio Aclm In di Pns Prouincialis

Quanta sit nostrum omnium tuo ex auentu laetitia.
ne aperire quidem possumus, obstat eadem ipsa qua
ipsam sepe per laetiam magnitudo, et nostra in Te vere
ratio. Praeses Religio. Sime. Ad eo fortunatq; hic tu:
us aduentus animos afficit nostros, ut non nisi gesti:
entium instineant mentium tuo conspectu et eloquio ortari poss:
sit animorum faciem et statum et ipso omnis lege vestitum
lo qui numerosa gestientia si geris serena, quam pes
tibus vociq; accepimus, suspirium virtutis tuae fortata
digni et dignitate eminentia qui ad nos summanter in:
clunasti, qui nondum ad statum aetate excreuimus
Armenus inter humanitate cum modestia aut bonitate,
cum comitate rari coniunctionis fidei copulata,
quasum alteram amantq; parum altera veneramus ca
libq; per quos declinamus et inflectamus magna
nomina Illustrum Verorum Tuum in Nominatibus cuius
nobis obrepat obliuio, et vocatio qui ab omnibus
eo desiderat sumq; ponere nomen cui tua nobis
accidit humanitas peramabilis, maiestas comitate
temperata, quam cui suspirium ad officium et debita
obseruantia accendimus certamen quod nulli excepri
mit metq; nulla extorquet affectatio, quem hic
amamus ut hinc scemur aliud nimirum amoris
ingenium est, alia blandientium industria, aliud
terroris inuentum et cogimus unica pectoris in
angustia non vnum arripit affectum, dicit

et nostra uicini tenuitati et tui panter quam ame-
 nus dignitati gratulari. Audemus tuis meritis deo
 vinum facundis. Nos imbecillitatem cuius prima per-
 dicens inuicem obsequio pensamq. prouideat lux-
 tatis. Ita de tuis dulces bene publicos de hinc us-
 que Parentum p. idem Pastorem diu feliciter seruent
 et fortunent. At ne dratig nostrum et postre mon-
 strum. Inegit abundant aures tuas a puetas ad
 unationes tuas d. gratulandul emendationem ad iun-
 go Verbis vota vrum illud cum Traieni laudato-
 re precaty. Sent tibi vitam dulces quam nere-
 rens, seruent vigilantem. Prudem quem deuenit
 Salutao Parentis a tibi Traibz.

Hic bene auspicy ad Nos aduentu Tuus. M. D. Par.
 diuicatis non p. quanto desiderantibz. Teriam p. idem
 animis gaudij atq. voluptatis attulent. Etenim In-
 gularis beneficentia tua splendor nobis illuc escens
 protendit nos compotes fecit eam magis ad Nos inuen-
 dos quam ad tuam tibi congenitam humanitatem
 gaudul feceris. Itaq. vana in hac bona caretra
 die qua optatissima p. sentia tua firmum eloquen-
 tia. Nos illustri ac beneuole. Vni tuo plunby
 obstruta modis cu omni solennitate in conspectu
 venisset tui. et omnibz qua par est munusculum
 Benefactorem et Parentu optatum gratitudinis se

humanitatis suscepisset et officij quod unicus in Lae
vostre libertatis et humanitate & tua benevolentiam
applausus indolemus quod tantis gratiis tuis quibus bene
uolentiam gratitudinem debita referre non possim.
Illi nihilominus ardentibus votis optantes ut diuis
sine vultu tuo hic fieri possim quod illa rationes
gratias et amoris radios in aetheris spargam.

A. Furys reuocari. Hic se perorabit.

A. gratiam Pallade ad Te eundem Mecenatem
amplissimam inde inquam redij quo me Tui Senator
manifeste bene ordinatio obligauerat. huc vero
accepi ut non de fonte lectes Deo Memosius hau.
siste me qualem scientia succum in reddenda alii
tuis in Te gratiam singulari palam contestare. ad
Te utina tantum nihil hoc in negotio superet faul
tatis, quantum pallulat in animo affectu et gratifi
ca voluntatis. Maxime vellem ut qui in me
ipso plurima beneficia recensui pro hisce omnibus
incredibilem beneuoli animi essera luculenter per
uideres ne ipsa certe asperitij te non amissa
gratia et beneficia tibi facta, Te in fideliori
gara animi tui mei afferuasse. Faute tamen
Tuo utinam inueni mensuram ea ad Te. M.D.
quantum benefactor tuis dari possit, et a Me quan

Et licet à Carense accipere vltimū species fuerit
 quod quidem ut omnia auctalia in sua sua ceteritudine
 tacent Sed non supra nostram sortem te illustrare nō
 pollicemur. Eligere in hac mea duendi tenuitate
 hic vult nūc. suppetit ut libere proficere in hoc aduen-
 tu An et salute quam vīs omnia grati animi
 vni argumenta esinunt tuis beneficijs opposuimus
 omnia tamen ad huc debeamus. Pise.

Gratulatione Dignitatum Variarum

Cum iuger Serenissimi Regis iudicio magnus Palatinus in-
 tra Illustratōem ordinem Senatorium allatus publicis comitibus
 spes non nouus homo eo culmine appanisti, et de quo quod
 verent, multi quis esset. Sed ille quem pondem omnium vo-
 ta tanto munere dignum Senatorem exprocebant ad for-
 tunam salicet ad magis pertineret aliena gloriā hūre
 dem cum sanguine, Sed illa notissima et hūc virtus tua,
 ille animus in propaganda publica libertate Patria q̄
 salute, liberay illa in omnes euentū fortunay esse
 pedita prudentia, illa in superā rerum condensatione
 inuita fratibus qui p̄bent et te veluti magna Reji
 ag via deducebant. floreat augeaturq̄ nouora situ
 Comm̄ accessione tam sublimis virtū, Quorum in do-
 mum tuam Veniat honor meliorem a te honorem
 accipiat Grai AUA.

Dignitas Tua qua in numerum bene mentorum alle-
ctus es ingentem in animis nostris excitavit letitiam non enim
ad eam populari favore et arbitraria affectatione, sed virtu-
tum ac mentum insignisti patris protra euectus es nec
voluisti patere tibi diam ad templum fortunae et honoris
nisi arduum et durum callem in cespibus Virtutis.
Similiter generosam et altarium mentium est non tendere
ad magna nisi per ardua et aspera. Quocirca
debitam Virtuti complectere fortunam cuiusq; semper
favore feraris semper incolumis ad commodum
Reipublicae, ornamentum suum solatium provehere.

Responsio.

Agnosco honorem sed non absq; onere. Nihil
mal ab honoris. Et tendere euectus, et pondere oneris
Virtutem deprimat. Nec facile sane tanta nobis ingra-
tus submittere humeros, nisi summum in animis ac
favore vestro scirem esse subditum. Nec enim tanta
me si est mentum superesse, quantum dignitatis re-
quirit amplitudo. Licet enim his gradibus me aspen-
dite gratulemini sed amicis libens eorum appreciamus
Nec cum fore pollicor quem ad obsequium vestrae
rare potestis.

Polonice sic

Primo nato vobis carne y dvarne dieta

ku reury Capoluey aby enota Wm Bana za plate
 wiaqsy wo crach wryptlich natym stopniu godnosti ias
 niaty. Wiaty iaz kwar tak wysokiem choro no dang ty:
 kutem a nie tak stony wybornoni iaz szcerem affektem,
 Wenzuremy tak nate godnose wysoko wste pury aby ona
 byta szeplywem stopniem do onych krepley plendons
 na nicy szeplywie zane swie wposie ray ptonienie
 negame serc nie pny wnyeb chury do szepcia teyo
 od alay. Czego qy ia zicre tgn dy cale na wlysi
 twey honom ofiaruz.

Responso

Kwieciem istem, ale iahiem byn bye mat min fo
 wanie poharato Wm Bana. Wiam ia to ze talia god
 nose takich enot potrzebne, bez lony ch ias nose y odo
 be swioz pemieby utracata, udnatone aby y moie rath
 dolowek w tuji natak wysokiem stopniu godnosti znie
 chwicie mogly vpreymose pnyradelska swym ziclym
 affektem iadrosa do aie. Nie bezpie udnak na moiem
 sedwito starania, aby udnigernd mria na hardym glacu
 suicata, y pnyia cels by nitose ntyne ponisfowania
 poharany vpreymie o udnigerata.

Polowice Sic. Gratia Henis.

Ku wiatoty sie lezjej zhard y kowra pla, raho
 gchy tyeb godnosti y kowry poty luty, kowry dand
 pnyoty m ementa kras credens owata moim.

Istomy sobie gdney naradzelly podnose przy nich lub do
podym wronnych funkcjach publicznych wytorowym, lub
konia tak swiez jak nie przyjacelska myslom zelazen
napisali. Tak allowem nigdy by Orygynie nie do
dalo na godnych a Injuria et Bellum negrad, nie do
daloby na powarnych senatorach; gdy ty struznami
um cnota y praca odnosi. A klops tego nie miedzi ze
gdyd nie piszerony odmierney formy regla ale na
samey y szeregulney tak racznych powiatow jako własney
cnoty swiecy (redensem y manu ductis na ten hoto
na stopien wstajit. Wystradowajcie glosne polshre
na Injata Menta twie wboiu y w dohoriu y wro
nych od brancy storonych funkcjach, w polstwach gdi
nie prastowanych, kore dawno przed tym gdnemie
honom tego czynily. Day Bore aby wnik tywre ono
by sway gosieniem na wysse coraz wyorygynie
nyni tarstwa proste powal, a my przy pominsowanu
Orygynie Terzua kora leguy pase nie mogta
ialo in sinum tanti Senatoris. Zialini przyjacie
le w dubanem dohredronym jako naystrzey ac:
Izyc sy mogli

Responsio sic

Tawzem ia sobie wysok powarat affekt wimbana
ku mnie swiecy swetku kwozy ia vbra menta whudey
okienicy go te crasy liberaliter dorowatom

Terarney. Sa idnak seyo computata nouis me adtraigit
 vinculis Wm M. D. z leuere iako expedito dyoz meo dy, tak
 abym Wm M. Sternum byt obligaty tyz vsitorant. Cosig
 z kine honori seyo, mustre pnyinae ze me narodne dnoe
 y miney z dnoe padt ramiona, niemaß tyd dotes We:
 minie altonyß albo bytre dobrogo affertate Wm doyrato
 dno, abo inuerenti pny pisnieß. Za co ia idnak Vni:
 zenie Wm M. annu dny tuize, oto vsilnie profz, aby Wm M.
 whardey okariuey y terar sobre stune vchiarat.

Alia Gratulatio Dignitatis Senatorie

Senatoriam Sene dignitatem euidens non minus Re:
 galis beneuo lenind quam tud exptatis testimonium vtra
 communes plaustra, quia vtra communes, meritum
 causas, D. G. Felicitatini gratulor. Iure dno qui tot in:
 tero Sene dignos longe dignissimus inter bonos opti:
 mus es indicatus. Et vere certe prudentior Regum
 sapientissimus cendunt D. ut Sene dignitatis ama:
 plitudo in tant deuoletur. Annum sui eam luculentis
 in Remqui: meritum iam olim D. W. M. fecisti a te equal
 re vtra haberes, non minus sanguini quam momento:
 rum ure optime gratus cum. Fultis vrbil vt dubius.
 Patria nihil in vira carnis esse possit. ita omnia
 quæ a nobis gerunt, non ad nostram vtilitatem et com:
 modum, sed ad Patriæ salutem conferri debere quis si
 immortalitate vitam tuam et labores sternerat di.

quos ad calculos reuocet temporales quos boni pu-
blici gratia subisti, quibus expeditiones bellicas con-
tra varios hostes feliciter fortiter susceptas, fa-
cili expediat oratione. quibus demum appamti formis
expeditiones tuas collatas efficitur in Poloni-
nis gloriam magnarum rerum copias ut talia plu-
rima taceam quod sero ventura deprodi eam po-
tuitas. Ego presende Palatinos faciles occu-
pa cupulam bellam quam ego iterato felicitudini tuae
gratulos et quia perpetuam potlicem non licet
nonas, continentur non intempto felicitatis pu-
cepuzq; alioz ex aliis sonas ex voto animi mihi
apprecor.

Alia

In fortuna iura palam sodie audiremus in-
viam P.A.R. Nisi et nos ad montes decoratis virtu-
tibus promendos gratulationum applausus vel ina-
numes prope hostas animaremus linguas. Non enim
illa minore libertate serenans nobis sodie ex plerum-
quos atq; coctui tuo, sacra forme, a ludo Gymnasium
coronae pignori. Flare itaq; per breuem Ego subiecto
Sedi nostri lotitid per breuem inquam de rotis
cumalata omnium eam pignori de sero gratula-
tionem, id unum pignori apprecatione regiminis fortu-
nan a pignori deprecamus, ut vici suus pignori
in pignori pignori corporis aming vigore de eozas
quam digne. Pignori

Alia

Pidem ad Maniani honoris metam gentilitiam Sapientiam
 Tuam pollinasse, Sodai tandem non minus eminenti viri-
 tutibus Solis quam concordia totius Sodalescitatis p. Fra-
 gno devenisse humanissime tibi gratulor. **Et R. Quid**
etiam aliud singularis tua in Fradum Numen et Ali-
param ad aras pietas. Quid Anglicum illud litantiz
Dei minister ad sacrificia & Regum. Quid deniq;
 mereret demissa Summum motum tuorum compo-
 sitio et flectit Divinae Matris amor; quam ut coronam
 mutatio inspiceret, virgulaq; vestivi tuo corona et
 castum dextere diademae **Beaufortis** fonsca devotio:
 nis pietatis tuae fax. Soc huius amicum deposedat
 in hac Maniani honoris posita ara omnibus nu-
 bis ad virtutis Semitam huc sua iter demonstraret
 Ita ergo per tunc tuam **Baros** nostris in Soc Mania:
 ni Orbis Oceano periculosis titubantibus inveni-
 tis agitatibus **Lucibus** luceat carinis ut secundis
 velis omnia vada et excessus tyres derivantes
 consummant **diem** tatis portus attingamus.

Responsio

Contulisti mihi Dignitatem nobilissimi Sodales
 Maniani, atq; ita contulisti, ut omnes ceteris quos vive-
 tis adesse in Illustri Vestrum omnium corona emi-
 nentes dignitate bene mentis **stantes** mihi pre

lyris, quem Vestro beneuolo vultu plenisq; gratiam
oculis benignius intuenti estis, et quo tandem orna
retis beneficiis, iam olim cogitabitis. Quid ergo. di
gnissimus ego ex omnib; Minime veni at tanto
mirus de vobis mentis quam exteri. quem tamen
digniorib; alijs haberi et vultis et omnino
iubetis. Et veni reducite in mentem locales quam
exiguo tempore usurpandi vobis consuetudini recens
mea gentia condonauerit. cogitate quam sare inu
nosa fortuna nullas mihi ad bene de vobis me
rendum obulent occasiones aduenerit. Veni facit
le nulla me rone dignum fieri modo posse, qui
non potuerim ante bene mereri. Quo fit ut qm
mihi contulistis dignitatem, non mea merita, (C
quod nulla sunt) meam dignitate, sed vestram
liberalitatem hac facti beneficii paregissi velim
condonari. Itaq; restant solum gratias quas vobis
vestra in me beneuolentia debet liberalissi
mi dignitatu collatores, propterea qd me huc di
gnitate indignu dignati sitis, quem nullarumq;
dignu fecerit, nisi qm qd cum officij dignitate
mentorum qm dignitatem accepisse cogitatis.
Sare vobis mortales ego gratias, Simuly. ord

vosque autem obsecro, ut cum spectatissima vestra capi-
ta, nescio qua fortuna meo potestati quam ipsemet
à vobis accepi, submitte, non satis Beneficio in
civem meo tempore vestri memoriam, nisi illam obe-
dientia vestra consignetis. De sei

Apparatus Orationum gratulationum Fes:

Annus Platonis continet 15 millia annorum. Annus
Saturni continet annos quadraginta millia Annus Me-
tonis continet annos novem decem. Hinc quando institues
gratulationem Novi anni optabis alicui. Vel plures annos
Metonis & Saturni & Platonis. Procul hic annus Ar-
cadu qui tantu trimestris fuit.

Dux Aquilas aureas initio anni mittebant amicis cu
Lem: In mundus flos stans primus vixit primus feli-
citas curvat et recurvat.

O Am initio Anni offerebat Magistratui Pellicam cu
Lem: sine ff hoc d: sine felle et gaude Innares
ei debent.

Patribz Familias offerebat pinnica ut cent laboriosi.
Athadi gratulabantz Parentibz novum annum offeren-
do cor duplici sagitta trans psem. Annus sagitta inscrip-
tu fut. Aeternu Viue. rds. Dux Panatibz Cabris.
Annus iniiciens similes e illi Dux cigni Dergomus
& abula para et piltans apta habebat inscriptionem
velut fortuna notabit & vobis subscribant fata rds.

Habere fortuna omnes cum creto humens candidos.
Cum Poliorate felices dies, fluant Victoris cum Theonis:
tole. Fiat curu quidq tergeniq ad Mada. Conlecta
tud in rosam quidq calcarenis ad Porcio.

Hodie Incipit. *Incipit. Incipit.*
Hodie Verbum dterni Patris inter unas Vagrens
lachrymis perorat MN. Hodie celestia mentis
sincerity in Librian efusq ortu Salutis despicat
Hodie cali inchoatam minarum suam restauracione
terra libertati sua exordiu affabesse hilari vo
ce gratulantz ut penitas indignum sit tot inter lo
quendi stimulos me elinguem conparere, cum et
debita mea observantia, et hodie verna festiuitas
copiosam gratulandi suggerat nulli gratiam.
Hanc igit ego non sine humili obsequio meo
testificacone humillime gratulor. A Deo Deo
precatuz, ut quem hodie verna luce in columem in
lucor duntaxat annoru curra debito huius gra
tulaonis obsequio possim venerari.

Magna desiderat sumo tempore huius vis inest
quod Deo factu est MN. Omnia in apta
ba quadam gestire latibz videntz. ipse homo
velut renasci cupidas Xti fortassis exempls
no iam induit humanitatem. Hinc multa in
ter amicos et sanguine iunctos offa, inter

Quoniam *saecula commendata*, inter omnes o *sequa*
 densis congratulationibus innovant. In humanam ergo esset
 à tam celebri et humana consuetudine recepto nite quem
 quam defecere mihi bene religio est inuisum hoc tempo
 re servare silentium, nemo enim cuiquam gratias obstrictis quae ex tibi
 ut iam non conductivimus lege sed debiti omnia tibi cum christo
 nascere felicia prospera omnia faciam teneat. Invere tunc hac
 quam tibi superis concesserunt fortuna, christi natalis dies quo
 examina dicitata colis pietate perpetua tibi consequentes annos
 extendant solem ut in longiore sine nube tristitia que
 etq; dicitam Deo Bando famula nobis clientibus placeat vras.

Alia
 Nascentem totius felicitatis autorem cuius beneficio hanc vides
 incolumis lucem vince tibi gratulor. *R. C.* Certe quoniam
 instar humani sortis peregrinus ille in terras venit dicitur
 neri aut dicitur supernarum opum magnis orbis laudibus
 intulit. Tu quoque *R. C.* eius dicitur hanc dicitur particeps opta
 tes occupetabent verum tuam successit. *Hic* dum ego
 esse animo plus quam sincere tibi precor, ipse dicitur cuius
 dies hinc natalis ei, meo voto, sed vero in longos annos
 subscribat prosperitati.

Gratulor Natalis tui et S. Joannis

Quoniam festivitatis cumulatq; laetitia comparet. *R. C.* Al
 teram honorem tuo de bes, alteram felicitati altitudo geminum
 natalis infantis dei et tui utrumq; veneris utrumq; ample
 ctor, utriusq; festinam laetiam *R. C.* gratulor, ab utroq;
 horum copiosas gratiam ac ornamentorum tuos in te forma

nasse indubitatū est. Nos enim saluator sine dubio No-
mine utquam venit, nec Iohannes absq̄ gratiā splendore seu
salutis nomen, seu gratiam splendorem speciem utrumq̄
grande, utrumq̄ sublime, utrumq̄ amplū est, utrumq̄ naturale
ornari felicitatis est habitus, atq̄ eo ipso eam latissimam auge-
scem invenio quo in plures derivari agnosco, etiam
me attingit hęc latitudo qua uti obsequio tuo dicens ge-
nere veneror, ita et perennem escopis.

Qua Statu Gratula Regnantis
Tandem hodie die orti christiano tot votis tot de
desens, expectatis applausq̄ ea gratulones attulit. Hęc
Gloriosos enim dignitates, fasces cœcilia virtutum orna-
menta, excelsa eminentis insignia de manu supremi
Nunius humana cū laude et honore tibi contingere in-
tellegimus vbi te in fastu hominis apicem cœlestis aduoc-
tū, quem non vulgaria laborum premia sed sine in-
exhausta. Regenda unsequunt. Tu quippe vni digni-
tatis et meritis tuis vni iam Regna iam Prævincias
imō vniuersam orbis christianitatem tui subortū pu-
testati, tui subrogata virtutibus gubernanda diri-
gendam protegendam recipis. Tu velut Iosifus
mus Regis christiani & pugnator tandem Pro-
rex ab eodem Rege tibi creans immensū post
hoc redditur thesaurum. Quid igitur nostra tibi iura
ita modicis summa, placeat illud de gremio pec-
tore vniū votū erigere. Que deo vniū tui quid in

Tuū regis regimen, vine florosq, vire valissimas.

Festi Joannis Gratias Evangelista.

Affulso tandem dies illa, dies inquam gratiarū plena, affulso,
 ut verbo omnia complectar in Personi Tui nomine gratias. *U.*
 Sequit enim non gratū esse quidquid hoc titulo congruum
 triumphat. Eging hactenq sub umbra tua serenos soles,
 Chaertes meas et Favonios spirauimq. Quisquid Boreas
 aut Aquilo brumali horridiq tempestate turbauerat, totū
 hoc Zephyris exsist, totum gratias tuas Syrius cum
 Egisto Iano Trishore Eryni nouam auspiciatū
 statem in auream excoxit messem. Quam vinam
 tuas nobis qm idipsum reuehat natalis. Me ego
 una cum omnibz tuis clientibz innumera quibz de tua
 inuoluntate numerarem solata. Tincert quondam
 superstitiosa Deord inuentis Antiquitas Gratias Ver
 nis floribz vestitas perpetuū Ver hyemem nunquam
 Vuere Gratia tua ipso hyemis medullis eo magis
 efflorescit qud inclementior Bruma suas in illam ex
 nit vines et lane escerat et velit. Tuū e Vuere sem
 per tuū vincere quidquid inclementior sors atulerit
 Quos ego triumphos dum tibi, dum gratias gratulor.
 amicam gratias rosam tuo inscripto nomine fortuna
 fig longe quam ille qm quondam inscripto Nomina,
 Regum iactabat flores, Accipies non quid em aurea

illam, aureo tamen quia Sincero affectu formatam.
Et Amplitudo tua X X et propensi in me fa-
voris multiplex probatio ut pndem me tibi deinceps:
nunt ita hodie die deinceps a me grati animi si-
gnificatione. Et sane. Ad gratitudinis reus iura-
res, uno etiam condemnaret. Si clientis decessum offe-
ret et quam conceptam animo gen. Patria, ministerio lingue
gratulantis nomine non exhiberet. Iterato nasci mi-
hi videns cum felicissimum natalem tuum de no-
bis, de Sanctissimo Ordine, de literis, de virtute.
de ~~de~~ Ecclesia de celo mentissimum nobis. Vir-
tutem enim accessione cumulari est plus quam nasci
ga felicitati quia Virtuti quia Deo est nasci.
Porro. colimus felicem diem tam tu de tuo patris
gratulabundus quam ego tibi de te gratulatus.
Vt ergo sine singulari letitia ee n. possumus,
quoniam utiq. in p. senti letitia sua est califica-
tandi. Peruenit de super. superstitem die,
horumq. et salute foucant cumulat. Ego du-
superstitem officiosq. clientis, colam Patronum.

Alia Natalis Xti

Aeterni Patris Verbum trahida carnis nostrae vestitum
hodie terris comparuit X X. Apparuit inquam
tanto edito applausu, tanta supernae militiae la

titia, tantis deniq; mortalium gaudijs receptu. ut
 profecto in humanum sit mea' fatiq; desideran' latia.
 Quam! an non latius argumentu est, dum vel tan
 ta festiuitatis reuolu' magnitudinem. vel gloria' gemi
 nentiam intueor. quam vel eo ipso obnoxiem in ani
 mos nostros effudit abundantiam quod omnib; ac
 ceptissima, nemini non uelunda accessit. Faucat
 Votis mors in terris natq; infans hodie, et cuius nunc
 animum titia cumulauit, noua quoq; sequentium gau
 diorum accessione tum de Tua solemnitate quam
 acceptatissima reuolu', tum de inuoluntate Tua
 quam in multos tanta festiuitatis reuolu' felicias
 animam precor uideat cumulatum. dixi.

Actia Natalis Vri et S. Iohannis

Commem ego tam in ciuem inueniri arbitror.
 qui Te agnoscat benefactorem, et non gratulib; festiuitate
 H. H. Felicitissimos innumrum natales. Seruatoris,
 eiq; quem ille diligebat discipuli dignissimi Tui
 Patris. Absit ut eiusmodi inueniar, agnosco me
 clientem, agnosco debitorem, agnosco tuus benefi
 cius auctum, ornatum, cumulatum. Huius enim
 loco cuius dignissimus moderator agnosco con
 ditionis meae de deo natales. hinc ipsa loquendi
 inuoluntate et tam perenni profuissent fonte.
 huius humaniori meae liberatae q; d'os, suam ascibit

Vixisti fortunatus hactenus, beneficiis me cumulasti, Vinice au-
cty in columitate me post hac maioribz cumulatury benefi-
cip. Disi. Aha Patroni

Festivas diu Tutelans tui hodierna die turbanti lingua
Verba -sufficit KK quin tibi eandem prout poplite nec
non unanimis vocibz congratulari possimus qd in potentiam
sereno fueris animo hoc vni cum exoptantes ut quem
nomine refero, eundem re ipsa multos in annos exoptime
re digneris.

Gratulatio Patroni a Hem: Lili

Non solum duntaxat Sensibz tui Lili odore in utatuz
Verum florentissimo quidq in toto orbeter rarum more coacty
ad te venio Nobilitate Scientia Virtutibusq KK Nemi:
nem enim latere potest hoc mortalibz sanctorum esse, ut cum
gaudente duntaxat amicus, cum flente vero etiam in lachry-
mas dissoluitur. At quis ingratias ibit? De hodierna
die totum in glausu totum in lachrymam effusum esse.
Quando eo animo hilari celebras festivitatem cuiusq dno
patronis proutq in colum en bonis aucty dicit amicusq
Vitam. Sed me ita hoc gaudium tuum ee existimes
ut etiam in me non deinceps gaudium. Munusculu hoc
non tam rei valore quam affectu meo dicitur tibi
facile declarabit. Restat ut tibi cordissimam ex animo
diuissimam Tutelans tui gratuler solenni tate vota cu-
mulando, ut sub ipa Patroni tui cura fortunatus optatuz annos

in Nestoreas agas datus

Alia In Joanne Baptista.
Patri generis Pro drome Phosphore. Cui dulce
nomen gratia contulit. Primam lucem Vatum Eous Hes
penusq; Polus. Recusant Supplex adorat poplite ni
pia. Vatum patrone fidei dextra dextera. Ausonii men
te Ad domo tibi supplicantis. Flecto canore vo
ta Polymidi. Procliviori promior arbiter. Solare
menti non mirorem. Sic tuis titulis Patrono. Sin
gis clientem in re polverem. Ilustre colli Sydas et
omine, Fausto Procrustes nunc. Serena tua radians
suere. Infida quidquid fors tulent fensa
Induta vultu quidquid atrocior
Procella discordesq; Parcae
Emerant generosiore iusa triumphet
Ne violabile fatum fatu feroci
Sentrat Aeopi crevitq;
At per ipsa ducit
In trepidos age tela passq;

Hic, qui vult ista aptare carmina. corrigat diligenter
illa materiem totam inueniet, nisi desponsione ingrat

Orationes Gratu Latino Noni Anni.

Prima

Felicissime iubens in Anni nascentis anni apparet
Sol. I. D. Christi progno amore tincto sol est tu
sons

Sens, m'edo hinc quid nisi auspiciatissima tempora feli-
 cifimus dies festissima nobis sagrat. Saecula post tam fe-
 licem pluviam quod nisi vobis in nam gratiam fiduciam
 festissimam messem sperantiam et expectantiam imperat
 rubentis solis escort. hinc observatis horum fructum non vana
 spes ego. D. Gratulor. Pubeat porro et pluat hic beatus
 Juny sol, pluat inquam festissimos gratiam imbres
 in tuum semel large fides celestis hinc gratiam guttas
 vasto escape pectore, ut vitatq et fiduciam sicut pal-
 ma floreas ut cedrus accrescas in altis honorum
 et mentum cervices.

Alia

Non sunt illi Comenda silentio vota vbi. Ceteri
 animi in publica fundant gaudia. Nec ego meam
 opprimi suam patitur letitia gaudia in gratulantes
 desudena in vota commuto. ipsa enim letitia de tua
 incolumitate pcepta quod me faundia est. Quidquid
 nisi grati animi obsequia quod nisi debiti observan-
 tis curia peroret, itaq amicitia pcor ut sunt anni
 hinc lumen felici ingredens passu ita pari fortuna
 et sonite incolumitatis faustitatem. Nestor annos tran-
 sigas.

Alia

In Junony annus festivitatis ingenerosa antiqui-
 tas cor duplici sagitta transfurum pingebat

hac imposita Epigraphæ. Vire æternitati vire gena
tibus Pannâ Principibus et suis benefactoribus, vnde et no-
bis eundem Pannâ documentum benecepti velle sua tela
quibus animos nostros valuerent et cum nascentibus
annis pectora amoris in ipsi renascant.

Alia

Non effectos annos non sculptos nec impositos, sed a
natura nobis datos in hoc faustissimum annum decur-
su. Tuo celebratissimi defunctorum. Agnoscimus submissi clientes
tui in nos ardentissimi amoris tela et vulnera ca quibus
vberima beneficia profuscipere indubitatum est. Tu nos
tuo in voluntati prouidisti saluberrime, nequitati
percepisti et tunc, Tu nos honestissimus literarum
disciplinis erudisti. Tu denique vitam ipsam tot carnaliter
beneficentia adornasti, demeriti igitur et obligati ani-
mi nihil aliud possunt nisi cum Nabathæa gente
ardentibus votis precari, vire æternitati vire latius
vire nobis.

Alia

Reverentissimum des qua Pannâ annu et edam Solu-
ti reseravit ianuam. R. L. Reverti in suam auspica
Epistola tua, quæ quemadmodum vniuersorum concordia ad
Solennem Pannâ apparatus escitavit ita suam
nostram ad debita simul auit gratulationem.

- Reg enim fas vota genere silentio ubi foris ad vulgari
 Latina scenam recedunt, et gestientium armoni appensio
 in publicum effundit applausum. Impietatis nota
 dignissimis vris videtur, qui publicis gaudys misisset Alu
 cia, nec ingrati animi effugiet censuram, qui debita
 faciendū vocem, tanta suppedit festiuitate. Libet etiam
 unat animis applaudere atq; concepta inter Gaecia
 strangulare vocem, ubi beneficium menta vocalem
 exposcunt libentatem. Orit igitur latebras animus
 nosse, de dignis Gaecia atq; gaudia in gratulationes
 detinere commutat in vota. Ingrederini felicis ali
 te hunc annum, et in offento per plana felicitate
 bis et sanetitatis decurrite passu. Progredimini
 bono omine, quod a Gaecia feris (quod a salu
 tis nomine sua detruant inuincibata) coseping
 longe faustissimu. Reg inuam in circumspiceo
 referata ingressi, egredimini ut simul nullens in se
 quentes felicitate recurrat. Dicit.

Oratio Gratulatoria Paschatis

Redeunte in vitam auctore vobis et nouo quodam
 vigori et Libera spiritu armante, omnia proscripta
 me e communi rerum omnium Laa confirmat em, nisi

et ego. novos ad obsequia I. D. Virginis accensq in me
exagines, nova sentirem de incolumitate vestra incre-
menta. Et Vero tanta est tuorum in simplicem mentum
dignitas, tanta Beneficentium in me collatorum angustia, ut
mihi gaudia tua gaudeam et quibus sacrorum dierum. Item
nes plausq ad id me excitent memorem Beneficentia tua
et contemner merito condear et sem ingratisq. Tes-
tatur olim populus Romanus quanti fueret ingentia
Augusti dicitur in se menta pro eis incolumitate in
lucum curia dona quot annis et munera ea voto iacit:
Cant. Ego Vero in munificentissima tuum unum tot ead
ntu sedem amantissimam instar angustimonum muneru
hoc gratula omni pensu ea qua par est submissione
et observantia offerro. Accipies mi offero I. hoc
qualecunq grati animi si bitu, certu gratu verboru
mea tenentur debita subtrahent gratulationi, tan-
tum annoru fortunatq pnd vrb tuu (modo vota exau-
diunt mea) educto adituros diti.

Orationella salutatoria pro tempore.

Partium institutis fuit Principu Divinum salutacionem ad
hibitis condere muneribz sine vt reverentiam maiestatis hono-
rario illo veluti quadam vertigali pensione subiectionem pro-
literent sine offisi vocali fatuaria affectu quem eligis
Voce non poteram in munere exhiberem, non ex vano

arbitrari animum cuiusq; res Lentini verbis Sed melius doris,
 Verum cum neq; fortuna tua liberalitatem cuiusq; dederet, neq;
 mea suggerat Larentionis facultate, non aurum Sed animum
 in nung tibi obulit, Panem hoc est quidem, Sed parvū pisse
 et multum debere d'biti magnitudinem offendi laudem non
 enpit d'bitoni quamquam multum ino totū debet, qui ani
 mum obulit, Ceterum hie ut cumq; magna infra magnitudi
 nem suam vident signday sunt maioris olim obsequij,
 maiores quon vt descendere huc licet. Verum et tenu
 es nullo magnus admittit Oceano. Dicit.

Salutatio Illmi Episcopi Parmensis & Crocyntsi

Utiam Cicero noster is esset qui coram tanto Senatore
 pro dignitate et maiestate digne loqui posset, affectusq;
 nostris et animos obligatos tibi et par est interpretari.
 Cuiusdem Eloquentia nostra altissimū dominatu tam late
 patet ut totum includat Orbem, Sed in tam amplā pos
 septione tua hodie vel nativitate insignem Te matrem
 Patriā suā obvenisse gratulā, talis in aspectu incuris
 qui nescio quem Tullius in admirationem stupore defigores,
 placet affectu eius tui, qui coram tot regib; non semel
 ita peroravit ut extenderet et munifice persuaderet
 quanta maiestate Polong Apollis loqui posset. Ago
 ut nuper Gallia et paulo ante Germania et Duce

Regnum Roma esse etiam Polonia nostra sic omnes noscunt, a quo
cum ore vicina gentes intelligerent et assererent Lechici nomi-
nis maiestatem. Sentiunt ut volunt qui pro materis maiesta-
te orationem crepare discunt. Nostra certe curio quam pro
gratulatione composuimus, ante conspectu tuum detulit. Dixi

Salutatio Filij ad Parentem

Taciturnum ne in tua Parentia mihi optatissima apparere ille
qui in affectu silere regit vetat et prohibet ante, neq enim
fas est alijs aut ornandis aut celebrandis exquisitum ingen-
tios dicendi apparatus. hic vero nato deprimi silentio ubi
affectus et amoris dum a surgit testimonium per verba omni-
ne et voces ut enunciar necepe habet et vero non tam
reiuna censenda etiam infantilis oris eloquentia ut in tes-
tificatione affectus filialis se non sentit et roborari et animari
Multa et in verbis audet et affectu perficit cui omnium
splendor unicus non deest stimulus affectus atq amor. ut ubi affe-
ctus exaltatus se praeat verbis, neq etiam mihi debere de-
esse verba censu ubi gratissima tua esedilary Gen-
tra ampliorine vrgeri affectu per se. Quamquam
nolim ego tunc tantum modo in te fieri affectu cum
profert verba multu enim affectu etiam tum perorat
dum silet, imo cum nullo verborum ornatu et dquo
se praeare possit, Paterno semper se obstrictum
atsequit et amore testatur.

Salutatio Filij ad Parentem

Desideratissimo Parentis conspectu cum filii datur filio affectus
 filialis tenentudinem difficile in pectore tenere quin in verba et
 voces erumpat. Ita enim natura comparatum est, ut ubi inci-
 tatio affectus pectus exagitat promptius de verbo proripiat, adfert
 pertra exprimat vehementiam nec absistit ille aditij cui lascat
 Ora fulens orator amor unica certe hinc non exigi amoris
 testera in effusione filialis affectus cum nequeas ore affectus pa-
 terno perorare. Quare non dubito quin hanc in immatu-
 ro Filio satis ad ultam et debitam affectus propensionem
 non alio quam paternis dignabens affectu. Quis cum in
 Calhura debitam nequeam deprimere testificationem na-
 ra paternis officij precibus tenerimus amore parentis ad
 stricti filii plus affectu quam voce testantur. Dicitur.

Salutatio Filij ad Parentem

Gestientis animi impetu regnare et erumpentem in voces
 affectum cohibere difficile est. Quod Parentis. Quod ille ille
 et vel reluctantem linguam in salutationis resoluit fluxum,
 dum enim desideratissimo conspectu perficit, dum integram
 venerationem contemplant, dum favorem inter calorum tuas
 propensum intuet, ipsam ille felicitatem nam fortunam
 considerat, totis nominibus tunc eade obligatus profertur quod
 statim de tua in cōmunitate intelligo arguenda. Si
 igitur olim ex animi Memnony Actua orientis

Solis radijs annata exale licet, debita eam engra
titudinis officium persolvit. Accipe igitur has grati
entis animi voces indues, et quem nunc desideratis
Smo conspectu tuo cuncta et hilarem fecti, cum plu
nimis atq; imo Sola tua felicitate fortunacionem
Redde Drai.

Salutae Regis Severus in Comitib; Vastanie
Septo me pochy dne da Troy fortunney consultatib; symo
wych augurium. Kady pny talowey transactiay nay pierw
szo w sercu y wocach naszych idobrych idonna w kmo
biere my consolaty. A labo ranyed polychod, rone oko
to tego rozwodity se rouniema, ktoraby karday kreuyphy
nay pierwora byla beatitudo, idnostaynym to idnaks con
cludowans idaniem id uolumitas. In apes nay potermiepa
iest Camby fortuna; y niedrino; nich kto bogatym Pan
Swa huc niemi megnie dostatkami. Nied idronay do Woy
ska zastepy, y na obrong granic, y postach niegruia
ciot komozq posturone phalanges. Nied scyph w ego
Lancroania id ego wytrawia images. Nied nahomez cry
ia stawa id idome y ractidme obier granic, w syz
thes to ranic, kreuy kreuy; Subernator mes postonym
zabierowany idonim y dobe idowey me more dae rady,
a alow ~~me~~ prospolice robustumum woyg labefit; y
nie me more idubich idunowae fortunach, przez Bore
alteratia bowiem Monaredon totig leuysh woyg debilitowae
y wrozie podae more infortunia. Ciefy sedy idro
nie w kmo wnyptek; Eyoryzng; kreuy rasy y post

polity, cesary y tyci styx equestrem ordinem wimnyed
 WKM podanyed, bene sperandum ze actyone te pryncyryc
 iz mozo ty rye. Rege indumy mens omnyby vna
 Cnadney tak WKM wongsthe iereli occurit wzochoyß
 Gno nooy, hadiney polostatyed ad omnyed vpotentnyess
 dedidena Graei tacy an tony nanyotiem Trome WKM
 godawit, y dromiem WKM opatry, y nam lara confli
 ad pety instillabit. Poludat ne pty iden kurtneyed Partho
 to na tedey vrali lery pie Monarcha, ze y pnd dani igpo
 wponimym nie nyhoerati potlyßentone, y on wcham
 nte prawn y tmo troy id roo no wimom poludat doro
 wendnie. Iereli krom tacy Dyonyra nasya na rapen
 ne rano dny lora, ze troy takowayo nam raryt dac
 Monarche troy natym wpythe lorie racynt co
 natub, aby et bona patid augere et mala auerere
 na kromy chiat placu. Care sent dely innumerali
 by facta et acta WKM ibit fama per dymntatem
 da byn troy qdy do pomarary vlu twoly, dwohen
 onerety dorum, a karlotw Crescianskub nierey cromy
~~mozk yee lami ptyedae troy in lony, potabit confuso~~
 nem: Ne wopy tasy Dyonyra y troy ze te wpythe
 dymone troy y dyffultates oberose y mitose ad WKM dno
 chai boe omne in amore natid a patiare lene est. Nie nie
 wat pie, ze potostatyed ad omny Graicy suspiria frater
 na carplani rmitosimay tashy kromendhy ty dnyß
 raryt. A troy do troy de dymonyed ne pny troy
 ny rabaw, ~~da poyatoraw a troy rony ty troy~~

rebymy do pocatowania nielosiwey WKM przy puffereni by
li weli ralu nay potorney vprafany, oney nowie rali, ko
rey y nay potorneyshy Monarchowre fomiciant, ny zas
wremi WKM poddani ralu zmi prebraney i kurticy
bieremy beneficia.

Gratulatio Honoris Palato

Tu bene an Ecclia hic honor nobilissimq; amp liore gaudio illu
xent non satis perspiuo Perilly dne. Quamuis em
illa cum nominis et gloriæ tue sit ornamentum, totus
ad Te pertinere videtur: quis tamen nem ipse Te Ecclie
dedit, tanto magis eis debet gaudere, quanto gloriosius
et cum maiore Ecclie ornamento ad eum assumens.

Probat illa inoleam Tuam non nisi ad magna na
tam, agnovit et industnam, varijs magnis gratibus
probatam, vult illa laudatissime gesta, perspe
rat famuliantem magnitudinem et gratissimum Pro
cerum, amavit amplissimos de Te Patriæ men
torum splendores, et vberiora virtutum suarum dea
ra laudavit, quæ omnia vti ornamentis suis plu
nimul ante profar se, ita suo bono deinceps pro
futura non ignorabat. Ingrederere iam Perilly dne
in hanc mentem tuam in reuerentiam ditionem
fuerit hisce munentibus, orna et gubernata Eccliam. Vi
ue hinc cumulatus honoribus, in ampliores aspi
rectus, Provo Patriæ et Ecclie p. d. hinc glo
rius. dicit

Athenis Athenas Venimus. Illud Dicitur. Tacent
 suam felicitate orbis universi athenae quod Ro-
 mani faciunt. Principis monumenta suis ver-
 sant manibus, et curant nocturnisq; colunt. Au-
 dy? nobis non minus fortunatis esse licet,
 Quod Illud Dicitur. Vra magna Athenam
 nostram insidiam ac decus faunus hic pen-
 tem evincit. Salve igitur literam istam per-
 ma Pallady Vra. Hic de Jovis veniens
 lenetro serment te diu sermone superi. Ahe-
 nis Vra superstitem magna. Poloniam orbis
 Jovis vetustissimum familiam herod comota
 te posterum memoria celebranda, serment
 libertatis autem non minus in eorum quam
 integritate defensionem, utentur de superi in hunc
 optima illa Illud Jovis Dicitur in harentia
 Vra et nos vota, ut semel deinde mani-
 fiantibus de terra Illud Jovis Dicitur Vra un-
 gentore Vra tam diu respectum memoria
 donec summa dies peritura Illuxent orbis;

Si beneficium gratitudine, affectibus pro
pendio, et vota votis recte pendant;
eo maiori certe quo inferior facultate, eo
ambrosio, quo indignior affectu, eo propensiore
quo imbecillior animus est. tua superca et
benevolentia in immentum, et propensio in in
dignum, et studium in tenuem mihi pendanda
essent. nisi tenui, magnificentia, et stantia,
indignus immento laus ipsa exeret omnem
et styli exarandi et amplificandi affectu in
candores facultatem. Ut enim sole oriente
nullis tenebris in plano relinquatur long, sicut
lucenti lumen adhibere commune indicatum
est. ita renascenti in nomine propria lu
centis veluti fax, laudi, aliqua laudis vel
le tornare periodos, minime consentaneum
esse, quibus arbitrii precept. quod si ita est
habes quod glorie nomine, habet quo glo
rie et nomen ac quem tibi nomen eam in nomi
ni desubies laudis magnitudinem laus inquit
tibi nomen. Laus inquit et in nomine. Mihi
interim solum superest votum quo se tua
magnificam magnificentia, et altitudine
excelsam virtutum propriam splendore, splendi
dum aucto decore, decoratione immortalis lau
de vel enim in Patrons, latius columnam integerrimam
Regni dei perpetuum, bonorum omnium Deam
probandissimam, famulibus una pudentem
vultu sermo mihi diuturna

321.

Oratio in Funere Professoris &

Diris in Parcam, quod supra nomen sud crudeliores ipso
Lacris tumulis et Sarcophagis marmoreis divinos as:
Pides super lamentabiles funonias tristes propinquo
rum lepos ferales filionum complorationes nunquam audia!
At ne te tricaluenta Libytina non illa facundia fleat
Ulcera tua si famem aliqua tibi tam crudelitas
Cera movit, quod rupes ipsas movere poterat, illud ausa
Edemetere caput iam tot coronatum lacris rude appli
nari iam pondem donato flondu illud ingenium omnibus
Parnasi Madard undaryff florentis. Qua inquam Ice
lebratissima carpenre de cetera caecurrit flos ille elo:
quentis iacet exanguis & totum iam hodie exaresa Lar
nasse quando delud tuu medij Professor exaruit solo
fluite lacryma argenteus Heliconis torrens vobis
fluat, ga nec toto Heliconis amne clades tanta tam fe:
ratis strages defleri pot. Frangite Lyras vestras ad ipsas
Parnasi petras, vocales hactenus non mutas mustis ami:
Lestis nomen Infelix Mure quando nostram vivente Vin
davis scasti florem rigidam abis nobis in Decembrem
Tene vobis Professorum optime: an falluntur oculi, vbi
ipso illa nectare et suada ipsa suavis lingua obma:
luit, vbi amni vultu purpura tristi Pheu pallo
re deflavit. O si tam hactenus occupare vram?
O si non omnium fatis redimere tua fata. & Ecce

•
Apollo infelicem Cythara, Pandicem arcum & in:
duces Summe sagittas et telis omnib; magni tui
clentis Vltor mille mortib; dignam confige mor
tem Dixi.

Sententia pro Funebri Oratione

Geor: Mors ultima linea rerum

Quirg: Iudic in humanis diuina potentia rebus
Et certa Mens vici habet hora diem

Seneca: Prima pars diu sese ne scit media cunctis obruit, vlti
ma molesta senectute pmit;

Optima quid; dies miseris mortalib; diu pmoa fuit
Subeant morti tristit; Senect; labor et dure caput
inclementia mortis

Hommo toties morib; toties amittit suas Quis est qui
Sincere dolor

Arada: Res in esatu a Humanis, et cum ex oculis abeunt
tunc aident;

Dixit satis qui cum Alceae ardit
Commoda clauib; magnis magna gerent Hercules
toti iacet mundo gemitibus

Quam felices Cythra vidit miseris habuim dies
Raras fanice videri Senae
Lungram Hygias fer; ad umbras in clum vitz;

Mors omnibus esse natura communis obliuione quod peiores Sauty
et gloria distinguit

Namquam speciosior statua, quam honorifica bene autem uita memoria

Homo se proig morti quam uita parare debet, atq; adeo quare
tane extremum sibi esse ad semper diem.

Abiunt omnia unde orta sunt

Sallustius
Seneca

Et pace et bello finitus stat eorum diu

Senectuti nulla stas succedit

Mors terribilis est uis quod cum uita omnia ceteringunt
non quod laus enim non potest.

Mors omnem dicitur formam

Quem deus amat iuuenis uerit

Sola uerit expers sepellitur

Plautus

Uita nostra uindicta est cuius Epilogus mors

Tota uita hominis uita est dies

Mors uita est Septimium

Quomodo fabula sic uita non quam diu uerit quam
bene acta est refert

Ita hominem uiuere oportet ac si post hora migrandum ei esset. Sauty

Cui nasci contigit mori restat.

Intervallum distinguimus exitu dynamus

Seneca

Quisquis ad uita uita ad mortem destinatus

Quotidie moritur quotidie etiam demit aliqua pars uita

Et tunc ad cretibus uita decreuit et cuius quod quem

Seneca

Quisquis diem cum morte uiuunt

Nemo unquam mortalium erravit ad sepulchrum, undiq; ea-
dem via est ad sepulchrum.

Tota vita descendum est noni
Genes. Unde eadem q; Obere vita non tam q; Supring
Joel. Nullius enim difficilior rei Scientia

Eruditiones huius Materiam servientes

Ferdinandus Rex Castellae cum intellesset ab Edwardo
vicinam se hunc notari, habitu induto ad templum conceptit
ibiq; consistens ad altare Purpurae septem coronas torquem
annulad et omne regium vestimentum deposuit dicens: Do-
mine Regnum qd a te accepi tibi restituo. Colloca me in
derna luce et sic mortuus ibidem.

Iustinianus Imperator subibat sibi lectum consurgens
pulvere, et lacrymans dicebat. Ecce nunc in pulvere
dormiam, quoniam in pulvis sum et in pulverem conver-
tur.

Kabathii Reges ante paty loco signa celi motem ges-
tabant cum Inscriptione Mater bonorum, novicia malorum.
Ipsam non in Auphais, sed in fumo sepebant. hinc ver-
ba sibi voluerunt dici, pulvis pulvis fang fang tradidit.

Democritus Philosophus misset Danum Regem ob
mortem conjugis consolaturus vitam mortuum se restitua-
ndum promisit, si illi modo tres homines invenirentur
qui nunquam legibus restitui vti fuissent. quod in tres
intota Persa et non inveni. Tum ille ad Regem Vi-
des o Rex quam inevitabilis et omnibus necessitas
pati. Nefas est deflere qd nefas est deventare.

Ptolomeus Gadelphe Rex Aegypti inter medias Epulas
mortui cranium semper habuit, hoc dicens, Rex cogita te
alignando saltem liband.

Philippus Macedonia Rex cum consulisset oraculum
quomodo periret senex feni, respondit: Vita quadrigas.
quo audito p̄m̄m̄ edixit ne ullus in regno suo quadrigis
utere. deinde cum montem audiret se nomine quadri-
gam, eum effodi et eueri iussit. Sed Lansamas in
capite gladij que eum occidit quadrigam habuit conham.
Applicat p̄t̄ feni ad 4 anni tempora seu partes quibz
continuo homines ad sepulchrum euehant neq̄ unquam
vitare possunt quadrigas.

Severus Imperator Viris sibi oculi parari iussit
cui se interdum includens de illis alloquebatur Tu o Locule
Viru capias quem orbis non capit.

Aurelianus Imperator Montanus dicit esse orbis quod ha-
bit et p̄f̄f̄ci dicit tantu habeo. Cavet quid Deu offen-
di, et dolorem quod Urbis tempus impendi.

Mos Romae observabat ut imagines nisi
num in funebriq̄ duceant ad generis sanctitatem offen-
dendam.

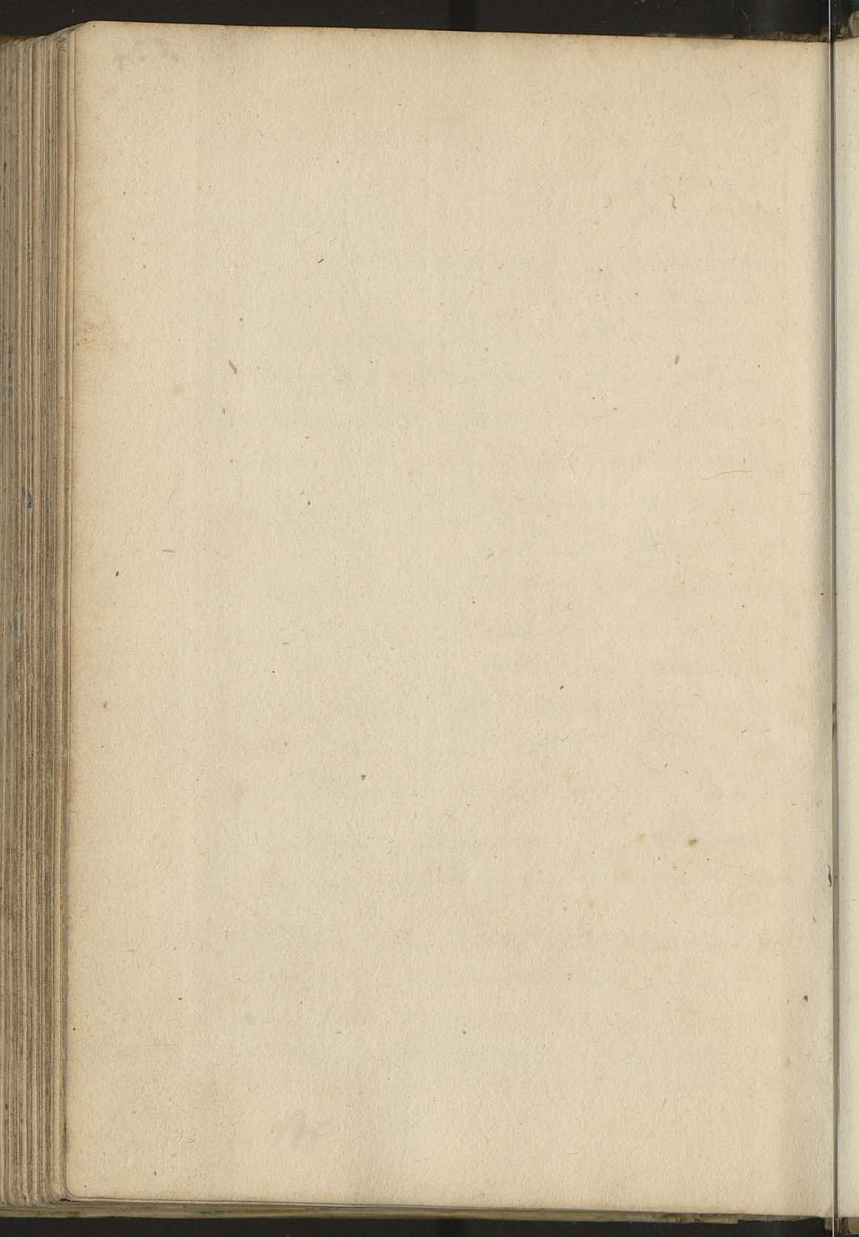
Iustiniano Imperatori in strata erat vestis blan-
gula in qua fregit opere costructa erat Orbis et
nationu imagines quas ipse suis auspicijs debella-
verat. sic Apud om̄m ad enunciam de Pelave facta
virtutes deos corporis et animi de f̄f̄ctis.

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

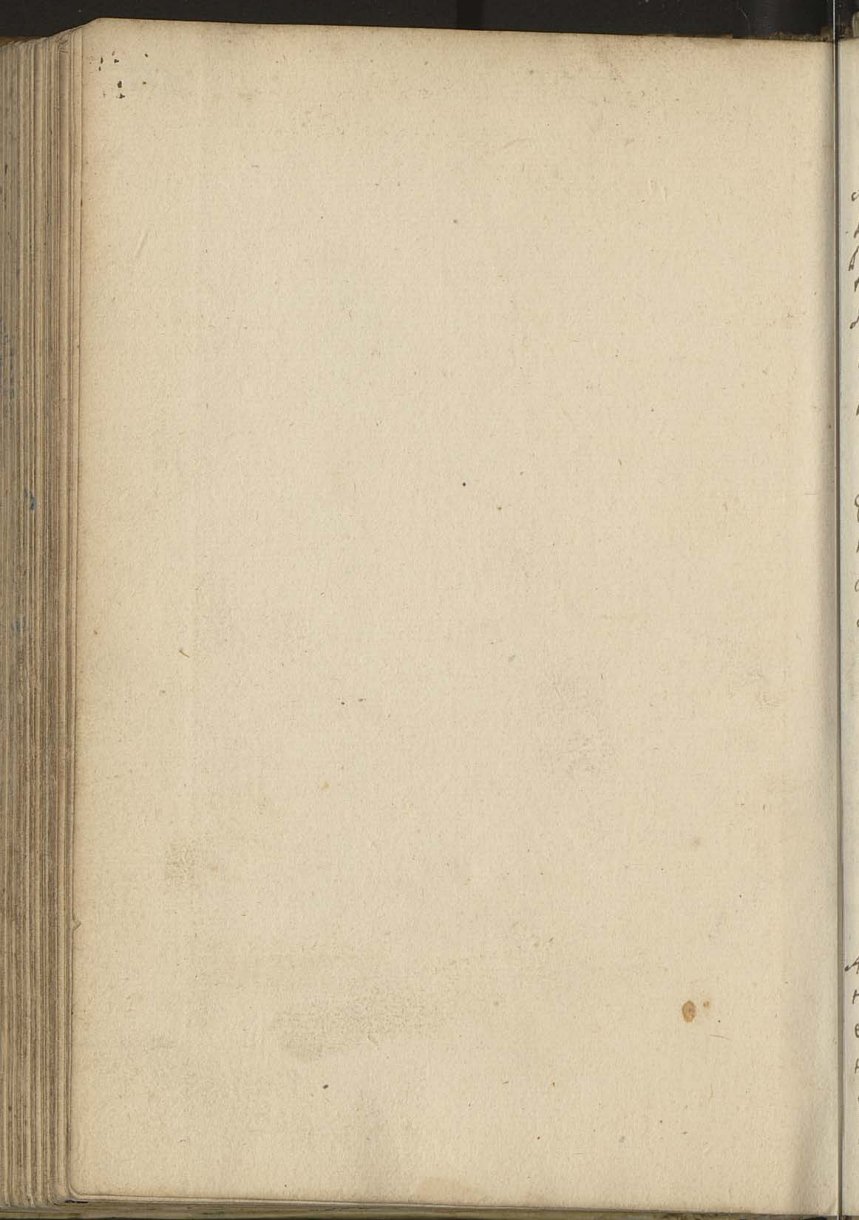
111

174

174

175

Orao Salutatoria Abbatis Olivensis. Hately
A Circa Absentis Rectoris.

Absente domo nra Rectore comparuisti: Hoppes Radne.
Probatu eventus Te solem nrum adorari, cum duos
pati nolisset; nisi forte hordes noxter, praesago spiri-
tu Tibi paternum Regimen concedere decrevisset.
Nex nos Rectore caruisse rati sub tuam pudentiam
illam comparere desideravim, nisi ut beneficis tuis
plantis una nobiscum accidisset.

ida. ab eadem Circa Rectoris commorantis
Ruri Bialachovis, et statim advenientis.

Vidisti virum velocem ad Tui veneracionem promptissi-
mum nri Rectorem Collegij, oi honore major Hoppes Rad-
ne. Vidisti arenosum Bialachovo iter superantem
sed qui ad Tui intentas pudentiam novacula, etiam
una cum dolore superaret proverbio. Si ego diutius
riand graty imitabaz velocitatem sagitta; certi
hodie dum obligatissim erga te illij amor alas
adderet. Sed quidni citior ad te contendisset, qui
pridem cordium nrorum meta, et gratitudinis
trag constitisti.

Itia ab eadem Circa Rectoris venientis Bialachovis.
vo, cujg incola habuit pro semp Anchoram.

Anchoram deseruit Borovianam hordes nri, dum ad te
tutissimum spei nra contendit pmonitorium: Bruthens Loui-
etatis Protector fidelissime. Anchora diutius illum
tenere non poterat, quem amor hi unci traherant
gentilitij. Sed quid ego anchoram deseruisse inno-
vino ad eandem anchoram pperasse diam verius;

dum in Tuo complexum plantis contendat. Quo-
neg Te anchoram Spei nr̄e fideiter dixerim, quibz fides
esto jam à Te pluribz cumulatos, quàm exiguis in Te
meritis nostris sperare huerit.

Ita. a circa Rectoris Gedani nre Nicolag tri-
duo Commorantis Graudenti:

Triduum apud nos commoraty Nicolag, hodie Tibi ven-
turo esit, hospes hospitum maxime. Liberalis ille Indi-
getis sui Chens, non atq; in magnificentissima Tua
comparere p̄sentia. Submovit Se cum talentis suis Ni-
colag, n̄e penes talentatum Te, viliisset. Hisi forte
pretiosq; Tui una nobiscum optimator, p̄dcurso rem
tabellarium agere non detrectans, Te novum sub sole
Drussico olivensi, vicinis nunciare dicerent, hoc unio
itineris solatio comite, te venisse.

Ita. a circa Horologij Suas tenentis rotas.

Ementis iter suum rhedarum rotis, rotas suas teredant
horologia; Hospes seculis optimande. Adeo temp; ipsum,
horas Tibi computare voluit, ut diutius Te sup̄stite vi-
veremq;. Hora nulla erat dum venisses, q̄a temp; il-
lud, quò in limine nr̄o constitisti, seculis optiman-
dum. Defuere suo indices officio, q̄a te solem me-
ridianum potiq;, quàm horas monstrare voluerant. Quodam-
modo Tibi, cum affectu nr̄o imperanti Josuanum illud
imperantes: Ita sol n̄e moveare, Domiulpi nr̄i, in bar-
unicum.

Gratulaō martini ā Circa Gladij Oratio.

Curring Sub ligna Tua Senator Illuē. Bellit nos n' tan
Palladis Stimuly, qm dmi tutelaris Tui Martis, ga
Martini mucro minasping. Longm metueret n' esse
est Sunt n. et amori sua tela, qbz cor non mino-
ri impetu absq tr vulnere lauiat. Periclis non acui-
mg vehemētiām, n' assummg aestum scysum; Solum
amorem nrūm, ad Tui cordis conflictum expediūg. Dixi

2da Oratio

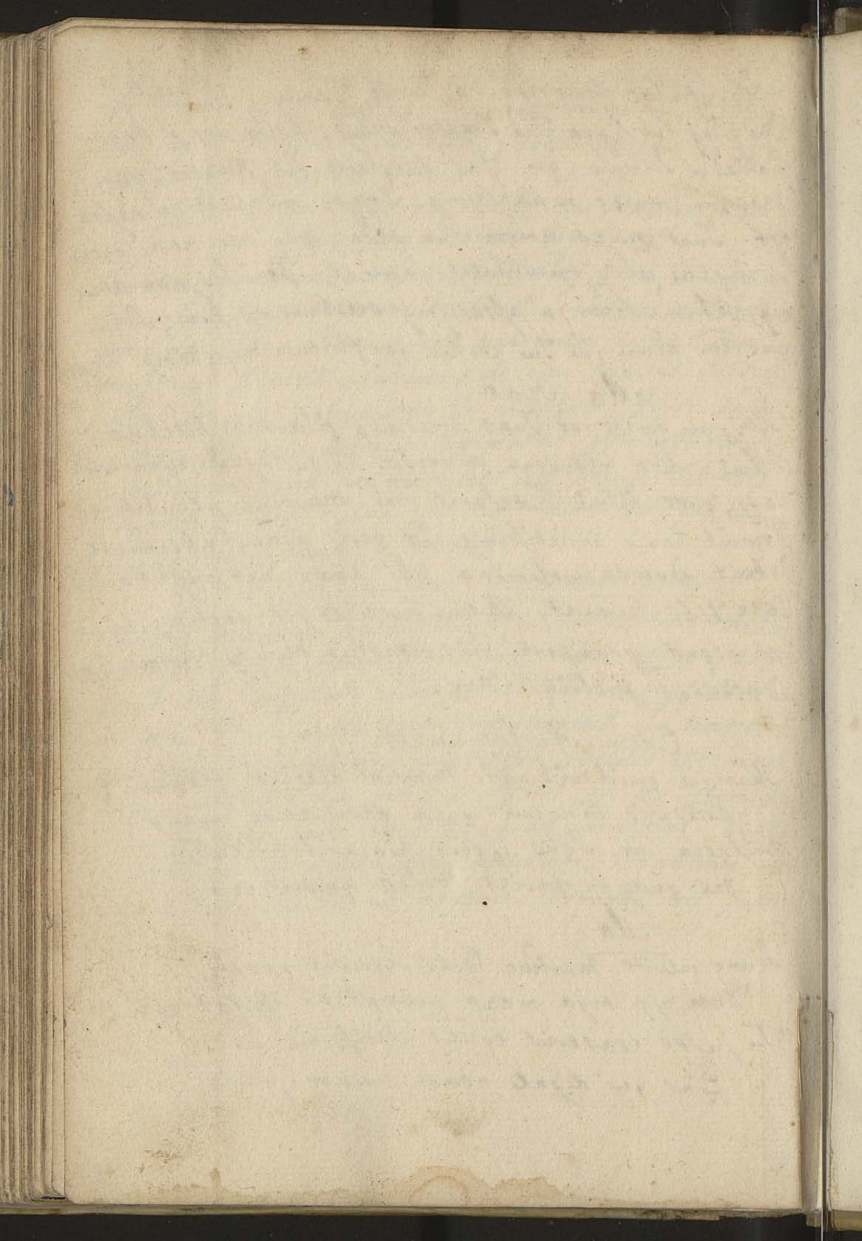
Tuti jam hodie ad Tuas accedim gplantas, mechnas
Illuē. Non metuimq adversos insultz, n' veremur
casz, quos dmi Tutelaris Tui martini pepulit et
domuit ensis invictisimz. Et verē procul abscedere
debent adversa molimina, ubi amor inextinguibilis
lese Tibi devovet; Attamen licet sit fortis, ubi ad
cor requit grumpere, Tuis Heroicis devictz virtutibz
ad plantas prolit. Dixi

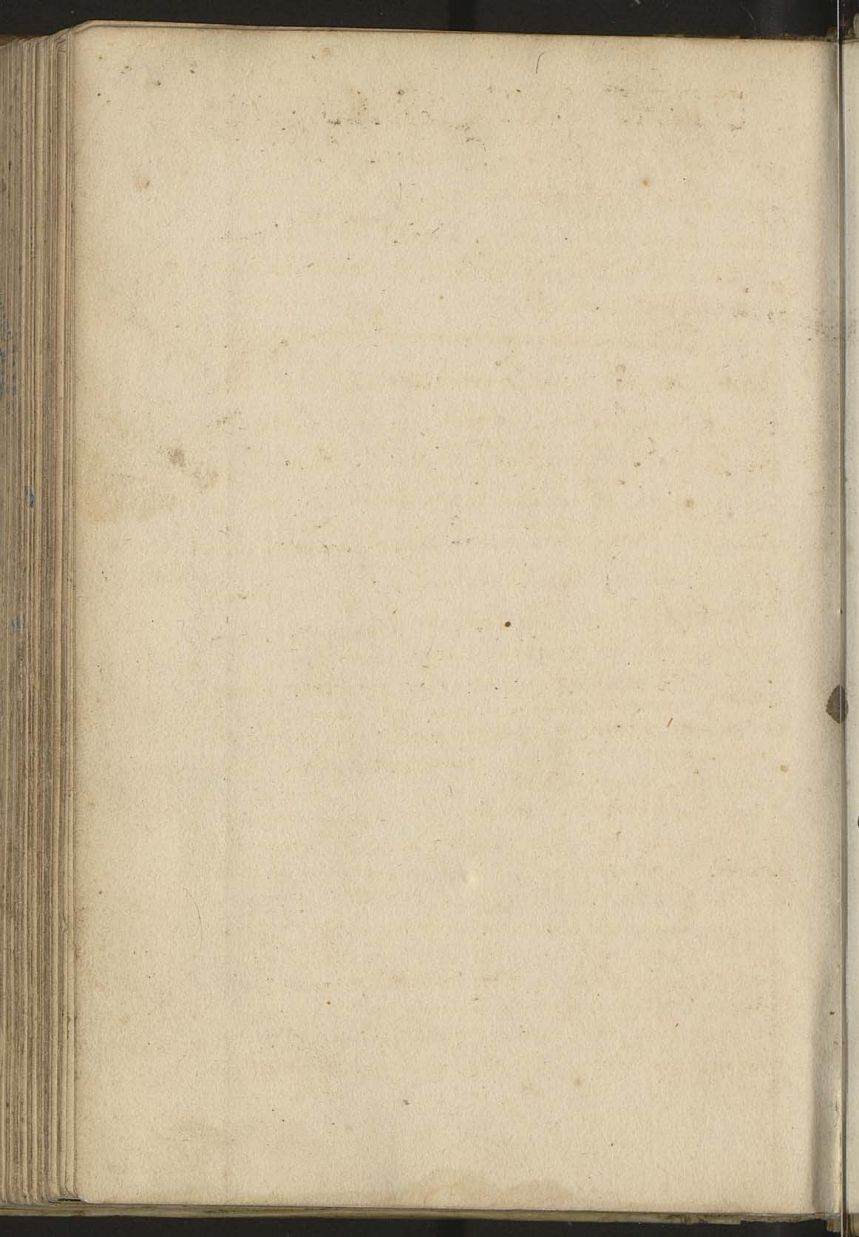
Eidem Acclamabones.

Martia quid vibrat Martini dextera ferrum?
Droculis innocui quem ferit ense mang.
Vulnera jam solis infert hic hostibz ensis,
me quoz si feriet, vulnuz amoris erit.

2da

Lunc merito Marting Eques sermone vocatq
Dum eiq larga mang promptior exlat equis.
Tu justē censes eques clarissimē drocul,
Eius qui dignal romen amore gerit.

ORATIONES LUSTRICALI

Ita sunt pleni hilaritatis. Gratulationes quae suaviter in
genia Romanorum et Oratorum exercent. Antiquis in publica
Ludata. Ludos templis, lucernas fenestris, Aedibus vestibula
perstrinatibus, vias floribus et odoribus navi repperione con
plere nonis erat iuxta illius.

Curandum prout a suis fuerantur doctores.

Potest autem haec lustralis gratulatio a Capitolio per modum
curiosam insensibilis et facta legimus a quodam Oratore
fore Gallico. In festo Legis Galliarum. A. 1780. Edita
Orbi felicitatem adueto Ioni caue Sabiam, Cor amori pe
ctus gaudis, animus adhaerens, mentem stupor, linguam pro
manus plausui, Vocem sternis gratiarum actioni consecra.
Natus est fauente caelo, gestiente terra, aureo sidulo
vntatum partus, manibus a se. Primum deus
Gloria hostes, Reulsum splendor, Regum solides, Maior
strenor, posterior exemplar, natalium amor, Ducum
Coculum, ac votorum meta, tot omnium precibus optu
spernis expetitis. Illi qui natura potius Regum et Im
peratorum sanguinem dedit, quos fortuna coronas ce
phalyascedi subitis imperium, quos gloria non debita e
caelo oracula, quos amor poene totius Europae deuotas
mentes, quos pietas feliciem in Hieronymi vitam ingessit
talem ac tamquam in stare caelum debuit, quem dare vo
luit orbi ut delectum, Europae ut miraculum, Principum
extu ut Hieronymi, castis ut Herculem, bellis aduenit
ut pugnis pacis certantiq. An poterat ex Ludouico non omni
fide talis omni dandus orat, ex adamante fulgor, ex pelago iu
culus, et Rege Princeps ex uis, felici Augustus fauente
non degenerat, unum orbi in tanta fauore benigna.

te dum Eudoxus cum libygratularis orator pons tuis nam
hispanos Principi Acmutare appereat suas et nostris
puero augeat Regnum.

Przemowa na Krizinack

Luck gubego Poyans twoy granicach zostawa zwy
oray, a wtak politycznym krolewie indigenatnym
nie otrzymuje ktory nowo na swiat narodzionego
goscia zalem y gorliwimi witali lam enty, z adobnemi
koronnicze powrocie kurestani, ktory przykrem moze
cautem, y wspanielosci przyodobione mialebylyc
kwnatami, Nieochotnego znak gospodarza jest,
na przypie gospodarnego goscia postepne zamarkac
orow, albo postsmorny uina potarowac aspekt.
Chwalebnicy sy on Staroitego Senatu Rzymolice
go proceder y godny do nastawodama pamieci
wuy oray, ktory przy rozglinyed Honoru sra Krizi
nach, wshoby orar ziem wshysplennu swiatu biez
cia y poacchy sy zwrotu, swego poddaniwa V:
preymny aspekt ienu miedzi nie wyrobidny ofparowat
P. Sent Lorenep stota latowal na Koney Liffhad
nayslanowey syed Cesaristawomys rzla. Shtelag wy
wrotu, ten przydargc napis In prole natave
diu nos salutamus Westo sobe progustica
rge, ze in korge Regia y tak drogiem
Potom ku Waterloo Alexandrowie Augustowie

1700 1701 1702 1703 1704 1705 1706 1707 1708 1709 1710 1711 1712 1713 1714 1715 1716 1717 1718 1719 1720

y Trmiani odrodzeni y wstaj theme swata okreeni
zakwitngc mialy. Florem ~~z~~ vgonin luvae nezo:
treba sczpliny rodicy, gdy za spob wemi ricaly:
wego nieba favorami, prawnie iur ztofastawa y
zacnos woblynym domu waszym Wynilla, dobre
omen y poczepsna wropla, ze ten racny potomek pnod
kow swateh dzieci na jore wynyswie y a maionbas
suis Woinnego Oycy y Walecneq Diada futa
et gęta na jore odyswie. Caby tak bylo J.J.
Kiebre usz za spcialna providentiz dwoshy
to Maluchie wielkiej nadieci dzigaz sczpliny wzrost
Oczere, nieed w gong lat, na stopnie honorow glaz
cia y slany postępnie, na wsparcie oyczynny
mtey na nowy pneracney familyy ordobę na
wysobly w m m barstoa pociechy y nas uczynd
w m barstoad w m m communiy wstid zapnie
raeryh J.J. 1770-1770-1770

De obitu et sepulchro
de hinc et inde
in in o o o p p p p p
p p p p p p p p p p

[Large, illegible handwritten scribbles and ink blots covering the middle section of the page.]

Копия ... Копия ...

